6
21-g
8

3/32

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
21 I
10

liotheca
oll. Rom.
. Jesu

20-e-6

20.6.5.

5-21 g 8

Digitized by Google

Google

CLAVDII PERRII CABILONENSIS E SOCIETATE IESV,

POESIS PINDARICA.

Editio altera.

Sequens pagina poëmatum ordinem indicabit.

LVGDVNI,

Sumptibus PETRI CVSSET, Bibliopolæ Cabilonenſis.

M. DC. LIII.

CVM PRIVILEGIO.

Digitized by Google

ICON REGIS tribus comprehenſa libris variæ ad varios Odæ.

Magnus Martyr Sanctus Mammes puer.

Panegyris Illuſtriſſimi ac Reuerendiſſimi D. Epiſcopi & Comitis Cabilonenſis,

Panegyris altera Illuſtriſſimi D. Odebert Præſidis

Porticus Palatij Eminentiſſimi Cardinalis Mazarini.

Bibliothecæ commendatio C.V.D. Ioannis Chriſtophori Virey.

Bibliotheca Collegij Lugdunenſis Societatis IESV.

Ad Cabilonenſes de B. V. Maria Tutelari vrbis Cabilonenſis Patrona.

ICONIS

ICONIS REGIS.

LIBER PRIMVS.

ROMA

ODE I.

Icon Regis adumbranda ſuſcipitur. Eius natalis dies variis prodigiis illuſtratur.

STROPHE I.

Quæ Pieridum choros,
Phœbumque gratis prouocas fidium ſonis
Facunda Clio! mene per arduum
Montis bicornis verticem
Ducis inuitum, citharæque dulces
Argutæ ſtrepitus ludere præcipis!
Audaxne plectrum corripiam manu
Voci conſocians fides?
Non ſic impete viuido
Pulſata, verſus fundet eruditos
Laudis amore
Melpomene, & blandas ducet de monte ſorores.

ANTISTROPHE I.

Quanquam, ſi libeat, potes
Donare vari verſuum tenues modos,

Aſſurge in auſus, non prius entheo
Furore Phœbi percitus:
Seu per inſignes, generoſa, pugnas
Regis liligerj facta laboribus
Duris adæquem, ſeu patrium decus
Ortæ gentis ab Ilio:
Te quocunque volens, ſequar,
OEſtroque grandi concitabo pectus,
Quale futura
Poſteritas, magnis mirabitur æmula factis.

EPODVS I.

Fœcunda vatum tempora
Doctis nota ſororibus
Principum claras cecinere laudes:
Nil ficta proſunt, vera te laudis ſeges,
Non ære fumoſo Parentum
Virtus conſecrat orbi
Æternumque facit, Maxime Principum,
Vultu quo placidus nites
Noſtri laborem carminis tuere.

STROPHE II.

Iam Teſtudinis aureæ
Plectrum ſonabit Regis immenſum decus,
Vt magnus infans indole præcoci,
Vultuque præſagum iubar
Prætulit naſcens, Themis vt coruſcum
Cœlis exeruit ſydus, & integram
Lancem librauit virginea manu;
O ſi compoſitam benè
Aptarem digitis Lyram?
Haud vſitatis cantibus benignas
Principis aures
Mulcerem, & lætas errarent mella per vrbes.

ANTI

ANTISTROPHE. II.

Sceptri lilia Francici
Iamjam renato caudice æternum virent,
Delphinus Aſtris pollicitus, diem
(Magni Parentis corculum)
Signat Auguſtum niueo lapillo :
Tum Phœbus roſeo ſydere pulchrior
Noctem fugauit, protinus auream
Spargens temporibus comam,
Inſtigat celeres equos
Magni beatos ardet intueri
Principis ortus,
Sæcula cui fuluo referat pretioſa metallo.

Anno 1601. apud Fontem-bellaquеum naſcitur Ludoui-cus mē-ſis Se-ptem-bris 27

EPODVS II.

Conceſſe cælis, ô Puer,
Sanguis Borbonidum Ducum
Naſceris dudum puer expetite,
Delphine ſalue, Patris æternum decus
Spes omnis Europæ renaſcens
Salue nobile regni
Infans præſidium, lætitiam tuæ
Genti multiplicem facis
Sydus refulgens igne puriori.

STROPHE III.

Ingens prodigium loquor
Maiuſque verbis, Regium infantem ferunt
Cœlo ſupinas ſtellifero manus
Iunxiſſe, dum lucem ſubit,
Terque fulgentes oculos leuaſſe
Naſcentis pueri non digitos cruor
Faſtidioſi ventris obinquinat ;
Delphin iam meus es, Themis
Cœlo proſpiciens, ait,
Libram reſigno, nunc vices obibis.

Naſc[...] Ludo[...] cus o[...] l[...]s [...] cœlu[...] ſuſtu[...] Man[...] bus ca[...] didis [...] ſcitu[...] ſole [...] bram mute[...]

Paulum ante regis ortū viſa eſt ſtella in collo cygni quæ poſtea videri deſiit, feruntque eo tempore Nanceium cum tota Lotharingia contremuiſſe.

Ocyùs inquit,
Parue puer, noſtras meritò tibi tradó bilances.

ANTISTROPHE III.

Nil hic ſors ſibi vendicat,
Natale ſydus indicem magnum dedit
Certumque, poſſet recta quid indoles
Iuris ferendi pertinax?
Mox olorino noua ſtella collo
Sinceri exhibuit regis imaginem:
Iam terra motus inſolitos quatit,
Naſci dum properat puer
Nanceium metuit capi,
Succuſſa tellus aggeres reuellens
Sponte dehiſcit
Indignanſque tremit toto Lotharingia vallo.

EPODVS III.

Filio quamprimum nato Henricus enſem dexteræ impoſuit.

Iactata priſcis fabula
Maius nil tulit Hercule,
Cæteros vincens tibi cedit impar
Enſem vt coruſcum dexteræ impoſuit Pater:
Sæuos per hoſtes fulminandum
Primo tradit ab ortu,
Teſtatus ſuperos; vtere, nate, ait,
Laudem prouehe numinis,
Gentiſque Francæ gloriam triumphis.

ODE II.

Ludouicus aquis Baptiſmi abluitur, Parens Henricus Parricidali manu interficitur.

STROPHE IV.

Nil non perficiet manus
Nudo refulgens enſe Magnanimi Patris,

Ante hunc frementes Belligerum globi
Muro ſub arcis concident,
Semper vt digno celebris trophæo
Gentis reſtituat prælia Gallicæ
Dicenda Muſis, non ſemel impiger
Turmas ibit in hoſtium
Gradiuo generoſior,
Non ſi vetuſtos rurſus excitabit
Muſa Pelaſgos
Mæonij vatis, rurſumque ad Pergama ducat.

ANTISTROPHE IV.

O quiſquis volet aureum
Spectare Solem! lucidus quando dies
Affulſit Aulæ. Iam video procul
Florem potentis Franciæ,
Ecce feſtiuis populus plateis,
Confertus properat Nobilium chorus:
Plenis honorum muneribus frequens
Sacras pergit in ædes
Et quos infula Præſulum
Auguſtiori purpura coronat
Ordine pulchro
Procedunt magnæ rara ad ſpectacula pompæ.

EPODVS IV.

Delphinus inter principes
Vultu ſydereo micans
Fonte luſtrali graditur lauandus,
Tanto triumphans gaudet aſpectu Pater
Proh! quanta Maieſtas ſerena
Regis fronte refulſit
Cum nato impoſitum nomen Aui fuit,
A quo Borbonium genus,
Gentiſque nomen Regiæ profectum.

Anno 1606. Ludoui-cus a-qui Ba-ptiſmã luſt a li-bus ablui-tur.

STRO

STROPHE V.

Anno 1610. In medio Regia pompa apparatu Henricus Magnus Parricidali manu interficitur.

O rerum inſtabiles vices!
Immota fata! leuibus heu! nimium tumet
Mortale quicquid, fœdior it dies
Obſcuriori lumine.
Dum per inſignes libitina pompas
Regni lætitiam proterit inuida
Penê occupatam. Proh! dolor impiâ
Rex magnus cecidit manu:
Clio pluribus abſtine,
Ceſſa dolorem fletibus nouare
Debitus aſtris
Viuit, & auguſta reſpirat imagine nati.

ANTISTROPHE V.

Seris cognita poſteris
Virtus in æuum floret. Europa eſt memor
Quid marte poſſet. Strenuus hoſtium
Euertit vndantes globos,
Laurea paſſim merita decorus
Floris reſtituit Lilia Gallici
Sudore multo, quæ furor exterus
Optat turpius emori.
Sed quod fingitur artibus
Plebis malignæ, faſcinatur auro,
Lilia nere
Ignorant, ſimiles nec humus fouet altera flores.

EPODVS V.

...enrico ...erfi- ...ag'e ...tetia ...mpeſ- ...ur.

Ergo beatis dignior
Princeps cœtibus inſeri,
Hic dies æuo redeunte fœdus
Prope funeratæ luxit excidium domus
At nube depulſa, ſereno
Titan fulſit ab ortu.
Vrbs ingens trepidis excita motibus,

Regi

Regi non dubia fide,
Ægré, citato ſiſtitur tumultu.

ODE III.

A teneris annis Rex virtutem colit. Remis ſolemni Pompa inauguratur.

STROPHE VI.

CLio deſine lugubres
Proferre queſtus, merita non tantum fuit
Tellus Monarcham. Raptus in ætheris
Fulgentis æternas domos
Filij reddet diadema tutum.
Quid non efficiet Regia dextera
Adiuta magni præſidio patris ?
Sic viſum eſt ſuperum choro,
Nam cui ſydera militant
Hoſtes fugabit victor inquietos,
More leonis
Magnanimi, doctique feros ſuperare Dracones.

ANTISTROPHE VI.

Almæ ſollicita puer
Cura parentis creſcit, & magnæ capax
Formatur Aulæ, dum fugit abſtinens
Turpare mentem ſordibus.
Impias prudens cohibet loquelas,
Non caſtam vitij peſtifer halitus
Mentem inquinauit. Moribus integris
Sanctam gaudet imaginem

Puris artubus indere.
Sacrandus aris, noxio repurgat
Crimine pectus.
Sic teneris virtuti infans aſſueſcit ab annis.

EPODVS VI.

Se totum olympo deuouens
Spectat ſydera blandius
Vnde promiſſum columen iuuentæ;
Lilia de Cœlo ad Clodouæum mittuntur. Per ſpes futuras, numen æternum rogat;
Patremque, Maiorumque pugnas
Spirat fronte ſerenus
Ne, quid proſpiciens, floribus excidat
Miſſis cœlitus in ſinum,
Dulceſque campos Galliæ feracis.

STROPHE VII.

Vincit virgineus decor
Longe rubentis inclytam Phœbi facem
Matura virtus indole Regia
Annos modeſtè temperans
Anteit vires, animumque format,
Ad quæ dum properat robora viuido
Natura ſolers corpore muniit.
Durat membra laboribus,
Et ſoles calidos pati
Noctiſque frigus, delicatus infans,
Diſcit acerbum,
Ignarus placidæ nimium indulgere quieti.

ANTISTROPHE VII.

Feſtus iam properat dies
Gaudete Remi. Francia Auguſto parat
Ritu parentum Virginis ædibus
Solemne ſacrum Principi,
Vrbs caput regni gremio frequentes
Effundit populos magna Lutetia,

Doctoque cliuo Iam litui ſtrepunt
Iam Rex agmine Militum
Stipatus glomerantium
Gemis propinquat. Feruet in plateis
Obuia Regi
Nobilitas, lætoque ſequens clamore ſalutat.

EPODVS VII.

Exin odoris poſtibus
Sparguntur calathis Roſæ,
Et manu plena violæ feruntur.
Pulſata doctis perſonat digitis Lyra
Tum ſpiſſa vittarum corolla
Lauri brachia cingit.
Quacunque aſpicio; compita ſtragulis
Depictis animant duces,
Quos Martis acer prouocauit ardor.

STROPHE VIII.

Lætor dum mihi candidus
Recurrit annus Regius quando Puer
Stipante turba, Pontificum manu
Ritè augurandus ſiſtitur.
Quid prius ditem loquar apparatum?
Prodit liligero ſyrmate cærulus
Blandiſque puro pulchrior Heſpero,
Fundit luminibus faces,
Toto vertice dum micat
Plaudente cœtu, ſanctiore Cœli
Tinctus oliuo
Sacratur, Magnæ Chriſti genitricis ad aram.

Ludouicus ante dec. mũ ætatis annum Remis inauguratur 17 Oct. b. 1610.

ANTISTROPHE VIII.

Biſſeni hinc procerum pares
Quos alma nutrit Francia, Heroum parens;
Hinc infulatus Pontificum chorus,
Hinc quos gerendis deſtinat
Præliis,

Pares Franciæ 12. quorum ſex Eccleſiaſtici alij ſex Laici.

Præliis, & quos radiata circum
Regni ſceptra micant, queis ebore Indico
Commiſſa Francæ Iuſtitiæ manus.
Quid mirer potius ? nouos
Depoſcens citharæ modos.
Cur non ſub alti, gaudio triumphans
Fornice templi
Inclamem, multos viuat Lodoïcus in annos.

EPODVS VIII.

O viue Princeps ! ô diu
Sceptro liligero potens
Viue ! dum magni genitoris hæres
Longæuus annos ducat, & forti manu
Sceptrum reſeruatum capeſſat.
Non ſic inuidet orbis
Virtuti eximiæ, fulget at inclytis
Illuſtrata coloribus,
Fauſtè ominatos apprecabor annos.

ODE IV.

Factionem Principum Ludouicus diſſipat. Eius continentia admirabilis prædicatur.

STROPHE IX.

Regem crediderim ſuo,
Si fata vincat, Patre maiorem fore :
Henrice, ſi quid liberius loquor,
Ignoſce nati gloriæ,
Maior hoc vno ſuperat parentem
Quod magnus genitor, quidquid habet, dedit;

Quem rite fœdo fama ſilentio
Sæclis fœmina centiceps
Cunctis eximet,& magis
Audax loquetur,Neu tacete vates;
Carminis ecce
Materies oritur docto celebranda cothurno.

ANTISTROPHE IX.

Quanquam,maxime Principum,
Penna inſolenti pauidus in laudes feror
Auſuſque grandes molior impari
Cultas per artes robore,
Haud tamen noſtros pariete niſus
Diuelli penitus.Nulla rebellium
Metata caſtris proditio truces
Poſt hac excipiet reos,
Iungetque inſtabili fide.
Faſtidioſos Principes iubebis
Cœlibe lauro
Damnari,nullas turpis feret area palmas.

EPODVS IX.

Nam cui coruſco regia
Vultu fulgurat indoles,
Concidet retro macilentus ore;
Si peruicaci pectore inceptum nefas
Impune frænatum recondat.
Ecquis corda nocentum
Audax Imperio ſubtrahet,& neci?
Fœlix ô ter,& amplius
Cui ſceptra victus conſecrabit orbis.

STROPHE X.

Virtus celat imaginem
Ori ſereno Principis,gaudens ſacros
Ornare vultus,dum generoſior
Fingi peroptat Regio

Regni admini-ſtratio-nẽ Lu-

dovicus annos 14. natus suſcipit. Neſcias, an non propriam relinquens
Depoſcat ſimilem, qua ſemel anxios
Perrupit hoſtes. Nunc vbi Francica
Forti ſceptra regit manu,
Nuſquam dignior infulas
Regum capeſſit. Solus imperare
Doctus Auorum
Exemplo, regni ſine compare flectit habenas.

ANTISTROPHE X.

Tantis ingenium capax
Procurat orbis commoda, & Magnum Patrem
Greſſu citato ſtrenuus anteit.
Fœdum hinc amorem pectore
Cautus horreſcit, vacat obſoleti
Næuo flagitij, nec venus iniicit
Regi furentem lubrica dexteram.
Puro corpore caſtitas
Intactos thalamos fouet
Et continentes oſculatur artus;
Blandius ore
Compellans, niueo inuitat decumbere lecto.

EPODVS X.

Sic prorſus expers criminis
Vitam ſanctius integram
Conſecrat Cœlo, remouetque vultu
Obſcœna quæuis. Talis Hippolytus canes,
Ceruoſque venando fatigat
Caſtæ mentis amore
Humanas abigens luminibus feras,
Rictus cum uotos apri
Inſanientis perfodit ſagitta.

STROPHE XII.

Tandem compoſito metu
Aulam reuertit Principum examen fugax

Ritè expiatis flagitij notis
Dulcique gaudens otio
Damnat amentis populi furores.
At nondum tumidos factio ſpiritus
Sopita ponit corpore languido
Certos ſollicitat metus
Veſani opprobrio doli,
Vultum minacem Regis experitur
Auſa lacertis
Dis paribus, rixam inſano committere bello.

ANTISTROPHE XI.

At Rex diſſipat impiger
Pugna coactum militem, & velox equo
Inſtatque delapſis fugam
Enſe per turmas metuendus acri,
Audax cornipedis verberat ilia
Pulſata tellus, impete feruido
Antriſque inſolitum fremens
Tota mole remugiit
Immotus ictu, Ludouicus armos
Calce furentes
Compreſſit, placidè moderans ſpumantis habenas.

EPODVS XI.

Hic mentis ardor regiæ
Pellæum Iuuenem refert.
Sic equum Patris domuit ferocem
Miraque docuit arte ſeſſorem pati,
Cum fronte taurina ſuperbus
Rodit dente lupatum
Miti, ſtare loco, vimine, neſcium
Palpat blandius, & cita
Carpens habenas dextera fatigat.
Vrget phalanges protinus hoſticas

ODE V.

Ludouicus Burdegalæ matrimonio coniungitur Annæ Hiſpanæ infanti. Beneärnia Hæreticis eripitur.

STROPHE XII.

Burdegalæ Ludouicus Anna Hiſpana Infanti matrimonio coniungitur anno 1615.

CLio perge ſuauium
Comes ſororque virginum, vatem modos
Queis dulce carmen temperet, edoce,
Pimplæa prudens, pronubæ
Chara Iunoni, thalamos iugales
Regaleſque thoros cui datur ingredi.
Plectro ſonoras ſi leuiter fides
Argutaque feris manu,
Maior non poterit Deus
Annæ illigatæ vinculo perenni
Dicere fœdus
Sancitum Cœlo, & Franci connubia Regis.

ANTISTROPHE XII.

Fidum pectus amoribus
Complexa, vincit arctius caſto ſinu.
Bellona Marti legitima face
Hiſpana nupſit Gallico.
O Decus mundi, ſoboleſque Regum!
O Princeps thalamis debita Franciscis!
Quam læta miris Gratia dotibus

Exor-

Exornat Charitum ſoror
Parco non ego carmine
Quanquam immerenti, ſoſpitem ſaluto
Littore Ponti
Reginam, & feſto plauſu comitabor euntem.

EPODVS XII.

O ter beatus inclyto
Portu Burgegalæ ſinus!
Aſtra ridebant, alacris iuuentus
Effuſa portis, geſtat innumeras faces,
Noctemque ſuccendit ſerenam.
Vdus fronte Garumna
Stipatus viridi Nereidum choro
Algoſum caput alueo,
Annam vt videret ſuſtulit profundo

STROPHE XIII.

O par nobile coniugum!
Cui ſe reſeruant ſyderum æternæ domus
Poſt longua vitæ tempora proſperæ.
Hac parte vos reges putem
Nulla quod puris placeat libido.
Nil vobis melius Phœbus ab aureo
Spectauit ortu, vos habitabilis
Pars terræ prætioſior
Cultis ſtipat honoribus.
O ſi beato prodeat cubili
Eiliger infans,
Nil maius poterit veſtris accedere votis.

ANTISTROPHE XIII.

Quid me Muſa poëtico
Vacuum furore rurſus in bellum vocas?
Cogiſque Martem ſanguineum ſequi
Caſtris ineptum militem?
Ecce iam primis, Lodoïcus, annis

B 3

Maturans acies ocyus impigras
Mauortis inſtar,fulmineos rotat
Enſes intrepida manu;
Hinc illinc nitidum iubar
Spectare gaudent militum phalanges
Agmine multo
Mille manus equitum glomerant,peditumque catervæ.

EPODVS XIII.

Quàm ſæpe fuſum ſanguinem
Ægrè victa rebellio
Sentiet venis!Iacet inter altum
Duræ Pyrenes verticem,bellis ferox
Gens Benearnûm,quæ ſuperbos
Celſo cumine montes
Cæcis aggeribus munierat diu
Sedes hæreſis impia
Vt peſtilentes poſteris locaret.

STROPHE XIV.

Incruẽtis copiis totam Benearniam Rex hæreticis eripit anno. 162.

Aſt auſus temerarios
Vulgi inſolentis,& tumens faſtu caput
Deiecit acri robore præditus
Victricis heros Galliæ,
Exigens pœnas ſceleris nefandi.
Hinc occluſa aditu culmina montium
Duris reuellit cæſa bipennibus,
Illinc molibus arduis
Firmos deprimit aggeres
Lento implicatus vimine,& ſalicto
Regius enſis
Pandit iter, validaſque arces ſine ſanguine vertit.

ANTISTROPHE XIV.

Hic ferro reperit viam,

Sic incruentus temporum flectit vices
Victo rebelli, dum medios ſtetit
Inuictus inter milites.
Vrbibus captis reſerantur arces
Quas impune ferox ſtruxerat hæreſis
Caluinianis ebria poculis.
Effrænis populi iugum
Quod ſpreuit, didicit pati
Iuſtoque grates Principi rependens
Abiicit arma
Et ſupplex ſceleri veniam Benearmia poſcit.

EPODVS XIV.

Palenſe caſtrum copias *vulgo Pau.*
Regis; turribus excipit:
Magnus hic longo genitor labore
Durarat olim corpus, & ſortem aſperam
Virtute deuicit, timendus
Priſcis hoſtibus infans;
Præſes magnifici diua Palatij
Agnouit reducem Patrem,
Vt natus Auguſtas ſubiuit ſedes.

ODE VI.

Sacrum in Benearnia reſtituitur. Publicæ ſupplicationi Rex intereſt.

STROPHE XV.

FRancis læta dies micat, *poſt*
Naſcẽs tyrãnis vindice opprimitur manu. *quin-*
Nunc

Nunc ſacra victor Cœlicolum Patri,
Araſque Diuis integrat
Rex pius,magna comitante turba,
Solemnes agitant Pontifices choros
Feſtumque cantu concelebrant diem.
Hoc mirabile contigit
Luſtro quod decimo ſacrum
Spectauit annus,rite reſtitutum,
Quo fuit ante
Sublatum,& Myſtas templis inducit auites.

tagin-ta annis eodē die quo ſu-blatum fuerat Miſſa ſacrifi-cium in Benearnia à rege non ſibi inſti-tutū eſt. Ludoui-cus publica ſuppli-cationi intereſt.

ANTISTROPHE XV.

Inſignis pietas viri
Chriſto triumphi ſplendidi exuuias parat.
Ipſique ſuetus vincere,non ſibi
Proculcat altos ſpiritus.
Luce feſtiua meus apparatus
Princeps inſtituit nomine Regio
Diuina menſæ fercula cœlicæ
Sacri Pontifices ferunt:
Pulchrum eſt cernere Principem
Funale dextra flammeum gerentem,
Dauid vt alter
Rex ſequitur pompam,& templi ad penetralia
ducit.

EPODVS XV.

Aulæa comptis mœnibus
Tenſis Bracteolis micant,
Ambulas victor Lodoïce,& inter
Chriſti triumphos Regium nudas caput,
Hoſteſque & obluctata crudo
Deles agmina ferro.
Sic Rex nobilium gloria principum
Chriſto, non ſibi,vendicat
Belli ſecundos exitus peracti.

pietas Ludoui-ci.

STRO

STROPHE XVI.

Nos cantabimus interim
Ereptra tetro valla portento,& procul
Pulſos rebelles.Hæreſis exulat
Luſtris Pyrenes horridis.
Templa miramur,ſine cæde & aras
Fido Chriſtiadum reddita cœtui
Te,nemo præter Francigenum ducum
Auſus,plenum opus aleæ
Forti pectore proſequi
Aſt nunc fauorem debuere Regis
Aſtra trophæis
Strenuus vt longe famam ſuperaret Auorum.

ANTISTROPHE XVI.

Tanta clarus adorea
Nondum quieſcit,latius ſerpit malum
Fortuna curru quippe volubiles
Alternat inconſtans rotas.
Hæreſis bacchans iterum rebellat
Sublatis catulis Tigris vt effera
Diris furorem viſceribus premit
Iras exacuit truces
Abductæ ſobolis dolor
Inſanit amens,haud ſecus rebelles
Corpore toto
Concipiunt faciles ereptis vrbibus iras.

EPODVS XVI.

Altis propinquas nubibus
Arces aggere muniunt
Perfidi quanto trepidant tumultu
Tumore victos tantus inuadet furor;
Vaſtis grauatos ſub catenis
Fraudis conſcia turba
Oſtendet digito prætereuntibus

BIBLIOTECA ... ROMA

Fœdis ſtruxerat armis,
Dum gliſcens animos hæreſis inquinat:
Puris nuda Gentibus,
Regnique fortes ſuccutit columnas.

ODE VII.

Fanum Angeriacum Ludouicus obſidet; in Caſtris ſacra Euchariſtia exhibetur.

STROPHE XVIII.

Virtus non patiens moras,
Ad caſtra fani properat Angerij, & truce *Obſidet Ludouicus vrbem rebellem vulgo S. Iean d'Angely.*
Oppugnat vrbem mœnia verberans.
Tormenta clauſas ænea
Euomunt flammas, furit intus ater
Puluis lethifero ſulphure, vt intimos
Concepit ignes. Acribus oppidum
Ferri concutitur globis
At durum imperio, negat
Parere Regi, mente factioſa
Eminus audax
Caluini genus hyretica fouet arte rebelles.

ANTISTROPHE XVIII.

Diro læta negotio
Furente dextra mouit Alecto faces;
Ædes atrocis furua Proſerpinæ
Haud ante gauiſa eſt magis.
(Perfidè mendax, ſpecie quietis.)
Quam dum præcipiti conſilio parat,
Defectionem cæca rebellio,

Plenum

Plenum ſtultitia caput,
Ritu Mænadis ebriæ
Bacchatur vrbis compitis, & æde
Cogit iniqua,
Seditioſa rudi fallens armenta cauillo.

EPODVS XVIII.

Sic mixta melli toxica
Venis blandius influunt
Turba ceu falcis malecauta verbis
Credit Miniſtri; Regis obſequium pati
Detrectat inſano furore.
At *Rex* impiger vrbem
Vallo belligero comprimit arctius
Sic deſiderio calet
Flammatus Heros vrbis obtinendæ

STROPHE XIX.

Quantis nobilium cohors
Animoſa magnum copiis cingit ducem;
Puriquè ſemper prodiga ſanguinis
Contemnit horrendas neces
Regio vires animante vultu!
Immemor vitæ teneris ab annis
Enſes per medios impauidè volat,
Vultumque retro vertere neſcia
Turmas opprimit hoſtium.
Virtus inſatiabile
Belli gerendi pectus excitauit
Regis vt armis
Æternum decus, & laudes ad ſydera tollat.

ANTISTROPHE XIX.

Trium Regum obſidionem depulit. Sed cur ter Lodoïce, cur,
Obſeſſa, totidem depulit Reges loco
Vrbs hæc rebellis? ſcilicet vt tuo
Seruata pridem robori

Diſce-

Diſceret iuſti tolerare Regis
Euerſa imperium,firmior aggeres
Muniuit altos,haud ſemel inſcia
Luctari,vt caderet tui
Tandem pondere brachij.
At perge Princeps,perge iam triumphans:
Vrbe recepta,
Illicò contemptis venies maioribus vltor.

EPODVS XIX.

Geſtire nonnunquam ſubit,
Nec iam militiæ pudet
Pulcher in caſtris radiauit ordo
Præſente Chriſto.Regis in caſtris Deus
Ara incruenta militauit
Sic Rex auſpice Chriſto
Quaſſatam valido fulminis impetu
Vrbem funditus eruit
Terræ ruinis hæreſis ſepultam.

Erectis in caſtris altarib. palam Auguſtiſsimũ ſacramẽtum expoſitũ eſt iubẽte Rege.

STROPHE XX.

Vrbis quà propius patet
Proſpectus,oculo quáque munita eſt magis
Explorat audax.Et tenui manu
Perluſtrat obſeſſas domos,
Inde biſſenis equitauit horis,
Iucundúſque fami ſubſtitit aſperæ.
Si non amico lumine Franciam
Spectaſſet facilis Deus,
O Rex,iure perhorrui,
Ne ſors ſiniſtra clade vulneratis
Inuida Gallis,
Vicinum lateri Regis proſterneret agmen.

Propugnacula hoſtium vrbem & ſigna ſuorum manu explorat Ludouicus.

ANTISTROPHE XX.

Sed dum corripior metu
Oppetere multis contigit pulchra nece.

Spectante forti Rege periculum!
O ter beatos nobiles!
Quos dies vere ſibi fauſtus æuo
Donabit meritò, dum latus ambiens
Regale, miles fortiter occidit.
At latè rutilum decus
Patris creſcet honoribus
Æternitatem morte glorioſa
Sydera ſpondent,
Fœliceſque choro ſuperûm vitaque beabunt.

EPODVS XX.

Vrgentur hoſtes interim
Tormenti grauibus globis.
At mori per vim metuit rebellis
Poſcitque veniam, facinus accuſans Ducis,
Pugnaſque prædonum, & tyrannos
Franci nominis hoſtes:
Vrbem Soubiſius deſerit anxiam
Ne Rex flagitium, manu
Vltrice plectat perfidi rebellis.

ODÆ VIII.

In pœnam rebellionis imputatur nomen Fano Angeriaco. Clairacum expugnatur; inibi Termæus fortiter agens interficitur.

Euerſis muris: vulgare nomen Bourgloüis accipit.

STROPHE XXI.

NVnc proſtrata rebellio
Inſanientis oppidi, æternum parat
Turmis honorem Francigenæ Ducis;

Mutanſ

Mutanſque nomen priſtinum,
Peruicax muro cadit aggerato
Vt quæ luctificis ſubdola fraudibus
Fas omne rupit,quæque negauerat
Portis rite parentibus
Iuſtum admittere Principem:
Æquas acerbæ punienda pœnas
Penderet iræ,
Mœniaque æternus,ſemel obruta volueret Eurus.

ANTISTROPHE XXI.

Non hic feruida principis
Virtus quieuit,otio nectens moras,
Armatus ergo non metuit pati
Duros labores militum;
Regnet vt tutus,populiſque pacem
Æterno pariat fœdere Gallicis
In bella rurſus fertur,& impetus
Acres contudit hoſtium
Nequicquam furit hæreſis
Inſana prauis artibus,doloſque
Callida fingit,
In ferrum flammaſque ruet , morteſque paratas.

EPODVS XXI.

Vaſti Garumnæ littora,
Qua Lotus placidè fluit, *vulgo le Loth.*
Vineæ cingunt hilari lyæo.
Iſthic beata fruge luxurians ſolum
Agroſque fœcundat racemis,
Per quos pectora curis
Damnoſis faciles agricolæ leuant,
Vlmos cum viduas ſuæ
Viti mari tantpampino tenaci.

Google

STROPHE XXII.

Glebæ fertilis vbere
Haud alia tellus incolas ditat magis.
His regna campis hæreſis improbæ
Mentes rebelles collocant
Et ſtruunt arces, quibus inquietus
Rebus, Vaſco, nouis, Principis exuat
Francis amicam ſeruitio fidem.
Clairacum loquor inſolens,
Inſomnes vbi Noctuæ
Clamoret ↄdo Regis execrantur
Lilia iuſti,
Imperiumque ſuis cupiunt ſubſidere votis.

ANTISTROPHE XXII.

Annos proterit alteros
Ciuile bellum. Flamma viuaci rogo
Æternat ignes, vipera morſibus
Diris parentem vellicat,
Barbari quid vos agit in furorem?
Quæ veſtros animos toxica faſcinant?
Deuota letho pectora, victimæ]
Turpes indocilis gregis,
Lenta carnificum manu
Iræ potentis Regis immolandæ,
Ilicet altis
Aggeribus, foſſiſque cauis circumdate muros.

EPODVS XXII.

Ingens paratis neſcij
Regi liligero decus.
Strenuus tumas equitum volantes
Vobis domandis ducit, Et peditum manus
Bellate, Si quid luctuoſo
Fortes Marte poteſtis,
Nil caſtris acies exercere impias

Sæuæ

Sæuæ proderit hæreſi,
Quam Rex acerba clade perdomabit

STROPHE XXIII.

Haud ſpes excidit irrita,
Laborioſus aggerem miles ſubit
Vrbiſque vallum protinus occupat.
Laxata tellus excutit
Pondus, vt clauſtris generoſa feruet
Vertendis iuuenum Nobilium cohors.
Termæ, ſed te, quo tuus abripit
Ardor pectore maſculo
Portam vt fortius occupes.
Tantis per hære, donec arma ſumens,
Impiger hoſtis
Perrumpas acies, munitaque clauſtra reuellas.

vulgò Dominus de Termes.

ANTISTROPHE XXIII.

Heu generoſius occidit
Quam par fuiſſet? occidit fortis tamen,
Decoro honeſtans vulnere Galliam,
Nec ſolus infauſtum diem
Morte ſignauit, cecidere multi
Quos Dux more citi fluminis, ocyus
Secum potenti traxerat agmine.
Crebris vndique conuolans
Examen Peditum globis
Excepit hoſtes, antequam cateruas
Dirus in agmen
Cogeret aduerſum Mauors ſtridentibus armis.

EPODVS XXIII.

Mirata tantos impetus,
Armata horripilam manu
Inter infeſtas iuuenum phalanges
Pallas retorſit Ægidem, & vultu truci

Non ante confertum per hoſtem
Nudos exerit enſes,
Quam fratri proprior belligeros viros
Verbis increpat aſperis,
Quos cæcus in præceps adegit ardor.

ODE IX.

Mons-peſſulanus redditur poſt obſidionem longam, vbi Fronſacus primo belli experimento occiditur.

STROPHE XXIV.

Nondum mœnibus obrutis
Trepidat rebellis, perdidit quid ſibi
Auferre mortis non potuit metum.
Pugnaſſe fortem quid iuuat?
Regis inuicti niſi quod trophæa
Illuſtrat melius victa rebellio.
Vltor ſuperbæ fraudis, amabili
Dextræ robore diluit
Gentis ſacrilegæ nefas.
Iramque Princeps temperans, coëgit
Pondere diuis
Vindicibus puras æterni marmoris aras.

ANTISTROPHE XXIV.

Mauortis rabidi fragor
Concuſſit audax pectus immenſo metu.
Flauo Garumnæ littore præpetis
Conſumpta rurſus oppida;

Hære

Hæreſis turres quibus obſtinata
Ingenti pretio ſtruxerat arduas.
Vaſtata plorans valla ſuperbjæ
Rebus perfugium ſuis
Quærit flebilibus modis.
O macte Princeps!ante quem feroces
Aggere muri
Sternuntur,tibi iam fœlix Aquitania ſeruit.

EPODVS XXIV.

Albane,mons nil proficis
Audax ſiſtere Principem
Dum negas vrbis reſerare portas.
Quid iura violas debita?inſanis adhuc,
Viuuntque ſucceuſi furores
Fœda voce Miniſtri?
Armandus Latiæ gloria purpuræ
Valli,magnanimo,tui
Iam iam ruinâ Maïnio parentat.

vulgò Montauban. Eminentiſſimus Cardinalis Dux. Duci du Mayne.

STROPHE XXV.

Poſt hanc deficiens cadit
Vrbs cui Puellæ nomen impoſuit iugum,
Erepta poſt tot ſigna rebellium
Audax viciſſim congredi.
Ille terrarum locus inter omnes
Iucundi placuit deliciis agri
Quem fœda tetro monſtra coinquinant
Spurci Corporis halitu
Ne credas ſterili loco
Fixiſſe nidos hæreſim proteruam,
Si quid amœnum
Occupat,aut validas imponit montibus arces.

anno 1622. Montpellier. Bellis ciuilibus Hugonoti loca tum muniſſiſſima, tũ vtiliſſima inuaſerunt.

ANTISTROPHE. XXV.

Sic dum legibus obrutis
Regnum parabat exuens Regi fidem

Damno

Damno ſuperbas non reparabili
Perire ſpectauit domos.
Obſidens ſæuam Lodoïcus vrbem
Virtutem ſequitur Patris,& impios
Ritus coërcet,proh!dolor,agmine
Vnicus filius Comitis S.Pauli Oppreſſus cadit hoſtium
Fronſacus,ſoboles Ducum
Heroa,triſti laurea ſepulchrum
Nobile cingam
Occiſi ante annos, viridiſque in flore iuuentæ.

EPODVS XXV.

Salue potentis Galliæ
Pubes maſcula militum,
Poſteris ſemper celebranda faſtis,
Quam mors honeſto funere æternum beat.
Fœlix per armorum tumultus
Magni Regis amore,
Occumbis rutili fulminis impetu
Hoc fortes animæ loco
Factis coruſcam gloriam propagant.

STROPHE XXVI.

Regi cedite,cedite
Muri rebelles.Maior aduerſos Deus
Terris adæquat,nec ſinet improbum
Suſpenſa cœlo machina
Vindicis flammæ trepidare vulgus.
Si poſt hac iterum conuolet hæreſis
Ad bella,ruptis conditionibus
Rex ardeſcit adhuc meus,
Hydræ Tartareæ caput
Crebro renaſcens victor amputare,
Exerit enſem,
Qui vulnus certum, mortemque in pectore figat.

ANTIS

ANTISTROPHE XXVI.

Ceruicem videor mihi
Videre vaſto ruere proſtratam ſolo
Formidoloſæ robore dexteræ.
Vt ſanguis ater profluit,
Liuidi tabo moriuntur artus.
At nondum domito corpore beſtia
Bacchatur atrox hæretici gregis,
Dum ſcurras finit impios
Plebem fallere credulam.
Non ſic abibunt perditi furores
Gentis iniquæ,
Sponte ſua ruet in præceps fanaticus error.

EPODVS XXVI.

Abſit ſuperbo funere
Cantu nænia flebili
Mons puellarum cadit,& cruento
Immane quantum Marte concuſſus fremat,
Cœlum ſer-natur triumpho
Clara luce refulgens;
Armati ſubeunt limina milites
Et Regi patet oppidum,
Poſteſque celſis turribus ſuperbi.

Mons-Peſſulanus ad deditionem cogitur.

ODE X.

Auenioni,& Lugduni, Ludouicus incredibili lætitia,& pompa excipitur.

STROPHE XXVII.

VElox præcipites aquas
Ponto retorſit Rhodanus,& poſuit minas

Quas tantiformi fronte reuoluerat
Regis ſub aduentum ſui.
Nulla vis ſæui placidum inquietat
Horrendis Ararim fluctibus Africi:
Dormire credas, non fluere, & moram
Lentum nectere proſperam,
Lymphis ſtantibus obſtrepit,
Cogenſque pigras ædibus profundis
Increpat vltro,
Et Rhodani miſceri ardet properantibus vndis.

ANTISTROPHE XXVII.

Pulchro Nereidum choro
Vterque cinctus amnis exundat ſinu,
Qua parte geſtit diues Auenio
Moles ſuperbas ædium
Tollere in cœlum, ſuperoſque tractus.
Hæſere attoniti, marmor vt ærea
Vaſtum ſubegit cuſpide, & humidæ
Neptunus Thetidis domo
Vndans exeruit caput
Vnde iſte cœtus, fatur, vnda magna
Tantus in vrbe
Plauſus, & vnde nouis reſonat concentibus æther.

EPODVS XXVII.

Veroſne cerno milites
Et fortes equitum globos?
Ludor? an fulgens oculos imago
Iuſti moratur Principis? magnum procul
Aſpecto Regem Galliarum.
At vos Diique, Deæque
Immenſi imperium quos penes æquoris
Regem ſuſcipite obuiam,

Iam-

Iam iam profundo fræna molientem.

STROPHE XXVIII.

Sic dum fluminibus mora eſt
Subire pontum,læta Lugduni cohors
Effuſa portis prodiit obuiam,
Iucunda captans gaudia
Regis aſpectu,roſeaque fronte,
Qui bello rediit ſoſpes ab vltimo
Fracto rebelli.Pollice dextero
Chordas percute ſtridulas
Dulcis,melpomene lyræ;
Almam parentem,Coniugemque charam,
Voce ſaluta
Qua ſuperis arguta places,muſiſque canoris.

Lugdunũ Lodouicus Regia planè põpa victor ingreditur.

ANTISTROPHE XXVIII.

Poſt longos reducem dies
Miratur Anna principem,& clarum iubar
Vultus Sereni lætitia explicat,
Parto triumpho nobilis
Suſpicit Regis iuuenile robur.
At nos Palladiæ frondibus arboris
Olli coronam nectimus inclytam,
Et puras capiti infulas.
Pacem Rex etenim dedit
Inuita quamuis hæreſis repugnet,
Ire per artes
Phœbeas iuuat, & doctum conſcendere montem.

Regina Lugduni Regi triumphanti gratulantur.

EPODVS XXVIII.

Victore,gaudens,principe
Aptabo digitos cheli
Si mihi rident faciles Camœnæ
Terra,Marique,muſa Lodoicum parat
Sequi triumphantem,ac rebellis

Rurſus prælia cogit,
Infauſtiſque premit nauibus æquora
Enſes exerit impios
Armata diris anguibus Megæra.

STROPHE XXIX.

Anno 1624. Regnator pelagi potens
Non ante marmor rediit,& gelidas domos,
Quam vera certo panderet omine
Vates futuri præſcius.
Mobiles vndæ leuiter Tridenti
Percuſſæ gremio ſuſcipiunt Deum.
Tum bellicoſi, Nereidum agmina,
Ponti fluctibus abdidit,
Cum diſcordia luridas
Induta veſtes,mente viperina
Concipit atrox
Flagitium,infeſtaſque trahit ſub ſigna cohortes.

ANTISTROPHE XXIX.

Nulla eſt Hæretico fides,
Vulgus rebellat vile,& immenſum furit;
Hic ipſe fraudes,Soubiſius dolis
Innectit amens artifex.
Nam ſemel vaſto pelago fugatus,
Fraudataque fide vela redintegrat,
Claſſemque cogit.Sorte ſed improba
Euro fidere non timet
Fallaci,(miſeræ)quibus
Appellit (oræ)perfidi latronis
Impia claſſis,
Æquor, qua tantùm verrit Pirata rebellis.

EPODVS XXIX.

Vix ore centeno vaga
Vulgarat ſcelus inſolens

Fama

Fama, quæ notis animoſa rebus,
Mentita crebrò miſcet exili ſono
Augentur ingentes ſuſurri
Magnæ mœnibus vrbis,
Cum princeps acies impiger inſtruens
Caſtris ocyus aduolat
Contra rebelles congredi paratus

ODE II.

Riam inſulam Sonbiſius occupat, à qua, cæſus à Ludouico, expellitur.

STROPHE XXX.

NOn quot ſunt, ſed vbi rogat,
Ardore tanto, Cæſarem quanto ferunt
Certaſſe quondam, non pauidum mori.
Maturat acres copias
Rex meus, cæſo toties rebelli,
Teſtis Pictauij planities ſoli,
Monſtris repurgans oppida noxiis.
Victos non ego fœdius
Vidi præcipiti fuga
Curſuque turpem milites citato
Quærere vitam,
Ignauos, vbi Rex rutilo micat enſe triumphâs

ANTISTROPHE XXX.

Nam quis fulmina lucidis
Quæ vbrat oculis audet intrepidi patius
Illum per hoſtes agmine feruido,

Armiſque robuſtis feri
Lecta Mauortis ſequitur iuuentus
Francæ magnanimum militiæ Ducem,
Vallatque forti robore corporum,
Vinci quis dubitat? manus
Vt Rex conſerit aſperas
Pulchrum eſt amicos inter,& ſodales
Cedere fato
Cum præſens bello pugnat! Lodoïcus aperto

EPODVS XX

Haud mentis ardor militi
Parcè ſuppetit,aut rigor
Corporis. Pectus furit æſtuoſo
Feruens calore,firma quin etiam prope
Vallum remunitum ſalictis
Ferro brachia nudat
Caſtris impoſitus,nec patiens ſui
Præludit leuibus globis,
Qualis phalanges hoſticas laceſſat.

STROPHE XXXI.

Fruſtra Soubiſius Riam
Claſſe occupauit inſulam,& refluo mari
Molitur audax pandere carbaſa,
Tellure diſcluſus freto
Perfidus iuſtis metuenda ſignis
Regis liligeri prouocat agmina,
Lætis daturus ludibrium nodis:
Multis cærula nauibus
Tundebat nimium ferox
Quem Rex in armis feruet inuenire
Æquore pellet,
Et coniuratos regnum peſſundare Fratres,

ANTISTROPHE XXXI.

Quanquam littore fluminis

Tormenta

Tormenta paſſim Regis inuicto locat
Aduerſa campo, Francus vt igneo
Proſtratus ad terram globo
Inter obſtantes Peditum cateruas
Turmis diſpoſitis deſerat ordinem
Aut arma fœda proiiciat manu;
Virtus tanta pericula
Regis quærere diligit,
Geſtitque caſtris. Ore tum coruſco
Ocyus arma
Ferte, inquit, tetrumque hoſtem proſternite
letho.

EPODVS XXXI.

O Muſa quam grato die
Phœbi tæda ſerenior
Emicat puris radiata flammis
Currus moratur lucis igniuomos parens,
Laxaſque detorquens equorum
Loro ſiſtit habenas,
Præclaræ eximius teſtis adoreæ
Regis prælia conſpicit,
Olli vt fugato gratuletur hoſte.

STROPHE XXXII.

Duris Nauita puppibus
Fidit rebellis, æſtus at nondum ſali
Reciprocatis fluctibus arduus
Vdo quieuit littore.
Graminis, dulces epulas, in herba
Princeps magnanimus ſumpſit, & inquies
Vili recumbit ſtramine, mox vbi
Cœlo puniceum caput
Mater Memnon's extulit
Inſtruxit agmen, copias vtrimque
Enſe coruſcans

D 2

Diſponit, tumidoſque audax irrupit in hoſtes.

ANTISTROPHE. XXXII.

Needum lata receperant
Vndas frementes æquora, vt lentum mare
Ingreſſus, armis proterit obuios.
Errare fulmen crederés
Igne funeſto, ſequitur fugaces
Spem vitæ reſecans, & ſpatio breui
Turba campo contudit agmina
Fuſa hinc nobilium cohors.
Vltro fluctibus inſilit,
Virtute magni Regis incitata,
Eminet ipſe
Ante omnes, paribuſque audet concurrere fatis.

EPODVS. XXXII.

Quis ferre tantos impetus
Poſſet liligeræ manus?
Aufugis pugna generoſe miles?
Cenſeſne crimen poſſe deleri fuga?
Soubiſeus fugit. Quò bruta claſſis? quò rebelles
Quò tu denique pergis?
Quo nemo melius præcipiti fugæ
Vitæ conſuluit ſuæ
Probro ſuperſtes criminis nefandi.

ODE XII.
Angli ope Rupellanorum Ræam obſident.

STROPHE XXXIII.

INnantes tenui vado
Limoſa iunco velat exili palus.
Sed ruſticorum turba ferocium
Irata vecordes necat
Debitis pœnis,meritaque morte. *anno*
Ne miles profugo deterior duce, *1627.*
Excluſus atro funere,nunciet
Cladem Fratribus vltimam.
Æternum opprobrium fugæ
Rupella plorat,dum ſuperba votis,
Corde timores
Conceptos trepido , & fatum miſerabile
carpit

ANTISTROPHE XXXIII.

Ceſſerunt freta,littore
Prorſus ſubacto.Dignus Alcidæ labor
Ad celſa tollit ſydera principem
Quem pulchra gentili tegit
Laurus ornatu,patrioque ſerto,
Raris ah vtinam carmina laudibus
Miſcere poſſem?fidus in arduo
Montis Pierij iugo
Doctas percuterem fides,
Muſis amicus.Flammeo poetæ
Torreor æſtu,
Et magna exiguum complent incendia
pectus.

EPODVS XXXIII.

Ignoſce Muſæ Borboni,
Me ſic numine regio
Induit totum generoſa virtus
Quæ Maria, Terras ſuperat, & quicquid caput
Molitur inſani rebellis;
Fœlix Francia gaude
Monſtrorum domitor Rex etenim tuus.
Hoſtem depulit inſula
Cæci procella turbinis fugatum.

STROPHE XXXIV.

Adde his hæreticum ſcelus,
Hæc cauſa belli; fœdus armorum fuit
Prætextus ille, & conſilium gregis
Caluiniani perfidum.
Franciæ littus properant quietum
Armare innumera claſſe rebellium;
Rupellâ fauit, quoſque vocauerat
Turpe in ſubſidium ſui,
Magna mole pecuniæ,
Portuque, & armis iuuit, & potenti
Claſſe coacta
Hoſtibus antiquis regni permixta ſuperbis.

ANTISTROPHE XXXIV.

Spe Ræam vorat inſulam
Mollis Britannus, geſtit obſeſſæ breui
Toto potiri littore. Iam truces
Vultu ſuperbo copias
Exerit victor Ruit vndecumque
In morem rapidi fluminis, Angliæ
Inuicta pubes, dum calet impetu
Bellorum rapidus furor.
Hinc feruens peditum globis

Inſultat

Inſultat agmen littori pro, inquo;
Protinus arma
Expediunt, imaque maris conduntur arena,

EPODVS XXXIV.

Hinc valla firmant aggere,
Et victa ſubigunt humo
Ante quos noſtris operoſa caſtris
Ardet iuuentus. Quid moror ſegnes moras,
Lentoſque Mauortis tumultus?
Curui littore ponti
Monimenta freti latius explicat s
Infixis ſudibus ſolo
Vultu minaces demoratur Anglos.

ODE XIII.

Ræam Anglis obſidentibus, Rex aduolat ad auxilium obſeſſis ferendum. Toiraſus interim egregiè Britannorum impetus propulſat. Cardinalis intempeſta nocte ſcapham inter medias Anglorum naues mittit, quæ auxilium affore breui nunciet; idem Rææ ſubleuandæ mirum quantum laboret.

STROPHE XXXV.

STabat lætiſono ferox
Britannus ore, Santonum appulſas vado
Gaudens carinas; Littora militum

Clamore diro perſonant.
Vrget infeſtis acies maniplis
Præſenti nimium ſorte ſuperbiens
Nuſquam futura territus, arduis
Tentat fata laboribus
Et Ræam ſibi ſubdere.
Vtcumque lethum ſpernit.at ſecundo
Marte tumeſcens
Nil peraget;dabit at toti ludibria mundo.

ANTISTROPHE XXXV.

Tum Regem placidè ferunt
Audiſſe tantos impetus,quanquam truces
Formidoloſa claſſe parauerat
Verſare bellantum globos
Dux Britannorum,furit inſolenti
Nequicquam rabie.nunquam alias magis
Turbata ſenſit pectora perfidus,
Illum pellicit acriter
Clari gloria nominis,
Regnique fines ſperat occupare,
Irrita tandem
Vota cadent,Francis cedunt victoribus Angli.

EPODVS XXXV.

Hærere.nam quos pœnitet
Dum Mauors calet aſpero
Impetu belli,Lodoïce vinces
Non ve virago pectus indomitum gerens
Fatalis Anglorum coronæ
Dires concudit hoſtes,
Inuictoſque procul finibus expulit,
Cœlo ſubſidium ferat,
Si ſolus Hoſtes Rex meus domabit.

vulgò la Pucelle d'Orleans.

STROPHE XXXVI.

Quantum diſtet ab inclytæ

Gen

Gentis recepto more, Borbonij Ducis
Spectata virtus,ſat pietas docet
Impenſa templis Cœlitum.
Non vident Angli,quibus impedita
Diſſoluat facilis viribus æquora,
Promptumque preſſis auxilium ferat.
Centum nauibus inſulam.
Quamuis exiguam petunt;
Quis credet vnquam? Continente ripa
Summouet Anglos
Toiraſus,paruaque manu,& numero impare
fundit.

Ludouicus aduolat auxilium Ræ obſeſſæ præſens laturus.

ANTISTROPHE XXXVI.

Audax omnia perpeti
Quæ Marte ſæuo Nemeſis inconſtans parat
Ræ priuſquam deſerat aggerem,
Fœderque Gallorum decus
Fortius viuit,recaletque pura
Virtus magnanimi ſanguine pectoris
Quem Richelæj mens bene prouida.
Munit robore viuido
Occluſum,reſerans fretum,
Interque fluctus æquoris ſonantes
Noctis in vmbris
Pandit iter,vigiles nauis prætervolat Anglos,

Dominus de Toiras.

EPODVS XXXVI.

Seruata multo milite
Ræ littora lugubris
Attigit tandem generoſa pubes.
Quanquam reluctans hoſtis, & tumidum
mare
Compleret horriendo timore.
Fortis pectora Franci.
Haud inflata notis vela fluentibus

Strauerunt

Strauerunt facilem viam
Daris in æquor nauibus repulſis.

STROPHE XXXVII.

At regi nihil arduum eſt,
Nil frangit animum, ſi quid interdum cadit
Spem præter, alto conſilio regit;
Sic mente prudenti ſagax
Præcauet rebus procul affuturis.
Clara iudicij ſic acie micat
Vt, quicquid audax deſtinat aggredi,
Fauſto terminet exitu
Nec quiſquam pariter citus
Peruadit imos mentium receſſus.
Commoda Regni
Sollicitant magnos curis æqualibus auſus.

ANTISTROPHE XXXVII.

Sed quo plus habet vnica
Famæ cupido laudis, hoc etiam magis
Splendore Regni fulgerat inclyto
Inſomnis inter hoſticos
Conſulit Rææ miſeræ tumultus;
Nam caſtris propior Nobilium manu
Formidoloſa cinctus inambulat.
Virtus inſita brachio
Anglis terribilem facit
Quacunque pergit concutit timorem
Lumine ſolo
Infeſtas acies, & nobile territat agmen.

EPODVS XXXVII.

Dux de Bouquinkā cognomento de Villers.

Inſana quò iactantia
Villari ingenium rapit?
Summoue turmas, miſere priuſquam
Pereant Britanni, quò ferent enſes modo,
Flammaſque luctantes in artus?

Si quid

Si quid marte valetis,
Si quis feruet adhuc pectore turbido
Nequicquam calor inſitus,
Inſigne factis robur explicare.

STROPHE XXXVIII.

Iam nil proficiunt doli
Vbi res aperto confici bello ſolet,
Villo leonis, vulpis vt aſſuis
Infame tergum callidæ,
Diſplicent fraudes. Iterum inquietas
Componens acies, claſſe rebellium
Tempeſtuoſa ſi petis Inſulam
Enecto fame militi
Robur ſuppetit affatim
Quo cæſus hoſtis cedat, & refracto
Agmina nimbo
Longius expellat ſceleratæ ad littora rupis.

ANTISTROPHE XXXVIII.

Tum Rex ſubſidium leue,
Vt potuit altas fallere Anglorum Rates,
Prægeſtienti miſerat inſulæ
Tellure maius & mari
Præparans; interſtudioſa, cunctos
Virtus obſequio præſtita regio
Palam refulſit Magnanimi viri
Quem vellus Latium facit
Dignum Principe purpurâ,
Sed digniorem nota cuique virtus.
Inuidus vſque.
Rauracus fremat, & Francæ gens æmula laudi.

Eminentiſsimus Cardinalis Dux de Richelieu.

EPODVS XXXVIII.

Inter furores interim
Hoſtis feruidus obſtrepit

At

At dies ſenſit ſibi luctuoſos
Fatale monſtrum, cruda per ſuſpiria
Deplorat audaci procella
Crebras æquoris iras.
Sed dum Francigenæ ſubſidiariis
Ræam nauibus alleuant,
Terrentur Angli contrahuntque vela.

ICONIS REGIS.
Liber Secundus.

ODE I.

Scombertus nauali prælio Anglos ſuperat, & ab inſula depellit. Plerique maris fluctibus obruuntur Regi ſuo Seruatori Ræa gratias agit. Commendantur Cardinalis virtus, curæ, labores & induſtria.

STROPHE I.

Væ Rex legerat agmina
Scombertus audax ducit, & pelago potens
Oppugnat Anglos. Ire per æquora
Ventoſa, cunctantes mori
Vidimus lethi ſubito pauore.
At claſſis propero Gallica Remige
Tundebat vndas, mixtaque nauibus
Anglorum fugientium

Ne

Nequidquam trepidos necat.
Vaſtum per æquor conciduut Britanni
Morte cruenta,
Et Thetis horribili profugos abſorbet hiatu.

ANTISTROPHE I.

Totis ignibus æthera
Micare credas, fulmen vt lapſum polo
Armenta ſternit, mox vbi montium
Excelſa radit culmina
Obuias quercus populatur igne.
Vix ſtant agricolæ fulgure territi,
Cladem que culpant; haud ſecus æneis
Anglorum iuuenes globis
Quaſſati, exanimes ruunt.
Ne quos ſuperbos ingredi carinas
Claſſis adegit
Dux, ſecũ ad placidi Tameſis deduceret orã.

EPODVS I.

Toiráſus atcis aggere
Lætus ſubſidium videns
Exilit vallo; ruit huc, & illuc
Exempta triſti morte Gallorum cohors,
Clamore feſtiuo ſalutans
Iuſti Principis arma
Cui nunquam inuenient militia parem,
O fidi Comites Ducis
Regi perennes gratias habete.

STROPHE II.

Ponto merſa cadauera
Neptunus alto gurgite iratus vomit,
Indigna lato marmore contegi,
Poſt tot furores Angliæ.
Ræa quid debes prope funerata
Virtuti eximiæ Francigenæ Ducis

Miratur Orbis ſollicitum tui
Defunctumque periculis
Quæ miles veluti ſubit,
Præclara ſi quos facta concitabunt
Soſpite Ræa, [ctos.
Poſteritas meritis celebrabit honoribus au-

ANTISTROPHE II.

O Rex optime Principum!
Quo pace nullus maior,aut bello fuit.
Obliuioſo tempore gloriam
Victis Britannis,poſteræ
Eximunt Laurus,virideſque Oliuæ
Queis ſacrum redimis perpetuo caput.
Si ſalua Ræa eſt auſpiciis tuis,
Omnis ſe tibi Francia
Debet,diuite vt inſula
Totoque Regno protinus fugatos
Suſcipit Anglos,
Sic ſuperi in laudē Regis diſcrimina vertāt.

EPODVS II.

Sed quicquid auſum eſt hactenus
an.1646 Regem promouet inclytum
Altius cœlo,radiiſque Phœbi.
Ludoui- Quid obſtinato peruicax ſaxo furit
cus ter- Rupella? munitum ſuperbo
ra & Firmans aggere vallum,
æquore Inſanire iuuat perfidiæ caput,
Rupellā Secto,vt Gallicus Hercules
obſidet. Detruncet artus hæreſis proteruos.

STROPHE III.

**Eminen-* Anglis Ræa fugacibus
tiſſimi Seruata magni Regis inuicta manu
Cardi- Curas fideles rebus in arduis
nalis Præſenſit Armandi Ducis,
Ducis

Mente

Mente ſublimi ſuperantis omnes.
Quo nemo melius, conſiliis potens
Firmauit vnquam Liligeram domum.
Quis non muricé ſuſpicit
Sacræ conſpicuum togæ
Regni incubantem commodo perenni
Principis ergo
Conſiliis caput æternis, mentemque fatigat.

de Richelieu virtutes cõmendantur.

ANTISTROPHE III.

Olli prodigus indolem
Præclaram Olympus fudit, & plena manu
Rebus gerendis ingenium capax.
Quem nulla doctrinæ fugit,
Nulla facundum latet ars loquendi.
Sic fulgens oculus lumine viuido
Quos intuetur, protinus attrahit,
Illectos merito viri,
Vnum nominis hoſtibus
Armande debes, quippe, te fatentur
Vberis acri
Humanas acie ingenij tranſcendere vires,

EPODVS III.

Nil Turca quo ſe præferat
Francorum pr eris h. bet.
Orbe deuicto Scythicæ phalanges
Verentur altum Sequanam, & regnũ potens
Magnis fatigatum procellis
Armandi ſapiente
Fultum conſilio floret, & arduo
Inter ſydera vertice
Flos liliorum regius triumphat.

ODE II.

Ludouicus Rupellam obſidens prodigioſo aggere, portum ſubſidiariæ claſſi occludit. Epinicium canit Vrbanus VIII. Regi Rupellæ triumphatori, Romaque gratulabunda feſtiuos ignes accendit.

STROPHE IV.

Ludouicus Rupellam obſidet.

Nuſquam protulit altius
Canum cacumẽ, aureum tempus redit:
Quo fronde recta purius albicat.
Direpta quondam lilia
Externis bellis redeunt in vnum;
Cum Rex intrepidis viribus acriter
Vrbem rebellem cingit, & horrida
Mactatam fame ſubiugat,
Frænato prius æquore.
Quis Muſa tantum, quis Deus laborem
Aggeris alti
Conſilio Superum, pelago indignante, ſuaſit.

ANTISTROPHE IV.

Fas eſt credere cœlites
Fundaſſe refluens mole coniecti ſalum:
Mortale non hoc conſilium fuit,
Aut artis humanæ labor
Si quod in terris opus abſolutum
Immenſi ſuperans prodigij fidem
Miratur orbis Nil Tyrio aggeri,
Æterniſque laboribus:
Nil Rex Francigenum potens

Nam

Nato Philippi debet, aut honori
Æmula virtus
Borbonij mira pietate inſignis & armis.

EPODVS IV.

Ingens ſali miraculum
Anglorum renuit rates
Inuias vallo populi rebellis
Bis animus Anglis ingredi portum fuit,
Vrbemque nutantem iuuare
Cæco turbine ponti.
Sed Rupella ferox eminus aggere
Vidit ſubſidium ſibi
Fruſtra paratum, turpiter perire.

STROPHE V.

Regum maxime, peruicax
Rupella tandem diſcit obſequium pati *Rupella ad deditionem cogitur.*
Iniuriofis diruta turribus.
Illa, illa Rupes perfidæ
Hæreſis fautrix, populata regnum
Excelſo penitus culmine corruit.
Vt quæ ſuperbis turgida mœnibus,
Magnos terruerat Duces
Audens Marte reſiſtere,
Seruata Iuſti Principis triumpho,
Virgine lauro
Ornaret meritis caput immortale trophæis

ANTISTROPHE V.

Lucis ſydereæ iubar *Vrbanus 8 Epinicijs Ludouicum.*
Magno triumphum nobilem Regi parat.
Quantus per orbem lætitiæ ſonus,
Dum ſola mœret hæreſis.
Pontifex ſummus, tibi, Vaticani
Applaudit viridi colle palatij.
Laudeſque Princeps carmine concinit,

O te nemo beatior
Inuictiſſime Principum!
Cui Barberinæ nectar elaborant
Dulce camænæ,
Mel apis Auſonia liquat ingenioſa tiara.

EPODVS. V.

Quanto latinus gaudio
Exultet Pater, ardua
Mole, tormentum tonat, Adriani.
Flammis triumphans Roma feſtiuis micat,
Thuriſque comburens odores
Septem montibus ardet,
Cùm Rex ſollicitis excubiis vigil
Immenſiſque laboribus
Pene incruentus ſubiugauit vrbem.

STROPHE VI.

Nunc proſtrata rebellio,
Rupella vallo cecidit (infandum caput)
Quæſita ſedes hæretico gregi
Auget triumphos Principis
Illa ſic forti ſpoliata muro
Exemplo docuit, dirutâ, cæteras
Quæ tum feroces mœnibus auiis
Excuſſo ſteterant iugo,
Regis nomen amabile,
Vrbi ſalutem, & poſteris precari
Soſpite tecto,
Et vetitis dudum cumulare altaria donis.

ANTISTROPHE VI.

Sic tandem poſuit furor
Sic fulminantes hoſtis abiecit minas,
Claſſiſque ponti fluctibus obruta
Placauit iratum mare;
Naufragus miles procul audiendo

Te

Teſtatus miſeris auxilium ſono
Bellum execratus marmore mergitur,
Et carpens facinus Ducis
Audax vellicat irritos.
Impunè ni ús,pertinax profundo
Æquore mergi
Rupellę ante oculos,& cōſcia littora mortis.

EPODVS VI.

Nec plura fas eſt proloqui
Carmen nobile Pontifex
Ore nam docto cecinit ſupremus
O Muſa parce,parce ſacratum caput
Verſu æmulari non polito ;
Cedro at ſuſpice dignos
Verſus,ingenij non imitabilem
Partum,cui Latium decus,
Cui Græca cedit Pindari venuſtas.

Horatius & Pindarus lyricorum Principes.

ODE III.

Alpes dura hyeme Ludouicus ſuperat,fractiſque repagulis Suſam mirabili celeritate occupat. Interim Hæretici Priuatenſes rebellant. *an.1629*

STROPHE VII.

Ergo marte domeſticus
Furor repreſſus,rurſus inuictum vocat
Oppreſſus armis Mincius Auſtriis,
Fidemque magni Principis.
Alpium clauſos obices reuellit
Vicinaſque iugo ſydereo niues
Armatus Heros calcat,& horridum

Dux Mantua Ludouici auxiliū implorat.

Denſis frigoribus gelu:
Cœlo vertice proximus
Tranſcendit ingens Alpium cacumen,
Fortis vt armis,
Iuſtitiaque potens cõmunia fœdera panag
ANTISTROPHE VII.
Armis Eridanus tumens
Vidit fugatos arcibus Caſaliis,
Totoque mœſtos amne faceſſere,
Quos victor ambit hoſpites.
O dies o bi bene feriatos!
O pulchrum facinus! redditur vrbs potens,
Et marte quidquid detinuit ferox
Hoſtis, perdere neſcius.
Arces quas ſemel occupat.
Virtute partum ſic decus ſagaces
Vſque tuentur,
Tam magnos animis addit victoria niſus!
EPODVS VII.
Non ſic labores inclytos,
Non ſic agmina militum
Vendidit pugna Lodoïcus acri,
Sed qua triumphans dextera obſeſſas capit,
Hac liberalis reddit vrbes.
Quem non ampla coronæ.
Ornamenta mouent ambitioſius.
Sed iuſtiſſimus arbiter
Suum, quod æquum eſt, cuique ius reſeruat.
STROPHE VIII.
Alpes victor inhoſpitas
Et clauſtra Suſæ montium excelſo iugo
Obſtructa, vaſto diſiicit impetu
Fuſas cohortes diſſipans,
Cominus pugnat, grauidumque belli
Pon

Caſalis prima obſidio ſoluitur

Pondus terribili ſuſtinet agmine.
Ceſſere fortes Allobrogum globi,
Quos Rex fulmine bellico
Longè terruerat minax.
Occulta ſaxis pertrahunt phalanges
Agmina cæſas,
Proſtrataſque fugant circum faſtigia mõtis.

ANTISTROPHE VIII.

Saxis, antra frementibus,
Produnt latentes Ardet Henrico ſatus,
Altoque fulgur vertice detonans
Oppugnat arces auias
Iuit hac magni ſoboles Pipini *Carolus Magnus.*
Romanas aquilas addere liliis,
Turmaſque duxit, ſic proauo nepos
Calcatum relegens iter
Vrbes aſſerit Italas.
Audax ſuperbum proterens cacumen
Fulget in Enſe
Victor, & Allobroges fractos retrocedere cogit.

EPODVS VIII.

Suſdeque verſo milite,
Cinctis faucibus Alpium
Claustra laxantur ſubito pauore,
Aditumque præbent agmen inſolitum fugæ,
Per ſaxa, per diras cohortes
Enſem ſanguine tingit;
Obliquo profugus vertice pellitur
Miles, ne temerario
Congreſſus auſu turpiter necetur.

STROPHE IX.

Regis puluere Martio
Virtus triumphat inter vndantes globos

ODE IV.

Superatis in Italia hoſtibus, Priuatum Rex oppugnat. Ad ſummam vſque pertinaciam rebelles decertant, quos capta vrbe fortuitum incendium, combuſtis pariter domibus, abſumpſit. *an 1629*

STROPHE X.

HVc ô turpe cohortibus
Subſedit agmen, fortibus tutum iugis *Priuatũ obſidetur.*
Gentis profanæ, cæca rebellio
Dum vile Priuatum domat:
Non tulit bello Lodoïcus acer
Horrendum facinus ſerpere latius,
Palmiſque onuſtus quas ferus Allobrox
Clauſtris ſparſerat Alpium.
Ex quo deſidis otij
Victor feroces cuneos triumphat,
Inde relapſus
Priuatũ oppugnat valido munimine cinctũ.

ANTISTROPHE X.

Haud obiecta rebellium
Regem morantur caſtra præuertit moras
Vbique præſens, impiger vndique
Mucrone viuo fulgurat,
Neſcius blando ſimulare vultu,
Dum Martis tonitru mugit, & agmini
Ictus cruentos incutit obuio,

Duro

Duro fulminis impetu
Late membra rebellium
Diuulſa ferro demetit, nouoſque
Agmine nimbos
Depluit,audaces fundens in valle maniplos.

EPODVS X.

Summam rebelles gloriam
Regi obſiſtere crediris.
Siccine immenſis domiti procellis
Deliberata morte ſupplicium ferent,
Pœnaſque certatim frequentes
Vltro vindice flamma
Infandi ſceleris? Non reuerentia
Iuſti Principis amouet
Vrbis probroſæ dedecus ſupinum?

STROPHE XI.

Totis iam video toris
Pugnare turmas,agmen inuictum ſubit
Vaſtata ferro valla rebellium,
Et morte contempta truces
Ignium flammas. Cadit hinc & illinc
Ictu promerito miles, & impiis
Inſultat armis fluctuat æneo
Percuſſus globulo, & ſeges
Campo ſtrata cadauerum;
Abire inultos non ſinit rebelles,
Martius ardor, (mis.
Sed trepidis inſtat fugitiua per agmina tur-

ANTISTROPHE XI.

Quam diſcordia proficit
Diſſentientis ciuis exemplum docet.
Flammata crebris ſeditionibus
Plebs arma poſcit,& feros
Expedit cæco gladios tumultu,

Ira

Iſtarumque graui ventilat aggere.
Concepta ſtultis otia mentibus.
Sceptrum Regibus inuidet
Fæx mundi hæreſis,& ſacros
Exoſa Reges Sed furente vulgo
Illa ruinæ.
Proxima lethiferos inviſcera præparat enſes.

EPODVS XI.

Dudum minacis oppidi
Late mœnia corruunt
Et ſuperfuſo natat interemptus
Hoſtis cruore,flamma ſuccendit domos,
Vaſtiſque mactatos rebelles
Fornax ignibus vrit
Quos Cœlum merito ſupplicio necat,
Ne quærant aliò rogos
Vrbs ipſa tectis feruet vſtulatis.

Inopinato incendio Priuatum crematur.

STROPHE XII.

Quid fruſtra miſeros queror?
Quas excitauit hæreſis flammas ſubit,
Abominandum crimen vt expiet
Infame Priuati ſolum;
Quid diu vanas morientis vmbras
Vel pigros auidi fulminis impetus
Inauſpicato carmine demoror?
Quod ſi funditus impiæ
Vrbis mœnia corruant.
Euerſa flammis,ciuibus ſepulchrum
Triſte parabit
Periuris, ſeri hinc capient exempla nepotes.

ANTISTROPHE XII.

Flammis vindicibus rogi
Rebellionis turpe portentum vorant.
Ne quære ciues,iam reſonabili

Mortem ſalutant nænia,
En minax Caurus celeri quadriga
Scintillas rapido vortice ventilat;
En diſſipandus flammigero cinis
Maturat Zephyro iocos.
Si quis mitior ignibus
Ignôrat enſis perfido rebelli,
Sanguine vicos
Purpurat, vltrices animans in funera dextras.

EPODVS XII.

Hic ille flammarum globus
Extinxit miſerabili
Oppidum nimbo, toties proteruum
Ne quis ſuperſtes iactet infandum ſcelus
Patrum piaturus furores
Æqua numinis ira.
Expugnata flagrant valla rebellium
Vitam Rex dederat pius,
Flammæ negarunt perfidis ad vnum.

ODE V.

Extincto flammis Priuato, Aletum recipitur. Montalbanos Cardinalis ad deditionem cogit. Periculosè Ludouicus Lugduni ægrotat! Incredibilis eius in morbo Conſtantia, ſacrâ Euchariſtiâ paſtus valetudinem recuperat.

Vrbes ab Hæreticis occupatæ, omnes ab ipſis redduntur.

STROPHE XIII.

NEu dulces cytharæ modos,
Neu pone blandæ carmen argutũ lyræ
Regi

Regina Pindi. Iam ruit hæreſis
Extincta victrici manu;
Vrbe flammata periere ciues,
Et circum gemini fluminis oſtia,
Manante tellus ebria ſanguine
Fœdo tabet anhelitu.
Læto non ſine lumine
Vrbem viator ſpectat arrogantem
Cedere fato;
Æquatamque ſolo per vaſta incendia ſterni.

ANTISTROPHE XIII.

Magnæ lumina gloriæ
Lodoïcus auget, hæreſim ferro domancs;
Poſt hæc Aletum conditionibus
Iuſtis receptum pertrahit
Proximas vrbes, veniamque poſcunt,
Qua Tarnis vitreo limpidus alueo
Vndas volutat; iam cadis aggere
Mons Albane truci, & ſuper
Nomen Principis inclytum
Iurare cogit purpuræ Latinæ
Nobile ſydus
Obſequium, & fidos poſt hac in Lilia ciues.

vulgo le Tarn, qui Montem albanum alluit. Eminentiſſimus Cardinalis Dux.

EPODVS XIII.

Vno quot vrbes impetu
O Rex eripis hæreſi!
At quis armati tonitru gradiui
(Vt fulget immortale Gallorum iubar)
Compeſcit, auratumque docti
Flumen ſuſtinet ori!
Nam dum belligeri fulmine brachij
Regum maxime detonas,
Armandus arces fulminauit ore.

STROPHE XIII.

Hæc victoria ſubditis
Extorſit arma penitus, & Regis manu
Vltrice Iuſti corruit hæreſis.
Fatale tandem cogitur
Obſequi monſtrum, patiturque leges
Quas ius crinigeris ciuibus imperat.
Iam turpe corpus, debile, languidum
Vnitur capiti ſuo,
Et formæ recipit decus
Venuſtioris. qualis emicabit
Splendor ab ore.
Cum Latios ritus pietas in templa reducet.

ANTISTROPHE XIV.

Plenis æquora carbaſis
Altaſque nubes tranſuolo. vt nitidum diem
Fulgere lætor! ideat igneo
Phœbus coruſcans ſydere.
Hanc tibi laudem Lodoice cælum
Promittit, Superis ſponte fauentibus.
Hic ille auitus principibus decor
Francorum radiis nitet,
Quo ſic omnibus emicas,
Vt aſtra Titan luce puriori
Candida vincit,
Et viuis animat totum ſplendoribus orbem.

EPODVS XIV.

Huc vota ſpectant Galliæ.
Huc ſpes Auſonij Patris;
Sæculo diras remouente luces
Pax alma riſit, claſſici murmur ſilet,
Tubæque ſtridentes reponunt:
Lætum plauſibus agmen
Optatæ fruitur pacis Eteſiis,
Damnans bella domeſtico

Exorta

Exorta pridem Franciæ tumultu.

STROPHE XV.

At ſors inuida proſperis
Florentis aulæ rebus, immenſo metu
Concepta regni gaudia proterit,
Cum ſæua febris Principem
Corripit Iuſtum, tenuitque lecto.
Heu! Rex qui domitis imperat hoſtibus
Funeſta lethi ſpicula ſenſerat.
Vt vitæ prope ſtamina
Immitis ſciderat manus!
Sed falce acuta pallidum cadauer
Dextra tonantis
Exarmat, vetuitque ſacrũ contingere corpus

Lugduni Rex peſtilenti febre laborat.

ANTISTROPHE XV.

Paſſis Francia crinibus,
Pendente fato, Regiam triſti ſono
Complebat aulam, dum reuocabiles
Verſabat vrna calculos.
Lenis vt grandes Araris querelas
Audiuit Rhodanus, plùs ſolito rapax
Quâ parte campos mitius irrigat
Altis detumuit vadis,
Voluens horribiles aquas
Crudele Cœlum culpat, & retorta
Fila ſororum
Pollice barbarico, facileſque in funera
dextras

Luctus vniuerſa Francia Rege ægrotante.

EPODVS XV.

Tum Rex ſereno lumine
Cum feruentior intima
Vreret morbus nimio dolore,
Ferale moſtrum vidit intrepidus mori
Magnamque proſpectans parentem

Caſto coniugis ori
Extremum moriens diuidit oſculum.
Tum vero lachrymis madens
Regina charum principem rigabat.

STROPHE XVI

Heu! quàm flebilibus modis
Regina incredibilis aſſiduitas præſtita Regi ægrotanti. Sincerus oculis omnium effluxit liquor!
Regina ſæuis icta doloribus
Ægri, dieque noctéque
Coniugis lecto vigil incubabat;
Nam dum ſollicitis imperitans amor
Flammis adurit pectus amabile,
Morbi ſæuitiam trucis
Blandis mitigat oſculis,
Vitámque non vult Principi ſuperſtes
Longius Anna
Protrahere, & viduos ſine tanto compare menſes.

ANTISTROPHE XVI.

Tandem compoſi us dolor
Morbo remiſſo ſubſtitit, needum tamen,
Deſiderato Francia Principe
Siccerat humentes genas,
Inter vndantes lachrymas ſuorum
Solus mœſtitiam fronte ſerenior,
Caſtigat vda, cum prope decolor
Vultus, mortis imagine
Fœdùm tempora pinxerat,
Tabúmque morbi toxico latente,
Sumpta Eucharistia Rex conualeſcit. Induit artus,
Vt viridis raperet decus immortale iuuentæ.

EPODVS XVI.

Sed vota reginæ Deus
Promptis auribus excipit.

Horruit

Horruit tantum Libitina Regem,
Inter cruentos,ſemper æqualem ſibi
Morbi renaſcentis dolores,
Ne miracula quære,
Regem depoſitum Gallia ſuſpicit
Europæ & ſibi ſoſpitem,
Cœleſtis eſcæ ferculo repaſtum

ODE VI.

Inuitantur Muſæ ad laudes Ludouici concinendas, Regiamque iconem veris coloribus adumbrandam.

STROPHE XVII.

Docti verticis incolæ,
Phœbi ſorores,blanda Parnaſſi cohors.
Gratum fluentis carminis artifex,
Quid bellicoſo proderit
Principem iuſtum celebrare verſu,
Et claræ titulos addere gloriæ?
Si maior omni laude perambulat
Dignis paſſibus orbitam,
Qua magnus genitor polos
Virtutis alis ſcandit,& propinquos
Attigit orbes
Heroũ,nitidaſque domos fulgentis olympi?

ANTISTROPHE XVII.

Ah ſi virginea manu,
Attemperares fidibus ingenuis lyram:
Si delicato pollice tinnulos
Teſtudo verſaret ſonos;

Quàm mihi lætis Helicon roſetis
Ornaret viridi tempora pampino!
Illis alto flumine Sequanæ
vulgo le Louure. Auguſtas philyra domos
Henricique palatium,
Vernis viciſſim nećterem coronis,
Gaudia plenis
Vt fluerent agitata modis,& voce canora!

EPODVS XVII.

Ceu melle decurrens fauus
Dulci nectare pectora
Vatis impleret,fluidoſque verſus.
At vnde tantus pectore exundat liquor?
Miſcetne gaudentes Poëtas
Albo gloria curru
Fauſtis Cœlicolum ſedibus,& ſacro
Tollit culmine præpetes
Dum melle carmen condiunt Hymetti?

STROPHE XVIII.

Marſi verbere pectinis
Cantabo Regem,bella dum ponunt minas
Pendente ferro,quantus in impiam
Deſæuit enſis Hæreſim:
Bellicas rurſus penetrans phalanges
Mauortis rabidi prælia concinam,
Hoſteſque cæſos,non ſine plauſibus:
Per Celtas hilari ſono
Et plectri,& fidium modis,
Promam ſuaues ore cantilenas
Vatis Horatî,
Æmula Pindaricos animãs in prælia verſus.

ANTISTROPHE XVIII.

Ah ſi Gallica Romulo
Inſultet echo verticilmagnum decus
Reciprocatis

Reciprocatis vocibus intonans,
Immenſa virtutum ſeges
Nubium tractus ſuperabit altos.
Feſtis cæſariem frondibus interim
Lauri virentis cingite virgines.
Quæ Pindi colitis iugum.
Parnaſſumque biuerticem.
Hinc te per orbem gloriæ quadrigis
Maxime Regum
Fama vehet, claroſque dabit Themis æqua
triumphos.

EPODVS XVIII.

Formoſa Francum Principem
Per veſtigia conſequar,
Et repercuſſas ſpeculabor arces
Mauortis ictu detonat vaſtus fragor,
Diroque tormentum boatu,
Ferro ſuccutit vrbes,
Æs vt terribili grandine fulminat,
Dum victoria laureas
Regis triumphis præparat coronas.

STROPHE XIX.

Viuis picta coloribus
Icon refulget fronde Daphnæa caput
Clarum vireſcit. molior ardua
Virtute felices gradus.
Dignus æternis, Lodoicus, annis
Nutanti imperio conſulit, & vagum
Pennis reſectis ſuſtinet alitem.
Sed diſcordia Principum
Fœdis orta tumultibus
Pacis ſalutares manus repellit.
Impia Gentis.
Sacrilegæ verſu damnabo vota perenni.

ANTIS

ANTISTROPHE XIX.

At cur monſtra ſuperbiæ
Altos caduco ſpiritus antro vomunt?
Agnoſco fraudes, hæreſis impium
Cæco furore percita
Toxicum ſparſit, furit inquietis
Clauſum pectoribus, dum rigidos manu
Procudit enſes barbara, & aſperam
Pallas ventilat Ægidem.
Sæuos Gorgoneum caput
Excitat angues ore viperino.
Triſtia cœlo
Aſtra micant, Phœbuſque nigra caligine pal-
let.

EPODVS XIX.

Flammata vino pectora
Crudeles furiæ necant.
Diſpari ferro, furibundus ictu
Bacchatur atro miles, horrendus cruor
Per caſtra diffuſus peremptas
Signat morte cohortes.
Per prærupta iugi ſaxa, per vltimas
Strages, perque pericula
Sectatur vmbram gloriæ fugacis.

ODE VII.

Ludouicus Nanceium obſidens, cogit vrbem munitiſſimam ſeſe dedere, & Gallorum præſidium recipere, Principe primùm reluctante, deinde conſentiente.

STRO

STROPHE X.

QVo te carmine conſecrem
Formidoloſæ gentis æternum decus
Germana pube: Hicc ne Francicos
Non auſa bello milites
Aggredi iuſto fugis,& comantem
Signa inter galeam prodis, vt aurei
Fulget coruſcans fibula balthei
Pugnâ fas tibi congredi,
Sed formidine territa.
Quò terga vertis? præſtat experiri
Prælia Martis;
Ancipites Aquilæ cognata in Lilia certant.

ANTISTROPHE XX.

Seu Moſella propinquior
Tumultuoſo militem excepit vado,
Neu vota tardet fœderis irriti;
Ad magna monſtrauit viam.
Quid per ambages loquor inſuetas?
Armatas acies Franciadum Ducum
Spiſſæque nimbos Gentis,& igneo
Audaces animo globos
Rhenus plùs ſolito minax
Expauit vndis Celticâ cohorte
Feruet in armis
Examen iuuenum.& victi ſubit oſtiaRheni.

EPODVS XX.

Hinc Gallus obſeſſum domat
Nanceium Auſtraſiæ caput:
Hîc meus Princeps rigidos ligones
Emenſus vrbem tractat artifici manu,
Valloque truncatos acuto
Ceruos ordine figit,
Æqualique modo collocat,& truces
Muros

Muros coctilis oppidi
Hinc inde iactis molibus reuincit.

STROPHE XXI.

Ludouicus Nancium obſidens vallum coſtruit.

Regali quoties toro
Inſudat armis, igne combuſtas ſudes
Non inuenuſto puluere ſordidus
Valloſque iungit, & ſolum
Decoquit fontis ſaliente lympha.
Quis non attonito lumine palleat?
At vſitatis magna laboribus
Aſſuetus facere, & pati
Belli tempora diuidit
Dum fractus agger, mœnibus ſepultis
Concidat ære.
Flammato, & puras admittat in atria turmas,

ANTISTROPHE

Ne Clio facilis lyræ
Depone plectrum, Si quid auguſto potes!
Effare verſu. nec leuibus iuuat,
Vrbem triumphatam modis
Dicere, & lentis tenuare chordis
Audacis validos Principis impetus.
Nunc exerendum robur, & arduis
Propugnacula turribus
Proturbare manu, & ſolo
Æquare Nanceij ſuperba duro
Mœnia ſaxo,
Auſpiciis, Lodoïce, tuis, fortiſſime Regum.

EPODVS XXI.

Verſine tempeſtas noti
Tellurem quatit? an labans
Vix onus dorſo patitur ſupino?
Luctatur vnà Caurus, & Boreas furens.
Vtcumque, ſuſpenſum Tonantis

Fulmen

Fulmen dextera torquet.
At quis Salmoneis ignibus æmulas
Prudens non metuat faces,
Sibi vt tenaces afferat catenas.

STROPHE XXII.

Sed quorſum memorabili
Vrbs ſurgit auſu?columen Auſtraſiæ domus
Fruſtra ſuperbis aggeribus ſolum
Muniuit, audax;quid moror
Regis inuicti facinus ſtupendum?
Si veniſſe fuit vincere, Cæſarem
Magnum pudebit.Marmore poſtibus
Duratis ſolido,viam
Intra ſepta negantibus,
Dant arma pacem.Viue Ludouice
Liliger heros,
Nanceium ſoli cadit expugnabile Franco.

ANTISTROPHE XXII.

Hinc anfractibus vrbs potens
Procul reductis(molis immenſæ labor)
Altiſque foſſis cingitur,additæ
Vtrimque ſuppoſtum latus
Vinciunt turres,validoſque in auſus
Rupellæ domitor ſurgit,& alueo
Detorquet amnem,mœnibus obrutis
Vndanti vt gremio lacus
Mergatur Lotharingia
Nanceio in vno,vel ſuperſtes armis
Dedere ſeſe
Cogatur,ſaluamque regat clementia Regis.

Marthæ alueus detorquetur ad inundandum Nanceium.

EPODVS XXII.

Fundata limoſo ſitu,
Et vallis nimium tumens
Fidit,& Francas cohibens phalanges,

Luſtrare muros propius excelſos vetat
Strageſque;& horrendos tumultus.
Expugnata parabat,
Seros intereà non ego poſtero s
Dircæis fidium ſonis
Cælabo tanti gloriam trophæi.

STROPHE XXIII.

Nanceium Dux ipſe Lotharingiæ Regi dedit. Incruenta obſidione Rex Nanceio potitur.

Vallis fortibus integram
Dux dedit vrbem,diluens cladis probrum
Quam nullus enſis,nulla vel æneo
Tormenta quaſſarunt globo.
Quæ licet celſis redimita foſſis
(Franci non patiens nominis)irrito
Eluſa niſu,non adamantinis
Studet credere mœnibus.
Proh ! quantus miſeræ dolor
Quem Rex ſereno mitigauit oris
Lumine blandi,
Victori ſed enim tanto ceſſiſſe decorum eſt.

ANTISTROPHE XXIII.

Nullo ſanguine lauream
Princeps cruentat,ſed purâ manu
Illuſtre cingit Borbonij caput
Et tota decerpi annuit.
Plaude Francorum generoſa pubes,
Et Pæana modis concine bellicis:
Stupente docto Pieridum choro
Veſtigans oculis opus
Mirum Melpomene,ſacris
Faſtis redonat;gratulantis inter
Martis alumnos
Ingredere Auſtraſias Regū iuſtiſſime turres.

EPODVS XXIII.

Ergo tenacis oppidi

Alma

Alma victor adorea
Comprimis luctum trepidauit olim
Fragore vaſto, teque naſcentem horruit
Dum per reluctantes cauernas
Ventos terra remugit.
Promiſſo interea ſubſidio carens,
Iuſſu magnanimi Ducis
Francos amicis ſedibus recepit.

STROPHE XXIV.

Heu! triſtis Lotharingiæ
Audire videor lugubri quæſtus ſono
Vrgente fato, cum timuit capi;
Clagore fruſtra bellico
Claſſicum Martem vocat, & fugatos
Immenſum iuuenes auxilium rogans,
Arx inſueto robore turgida
Rheni ſollicitat vadum.
Fruſtrà rebus in arduis
Cœlumque, Telluremque, Principeſque
Poſcit amicos;
Sperata fraudatur ope, & ſplendoribus auri.

ANTISTROPHE XXIV.

Munito locus aggere
Non erubeſcit inuias tandem fores
Patere magno Francigenum Duci.
Proh: quantus Europæ ſtupor
Vidit vt toto cecidiſſe vallo
Nanceium triplici marmore nobile!
Non ſi coruſco fulmine Iupiter
Flammaſſet ſuperas domos
Niſu tam facili, & cito
Titanas altos fauciaſſet ictu,
Ocyor alis
Fulguris, Auſtraſias tonuit Lodoïcus in arces.

EPODVS XXIV.

Quis Regis, Amphion nouis
Argutis citharæ modis
Concinet puras ſine cæde lauros?
Quis incruentum facinus audebit loqui?
Lateque Nancei j refuſo
Clauſos aggere muros.
Qua ſe belligero tramite gloriæ
Virtuti ſociat Themis?
Rex mille palmas calcat,& triumphos.

ODE VIII.

Galli Motam expugnant alterum Lotharingiæ Nanceium, collatiſque ſignis, apud Auenum de Hiſpanis victoriam reportant.

STROPHE XXV.

VIncendum ſupereſt nil
Emota Motha eſt, efferat quantũ volet
Non poſſe toto ſaxa decennio
Prærupta tormentis quati:
Strenue pugnax Lotharena pubes
Quam ferrugineæ turbine grandinis
Concuſſit agmen. Magnus vt addidit
Forcæus iuuenum globos
Qui celſum ſuperant iugum,
Tormenta vaſto mugiunt boatu
Turgidaque ignes
Aëra vomunt, ferrumque ardens ad mœnia torquent.

ſtſſa ota à rcæo le- ır. he pugna r.

ANTIS

ANTISTROPHE XXV.

Fornax illita ſulphure
Vrit bitumen,alter accendit rogus
Cuniculoſi limina verticis,
Quaſſatus agger vt ruit,
Militi Franco patuere portæ,
Quas dum terribili protinus agmine
Perrumpit audax,non ſine luctibus
Hoſtis territus aufugit,
Quanquam dignus honoribus,
Nam magna laus eſt reſtitiſſe forti
Pectore turmis
Gallorum,fidaſque Duci pugnaſſe cohortes.

Egregie Lotharingi Motam propugnant. Reſtituta eſt Duci Sereniſſimo à Rege anno 164.

EPODVS XXV.

Vbique virtutem probans
Laudat magnanimos viros
Liliger Princeps,meritoque donat
Honore laudis::Cippus ignauos tegit
Vulgaris obſcuro ſepulchro,
Quos nec murmure blando
Oſtendunt digiti prætereuntium:
At vos hoc,ego,carmine
Donabo, fidæ Principi phalanges.

STROPHE XXVI.

Quæ victoria Gallicos
Non ornat enſes?ſpolia quid trepidis loquar?
Detracta Belgis?murmure tympanum
Perſtringit aures Martio.
Fulgor armorum micat, & toroſos
Iampridem populos prodit Iberiæ
Fractis ne turmis ceſſerit impotens.
Cæſorum iuuenum manus,
Cum primas acies ſubit?
Sed ne fugaces inſequar maniplos,

Agmine toto
Conſeritur, dubiaſque librat victoria lances.

ANTISTROPHE XXVI.

Iam triſtis vada Belgij
Horrere video militum denſâ manu]
Paulum ſeueras exacuunt minas,
Pugnamque detrectant pati.
Ire pugnaces iuuat, & perire
Non ſæui metuunt Illyrici genus
Galli feroces, non metuunt dolos
Conſtantis ſapientiæ
Subtileſque negotij
Nouere technas callidè peracti.
Præuia virtus
Fortunam belli varia in diſcrimina cogit.

EPODVS XXVI.

Nil eſt timendum Borboni,
Te circum vigil excubat
Diua, quæ iuſtis agitare lances
Conceſſit vltro. Nec moram pietas facit
Votis ſecundandis, vt æqua
Mundum lege gubernes
Pacatum proprio Marte; quis audeat
Francis addere liliis
In ominatos perfidus colores?

STROPHE XXVII.

Galli Auen. n ſi ... Hiſpanas ſuperāt.

Circum limina Belgij
Vicina Gallo limiti, exiguis iacet
Campis Auenum, planities vbi
Haud æqua ſubiecto iugo
Deprimit collem, locus hic ſonantes
Bellantis populi ſuſtinuit globos
Pugnante Franco. Quid iuuat irritos
Niſus Martigenûm loqui?

Fruſtra

Fruſtra militis impetus
Victoris ardent bellicos morari
Agmina ſternit,
Atque reluctantes iterũ concurrit in hoſtes.

ANTISTROPHE XXVII.

Eheu! quàm miſerabili
Fortuna ſorte vexat humanum genus!
Denſata Mauors agmina proterit
Amens furore bellico.
Quantùs armorum fragor inſolenti
Nimbo detonuit! parte alia vt recens
Cohors receſſit! Francigenum micant
Enſes, quos cruor hoſtium
Fuſus corpore, purpurat?
Hiſpanus illic enſe pertinaci
Sternitur audax,
Et dura æternam quærit per vulnera laudem.

EPODVS XXVII.

Io triumphe! vicimus,
Hoſtes attoniti ſilent,
Scaldis inſigni domitus triumpho
Vexilla fugiens ſeruat audaci manu,
Lateque perfuſum cruorem
Vili pectore calo
Iniectat profugis, Quanta minacium
Strages fulminat enſium,
Tanto fugaces impetu necantur.

ODE IX.

Erepta Hiſpanis vexilla clade Auonenſi Virginis templo Pariſiis affiguntur.

STROPHE

STROPHE XXVIII.

NVnquam verſa acies retto
Caſtris relictis fortius cœpit fugam;
Cæduntur hoſtes,purpureus latex
Largo per exundans ſolum
Amne decurrit,validaſque turmas
Æquo condecorat funere,& inclytis
Regis triumphos auget honoribus:
Impreſſas patitur neces
Miles non pauidus mori;
Strictoque gaudens interire ferro.
Æſtuat ira;
Sed fruſtra laſſo vires in corpore tentat.

ANTISTROPHE XXVIII.

Cedunt indecori pede
Fortes cateruæ,iam nouas gelidis faces
Errare venis ſentio,& igneum
Membris calorem ſerpere;
Signa pugnaces poſuere Belgæ
Viuente Franco. Nempe necis pudet
Illatæ memores Duces.
Fauſtâ res geritur manu,
Fauſtiſque iuſtus Rec triumphat armis.
Ferre coronas,
Ferre citi lauros,& amicæ munus oliuæ.

EPODVS XXVIII.

Huc ô beatis Poſtibus
Feſtæ lampades ardeant
Qua leues remis fluitant carinæ,
Vbi diues auro Sequana,immenſas opes.
Templumque,ſurgenteſque cœlo
Turres ſuſtinet vndis.
Huc plenis manibus ſpargite lilia
Circum nobilis Inſulæ

Ædes:

Ædes parenti Virgini ſacratas.

STROPHE XXIX.

Quid Templi laquearibus
Suſpenſa centum ſigna, victrici manu
Cerno triumphans? fornicis ardui
Faſtigiatum verticem
Si color fuluo rubicundus auro
Decuſſim variat, crux vbi ad Auſtrios
Burgunda tranſit, non ego flammeo
Excuſſas ſilici faces,
Fatalemque manum loquar
Aureliano, ſi cinis perempti
Expiat vltor
Offenſos manes, longique incommoda belli.

Capta Aneuin. ſi prælio vexilla Virgini Parentæ conſecrantur.

ANTISTROPHE XXIX.

Hinc diſcordia multiceps
Crines retortos anguibus nectens furit,
Æquale fatum ſciuibus iminet
Sæuire poſtquam deſtitit
In caput regum furioſa peſtis,
Quam fœdè patulis faucibus euomit
Caluiniani dogmatis artifex,
Ex quo transfuga perfidus
Mouit ſigna rebellium;
Intaminatum nil reliquit vſquam,
Callida vulpes
Terga lupi ſimulans pelli ſubtexit ouinæ.

EPODVS XXIX.

Hac arte coram his fraudibus
Vulgus fallit inutile
Mentiens ſacri ſimulachra vultus
Ne fide vulgus credulum aſtutis dolis
Cur arma libertatis audax
Spurco iactitat ore

Imbelli

Imbelli populo? Numquam ego perfidis
Credam ſeditionibus;
Regum coronas hæreſis ſitiuit.

ICONIS REGIS
LIBER TERTIVS.
ODE I.

Hiſpani, Ducum ignauiâ, aliquot vrbes in Picardia anno 1636. occupant, quas poſtea Rex recuperat.

STROPHE I.

AT cur vlterius iubes,
O Muſa, vatem progredi! an magnus labor.
Nondum remiſit? bella quid horrida
Tractare rurſum præcipis?
Hactenus luſi, mihi pectus omne
Audax belliſono carmine concurte
Hærere turpe eſt. T'en comitem viæ
Sector, vel potius Ducem
Calcanda eſt hilari pede
Tellus triumpho nobili coruſcans.
Ire per arma
Perque hoſtes iuuat ire ſimul, iuuat ire per enſes.

ANTISTROPHE I.

Quot victoria laureis
Regem coronat? bella ſi rurſum parant
Hoſtes

Hoſtes renatis viribus aggredi.
Vt fulmen emiſſum tonat,
Iam mihi nubes liquidæ recedunt,
Iam Phœbi radiis proximus arduo
Incedo greſſu dum biiugo rapit
Curru per ſuperas domos
Magnum gloria Principem.
Ah! quantus armis fulgor emicabit!
Tantus in hoſtes
Impendet timor, & certæ diſpendia mortis.

EPODVS I.

Bene ominatis laudibus
Virtus prodiga gloriæ
Principem iuſtum beat, & ſecundos
Diſpenſat annos, virque ſufficiens ſibi
Per mille maiorum triumphos
Claro illuſtrat honore.
Quid conſanguineis arma penatibus
Multis agminibus ferunt
Hoſtes amœnis fraudibus doloſi?

STROPHE II.

Fœlix Francia ne time,
Maius paratur rebus auxilium tuis
Quàm ſpetat hoſtis iam trepidus mori.
Sub Rege tanto quid times?
Sceptra qui noſtri moderatur orbis
Cymbæ fidus iter nauita diriget.
Infeſta regno ſigna ferentium,
Et ſacro phaleras lari
Armata remouet manu.
O fide Regi Pœnitebit hoſtem
Limina regni
Tentaſſe, & paucos armis iuuiſſe rebelles.

ANTISTROPHE II.

Nec

Nec verbis aberit fides!
Iam perduelles obuios miles necat,
Sternitque letho marte ferocior,
Dum Rex phalanges concitans
Spiritus victor fugat arrogantes;
Vt fortes Aquilæ concutiunt aues
Vaſtoque pulſant æthere territas,
I, qua gloria nobilem
Tractum Principibus parat,
Maiorque magno Patre, carpe magnos
Laudis honores,
Donec Idumæis iungas tua Lilia palmis.

EPODVS II.

Sic Aſtra Iuſto Principi,
Spondent promeritum decus;
Quippe florentis diadema Regni
Vltro petitum vendicat patria potens
Virtute; quid dicam rebelles?
Tædet quid loquor? eheu!
Sanguis degener, ô imperij probrum
Monſtri membra ſuperſtitis
Incerta, motus pectoris fatigant.

STROPHE III.

Hiſpani immenſo exercitu Picardiam inuadunt.

Primis excita Claſſicis
Rupere fines agmina, & Somonæ vadum
Qua iuncta Belgis oppida, leniter
Vnda coërcens aluit.
Mœſtus hac belli properauit ardor
Campis fertilibus, rurſus & obuios
Tranauit amnes, dum facili vado
Oræ littoris eminent.
Fruſtra flumina pontibus
Tentata, forti vinculo reſoluunt,
Ocyus hoſtes.

Vidimus

Vidimus admiſſos, & territa pectora vulgi.

ANTISTROPHE III.

Hinc vicinia nuntio
Turbata cladis, trepidat immenſo metu.
Belgæ relictos interea lates
Sparſo occupant exercitu,
Antequam lectis acies maniplis
Secernant auidi militis agmina;
Si ſauciati vulnere pectoris,
Fœdi & laſæ piaculi
Captis ingemis vrbibus,
Compeſce luctum, mitior reuulſos
Mollies artus
Dextra, nec indignos vltra patiere dolores.

EPODVS III.

Exin vagantur latiùs
Spiſſi prælia turbinis;
Proh! nefas atrox, fuge ſuſpicari
Fortes virili reſtitiſſe robore?
Quis neſcit exceptos Iberos
Tetræ mœnibus arcis
Quam Rex magnanimus auferet hoſtibus
At lentos nimium dies
Phœbus coruſco demoratur axe.

ODE II.

Obſidente Corbeiam Rege, Germani è finibus Lingonum pelluntur, & Burgundiæ Ducatu. Corbeiam Ludouicus expugnat & recipit.

STROPHE IV.

NAm quid longius hæreo?
Acies inundans Sequanis, auſa eſt pari
Tantare fines, robore lingonum,
Tentaſſe, ſed ſatis fuit.
Barbaræ primum cecidere turmæ
Creata-rum. Qua lentas Araris præcipitans aquas
Aſſurgit vltor. Non memor aluei
Vndiſque inſolitum tumens
Hoſtes protinus obſidet
vulgò S. *Iean de Lonne.* Mergitque lymphis, inſequens fugaces
Turpiter vrbis
Exiguæ obſeſſo cogit diſcedere muro.

ANTISTROPHE IV.

Sed iam militiæ pudet,
Cæſoſque rurſus caſtra pœnituit loco
Mouiſſe, rurſus Francigenum feros
Tentare, non eſt vincere,
Fracta nam virtus trepidis ſuaſit
Retrocedere, dum mollior alueus
Rheni bicornis ſe ſubigi ſinit
Ne ſaltem profugos fames
Omni funere dirior
Deliberato conderet ſepulchro.
Ne quis inultus
Audeat ad miſeræ gentis remeare penates

EPODVS IV.

Quo victa pudes hoſtium
Belli feſſa laboribus
Quo fugis? ſic ſic ſocios relinques,
Cladeſue gentis pectus immotum dabit?
Bellumne pertæſos furore
Pigro decoquit ira?
Nequicquam validos Francigenas patris
Queis dum ſydera militant

Veros

Veros per artus induis timores.

STROPHE V.

Tum Rex imperio potens
Muros rebelles ære flammiuomo quatit,
Vrbemque vallo cingit,& aggeres
Quacumque celſos porrigit,
Aſperos belli tolerans labores.
Viget terribiles militis impetus
Lætuſque,quantum poſſit in arduis
Virtus inſuperabilis
Monſtrat,quod foret omnibus
Turmis honori,quando glorioſis
Sudat in armis,
Et tergo ſonipes admittit amabile pondus.

Ludouicus Corbeiam Hiſpanis eripit.

ANTISTROPHE V.

Nuſquam Marte ferocius
Inſtruxit, agmen ; quo ruit paſſim metus,
Pallorque ciuis lurida perfidi
Deturpat ora fœdius.
Aureis ergo rutilans in armis
Obiectas acies fulmine dexteræ
Armatus,ictu proterit altero.
Virtutis patriæ memor,
Laudes promouet altius,
Nomenque factis inclytum haud quieſcet,
Donec abactos,
Expulſoſque ſciat noſtris è finibus hoſtes.

EPODVS V.

Iniectus obſeſſis pauor
Crebro fulguris alite;
Vera tunc virtus trepidare cœpit,
Nutante muro,quanta viuaci rogo
Impunè flammarum procella
Sepros mœnibus vrit.

Scintillæ crepitant vindicibus focis,
Quæ tetrum ſcelus eluunt,
Ne perfidorum vel ſuperſit vnus.

STROPHE VI.

Veſano trepidans metu
Corbeia pallet.conſcium noxæ diem
Abominatur,dum ſceleris pudet.
Viuæ per artus intimos
Sæuiunt diro furiæ veneno.
Flammatis chalybum valla tonitruis
Proſtrata,lugent flebilibus modis
At tunc denſa micantibus
Cedunt agmina baltheis,
Martemque culpant.Quid ſequar fugaces
Vrbe recepta?
Si victor cæſos ſternis,Lodoïce,maniplos?

ANTISTROPHE VI.

Auratis radiis micans
Titan Serenum protulit cælo iubar,
Plauſere Diuûm ſydereæ domus,
Interque Muſarum choros
Phœbus inſignis ſtetit, & canorum
Argutis digitis ſollicitans ebur
Plectrum magiſtrâ corripuit manu,
Et voci ſocians lyram
Laudes, Principis intonat,
Quo nemo Regum fortior.Croatas
Expulit vrbe,
Et penitus toto cogit diſcedere Regno.

EPODVS VI.

Sic enſis exertus truces
Nimbos demouet hoſtium.
Dum ſuperfuſo tumuit cruore
Tellus inundans. At quis intrepide audeat
Regem

Regem triumphantem videre?
Ciues cedite victi.
Heu! triſtis nimium perfidiæ rei,
Non hoc robore præditos
Gallos rebellantes in arma ducam.

STROPHE VII.

Formidabile Galliæ
Vaſtatur agmen. vicit Henrico ſatus
Ciues ſuperbos non faciles mori,
Vrbiſque pulſat turribus.
Fulminum qualis generoſus ales
Nimborum ſuperat grandineas domos,
Totoque victor propulit æthere
Examen volucrum rapax;
Talis vindice dexterâ
Effulgurantes hoſtium cateruas
Proterit armis
Rex vultu fortes animans in Prælia Gallos.

ANTISTROPHE VII.

Frontis ſydereæ iubar
Spectare pulchrũ eſt. Ore non humilis furor
Illapſus, ambit belligeras manus.
Quis infidelem Boſphorum
Neſciat certo trepidare motu?
Ah ſi Franciadum ſtrenuus agmine
Infeſta tentes cornua Thraciæ,
Fatalis refugos Scythas
Cædes enſis acumine,
Spondente Cœlo. Perge Ludouice
Victor in hoſtes:
Chriſtiadũ, & græcas armis adipiſcere lauros.

EPODVS VII.

Si glorioſi pulueris
Sudant membra laboribus,

Montibus ſeptem, tibi, Roma fœlix
Iuſtos honores pandet, & clarum decus
Recepta libertas parentum
Grato concinet ore,
Iactatos cineres aſpice Græciæ,
Sæui ludibrium noti
Quam Thrax iniqua ſeruitute vexat

ODE III.

Claſſis Gallica Duce Harcurio Lerinum appellit. Certatur contra Hiſpanos, coguntur reddere Inſulas quas occuparant.

Anno 1637.

STROPHE VIII.

Anno 1637.

SEd nunc ſubruis æmulæ
Fucata Gentis vota, & audaces minas.
Te læta circum cœrula limpidis
Luſere dudum fluctibus.
Te timet vaſtæ dominator oræ
Iratum ratibus ſubiiciens fretum:
Seruire gaudent imperiis tuis
Aſtrorum rutilæ faces,
Phœbus ſe tibi temperat,
Æſtuſque ſæui mitigat Leonis,
Vndique conſtans
Aſſumptis. Regi victoria militat armis.

Inſulæ Lerinenſes ab Hiſpanis occupatæ à Gallis recuperantur.

ANTISTROPHE VIII.

Quam gratos hilaris dies
Fœlicis anni ſpecto, & auratum iubar
Fauente Cœlo nobilium en meam
Per ampla factorum ſeges

Occupat

Occupat mentem. Procul inſuetos
Armorum ſtrepitus audio;& inclytas
Errare turmas. Quantus in inſulis
Lerini ſterilis fragor
Auditur reſono mari.
Æs fulget auro.claſſicumque triſti
Murmure raucum
Perſonat,& remis volitãt per cœrula nautæ.
EPODVS VIII.
Per mille tranſcurſus ſali,
Et poſt mille pericula
Gadibus iunctis;& vtroque ponto
Armata,tandem militum ingenti manu,
Portus requiſiuit ſecundos
Claſſis littore in vdo.
Quis ſyluam Pelago crederet arborum
Deferri fragili rate,
Spumante tetri Nerei procellâ?
STROPHE IX.
Altis Maſſiliæ uadis
Exempta claſſis, hoſtium fregit minas
Firmaſque turres aggeribus nouis
Quos pertinax ſtruxit labor.
Inſulæ ferrum timuere vindex,
Audaceſque auidos militis impetus
Furente dextra Non ego callidi
Culpabo artifices doli?
Plenum robore maſculo
Inſultat agmen molibis profundis
Ire per omnes,
Bellorum caſus iuuat,& diſcrimina lethi.
ANTISTROPHE IX.
Sed nulla eſt pietas viris,
Quos Martis ardor nimius ad pugnam vocat.
At

At non vt olim, vicimus impares
Turmas Iberi, dum freta
Non opinato tumuere fluctu
Si fortuna comes, belliſonâ fauet
Virtute, rebus Borbonij Ducis,
Illam promeruit viri
Inſignis pietas opem
Spondente cœlo. Protinus fugatos
Æquore toto,
Conſpiciã, claræ per vulnera mortis Iberos.

EPODDVS IX.

Erepta Lerini inſula
Parens hoſpitibus nouis
Aggeres vaſtos gemit incubare
Regno ſilentum, dum ſubit vallum ferox
Armata Gallorum iuuentus:
O cui tramite raro
Se virtus radians pandit, & inſulis
Cingit tergeminis caput
Huc flecte ſydus luminis benignum.

STROPHE X.

Quo greſſu properas cito
Inuicta pudes? Ecquis acceſo calor
Viuos per artus pectore funditur?
Efferre robur, nil obeſt
Viribus Francis, animoſa quanquam
Circum caſtra fremat magnanimum genus,
Audax Stœchades inſulas
Comes d'Harcourt. En vos Auſtraſij decus
Princeps ſanguinis inclytum
In bella ducet victor, inſulaſque
Detrahet hoſti;
Aggreditur, victrix tumido volat æquore claſſis.

ANTISTROPHE X.

Proh quantum valida manu
Examen ardet/igne funeſto micant
Fumantis æthræ cœruleæ domus.
Fulmen gradiuum ferreis
Faucibus flammas vomit vndicumque,
Paſſim ſulphureis plena tonitruis
Tormenta fortes Heſperios necant.
Vrgentur tamen, interim
Dum primos nouat impetus
Armata pubes, aggeremque ſcandit;
Cominus enſe
Se, Francus, partaque ſuos ſtatione tuetur.

EPODVS X.

Rimoſa turris atria
Pandunt militibus viam:
Hoſtis aduerſa trepidus phalange
Tellure tegitur, & cauis latebris timet
Corpus cruentandum, & procellæ
Duros vindicis ictus
Quam terra & pelago detonat Harcuri
Virtus inſita pectori, *Comes d'Harcourt*
Ferro occupatas Inſulas recludens.

STROPHE XI.

At cur impenetrabilem
Iactauit hoſtis Inſulam, & latos ſuper
Enudat enſes?dum nimium ſibi
Confiſus, immenſum tumet,
Victor haud multum ſtetit, & ſiniſtram
Expertus Nemeſim, fugit ab inſulis
Breui receptis, ſcilicet aggeres
Francis munit Iberia,
Quos nequicquam itetum petet;
At ecce grates, comis hic rependit

Francus

Francus Ibero
Pugnaci, & tanti debet munimina valli.

ANTISTROPHE XI.

Ergo mœnibus obrutis
Exangue triſtis Inſulæ patuit ſolum
Saxis adeſis, dumque humiles caſas
Proſternit euictus ligo,
Enſis humano maduit cruore;
Quo ferro pereant, nil miſeros iuuat;
Si glorioſi morte perhorridi
Voluuntur vada marmoris,
Nunquam mollis inertiæ
Culpabo victos, aggeris profundi
Mordicus arcem
Tutantur, ſolidiſque decus virtutibus auget.

EPODVS XI.

Famoſus inſurgit labor;
Duris ligna bipennibus
Fluit moles, cecidere muri
Stagno vt recumbit mitius, lentum mare
Ripaſque vicinoſque campos
Francis irrigat vndis
Quid commune malum, bella propinquius
Martis claſſica perſonant?
Hiſpanus audax inſulis receſſit.

ODE IV.

Dux Longauillæus multas Sequanorum vrbes expugnat quas ipſi deinde miſerabili incendio delent.

STROPHE XII.

Nondum

NOndum compoſitus furor
Dep ræliantum vota maturat Ducum
Calamitoſum fulmen in ignea
Scintillat aluo nubium
Sequanus flammas meditatus, vrbes, *vulgò le Roux.*
Cognatumque Dubim prouocat, & fidem
Vltro refringit, ſe tamen improbis
Captum conqueritur dolis.
Ex illo grauis incubat
Vtrimque clades, & remurmurantem
Æquore toto
Vix Rhodanum pacauit Arar ſocialibus
vndis.

ANTISTROPHE XII.

Vdis Nereides comis
Luxere ſæuam vitrei ſortem Dubis
Stridente ferro. Non ego liberos
Poſt hac vocabo Sequanos.
Vnus hic olim populus ſub vno
(Ah fœlix nimium) Principe vixerat.
Diuiſa ſed iam pectora diſſident
Æternis odiis ſimul,
Ærumnæque mali graues
Mentem cruento lancinant dolore
Triſtis vbique
Mors acuit falces, & ineluctabile telum.

EPODVS XII.

Quis ille Princeps eminus *Dux de Longu. eville.*
Armis emica taureis
Vrbium late populator audax?
Agnoſco clarum gentis Auguſtæ Ducem
Raros anhelantem labores.
Stricto fulminat enſe
Hoſtiles cuneos, & vaga proterens

Fauſtis

Fauſtis agmina paſſibus
Expugnat arces victor inquietas.

STROPHE XIII.

Nil mortale ſui gerit
Excelſus animus. Quanta moliri parat
Hæres auitæ laudis, vt arduis
Deſignat inceptis opus,
Impiger turmas legit, & fugaces
Hoſtes inſequitur, nec mora, verberat.
Sic glorioſis bella laboribus
Late promouet, & citum
Inter mille tonitrua
Propulſat agmen. Quot triumphat vrbes
Inclyta virtus,
Victoris tot habet laudis monumenta decoræ.

ANTISTROPHE XIII.

Gens Aureliana à qua dux de Longueuille ortum habet à Comite de Dunois.

Viuax gloria maſculis
Addit lacertis robur, & vegetas manus
Obarmat enſis, dum geminat truces
Dunenſis heros impetus,
Arcibus victis redimuntur vrbes,
Vt ferro celeri contudit hoſtium
Atras phalanges! cernis vt omnia
Cedunt omine proſpero!
Nec mucro patitur moras!
Vt concitata deſuper cohorte
Fulgurat enſe
Gradiuo, torquetque feri ſpumãtis habenas!

EPODVS XIII.

Repente iam poteſt mori
Crebro vulnere peruicax
Sequanus, toto miſerandus orbe;
Sed fata prohibent, vindices flammas Poli
Mugire

Mugire damnoſo boatu.
Rapti miles in auri
Præda luxuriat diuite,& exteris
Gazis prodigus incubat,
Ne quid proteruis hoſtibus ſuperſit.

STROPHE XIV.

Quam te ſuſpicio libens
Qui ſceptra puris manibus imperij tenes
Æquande Diuis, Maxime Principum,
Rebus ſecundis Cœlites
Augeant Regni decus,& perenni
Commiſſos populos auxilio iuuent
Francus beato flumine Sequana
Laudes intonet,& vagos
Tritonas Pelago vocet
Auſu ſuperbos obſidere poſtes.
Limina Cœli
Cantibus aſſiduis feriat reſonabilis Echo

ANTISTROPHE XIV.

Nil eſt inſuperabile,
Ire ire ad acies feruidas Regis licet,
Vrbeſque vallis cingere, & horridæ
Luſtrare caſtra Palladis.
Mars vbi ſæuos agitat maniplos
Vultu terribili.Quis rutilas faces
Nimboſque fœtos flammiuomis globis
Sicco lumine conſpicit
Obſeſſa eruere oppida?
Haud feriatis ignibus relucet
Flebilis ædes,
Sed ſucceſſa volat per tecta domeſticus ignis.

EPODVS XIV.

Extingue flammas Sequane.
Quas ater furor excita

Nil iuuat mœſtos propriis perares
Delere flammis. Proderit Galli fidem
Inter reluctantes procellas
Et ſuſpiria cordis
Incaſſum refugo cernere lumine
Quid vano trepidas metu?
Regis ſerenos intuere vultus

O D E V.

Galli Ducibus Cardinale, Valetta & germano eius Candalio, Landrecium expugnant, fœliciterque in Hannonia decertant multis captis oppidis.

STROPHE XV.

EXin ſubſidium vt reor
Sperare præſens rebus afflictis potes,
Fruſtra cruorem fundis, & intima
Ferro recludis viſcera
Igne combuſtas ſpeculare ſedes
Immatura rogis, oppida corruunt,
Ædeſque flammis immeritis micant,
Mœſtos ſanguineus latex
Vicos turpiter obruit:
Proh triſte fatum! bella peſtilenti
Cæde fouebis
Sed miſeri ciues indignâ morte peribunt.

ANTISTROPHE XV.

O quæ fulmine bellico
Proſternis vrbes! parte qua miti ſolo

Formi

Formidoloſi limina Belgij
Noſtros coercent limites
Hic meo illuſtres hilaris triumphos
Regi, magnificis exuuiis para.
At quanta in armis fulgurat inclytis
Spernoni ſoboles Ducis.
parte hac Candalius parem
Virtute fratrem velleris Latini
Murice clarum,
Magnanimis æquat factis, gemineque triumpho,

Cardinalis de la Valette, eiuſque frater Dux Candalius.

STROPHE XV.

Quid mors ſuperbo funere
Turmas obruit hoſtium?
Verte feſtinos, mea Muſa, greſſus
Doctoque tenta pollice ingenuas fides
Quo læta virtutum trophæa
Viuo carmine ſcalpis
Auguſtis Luparæ poſtibus, vt nouos
Plectro deproperas modos,
Aureſque blando pellicis cothurno.

STROPHE XVI.

Plenis agmina copiis
Vaſtos pronfundis aggeres foſſis cauant,
Vrbemque cingunt vndique, & arduis
Clauſam reuincunt molibus.
Vnde conſtructo reboare vallo
Mœrens, horriſonis æra tonitruis
Audiuit hoſtis. Nunquam aliàs ſolum
Verſum eſt tam celeri manu.
Pulchro, tempora ſtrenuus
Sudore miles turpat, & quietis
Neſcius, altos
Aggeribus iactis imitatur in ordine montes

ANTISTROPHE XVI.

Quid non perficient Ducum
Exempla? vterque fortis, impauidus, vigil
Hoſtes laceſſit, nec ſinit extimo
Vrbis receſſu perfrui.
Cominus pugnant, facilique dextra
Enſes expediunt, quos neque barbarus
Croata vitat, nec refugus mori
Hiſpanus potuit pati;
Sic vera virtus laudis æmulatrix,
Inuia tandem
Sed fato potiore ruit de culmine valla.

EPODVS XVI.

Exercitata proſperis
Arx Landrecia machinis
Impetus crebros tulit, & ſecundum
Muris tuendis, Principem auxilium rogans
Succuſſa certatim frequenti
Æris concidit ictu:
Cæcis interea limitibus viam
Examen iuuenum recens
Tellure victa ſedulò requirit.

STROPHE XVII.

Gratæ militibus vices
Ad magna ſemper prouocant lætos Duces.
Non hoc quieuit turbine prælij
Fraterna virtus, ſed trucem
Exerens turmis aciem propinquas
Vrbes Hannoniæ fertilis occupat,
Mœſtuſque plorat Vallo, ferocibus
Caſtris oppida cedere.
Inuictis equites globis
Vrgent triumphos latiùs, metumque
Mortis vbique

Hoſtibus accelerant,& inenitabile bellum.

ANTISTROPHE XVII.

Vaſtos contrahit aggeres
Emota tellus, victor è campo ſuum
Spectat laborem miles,& impigro
Sudat ſub armis impetu
Frangit inſuitans peditum cohortes,
Tentatumque vado flumen inambulat
Foſſis reductis,vt fidit hoſtium
Turmas auſpice dextera:
Belgæ,non ſolito metu,
Caros relinquunt anxij penates;
Enſe Valetta
Fulminat,& magnæ ſtragis meditatur aceruos.

EPODVS XVII.

Fruſtra laboro,ſi decus
Parco,carmine demoror
Principis Iuſti celebreſque fratrum
Pango triumphos:impetus fœlix tamen
Increuit,armorumque curæ
Noſtis ſomnia fraudant.
Victis excubiis ſollicitos vetat
Hoſtes nocte quieſcere
Francus laceſſens Belgicas phalanges.

STROPHE XVIII.

Vt cum prodiga fulminis
Nubes triſulci,peperit, igniuomas faces
Colliſa nubi,parturit,alteri
Per mille cadens circulos
Corruit telum, variaſque clades
Importat populis, cum ſubitus fragor
Euiſcerata nube remugiit,
Excelſæ Rhodopes iugum,

Aut vicinus Athos polis
Effulgurantes horruit fauillas,
Cladis acerbæ,
Vaſtaque funereis creſcũt incendia flammis.

ANTISTROPHE XVIII.

Sic æs fulminis æmulum
Auditur illo quatere tellurem ſono.
Terrentur hoſtes,mœnia marmore
Munita duro corruunt.
Iam parat celſos generoſa pubes
Muros intrepidis ſcandere greſſibus,
Arrepit omnis turba per inuium
Cœci curriculum ſoli
Propugnacula vertere
Foſſis repletis. Nobilis iuuentæ
Feruet in armis.
Examen, variæque ſubit diſcrimina mortis.

EPODVS XVIII.

Hæc vna cura eſt fratribus
Vrbem reddere Liliis.
Quantus armorum labor,imminentes
Retorſit ictus?quodque non potuit pati
Martis per inſanos tumultus,
Arx Landrecia robur,
Verſis aggeribus cernere cogitur.
Pulchris conditionibus
Muris receptis exeunt Iberi.

ODE

O D E *VI.*

Capellam eripit Hiſpanis Cardinalis de la Valette. Laudes Regis memorantur.

STROPHE XIX.

AStrorum Pater aureos
Huc flecte currus,flecte ſydereũ iubar,
Qua bellicoſo puluere luridus
Denſatur aër, qua vagus
Scaldis illimi properat fluento
Lymphas oceano mergere,& horrida
Vitare Martis prælia feruidi.
Sed dum parte alia ſtrepit
Rauco murmure claſſicum
Spectare pulchrum eſt,improbum Capellæ
Sternere vallum
Vltores Francos,fœdamque abſtergere labẽ.

Capellam recuperat ab hoſtibus Cardinalis de la Valette.

ANTISTROPHE XIX.

Huc vos belligeros voco
Gradiui alumnos. Premite felices gradus.
Videtis,an vos ducit in ardua
Inſigne maiorum decus.
Vindices probri ſcelus heu!nefandum
Armorum valido diluite impetu:
Fortes Iberas rumpite copias
Et diræ chalybis ſono
Triſtem fundite næniam;
Si fraude victa eſt,aut micantis auri
Pondere capta
Statiat armatos in valla rebellia Fratres.

EPODVS

Fœlices bellorum euentus Ludouici pietati tribuuntur.

EPODVS XIX.

Arx infidelis eruto
Francis redditur aggere.
Teſtis Hiſpanus fuit, vt paratos
Cogebat arci ferre ſubſidium viros.
Per valla non parcus laboris
Miles protulit arma,
Sed fruſtra. vigiles ludere copias
Tentauit ſolitis dolis.
Francus Capellam ſubiugat triumphans.

STROPHE XX.

O Rex auſpiciis tuis
Collapſa ceruis oppida,& verſos lares
Fumante tecto. Iam tibi debita
Accingo lauro tempora;
Cœlites votis faueant ſecundi
Quos nunquam precibus deſinis in tuæ
Vocare promptos, auxilium domus.
Si victoria laureis
Frontem cingit amabilem,
Hoſteſque vinces. Tot Deo triumphos
Gratior vni
Acceptos refer,& tantæ præconia laudis.

ANTISTROPHE XX.

Nec te ludit inanibus
Fortuna votis, fata prudenti regis
Incerta ſolus conſilio, vagæ
Nec credis aleæ totis.
Si quid infeſto vehit aura vento,
Fortunam ſuperas,perque pericula
Securus erras non dubia fide.
Nil mortalibus accidit
Quod non Cœlicolæ ſinant.
Hac arte doctus mitigas procellas

Ore ſereno,
Sic animi nunquã temerant aduerſa quietẽ.

EPODVS XX.

Spectare vultus Principis
Auguſti quoties ſubit
Numinis ſummi toties Imago
Se ſiſtit oculis. Quid vetat Reges, Deos
Vocare terrarum potentes?
Nam qui ſceptra reponunt
Ante aras ſuperum, nec ſibi vendicant
Pluſquam terrigenas decet,
Diis propinquos nemo diffitetur.

STROPHE XXI.

Ah ſi quem fouet intimo
Mens pura ſceleris, igne flammatum poli,
Te, Iuſte Princeps, non vereor loqui.
Nam quidquid intimo latet
Pectore incluſum ſine labe prodit
Cum viuos oculos rara modeſtia
Blande coërcet, virgineus pudor
Affuſus roſeis genis
Miro temperat ordine
Artus venuſtos, nec ſinit vagari
Præ pete nutu
Poſt prædam, fures oculos virtutis honſtæ.

ANTISTROPHE XXI.

Caſtitas mirabilis Ludouici prædicatur.

Puræ mentis imagine
Caſtum gubernas pectus, & dominus tui
Parere iuſtis imperiis iubes.
Proh! quanta maieſtas nitet
Regio vultu, niueaque fronte!
Tum ſplendor populis irradiat nouus,
Corpuſque formans nobile caſtitas
Non fractis patitur modis

Inter

Inter, ludere fœminas.
Virtutis aulam crederes renaſci,
Friget vt omnis,
Inuicto ſub Rege venus, laribuſque pudicis.

EPODVS XXI.

Hic alma virtus Regios
Caſtè compoſuit toros,
Vt nihil ſanctos labefactet artus,
Mirare mecum, Diua pretioſum poli
vulgò Verſailles & Fontainebleau. Munus, verecundæque mentis,
Virgo ſuſpice lumen.
Quæ ſaltus nemorum Verſaliæ colis
Aut viuos latices aquæ
Blandum fluentis fonte Bellaquæo.

STROPHE XXII.

Æquo percutior metu,
Neu facta magni Regis exili ſono
Præclara vates deterere audeam:
Ignoſce Princeps, ſi tuis
Laudibus captus Lyricas eburno
Aut plectro, aut digitis attenuo fides.
At non profanis carmina mentibus
Vates ingenuus cano,
Quæ magnos aliàs duces
In bella cogent; promptus ampliandi.
Nominis ardor
Exoritur, rerumque doces perferre laborē.

ANTISTROPHE XXII.

At dum miror imaginem
Quam fauſta virtus pingit artifici manu,
Viuis in æuum Muſa coloribus
Seris refingit poſteris.
Regios vultus, animanſque rarum
Exemplar facilis conſequitur manus.

Fruſtra

Fruſtra profundi viſceribus ſoli
Candens eruitur lapis
Aut Aurum trucis Indiæ
Flammis liquatur. Nil opus metallo
Fuſilis æris,
Si meus, æterno, Princeps in carmine viuet,

EPODVS XXII.

Debere famam marmori
Quis credet veterum Ducum!
Elaborati ſtatuæ metalli
Pariumque marmor, quos refert, miſeros facit,
Artuſque truncatos caduco
Cæſar corpore prodit.
Queis, vixit ſtatuis, Æacides, perit,
Quem Muſæ tumulo eximunt.
Obliuioſo, Principis Poëtæ.

Statuæ Principes immortales non faciunt, ſed virtutes.

ODE VII.

Hiſpani terrra, marique Laucatam obſident. Barrij fides auro tentatur; Strenue vrbem oppugnatam tuetur. Haluinus effractis Hiſpanorum aggeribus obſidionem incredibili virtute ſoluit.

STROPHE XXIII.

QVis me pectoris impetus
Motu citato verſat, & nubes vago
Tranſire gyro præcipit arduas?
Terras pauentem ſpiritus
Deſerit creber, pauidoque greſſu

Vicinas

Vicinas obeo fulminibus domos,
Spectare totum iam videor mare
Plena claſſe tumeſcere,
Gradiuique ſoror Dea
In bella cogit nobiles maniplos
Agmina totis,
Concurrunt animis, vexillaque pura ſequuntur.

ANTISTROPHE XXIII.

Tota occitania defendendæ Laucata cauſa armatur.

Et quo Tectoſagum parens
Toloſa mittit,quoſque Narbonæ vetus
In bella promptos ſeligit oppidum:
Ad arma coniungunt manus:
Ire victores,patriam tuere
Pugnantum ſoboles maſcula militum.
Te bellicoſis flos populis recens
Pulchris paſſibus anteit
Hoſtes fortiter atterens;
Viamque præbet;Perge, quid moraris?
Ocyus arma
Corripe, & Heſperias in tecta repelle phalanges.

EPODVS XXIII.

Laucatam Hiſpani obſident.

Vicina Laucatæ iuga
Multis agminibus premit
Fortis Hiſpanus, metuere ciues
Exercitos hoſtis intrepidi globos,
Gentemque inexhauſtam labore.
Turmis vndique lectis
Examen iuuenum feruet;& agmina
Toto lecta biennio,
Late minaces explicant cateruas.

STROPHE XXIV.

Sed neſcit celeri fuga

Infame tergum vertere,aut vano quati
Timore Francus,cum ſubito furis,
Ferrumque peruicax mori
Stringit Hiſpanus, prope victor altos
Laucatæ ſcopulos ſtrauit,& inuias
Frænauit arces aggere nobili,
Conatu tamen irrito,
Ex quo fortiter Imperi
Fines tuemur.Neſcius repulſæ
Miles in armis,
Exultat,nitidoſque ruit moriturus in enſes

ANTISTROPHE XXIV.

Cœco marmoris ambitu
Aduecta,firmas claſsis exonerat rates,
Littuſque multo milite feruidum
Per ſaxa dumis conſita
Hoſtium ſiſtit volucres cateruas.
Crebris inde globis præcipiti via
Seſe recludunt, donec in arduum
Arrepant agiles iugum
Turbatamque domeſtico
Arcem tumultu,machinis laceſſant,
Itur ad arma
Cōcurſu rapido,&muris citus aduolat hoſtis.

Clancu-lum ap-pellant Hiſpani.

EPODVS XXIV.

Quam denſa victorum cohors
Lætos accelerat gradus.
Quos amor Regis,patriæque verus
Aduerſa quæque ferre conſtanter iubet.
Magno coronandos triumpho:
Quantis plauſibus æther
Feſtiuis reduces excipiet modis,
Aſtrorum rutilæ faces
Cum noctis vmbras luridæ fugabunt!

ANTISTROPHE XVI.

Quid non perficient Ducum
Exemplaı vterque fortis, impauidus, vigil
Hoſtes laceſſit,nec ſinit extimo
Vrbis receſſu perfrui.
Cominus pugnant,facilique dextra
Enſes expediunt,quos neque barbarus
Croata vitat,nec refugus mori
Hiſpanus potuit pati;
Sic vera virtus laudis æmulatrix,
Inuia tandem
Sed fato potiore ruit de culmine valla.

EPODVS XVI.

Exercitata proſperis
Arx Landrecia machinis
Impetus crebros tulit,& ſecundum
Muris tuendis,Principem auxilium rogans
Succuſſa certatim frequenti
Æris concidit ictu:
Cæcis interea limitibus viam
Examen iuuenum recens
Tellure victa ſedulò requirit.

STROPHE XVII.

Gratæ militibus vices
Ad magna ſemper prouocant lætos Duces.
Non hoc quieuit turbine prælij
Fraterna virtus,ſed trucem
Exerens turmis aciem propinquas
Vrbes Hannoniæ fertilis occupat,
Mœſtuſque plorat Vallo,ferocibus
Caſtris oppida cedere.
Inuictis equites globis
Vrgent triumphos latiùs,metumque
Mortis vbique

Hoſtibus

Hoſtibus accelerant,& ineuitabile bellum.

ANTISTROPHE XVII.

Vaſtos contrahit aggeres
Emota tellus, victor è campo ſuum
Spectat laborem miles,& impigro
Sudat ſub armis impetu,
Frangit intuitans peditum cohortes,
Tentatumque vado flumen inambulat
Foſſis reunctis,vt fidit hoſtium
Turmas auſpice dextera:
Belgæ,non ſolito metu,
Caros relinquunt anxij penates;
Enſe Valetta
Fulminat,& magnæ ſtragis meditatur aceruos.

EPODVS XVII.

Fruſtra laboro,ſi decus
Parco,carmine demoror
Principis Iuſti celebreſque fratrum
Pango triumphos:impetus fœlix tamen
Increuit,armorumque curæ
Noſtis ſomnia fraudant.
Victis excubiis ſollicitos vetat
Hoſtes nocte quieſcere
Francus laceſſens Belgicas phalanges.

STROPHE XVIII.

Vt cum prodiga fulminis
Nubes triſulci,peperit, igniuomas faces
Colliſa nubi,parturit,alteri
Per mille cadens circulos
Corruit telum, variaſque clades
Importat populis, cum ſubitus fragor
Euiſcerata nube remugiit,
Excelſæ Rhodopes iugum,

I 3

Aut vicinus Athos polis
Effulgurantes horruit fauillas,
Cladis acerbæ,
Vaſtaque funereis creſcũt incendia flammis.

ANTISTROPHE XVIII.

Sic æs fulminis æmulum
Auditur illo quatere tellurem ſono.
Terrentur hoſtes, mœnia marmore
Munita duro corruunt.
Iam parat celſos generoſa pubes
Muros intrepidis ſcandere greſſibus,
Arrepit omnis turba per inuiam
Cœci curriculum ſoli
Propugnacula vertere
Foſſis repletis. Nobilis iuuentæ
Feruet in armis.
Examen, variæque ſubit diſcrimina mortis.

EPODVS XVIII.

Hæc vna cura eſt fratribus
Vrbem reddere Liliis.
Quantus armorum labor, imminentes
Retorſit ictus? quodque non potuit pati
Martis per inſanos tumultus,
Arx Landrecia robur,
Verſis aggeribus cernere cogitur.
Pulchris conditionibus
Muris receptis exeunt Iberi.

O D E VI.

Capellam eripit Hiſpanis Cardinalis de la Valette. Laudes Regis memorantur.

STROPHE XIX.

Aſtrorum Pater aureos
Huc flecte currus, flecte ſydereũ iubar,
Qua bellicoſo puluere luridus
Denſatur aër, qua vagus
Scaldis illimi properat fluento
Lymphas oceano mergere, & horrida
Vitare Martis prælia feruidi.
Sed dum parte alia ſtrepit
Rauco murmure claſſicum
Spectare pu'chrum eſt, improbum Capellæ
Sternere vallum
Victores Francos, fœdamque abſtergere labẽ.

Capellam recuperat ab hoſtibus Cardinalis de la Valette.

ANTISTROPHE XIX.

Huc vos belligeros voco
Gradiui alumnos. Premite felices gradus.
Videtis, an vos ducit in ardua
Inſigne maiorum decus.
Vindices probri ſcelus heu! nefandum
Armorum valido diluite impetu:
Fortes Iberas rumpite copias
Et diræ chalybis ſono
Triſtem fundite næniam;
Si fraude victa eſt, aut micantis auri
Pondere capta
Sentiat armatos in valla rebellia Fratres.

EPODVS

EPODVS XIX.

Fœlices bellorum euentus Ludouici pietati tribuuntur.

Arx infidelis eruto
Francis redditur aggere.
Teſtis Hiſpanus fuit, vt paratos
Cogebat arci ferre ſubſidium viros.
Per valla non parcus laboris
Miles protulit arma,
Sed fruſtra, vigiles ludere copias
Tentauit ſolitis dolis.
Francus Capellam ſubiugat triumphans.

STROPHE XX.

O Rex auſpiciis tuis
Collapſa ceruis oppida,& verſos lares
Fumante tecto. Iam tibi debita
Accingo lauro tempora;
Cœlites votis faueant ſecundi
Quos nunquam precibus deſinis in tuæ
Vocare promptos, auxilium domus.
Si victoria laureis
Frontem cingit amabilem,
Hoſteſque vinces. Tot Deo triumphos
Gratior vni
Acceptos refer,& tantæ præconia laudis.

ANTISTROPHE XX.

Nec te ludit inanibus
Fortuna votis, fata prudenti regis
Incerta ſolus conſilio, vagæ.
Nec credis aleæ totis,
Si quid infeſto vehit aura vento,
Fortunam ſuperas,perque pericula
Securus erras non dubia fide.
Nil mortalibus accidit
Quod non Cœlicolæ ſinant.
Hac arte doctus mitigas procellas

Ore

Ore ſereno,
Sic animi nunquã temerant aduerſa quietẽ.

EPODVS XX.

Spectare vultus Principis
Auguſti quoties ſubit
Numinis ſummi toties Imago
Se ſiſtit oculis. Quid vetat Reges, Deos
Vocare terrarum potentes?
Nam qui ſceptra reponunt
Ante aras ſuperum, nec ſibi vendicant
Pluſquam terrigenas decet,
Diis propinquos nemo diffitetur.

STROPHE XXI.

Ah ſi quem fouet intimo
Mens pura ſceleris, igne flammatum poli,
Te, Iuſte Princeps, non vereor loqui.
Nam quidquid intimo latet
Pectore incluſum ſine labe prodit
Cum viuos oculos rara modeſtia
Blande coërcet, virgineus pudor
Affuſus roſeis genis
Miro temperat ordine
Artus venuſtos, nec ſinit vagari
Præ pete nutu
Poſt prædam, fures oculos virtutis honſtæ.

ANTISTROPHE XXI.

Puræ mentis imagine
Caſtum gubernas pectus, & dominus tui
Parere iuſtis imperiis iubes.
Proh! quanta maieſtas nitet
Regio vultu, niueaque fronte!
Tum ſplendor populis irradiat nouus,
Corpuſque formans nobile caſtitas
Non fractis patitur modis

Caſtitas mirabilis Ludouici prædicatur.

Inter

Inter,ludere fœminas.
Virtutis aulam crederes renaſci,
Friget vt omnis,
Inuicto ſub Rege venus,laribuſque pudicis.
EPODVS XXI.
Hic alma virtus Regios
Caſtè compoſuit toros,
Vt nihil ſanctos labefactet artus,
Mirare mecum,Diua pretioſum poli
vulgò Verſai-les & Fontai-nebleau. Munus, verecundæque mentis,
Virgo ſuſpice lumen.
Quæ ſaltus nemorum Verſaliæ colis
Aut viuos latices aquæ
Blandum fluentis fonte Bellaquæo.
STROPHE XXII.
Æquo percutior metu,
Neu facta magni Regis exili ſono
Præclara vates deterere audeam:
Ignoſce Princeps,ſi tuis
Laudibus captus Lyricas eburno
Aut plectro,aut digitis attenuo fides.
At non profanis carmina mentibus
Vates ingenuus cano,
Quæ magnos aliàs duces
In bella cogens,promptus ampliandi
Nominis ardor
Exoritur, rerumque doces perferre laborē.
ANTISTROPHE XXII.
At dum miror imaginem
Quam fauſta virtus pingit artifici manu,
Viuis in æuum Muſa coloribus
Seris refingit poſteris.
Regios vultus,animanſque rarum
Exemplar facilis conſequitur manus.
Fruſtra

Fruſtra profundi viſceribus ſoli
Candens eruitur lapis
Aut Aurum trucis Indiæ
Flammis liquatur. Nil opus metallo
Fuſilis æris,
Si meus, æterno, Princeps in carmine viuet,

EPODVS XXII.

Debere famam marmori
Quis credet veterum Ducum!
Elaborati ſtatuæ metalli
Pariumque marmor, quos refert, miſeros facit,
Artuſque truncatos caduco
Cæſar corpore prodit.
Queis, vixit ſtatuis, Æacides, perit,
Quem Muſæ tumulo eximunt.
Obliuioſo, Principis Poëtæ.

Statuæ Principes immortales non faciunt, ſed virtutes,

ODE VII.

Hiſpani terrra, marique Laucatam obſident. Barrij fides auro tentatur; Strenue vrbem oppugnatam tuetur. Haluinus effractis Hiſpanorum aggeribus obſidionem incredibili virtute ſoluit.

STROPHE XXIII.

QVis me pectoris impetus
Motu citato verſat, & nubes vago
Tranſire gyro præcipit arduas?
Terras pauentem ſpiritus
Deſerit creber, pauidoque greſſu

Infame tergum vertere,aut vano quati
Timore Francus,cum ſubito furit,
Ferrumque peruicax mori
Stringit Hiſpanus, prope victor altos
Laucatæ ſcopulos ſtrauit,& inuias
Frænauit arces aggere nobili,
Conatu tamen irrito,
Ex quo fortiter Imperi
Fines tuemur.Neſcius repulſæ
Miles in armis,
Exultat,nitidoſque ruit moriturus in enſes
ANTISTROPHE XXIV.
Cœco marmoris ambitu
Aduecta,firmas claſſis exonerat rates,
Littuſque multo milite feruidum
Per ſaxa dumis conſita
Hoſtium ſiſtit volucres cateruas.
Crebris inde globis præcipiti via
Seſe recludunt, donec in arduum
Arrepant agiles iugum
Turbatamque domeſtico
Arcem tumultu,machinis laceſſant,
Itur ad arma
Cōcurſu rapido,&muris citus aduolat hoſtis.
EPODVS XXIV.
Quam denſa victorum cohors
Lætos accelerat gradus.
Quos amor Regis,patriæque verus
Aduerſa quæque ferre conſtanter iubet.
Magno coronandos triumpho:
Quantis plauſibus æther
Feſtiuis reduces excipiet modis,
Aſtrorum rutilæ faces
Cum noctis vmbras luridæ fugabunt!

Claſſem ſtam appellant Hiſpani.

STROPHE XXV.

At iam nobile gloriæ
Scando theatrum videor, Haliiinum, mihi
Totum micantem, belliſonis procul
Effulgurare copiis.
Quid diu fortes remoror cateruas?
Si denſis glomerant agminibus feras
Mouere turres, vallaque conſitis
Deturbare repagulis,
Non imperuius aggere
Murus reſiſtet, non periculoſi
Alea belli
Obruet inuictam trepidis popularibus vrbē.

ANTISTROPHE XXV.

Acriter Galli contra Hiſpanos decertant.

Mortes per medias, viros
Certumque vulnus ire magnanimos decet.
Munita Iberi caſtra ferocibus
Alæ maniplis proruunt
Nocte ſubluſtri tenebraſque turpes
Illuſtrat rutili fugor acinacis
Valli ruinâ quas ego militum
Hic cerno morientium
Terras feruere ſanguine!
Heu! quale Mauors æneo cruentus
Fulminat igni,
Dum ter in obſtantes penetras, Haluine
Croatas.

EPODVS XXV.

Mens alta lethum deſpicit,
Quæ robur generoſius
Imprimit duris rigidum lacertis.
Nudoque Iberus pertinax ferro ſtetit,
Crebroque laſſatus ſub ictu
Vallo mordicus hæſit

Tormenta

Tormenta horribili fulmine mugiunt,
Quæ ſpiſſos reſerant globos,
Lateque ſternunt obuias phalanges.

STROPHE XXVI.

Hinc Gallus ruit impiger,
Vultuſque lætos torquet impauida face
Circum ſonantes aggeris impetus;
Suique compos, protinus
In fugam cæſos agit,& cruorem
Venis puniceum fundit Ibericis,
Enſemque mordens funereum ſibi
Hoſtis fortiter occidit.
Heu!quo ſtrata cadauera
Tegunt aceruo caſtra martiali!
Littora ponti,
Hiſpano nimium quantũ maduere cruore.

ANTISTROPHE XXVI.

Auro, Barrius, & minis
Tentatur audax,mentis at conſtans fides
Intaminatæ ridiculas minas
Aurumque ſpreuit Indicum.
Ala pugnaces populata campos
Infeſtos equites contudit,& ſuas
Ad vſque naues verberat,aut freti
Mergit ſemineces ſinu.
Flos hîc triſtis Iberiæ
Bellè peremptus diluit probroſum
Morte decota
Extemplo facinus, ſpretæque incommoda gentis.

Laucata gubernator.

EPODVS XXVI.

Famoſus agger feruido
Proſtratus cadit impetu
Enſis exertus ſequitur fugaces,

Ruptis ſumma vi propugnaculis Laucatã Galli penetrant.

Inſtatque tergo,turpe veteranum Ducem
Verumque,bellorum tonitru
Pugnæ cedere campo.
At dum conſpicuis æquora fluctibus
Turbant horribiles noti,
Vndæ fugaces obruunt Iberos

STROPHE XXVII.

Fruſtra nauibus, aut equis
Hiſpana pubes,tentat vltrices manus,
Vitare,non omnis patriæ domus
Limen reuiſet anxium
Clade funeſta , meritoque caſu.
Nuſquam per rabidæ prælia Virginis
Erepta vidi ſigna tot inclytis
Effulgere cohortibus;
Paucos demito,crederes,
Fugiſſe cunctos velle;quis volantes
Siſtere poſſet!
Tantus amor curſu ſocios anteire fugaces.

ANTISTROPHE XXVII.

Ergo magnanimi Duces
Valete, quos nec vlla victorum phalanx;
Nec vlla laudis fama morabitur.
Vitâ licebit perfrui
Quamdiu vires,animumque Franci
Explorare veto,ſed nec honoribus
Fraudabo dignos promeritis viros,
Quos pars purior ætheris
Cæli ſedibus inſerit
Heroas inter Galliæ receptos:
Prodiga virtus
Laurigeris cinget victura ſepulchra corymbis.

EPODVS XXVII.

Æterna

Æterna Iuſto Principi
Clio,concine carmina;
Audiant magnos,populi,triumphos,
Quiquot recline lumen,Antipodum,vident
Phœbi coruſcantis,viamque
Qua ſe librat in axe
Motu continuo,flammiuomis iubis
Cum flectit celeres equos
Vtrique promptos emicare mundo.

ODE VIII.

Caſtilionæus Polemarchus Damuilleum expugnat. Regis virtus maior eſt omnibus laudibus.

STROPHE XXVIII.

QVis me Pegaſus arduis
Super aſtra pennis rapiet, aut totis dabit
Regem videndum terrigenûm plagis,
Magnos triumphantem duces?
Rupit Hiſpanas Haluinus arces,
Munitumque feri militis aggerem
Virtute Regis liligeri,furor
Vt deferbuit hoſticus!
O!quantum tibi debeat
Laucata noſcit,Barriuſque grato
Ore fatetur,
Viue per æternos magni genitoris honores.

ANTISTROPHE XXVIII.

At te quem populis vago
Commendat ore fama,& armorum labor

Adusque gentes prouehit vltimas.
Seu Marte Iuſto dimicas,
Siue munitas meditaris vrbes
Forti præſidio vertere militum.
Doctis Camœnæ pellicient modis.
Dulces cur ego ſiſtere
vulgò le Mareſchal de Chaſtillon. Audebo cytharæ ſonos?
Exquire Clio leniora blandi
Plectra poëtæ,
Caſtilionæos verſu dictura triumphos.

EPODDVS XXVIII.

Vt me futuri præſcium
Vatem corripuit calor
Inſitus venis!age,dic cruentos
Belli tumultus.dirus armorum fragor
Pontumque, telluremque paſſim
Atro ſuccutit ictu.
Ceu fulmen grauidis nubibus arduum
Rauco murmure detonans
Cœlo minantes proterit columnas.

STROPHE XXIX.

Damvillé. Hoc arces tonitru quatit
Damuilleanas læta Francorum cohors,
Interque crebros fulminis impetus,
Ferrumque,& ignitos globos,
Inter infeſtas per inane turmas,
Scintillaſque leues ſulphurea pice
Vaſtatus agger corruit oppidi;
Quem non ſubſidio truci,
Francis viribus eximit,
Armata pubes. ceſpite hîc virenti
Nomina ſcribam,
Victorum,& cæca clauſos indagine Belgas.

ANTISTROPHE XXIX.

At

At dum Belligeris viris
Iuſtos honores blanda Pieridum cohors
Doctè rependit,nil tibi detrahit
Tuiſque,Princeps,laudibus.
Si quod immenſum facinus triumphos
Partis multiplices clarat honoribus,
Fatentur omnes auſpiciis tuis
Ruptis oppida mœnibus,
Effractiſque repagulis,
Felicitati regiæ patere;
Te ſine nullas
Magnanimis Ducibus tribuit victoriæ palmas.

EPODVS XXIX.

Non omnis ætas Principes,
O Rex,fert ſimiles tui,
Quem per illuſtris diadema regni
Trabeaſque regum mille,per veteres auos,
Syduſque fulgentis coronæ,
Terris fama remotis
Iamdudum exhibuit;Nempe volubili
Inflans pectora claſſico
Regis decoros intonat triumphos

STROPHE XXX.

Cur audax,fragili rate
Periculoſum muſa decurris ſalum?
Abſiſte tandem,carbaſa contrahe,
Remoſque,& antemnas leues.
Num caues cæci ſcopulos profundi?
Nates milla, quibus vaſta per æquora
Heu!triſte cernis naufragium pati.
Nam quis figere limites
Laudis Borboniæ poteſt?
Quæ certa Iuſti Principis triumphos

Meta

Meta coërcet?
In tantos laudum, virtus ſe tollit aceruos.

ANTISTROPHE XXX.

Omni parte beatior
Te, nullus, auras, Principum dulces trahit;
Virtute vincis, nec vaga quidpiam
Commune tecum ſors habet.
Integer, felix, pius & ſeueræ
Æquus iuſtitiæ crederis arbiter
Iræque victor ſtrenuus, improbos
Motus pectoris edomas?
Et neſcis vitium pati
Si maſculino poſſet, ore, virtus
Pulchra videri,
Magne, tui cuperet vultus, Lodoice, colores,

EPODVS XXX.

Exemplar hinc rarum ſibi
Sæclis, regia, poſteris
Principum ſumet ſoboles, & altos
Formabit inde ſpiritus. Neſcit mori,
Quamuis anhelantes cruorem
Mors infeſta ſagittas
Cæco, & præcipiti torqueat impetu,
Qui mores, dominus ſui,
Vitæ innocentis regula gubernat.

ODE IX.

Ludouicus ſe, ſuumque regnum, Beatæ Virgini votis nuncupatis conſecrat.

STROPHE XXXI.

Quo

QVo te maxime Gallici
Regnator orbis, tollit in cælum gradu
Sat nota terris in ſuperos fides?
Mentiſne diuinum ſacræ
Exequar verbis opus,& Mariæ
Cultus exhibitos Virginis ædibus;
Cui ſceptra Franci credis vt Imperi,
Feſtis non ſine plauſibus
Cœli regia geſtiit,
Leueſque Ephebi cælicæ Sionis
Protinus alas,
Expediunt,miriſque obeunt altaria donis.

ANTISTROPHE XXI.

Virgo Liligeræ potens
Tutela gentis,regiæ columen domus,
Quam fida dulci ſubſidio foues
Lætare,dum tantus cliens.
Rite,ſe votis tibi nuncupatis
Æterno obſequio conſecrat,& memor
Altare magnis ſumptibus erigit;
Aurum conſpicuis vbi
Fulget ductile bracteis,
Mixtuſque gemmis fulgurat ſmaragdus
Diuite gaza,
Auguſtis nitidi radiant adamantes in ariis.

EPODVS XXXI.

Quam lætus hîc ſplendet dies
Ex quo Chriſtiparæ ſacer!
Templa,Francorum ſoboles,quotannis
Redeunte amica luce certatim petet,
Votumque perſoluens in orbem
Sanctas ambiet ædes;
Vittis laurigeris,donaque publicis
Figet ſplendida poſtibus,

Feſtoque

Feſtoque cantu concinet Mariam.

STROPHE XXXII.

Aſſumptæ in ſuperos iubar
Ridet Mariæ totus in vultus ſacros
Almæ parentis, lumine fulgido
Defixus hæres Borboni.
Si placent tanti monumenta cultus,
Virgo liligeræ præſidium domus
Si Ludouici te pietas colit,
Annos protrahe Principi,
Da canas capiti niues
Experſque morbi corpus,& ſenectæ
Tædia vincens
Maſſagetas candens ferrum conuertat in hoſtes.

ANTISTROPHE XXXII.

Ah ſi præterea tuum
Donaris orbem pace.Proh quantas aget
Charæ parenti Francia gratias!
Iam mole bellorum grauis
Nutat Europe, gemiſnoſque reges
Caſus ancipites ſollicitos tenent
Amore plebis.Si ſuperis placet,
Pœnarum luimus ſatis.
Cœlo fulmen ab arduo
Præceps retorque,ſi ſedet voluntas,
Flectere natum,
Diuina potes, telumque minax ſubducere culpæ.

EPODVS XXXII.

Ne temne Virgo nobile
Votum Francigenæ Ducis.
Quo tibi claros referens honores
Fidi benignum ſydus imperij vocat,

Putæque

Puræque patronam coronæ.
Dum ſe candida cœlo
Attollent tereti lilia ceſpite,
Sacram Virginis Iconem
Subinde nexis vinciam coronis.

STROPHE XXXIII.

Summi peſte periculi
Defende Gallos, crimen horrendum loquor,
Ferale monſtrum Tænariæ ſpecus,
Quod ſola victrici pede
Cæteros inter generoſa calcas,
Vitanſque inſidias, increpitas caput
Orci veneno lethifero tumens:
Vultu nos placido aſpice
Franci præſidium Imperî,
Diua polorum,
Et terræ & pelagi quæ credita regna gubernas.

ANTISTROPHE XXXIII.

Te nati genitrix tui,
Patriſque gnata, ſupplici ſemper prece
Caſus per omnes rite vocabimus.
Seu dira tempeſtas ratem
Subruat ponto, cynoſura felix
Inflectes trepidæ nauis iter ſalo
Vndas refringens, ſeu ſtyge barbara
Examen lemurum ferox
Dilectum genus impetat.
Protinus hoſtem,
Bellatrix Virgo fugitiua per agmina cædes.

EPODVS XXXIII.

Nam te coronatam pauent
Inſigni diademate
Triplicis regni, ſuperis, & imis, *Cœlos terras inferiu.*

Mediiſque

Mediiſque Princeps chara. Quid charam loquor?|
Sed præſtat vmbrarum tyranno
Effari metuendam.
Quem dum ſydereis compedibus ligas,
Diuinæ nequit impetus,
Quamquam ſuperbus ſuſtinere dextræ.

ODE X.

Reginæ prægnanti Delphinum Gallia exoptat.

STROPHE XXXIV.

Bellis hactenus horridis
Potui videri ſæuus,at pono minas
Armis relictis,cedere neſcius
Miti togatæ Palladis
Otio.fratris procul hinc cateruæ,
Nuſquam fixa ſatis caſtra perambulo,
Dum Martiales vlterius vetat
Phœbus tangere tibias.
Verùm ſiquis adhuc calor
Venis inhæret, ſiquis in tepenti
Pectore ſanguis,
Cælandâ in Iuſti feruebit imagine regis.

ANTISTROPHE XXXIV.

Franci laurea Principis
Ramo virenti cingat auguſtum caput;
Et pura circum lilia bracteis
Effulgurabit aureis.
Dulce fragrantes hyacinthus auras
Panchæis redolens afflet odoribus

Neu

Neu ſerta deſint, puniceas roſas
Innectant violaria
Sparſis vndique floribus.
Aurone fœlix ſæculum redibit?
Parturit Anna,
Et magnum Regem genuina prole beabit.

EPODVS XXXIV.

Lucina quid differs diem
Protelare breui mora?
Antei menſes facilis nouenos,
Fruſtra ſueto protrahis tempus die,
Cæloque naſcentem retardas
Per faſtidia Matris.
O quam te memorem! ſi placidas preces
Æquis auribus excipis
Europa Delphinum opperitur omnis.

STROPHE XXXV.

Tecto quid ſub ianthino
Regale dignis præparas cunis ebur,
Raroque fulcis docta corallio?
Tuique pridem non memor
Deſinis puras habitare ſtellas,
Ex quo cælicolûm munere parturit
Regina ditis maxima Franciæ?
Quia læto Luparam pede
Pergis viſere, & anxia
Ambire gaudes regium cubile?
Naſcere Delphin,
Et patriam blandis imple vagitibus aulam.

ANTISTROPHE XXXV.

Pleno lacteus vbere
Diſtillet imber nectaris dulces cibos;
Rorémque amicis ambroſiæ labris
Mixi fluento defluat:

Ne vagos fratris comitare curſus
Phœbe,quæ triplici nomine diceris,
Sed gratiarum lecta per agmina
Cælum deſere maſcula
Donans prole puerperam,
Partuſque tanti mitigans labores,
Exime matrem
Tormento leni,& longos abrumpe dolores.

EPODVS XXXV.

Vt lumen oris,vt genas
Ambit purpureus calor;
Qualis aurato rutilans in axe
Titan refulget totus,& maior ſui
Blande ſuperfuſo calore
Vaſtum temperat orbem.
Talis lucifero ſydere pulchrior
Aſtrorum geminas faces
Lætis ocellis æmulatur infans.

STROPHE XXXVI.

Ceu cum dulcis anhelitu
Veris repenti Zephyrus hybernos redux
Afflauit agros,tum vario ſolum
Ridet colore floridum;
Diuiti ceſpes redimitus herba
Multum luxuriat,prataque ſplendido
Lucent monili,lætaque pampinos
Vitis latius explicat;
Sic ortus puer,aurei
Felicitatem ſæculi reducet.
Ocyus ergo
Naſcere liligeræ decus immortale coronæ.

ANTISTROPHE XXXVI.

Albis vagiet in roſis
Strnentque cunas hoſpitales gratiæ
Pompa

Pompa recenti. Iam patrij micat
Oris nitore, & ardua
Fronte maieſtas oculos ſerenat,
Dum vultu ſimilis magnanimo Patri
Incedet inter belligeros duces
Henrico generoſior,
Cui Magni titulum dedit
Æterna virtus? Ille magnus, ille
Prodeat infans,
Qui vera ſanctum referat pietate parentem. *S. Ludo nicum.*

EPODVS XXXVI.

At quid moratur tamdiu?
(Si naſci meruit puer
Regius pridem) populique vota
Differt. honorando peroptat
Europa dudum, cuius aſpectu frui
Dum ſuſpiriis crebris
Immiſcet lachrymis, & ſuperos prece
Lenit Francia ſupplici,
Emancipato ciuium timore.

STROPHE XXXVII.

Vos ô vos ego Virgines
Iubeo morari donec exactis nouem
Naſcatur infans menſibus. Interim
Fœtam parentem ſoſpitent
Cælites almi, vigilique cura
Seruandis thalamis excubias legant.
Adeſte prompti Pieridum chori.
Funeſtoſque repellite
Caſus, ſollicita manu.
Dum clauſus infans regiæ beato
Ventre parentis
Naſcendi expectat luces, & amabile tempus.

ANTISTROPHE XXXVII.

At Rex dum ſimilem tibi
Regina puerum format auguſto ſinu,
Fas augurari, num generoſior
Auo futurus, aut Patre?
Par erit ſaltem, quoties in hoſtes
Armatus valido ſæuiet impetu,
Aut fulminanti robore proteret
Denſatos equitum globos,
Lunæ cornua Thraciæ
Calcare natus, fulgidos per enſes
Impiger ibit,
Magnorũ tantùm poterunt exempla parentũ

EPODVS XXXVII.

Præclara me totum ſibi
Virtus Principis arrogat,
Attamen vires opus hoc requirit
Sublimioris ingeni, quales ego
Senſiſſe me nunquam recordor.
Doctas pollice chordas
Si moui fidicen Borboniæ lyræ,
Quis vates melius ſuos
Æternitati conſecrat labores?

ODE XI.

Regis virtutes commendantur, maximè vero pietas in ſuperos, amor in ſubditos, ſublatis ſingularibus præliis; & mira, incredibiliſque continentia.

STROPHE XXXVIII.

O ſi

O Si nobile Boſphori
Tentaris audax milite armato fretum,
Nouæq;ue Romæ mœnia, perfidis
Poſſeſſa dudum Satrapis!
Si Paleſtinæ loca ſanctioris
Ereptæ generi Chriſtiadûm ſacro
Promiſſa regno Francigenum Ducum!
Sic oracula, vatibus
Spondent, non dubia fide
Inſanientem Boſphorum recludet
Francicus enſis,
Inque Arabû fœdos Turcas deſerta repellet.

ANTISTROPHE XXXVIII.

Laſciui ſoboles canis
Periura, noſtris proficit diſcordiis;
Si pax adunet pectora Principum,
Secta infidelis corruet.
Cynthiæ pallet, Lodoïce; Turcæ
Cornu dimidium ſeminecí face,
Lætas phalanges cogis vt impiger,
Et fortes iuuenum manus
Haud impune ferocibus
Armis timendas, neutiquam recenti
Cote machæras
Exacuunt habiles, Franco mucrone retuſas.

EPODVS XXXVIII.

Fluctus ſonantes Andriæ
Naues ah vtinam ferant
Soſpites muris Solymæ propinquis!
Quis inchoare ſplendidam prohibet viam?
Si Mahometem Ludouici
Virtus vnica terret,
Disiunctam tenui littore Thraciam
Fatalis gladius petet;

Dextra coruſcans Principis beati.

STROPHE XXXIX.

Victor ſtrenuus hæreſis,
Vltrice fædum dextera monſtrum necas.
Quid maius addi magnanimis poteſt
Regis trophæis Francici ?
Vicimus per te, Lodoice, quicquid
Humanum ſuperat robur, vt vtili
Fortuna bello ceſſit, & impium
Effers è medio genus.
Gallus non ego degener
Currus ſuperbis aureos quadrigis
Præpete greſſu
Pone ſequar, vateſque tuos celebrabo triumphos.

ANTISTROPHE XXXIX.

Quanquam pectore candido
Innubis animus integram ſeruat fidem,
Experſque fraudis, nil aliud timet
Quam turpe portenti ſcelus:
O pium Regem! vitium quis vnquam
Magnis imperij finibus expulit
Seueriori lege? quis improbos
Funeſta nece perdidit?
Quos mentis furor impiæ
Pugnæ per atros ſingularis enſes
Vltro, citroque
Suſtulit, indigno per turpia vulnera ferro.

EPODVS XXXIX.

Nec qui labores iactitat
Monſtrorum domitor vagus
Plura mactauit, geminos in vno
Generoſa Rege Francia Alcides habet.
Sincerus, intactuſque morum

Nunquam

Nunquam verſat in aula
Dextra degeneri fœmineas colus,
Sed florem dominus ſui
Seruat pudicæ mentis impuratum.

STROPHE XXXX.

Traiano melior, diu
Fœliciorque Cæſare Auguſto, meus
Rex viuat, annis fata morantibus
Tempus beatum protrahet,
Longius vitæ ſpacio fugacis.
Nam deſideriis capta fidelibus
Exoptat annos Neſtoris integros
Iuſto Francia Principi;
Tellus quæ Parium tegit
Remota ſaxum, regios figuret
Marmore vultus;
Æraque perpetuis ſtatuas animate metallis.

ANTISTROPHE XL.

Nam quis viuere dignior
Poſt fata Princeps, ſancta cui longos Themis
Æternat annos, quem pietas comes
Compendioſo tramite
Ducet in cœlum, facilique greſſu
Euincet ſuperum cæruleas domos
Subtractus orbi, ſcilicet integris
Puri corporis artubus
Seruauit thalami fidem.
Spectate ſi quod caſtius poteſtis
Corpus orbe,
Virgineæ mentes, aulæque exempla pudicæ. *S. Ludouicus.*

EPODVS XXXX.

O rara Regum caſtitas!
Hac cælum tenuit via
Regiæ ſtirpis generoſus author,

Ataſque

Araſque Diuus meruit exemptus ſolo,
Cui nomen acceptum referre,
Inſigniſque coronæ
Debes eximium munus, & inclytum
Gentis liligeræ decus,
O Rex pacis & ſanctitatis hæres.

STROPHE XXXXI.

Victis hoſtibus vnicum
Seſe triumphat,nec ſinit motu vago
Errare lumen, dum renouat tenax
Votum fugandi criminis
Hoſtis æternus vitij;proteruos
Vultus æthereis purior ignibus
Expellit aula,nec vegetos malis
Frangit delitiis toros,
Sed puri indole corporis,
Vitæ benignis motibus quietos
Temperat artus.
In tantum fœlix pietas aſſurgit honorem.

ANTISTROPHE XXXXI.

Vultus Mnemoſyne ſacros
Viuo colore pingit,& facili manu
Ceras per omnes Francigenum Ducum
Regem triumphantem vehit,
Aureo curru,nitidiſque bigis,
Auguſtique ſuper tecta palatij,
Miranda ſeris facta nepotibus
Dignis fama canit modis.
Non corpus ſenio graue
Mortem pauebit,Viue Chriſtiani
Arbiter orbis,
Viue per æternos Regum iuſtiſſime ſoles.

EPODVS XXXXI.

Tu bella,tu pacem tuis

Princeps

Princeps auſpiciis facis,
Enſium fulgor ſatis,heu! trementes
Perſtrinxit oculos, viue regnator potens
Belliqne tempeſtate clarus
Gratæ fœdere pacis
Lætas Ægiſonæ Palladis arbores
Captis Vrbibus inſere,
Tantoque defunctus labore,regna,

ODE XII.

Ipſo die aſcendentis Chriſti in cœlum, Rex piè moritur.

STROPHE XLII.

TAndem poſt tot adoreas,
Poſt tot triumphos, diues exuuiis ſuis,
Qua luce Chriſtus fuſa acie hoſtium
Cælum triumphator ſubit.
Hac pius Princeps & ouans quadrigis
In cœlum vehitur victor eburneis.
Heu quam caducis vita ſtat orbibus?
Viuit fæx hominum diu,
Et longos hilarat dies
Crimenque iungit crimini & proterua
Ebria culpa
Immane,horrendum ſicco ſcelus
Ebebit ore

ANTISTROPHE XLII.

Et viuunt miſeri tamen;
Sed ſera per faſtidia ærumnas legunt.
Tum rex pudicis moribus integer,
Puruſque ſceleris occidit.

Dignus æternum iubar intueri
Quo nullus melior, nemo Capetidum
Flexit bilancem iuris amantior
Olli quam dederat Themis
Munus virginis integræ
Hoc nempe ſinceras manus decebat
Francia luge
Quam vereor fędis agitabere ſtulta procellis.

EPODVS XLII.

Vt corpus exſuccum videt
Et preſſas macie genas,
Hoc, ait, Regum decus! hæc fugacis,
Oſtenta pompæ, fumus hic, vmbra, hic cinis
Sublatus in ventos fatiſcet
Lenis ludibrium Euri
An lucens tyrij purpura muricis?
An bacchata monilibus
Corona reges eximit ſepulchro?

STROPHE XXXXIII.

Duris ſceptra ligonibus
Mors vna adæquat! ecquis humanum genus
Putet beatum? numquam ego credidi
Miſeros beatos fore!
Turpe in vitæ ſcelus expiarint?
Quid malum tacitis vellico morſibus?
Primi parentis? Iuuerit impios
Contempſiſſe Deum & ſequi
Vaſtæ regna licentiæ
Pertæſus aulæ nunc Deum vocantem
Præpete paſſu
Nunc hilaris ſequor & paratum in funera
poſco.

Hac vex ex auſpedans S. Dionyſij. ad.m.

ANTISTROPHE XLIII.

Quam blandus iocus hic mihi!

Paratam

Paratam, humando corpori ſpecto domum.
Hîc oſſa cippus pauperior teget,
Eſcam futura vermibus.
Interim luctu reſonabat aula,
Dum rex intrepido lumine proximum
Expectat ictum mortis & aſperæ
Sæuam falcis arundinem.
Non illum miſerabiles
Flexere luctus Principum, nec alto
Coniugis Annæ
Compreſſa immensùm nimis heu! ſuſpiria
corde.

EPODDVS XLIII.

Nec cura natorum,aut amor,
Regni pignus amabile
Pectus inuictum domuit,nec vllis
Infregit animum queſtibus,ſpernit ſolum,
Cæiumque contemplatus aſtris
Geſtit celſior ire,
Moliturque viam, quà caput inſerat,
Et paſtus ſuperûm dape
Complexu amico numinis fruatur.

STROPHE XLIIII.

Sic vitam, optime Principum
Fine expetito claudis,& letho dies
Fauſto coronas,dum tua Francia
Te luget ereptum ſibi
Et diu flebit.ſcelerum nefandi
Heu!pœnas luimus,ſuppliciis deus
Caſtigat æquis crimina,& auio
Horis penè quibuſlibet
In peius ruimus gradu
Nondum minaces condidit machæras
Numinis ira.

Offenſi

Offenſi exertoque micant in vulnera ferro.

ANTISTROPHE XLIV.

Diſtringi miſeros iuuat !
Aduerſa tantis ſternitur clades malis
Quæ ſpes futuri rebus in anxiis
Gallo exoriri iam poteſt?
Ludimur cæci, variis per orbem
Diſcordes animi deprimimur iocis
Numquamne finem ſtragibus impiis
Imponet Deus arbiter
Hoc ſperare pios decet
Placanda commoti Tonantis ira
Supplice voto,
Et deſperatis quærenda remedia rebus

EPODVS XLIIII.

Hoc te Ludouico ſatus
Multùm rex iuuenis rogat,
Fræna qui regni vaga
Fluctuantis
Moderaris æqua prouidus ſemper manu,
Latéque concuſſos polorum
Fulcis vnicus axes,
Si patris pietas grata fuit tibi
Mentes concilia inuicem
Regique regni Principes aduna.

GENETHLIACON DELPHINI.

ODE

QVid glorioſo puluere ſordidos,
Mauortiorum Gallia Principum
Regina bellatrix, virenti

Francigenas

Francigenas redimis corona?
Feſtoſne plauſus læta per agmina
Audire vatem cogis?vt inclytos
Ambire delectat Penates,
Magnanimis rutilos triumphis.
Audaxne Iuſti limina Principis
Adire tento? reflua procul
Turba ſalutantum beatos
Conſpicio reſonare poſtes.
Ergo reuiſam Borbonios lares
Vel Bello quæi fontis amabilem
Lucum,vel infultam columnis
Mille domum,Parioue ſaxo.
Aſt vnde blandis lætitiæ modis
Æther refractus geſtit?eburneo
An plectra dulceſcunt ſuſurro,
Ingenuis agitata chordis.
Qua parte pulchro flumine Sequana
Auguſta lambit mœnia Regiæ,
Vndaque pacate tumenti
Liligeras veneratur ædes
Aurum ſuperbis mœnibus illitum
Late coruſcat,ſolis vt ignibus
Puris,repercuſſo colore
Sydereos imitatur orbes.
Quacunque lumen porrigitur vagum
Feſta relucent lampade porticus,
Alboque funali redempta
Flammiuomo micat igne nubes.
Fallor,fugaces ſi populos ſequar,
Et vana plebis ſomnia ludicræ
Malo repentinis nouatos
Vocibus ingeminare plauſus.
Vates futuri præſcius, auguror

Annam tumenti ventre puerperam
Geſtare Delphinum,& coronæ
Liligeræ iubar exoriri.
Quid prorogato temporis otio
Naſci tot annos tardat? & aureo
Phœbi coronandus labore,
Æthereos remoratur axes.
Deſideratus iam toties puer
Haud vota fraudat. Magnanimi patris,
Cœloque promiſſas in vna
Luce;dies oriens beabit.
Delphine tandem naſcere
Partu beato;borbonidum recens
Sydus vetuſtorum;& morantes
Phœbus equos retra hat profundo.
Luctata pigri iam breuioribus,
Euincat anni tempora menſibus,
Horæque certatim minutas
Accelerent ſine nube,luces.
Vagiſſe qualis dicitur Hercules
Serpente cæſo,quem tenera manu
Cunis inerrantem, puellus
Funeris impauidus peremit.
Parente talis Belligero ſatus
Delphinus,angues proteret hæreſis,
Dulceſque vagitus ab imo
Concipiet generoſus ore.
Vt omne longum tempus amantibus
Quos ſera votis impediunt frui
Optata, deplorant moleſtos
Heu!nimium radiare ſoles.
Faſtidioſos ſic numero dies
Iratus aſtris,ſic querulus moras
Phœbi, reluctantemque culpo
Nubiuagum

Nubiuagum per inane ferri.
I, curre Titan præcipites vias
Laxis habenis, qualis in eſſedo
Raptatus ignito, iugales
Flammiferis ſinis ire loris.
Ne ſiſte currus, ſed leuis orbitæ
Metire tractu culmina ſyderum,
Menſeſque truncatos, diebus
Exiguis properare coge.
Adeſſe tempus ſentio proſperum;
Lucina partu deuia proximo
Feſtinat, inceſſuſque lætos
Paſſibus agglomerat citatis.
Peroſa cœlos deſerit arduum
Faſtigiato ſydere verticem,
Ædeſque ſublimes olympi
Antehabitâ luparâ relinquit.
Reginâ in vnâ ſollicitis vigil
Curis laborat, nec tenerum latus
Ambire formidat, puellum
Ne qua lues inimica lædat.
Diſpenſat eſcas, nec leuioribus
Intenta rebus parcit, vt impigre
Noctesque, luceſque, & ſoporem
Legitimis moderatur horis.
Delphino nato, quas tibi gratias,
Lucina, fœlix Francia deferet!
Grato ſalutantum tumultu
Mille memor dabit ore grates.
Denſone tædæ plebis in agmine
Errare gaudes, vt reſonis procul
Naſcente Delphino, canoram
Plectra chelym tetigere chordis,

Conchyliatæ vellere purpuræ
Coruſcus infans, lenibus oſculis
Penſabit arridens, labores
Quos genitrix pariens amauit.
Nutricis inter brachia pendulus
Tractabit enſes intrepida manu,
Ferrumque contorquens, minaci
Poſcet equos, galeamque vultu.
Si patre coram ludere ſtrenuo
Permiſſus, altos eruet aggeres,
Rituque Mauortis triumphans
Innumeras populabit vrbes.
Aut obſidendas puluere bellico
Deſcribet arces, valláque turribus
Munita defendet profundis,
Fronte patri, ſimiliſque vultu.
Seu bellicoſi militis agmina,
Duceſque coget, candida liliis
Vexilla fulgebunt auitis,
Cœruleo bene ſparſa campo.
Aut in ſubacta cornipedes humo
Duros domabit, frænaque morſibus
Arroſa, contundens lupatis
Calce premet generoſus armos.
Interque fortes Ægiſonæ Deæ,
Martiſque alumnos impiger omnium
Stabit, repentinaque clade
Attonitos glomerabit hoſtes.
Parcus cruoris prælia differet,
Nec peruicaci clade frementium
Pauebit hinnitus equorum,
Seu clypei radient, vel enſes.
Pulchris, oliuæ temporibus feret
Ramos virentes, ſed neque barbaras

Figet.

Figet triumphatis cupreſſos,
Aut humilis monumenta ſaxi.
Ritus latinos, quos coluit fides
Antiqua Francis,quos pietas docet
Sincera ſeruandos fouebit,
Et Dominæ ſacra iura Romæ.
Si corda regum pax adamantino
Nodo reflectat, ſi liceat frui
Dudum peroptatâ quiete,
Chriſtiadum populabit hoſtes.
Non otioſo mollis inertiæ
Languore fractus viuet, at impigrum
Virtutis hæredem paternæ
Laudis amor ſtimulabit acer.
Delphine quando conſpicuos dabis
Spectare vultus? Viſcera Regiæ,
Quid calce,iucundo parentis
Sollicitas decoranda partu?
Naſci peroptas,parce frequentibus
Vexare matrem motibus,oſcula
Quandoque pro tantis benignè
Calcibus ingenioſa figes.
Erumpe in auras chare Deo puer
Promiſſe Francis,Patris amabile
O germen!humani ſuaues
Deliciæ generi futuræ.
Affuſus aris interea ſacris
Diuos precabor ſollicitos tui,
Vt ſoſpes,illæſuſque Delphin
Incolumi venias parente.

Carmen Seculare.

Ad diuum Ludouicum, pro Regis, Reginæ, Regiorum liberorum, Principumque, & regni incolumitate.

Dive quem virtus, pietaſque cœlo
Aſſerit pridem, meritaque laude
Donat in terris, & amicus orbi
Pectoris ardor.
Victor auratis radians cacumen
Ambulas ſtellis, humileſque longè
Deſpicis terras, niueoque curru
Viſis Olympum.
Syderum ciuis, ſociuſque diuûm
Numen auguſta ſpecularis æde,
Hic vbi viuos adamas politus
Fulminat ignes.
Lucidæ vitro plateæ coruſcant
Elaborato, micat hinc, & illinc
Bracteis auri domus, & refuſis
Aula beryllis.
Quantus hic regnas! ſolio Tonantis
Proximus, Francæ columen coronæ
Lilium ſeruas, & amica iuſti
Sceptra nepotis.
Si tuas donis cumulamus aras,
Supplici voto, tibi deſtinatum
Rite, Francorum ſoboles honorem
Exhibet vltro.

Ecce

Ecce bis denis operata luſtris
Vota ſoluemus, quoties in annos
Feſta lux lætos reuehet benigno
Sydere ſoles.
Si paleſtinæ miſeratus oræ
Vindici ferro ſcelus expiaſti
Gentis infandæ, placidus tuorum
Annue votis.
Bella nos dudum nimis inquietant
Clade ferali miſeroſque fines
Gallici Mauors populatus orbis
Sanguine mergit.
Inter hæc regem, columenque regni
Soſpita natos nitidos vtrique
Explicans vultus, & opaca circum
Nubila pelle.
Diue Reginæ ſobolem parentis
Proſpera ſemper potiore partu,
Sanguis, ô Princeps, tuus vt renata
Stirpe vireſcat.
Regiæ gentis pater, abnepotes
Principes ſerua, domitumque latè
Temperent iuſtis, ſolio potentes
Legibus orbem.
Quos per æternis adoleſcat annis
Borbonî ſplendor generis, Ducumque
Stirps ferax magnis domitura Turcas
Viribus hoſtes.
Ad tuas læti properamus ædes
Hinc & hinc mixti iuuenes, ſeneſque,
Concinent laudes, & auita templo
Munera portant.
Ora veloces oculos ſequentur
Voce ſuſpenſa, citharæque motis
Perſtrepent

Perſtrepent chordis, roſeoque cœlum
Depluet imbre
Tu tuæ gentis memor hoſpitales
Angelos, Francis ſocias tuendis
Præſides, ſolus nec eburna gaudes
Sceptra tueri.
Si nihil pontò tua regna debent,
Galliæ tellus hilaris lyæi
Mitius cœlum meliore cœlo
Temperat vuas
Quo lyræ plectro bona liberalis
Concinam terræ, tua Diue, ſemper
Aſperis doctæ ſtudiis Mineruæ
Gallia floret.
Amnibus diues, numeroſa plebe,
Fert lis frugum, pecoriſque abundans,
Montibus, ſyluis, & apricus omni
Gramine campus.
Nil adulabor, reliquis in orbe
Non eget terris, nec odore Medi
Paſcitur thuris, ſibi diues altrix
Sufficit vni.
Barbari quidquid fodit Indus auri
Sæuus in matrem, volucris vel Hermus,
Quidquid aurato vehit amne, Francis,
Aſtra reſeruant.
Adde quod ritu ſacra Chriſtiano
Prima Romanos venerata patres,
Infulas Petri, Dominæque claues
Vrbis adorat,
Liliis candens patriis, odorem
Floris intactum fouet, & latinæ
Seruat, illimi, fidei nitorem
Merſa fluento.

Intea

Inter & Martis rabidos furores
Ludit exultim, ſtrepitumque rauci
Fulminis ridet, piceoſque nigri
Sulphuris ignes.
Non loquor Francæ generoſa pubis
Facta, quæ noſtræ ſtupuere laudis
Æmulæ gentes, & vterque mundi
Suſcipit axis.
Pelle Bellorum, Lodoïce, motus
Pelle funeſtæ luis obſtinatum
Virus, & diræ famis vſitatos
Pelle dolores.
Nos tui ciues male ſuſpicaces
Odimus turmas, potiora gazis
Dona certatim ferimus frequentes
Regis in ædem.
Hinc Pariſini melius renident
Sequanæ colles, & amœna circum
Prata garritu ſalebroſus amnis
Obſtrepit vndis.
Da pium pectus, niueoſque mores
Inſerat cordi Deus, & capaces
Vera maiorum pietas Nepotum
Impleat artus.
Veritas aulam pede ſanctiori
Regiam pulſet, procul hinc prophanos
Septa maieſtas radiis remotum
Mandet in orbem.
Vtili iuſtum ſine fraude leges
Præferant ſanctæ, nec auara, cenſu
Ciuitas largo numeret ſenatum,
Diuitis auri.
Se ſibi virtus pretium reponat,

Nec

Mitte leges quas alumni
Virginum vates ſororum mente fundunt
tetrica.
Ille Delphin, ille Iuſti
Magnus infans Ludouici,
Sæculi perennis hæres
Aureos reducit annos;
Facta Patris æmulatus
Arma ſumet, vincet hoſtes Imperator maximus.
Viue Delphin, quem beato
Parturiuit Anna ventre
Creſce Delphin, quem parentis
Educabis alma virtus.
Vt pari colore frontis
Sic manus, ſic ora, ſic ocellos blandus explicat.
Geſtientis aura lucis
Sole ſpendido renidet;
Ferte ſerta, ferte Palmas,
Perque diris arua regni,
Textiles florum corollas
Terra fundat, ſpargat albi mater alma lilij.
Ille Delphin, ille vaſti
Æquoris viator audax
Regio beatus ortu
Vt tenella iactat membra!
Aduenis Autumnus vuis
Rura pingit, poma pingit delicato murice.
Ludibundus inter altos
Vortices maris profundi,
Turbinumque, fluctuumque,
Findit vdis ſalſa pinnis,
Perque regna mollis vndæ,

Nec

Mille gyros, Mille ſaltus dorſo pandus efficit.
Sparge flores, ſparge frondes
Rore gemmarum parente,
Per vireta, per roſeta,
Per rubeta, per vepreta
Hinc & hinc pluant acanthi,
Proque nimbis ſerta fundat nubes fœta floribus.
Carpe mella, ſuge mella
Alueari Barberino
Principiſque mella ceræ
Ore lambe, lambe paruis
Magne puſio labellis
Quæ matina turma carpit oris vdi lingula.
Siſte Nympha, ſiſte greſſus,
Ominato læta partu
Gratulare LVDOVICO,
Perque vaſta regna terræ,
Æquorumque, ſyderumque
Orbe toto Gallicani ſolis ortum nuntia.
Parue delphin, Magne Princeps
Franciæ iubar coronæ,
Viue creſce liliorum
Spes adulta Gallicorum,
Viue corculum parentum,
Dumque viuis creſce, creſce Lilij Flos integer.

AD

AD LVDOVICVM IVSTVM CHRISTIANISSIMVM REGEM.

Cum primum aperta æde ſocietatis Ieſu D. Ludouico Sacra eam Regina, præcipuiſque Proceribus comitantibus ſolemni pompa ingreſſus eſt.

DITHYRAMBVS

SEcede titan trans rutilum æthera ;
Flammeos curru remoue iugales !
En ſol exoritur nouus ,
Qui pura geminum face
Illuſtrat axem,feruidus,impiger,
Tranquillus,vigil,aureaque
Aſtra inter graditur coma.
Norunt quippe ſuum ſydera ſolem ;
Fulgentque flammæ lumine regiæ ?
Spectamus ! an nos ſiſtit amabile
Principis iuſti iubar, an ſerenæ
Rurſu s effulgens oculis oberrat
Mentis imago.
En digna facies orbis imperio micat,
Quæ vacillantes humeris columnas
Suſtinet orbis
At cur conſpicuis luminibus faces
Iam luce adulta ſolis obſcurant iubar ?
An cuncta terris ſydera demigrant ?

An-ſtelliferi baltheus ætheris
Cæruleæ bis ſex animalia conuocat aulæ?
Vnde inaudito micat apparatu
Zonæ terribilis monſtriferæ cohors?
An dulce Taurus calcitrans geſtat iugum?
Vnoque ſolem menſe contentus pati
Formidoloſa recipit vrbanus domo,
Nec blandum cornu petit hoſpitem,
Dum flora aperto luxuriat ſinu
Pectuſque innumeris floribus induit,
Quos Pariſiacis fœta fauoniis
Ferax Gallia parturit.
Men gratus error ludit? an compos mei
Vera turbor imagine?
Non hic minorum numina gentium
Stipant beatum Regis inuicti latus.
Quàm pernix oculi vigor?
Ore quàm læto facies coruſca
Spectantes recreat! non hominem ſapit
Humano nimium vertice celſior,
Auoque ſimilis, cuius ingreditur domum
Equeſtri conſpicuus torque.
Euem flammæ inſontes, victoque ex hoſte trophæa
Ambiunt vinclis radiantis auri,
Cognatoque ſibi fœdere mancipant
Regni lilia Francici.
Vbi ſacra puras explicat pennas auis,
Et ſumma crucis area
Liligeri floris rutilans interiacet auro.
Huc ô Beatis Virgo cohortibus
Deſcende felix, quæ placido ſinu
Foues amicum cœlicolis caput,
Interque natos, & pium parentem

Re

Regales æquo diſpenſas ordine curas.
Aſpice Diua
Tuus vt prodit alumnus,
Illuſtriſque ſubit tacitus penetralia templi,
Deoque plenus, Numinis integrum,
Magnumque ſpirat Borbonij decus.
Ingredere auguſtas Regum Iuſtiſſimæ ſedes
Te tuus hic peritur auus,
Cui templa Pario marmore inſterni iubes,
Auroque ſplendentem domum.
At dum thuricremis tecta vaporibus
Odore fumant innocuo,
Suprema tegitur nube maieſtas Dei,
Seſeque præſentem facit.
Quis pulchros procerum tumultus
Narrare poſſet? dum trepidant faces
Horrore ſacro, dum noua gaudia
Pleno *lætitiæ* die
Quo Chriſtus agili penetrat aſcenſu polos,
Vrgent alipedes chori,
Plebs auida dulces aure furatur ſonos.
Interea ſacris, Armandus ſiſtitur aris
Ingens Antonij gloria muricis,
Et fidus interpres Deûm,
Suique Neſtor Principis.
Viua tegi cuius voluit ſapientia vultu,
Complexque certis grande conſiliis caput.
En ille Myſtes cœlicolum ſacer
Conchyliatæ vellere inſignis togæ
Gratum, Parenti, filium æterno litat
Piacularem victimam,
Regemque, & aulam paſcit Aligerum dape.
Ite felices quibus alma cœlo
Eſca paratur.

I, Felix pietas omine proſpero
Tam nobili illuſtris fide.
Sic Diuos tibi concilia, diuûmque parentem.
At vnde lætis cantibus tellus ſalit,
Plaudente cœlo! ſed benè quod nouis
Feſtiuus modulis tranſigitur dies!
Hinc gaudiorum multiplex oritur ſeges.
Princeps quod iſthic ſemideum genus
Immenſo famulos humiles dignetur honore
Sub ſignis quotquot ſcripſit ſeruator Ieſus.
Quod illa propior ſacra maieſtas Deo
Maximi Regum, quod amica coniux
Fœcunda prolis lilegeræ parens.
Quod gaſto frater columen imperij alterum,
Franci quod orbis natus Armandus bono,
Otij vindex, placidæque pacis
Quod enquianus Borbonia indole,
Quod Palatini Proceres, quod omnis
Flos nobilior Galliæ
Ludouiceæ veneretur ædes
Totum per orbem ſparſa ſodalitas
Grato rependet pectore gratias
Votiſque collatis in vnum
Tanti animo memori monumentum inſculpet honoris.
At vos magnæ animæ, quibus
Conceſſum impauido ferri ſuper aſtra volatu.
Longiſque credere ſæculis
Fœtum nobilis ingeni.
Veſtris digna laboribus
Virtutum meſſis, laudumque encomia ſurgent.
Vos puri in ſpatia ætheris
Vos glorioſo proripite impetu.

Ales.

Ales quo Iouis armiger
Igneos ſolis prope tangit orbes,
Inferte cœlo regis eximium decus,
Victuriſque ſacrum nomen committite chartis.
Nos quod poſſumus eloqui
Conamur tenui dicere carmine,
Rudeſque haberi malumus
Quam mente tantus excidat regis fauor.
Subſiſte Muſa quæ regis vatum choros,
Haud tanta ingenij vis mihi ſufficit,
Quantam opus expetit arduum.
Subſiſte tandem, nam quis anguſto ſinu
Immenſū excipiet pelagus, vel paupere vena
Illudet auro magnificæ domus,
Dum mentis gracili fluit
Riuus parcior alueo.
At nos interea rite vocabimus
In vota cœlum, ſi valeant preces
Perpetuos Princeps viuet rediuiuus in annos
Natorum ſerie continua.
Sic ſceptra numquam Borbonium genus,
Stirpemque prole maſcula
Deſtituent, Lodoice, tuam.

MAGNVS MARTYR
S. MAMMES PVER
INSIGNIS ECCLESIÆ
LINGONENSIS
PATRONVS.

AD ILLVSTR. ET REVER. D. D.
SEBASTIANVM ZAMETVM
Lingonenſem Epiſcopum, Ducem, ac parem Franciæ.

ODE.

STROPHE I.

ANuictiſſime Martyrum
Tu-ne ille Mammes fortis, intrepidus puer,
Exercitatus mille doloribus,
Et mille pœnarum modis ?
Sanguis ô Diuûm puer ! ô perempti,
Heu ? dirè ſoboles regia Martyris !
Dic Muſa, clarum dic age Principem
Argutis cytharæ modis
Et plectro reſonabili ?
Indormientem Phœbus excitauit
Vertice pindi
Increpitans ſomnos & deſidis otia vitæ,

AN

ANTISTROPHE I.

Illuſtriſſime Lingonum
ZAMETE Præſul: talis è Chriſti ſcholâ
Et mente, qualem ſollicitum iubet
Adeſſe paſtorem gregi.
Parce ſi vates rudis, impolitus,
Aures illepido carmine demoror,
Magnúmque tento dicere Martyrem:
Si curis animus benè
De nobis meritus vacat:
Negotiorum ſi leuatus omnis
Mole paulumper
Reſpiras, forem puerum in certamina ducâ

EPODVS I.

Se poſcit à te conſpici
Annis non animo puer,
Ægra quem mater moriens in auras
Emiſit, & ſe pro fide ſpectans mori
Ægrè inter ærumnas reliquit
Orbum vtroque parente.
Heu? perculſa truci morte puerpera
Raptum in ſydera coniugem
Victorioſo eſt conſecuta ſaltu.

STROPHE II.

Iam ſacram ingredior domum,
Quàm fronte Mãmes victor auguſta micat.
Aulæa comptis picta tapetibus
Auro nitent & ſerico
Specto certantem puerum & iuuenem
Iucundæ immemorem funere nobili
Trans Aſtra ſanctis cœtibus inſeri.
Ædis limina regiæ
O quicumque ſubis? pedes
Siſte hic viator, pugnat & triumphat

Martyr

Martyr in auro,
Sericaque inſtrato veſtis ſplendeſcit in oſtro.

ANTISTROPHE II.

Mirare artificis manum
Pompa ambulante,ſyderum vt rutilant faces
Conchyliata vt purpuræ coma.
Magnum coronant Martyrem.
Splendidum Phœbus diadema fronti
Inſtaurat radiis. Ecquis amicior
Inſigne,templo,& magnificis chori
Donum ſedibus intulit?
Quo nil certè elegantius
Poteſt videri,nec magis politum,
Æmula quamquam
Pictoris tentet viuos induſtria vultus.

EPODVS II.

Quis, Diue,tanta quis tibi
Præſul munera contulit?
GIVRIVM noſco facie,& latini
Illuſtre ſydus muricis,noſco domus,
Et gentis antiquæ perenni
Vultus ære refuſos!
At dum Diue puer laurigeris decus
Factis egregium cano,
Verſus Poetæ ſuggere cruditos.

STROPHE III.

Charis ergo parentibus
Superſtes infans,ſolus,infelix,miſer,
Exſpéſque vitæ & ſubſidio carens
Atro iacebat carcere
Mortuos inter medius parentes.
Quò mens omniſcij prouida numinis?
Humana forſan negligit? aut Deus
Cœlo ſolus inambulat,

Aut aula imperat extera ?
Quod crimen inſons, quod puer patrauit ?
Dicite Muſæ ?
Hæccine promeruit puer incunabula naſcés!

ANTISTROPHE III.

Hinc vulgus ſtolidum procul !
Moderator orbis cuncta ſapienter regit,
Sacris profani abſiſtite vocibus !
Meliora vos quæſo impij !
Excidit nullus ciliis capillus,
Frons nulla arboribus, non folium leder
Quæ non ſupremis imperiis Dei,
Vel leni trepident noto,
Vel nutu exiguo cadant.
Dum plena vagitu tenellus infans
Vbera poſcit
Nudus humi iacet! heu duri inclemētia cęli.

EPODVS III.

Aſt inter hotriores necis
Sic diuina benignitas
Adfuit præſens, ſolet vt caducis
Plerumque adeſſe rebus, huc oculos ; precor
Attolle, & arcanos beatæ
Motus ſuſpice mentis,
Impellente Deo ! ſubtrahitur neci
Infans proximus, & patris
Matriſque corpus conditur ſepulchro.

STROPHE IV.

Pulcher ſtellifera poli
E phœbus aula, promptus in terras volat.
Quid mœſta luges Ammia? quid larem
Prole, inquit, orbatum gemis ?
Carcere heu ? cæco iacet en puellus !
Quem mater moriens coniuge mortuo.

Crudelis

Crudele fudit naufragium domus !
Ambos Chriſtiadum fide
Imbutos pariter ſacris.
Fœdus recondit carcer inſepultos.
Martyr vterque
Egregios retulit ſuperato ex hoſte triumphos.

ANTISTROPHE IV.

Mota his vocibus Ammia
Caliginoſum carcerem extemplo ſubit
Timoris expers,nec patitur moras,
Supraque quàm dici poteſt
Læta feſtinos glomerare paſſus.
O claræ ſpecimen nobile fœminæ !
Splendore auitæ fulget originis,
Nec tam ſtemmate ſanguinis
Quam virtutibus inclyta,
Sed Chriſtianis,& cruore fuſo
Æquat Olympo
Nomen & antiquum genus illuſtrauit Auorum.

EPODVS IV.

I, perge fœlix Ammia ?
I,quò te vocat Angelus ?
I , patent portæ nigricantis antri ?
Vides,vtrique Martyrum affuſa vt genu
Artuſque , & intactum cadauer
Blanda voce ſalutat ,
Vt compellat amicè, & lachrymabilem
Vdo lumine næniam
Secretiori gaudio repenſat.

STROPHE V.

Dulces lætitiæ exprimit
Fletus abundè. Ammia exuuiis ouans
Ibat receptis Martyrum,& Angelo
Grates rependit maximas,

Hæret in vultu pueri ! obſtupeſcit.
Et fronti niueæ, dein roſeis genis,
Orique pulchro & purpureis labris
Sexcenta admouet oſcula,
Et ſexcenta iterum ingerit,
Nec parcit ori peruicax, at ingens
Ardor amoris
Ingeminat puero recalentibus oſcula flammis.

ANTISTROPHE V.

Sic matrem puer efficit,
Sic orba prole adoptat hæredis loco,
Quantas in illum ſollicita & vigil
Eexerceat curas parens
Ingeni quæ vis memorare poſſit?
Dilectæ gremio matris amabili
Fouetur infans, ſed pauida interim
Nec ſecura animi, ſacer
Donec Chriſtiadum latex
Contagioſi ſordibus parentis
Crimen in vnda
Diluerit, generis deductũ ab origine prima.

EPODVS V.

Horrenda paſſurum caput
Almis tingitur imbribus,
Inſita hinc labes animo fugatur,
Magni ſacerdos inuocans nomen Dei
Effregit infernæ paludis
Viuis inuia regna.
Sancta voce tonat, terque acherontiis
Excluſit puerum minis,
Stygis profundos exſecratus amnes.

STROPHE VI.

Alba candidior niue

E fonte

E fonte puro ſurgit,& ſignum ferens
Cœleſte clari militia ducis,
Vexilla iam ſequitur Crucis,
Hinc repentina ſibi voce nomen
Cum myſtes peteret dixit,& omnium
In ſe ora vertens,nomen ab Angelo
Mammes impoſitum mihi.
Ingens prodigium ſtupet
Natura,miraturque totus orbis!
Grandior annis
Quid faciet? ſi tanta puer miracula patrat!

ANTISTROPHE VI.

Fœlix quem placido ſemel
Primis ab annis lumine aſpexit Deus
Sempérque amatum muneribus graues
Exonerat in ſinum manus.
Crimen effuſis fugiet quadrigis,
Haud illum teneris pelliciet modis
Turpis voluptas, non animum color
Auri molliet inclytus!
Haud immenſa cupidine
Laus efferabit! non opima vertet
Culta Galeſi?
Mira per auguſtos releget veſtigia calles.

EPODVS VI.

Mammes inibit hoc iter
Diuis ritè fauentibus
Ammiâ monſtrante viam! quis altos
Infudit animo ſpiritus? Ecquis Polum
Spectare, & ardentes Olympo
Tædis viſere ſtellas?
Metitur nitido ſydera lumine,
Terras ſub pedibus tenet:
Præclara ſcitu narro, digna factu?

STRO

STROPHE VII.

Aeris viribus ingeſſ
Benigna Muſis otia inuadit puer
Et mente libros ſic auida arripit
Longam quaſi exp erret ſitim.
Quinque tunc Mammes erat auctus annis,
Præcurrit ſocios,& ſtudio impiger
Longè antecellit,tàm faciles ſonos
Doctus fundere,quàm nouis
Cœlum ſcandere greſſibus!
Viuacis iſthinc æſtuante Phœbo
Semina flammæ
Mens agitat caſtos pueri diffuſa per artus.

ANTISTROPHE VII.

Doctos pectoris impetus
Pimplæa funde,pulchra virtutum ſeges
Scenam recludit,iam video procul
Campum patere nobilem!
Quantus ex illo pugil emigrabit,
Ornatus viridi tempora laurea,
Palmiſque onuſtus. Quid moror eloqui
Conatus pueri arduos,
Inſaniſque doloribus
Inuſitatos puſionis artus!
Ite triumphi,
Ite coronatis adiungite ſerta trophæis.

EPODVS VII.

Quàm pronus in pueros amor
Chriſti efferbuit? hoc magis
Hauſit imbellis,rabiem Tyranni
Deuota letho victima? ô factum benè
Ferro laboratos honores
Velox curſibus hora
Tortoriſque furor non ſatiabilis

Fuſo ſanguine Martyrum
Æquat beatis cœlitum catervis.

STROPHE VIII.

Viuaci puer indole
Creuit ſub alis Ammiæ; vt nido tener
Depulſus ales, quem Pater vnguibus
Solem ante ſuſpenſum tenet.
Inter infeſtos radiantis ignes
Obſeruat rutilæ ſi propior faci
Phœbum irretorto lumine ſuſtinet.
Non vult degener aſpici
Nec ſe prodere nutibus
Tantum vel vnis. Fulminum officinas
Inter & ignes
Et flammas inter librat imperterritus alas

ANTISTROPHE VIII.

Innatus puero vigor
Animíque robur aliti ſimilem facit.
Sanguis parentum pectore feruidus
Venas tepentes calfacit.
Nunc domi ſe ſe puer experitur,
Pugnandíque auidas ſollicitat manus.
Se tentat omni parte, pericula
Et præſens adit, & ſubit
Abſens, proſpicit, anteit
Quodcunque væcordi inferat Tyrannus
Peritus irâ
Tormentum, & diri genus intolerabile lethi.

EPODVS VIII.

Quid cogitas? quid tandem agis
O dilecte Deo puer?
Cor cum Matris pauidæ quid ambis
Finire lætos morte funeſta dies?
Infirmus, imbellis, tuoſ-ne,

Vitæ

Vitæ prodigus, artus
Vexandos rabido ſupplicio dabis?
Et ferrugineas facis
Te poſſe credes ſuſtinere flammas.

STROPHE IX.

Vrge Melpomene precor
Greſſus citatos: prodit inuictus pugil,
Inuictus infans? I, ſequere, arduos
Molire paſſus? iam puer
Iam coronandus, rutilante vultu
Eoo graditur ſydere pulchrior.
Vrbs tota currit, ſe populi greges
Conferto innumeri agmine
Ad prætoria conferunt.
Spectator hære? quid times cruenti
Ora Tyranni?
Pelle metus, hinc nulla tibi diſcrimina pendent.

ANTISTROPHE IX.

Tùm diro aſperior ſcytha
Fræna imperator ſanguine infecta manu
Flectebat orbis, perfidus, impius,
Atrox, inexorabilis?
Oderat Chriſtum truculentus hoſtis.
Quid ſæuum memorem? mens refugit loqui
Aurelianum! proh dolor ô nefas!
Fidos Chriſticolûm greges
Æternis odiis agit.
Bacchatur amens. Hic vir, hic Tyrannus.
I, fuge Mammes
Aut totos animi trucis experiere furores.

EPODVS IX.

Infamis arte dæmonum
Præſertim in pueros furit

O 2 Nemi-

Nemini parce :s adolere thura
Diis mandat ipſis. Trepidat infauſtus parês
Et mater infœlix, ſuæque
Condunt pignora gentis.
Obſcura antra petunt, horribili fremunt
Speluncæ gemitu, & fero
Clamore Matrum verberantur auræ.

STROPHE X.

At Dux magnanimus puer
Paruos in aciem milites ſecum trahit,
Vnáque portis intrepidi ruunt;
Et quos mouere & alloqui
Non poteſt factis, animare patrum
Exemplo ſatagit. Iam ſocij metus
Deponite, inquit, quos agitat timor
Hinc longè, hinc abeant precor
Supremi auſpiciis ducis
Iam militandum: magnus Imperator
Vertice cœli
Certantes cogit, verbiſque hortatur amicis.

ANTISTROPHE X.

Iam palmas video in manus
Elabi Olympo, ſerta iam cingent caput.
Iam pura nobis lilia demetunt,
Lauróſque tondent Angeli.
Quare age, ô Chriſti generoſa pubes!
Segnes rumpe moras! In pretio eſt mori.
Æterna forti vita emitur nece.
Quò plus ſupplicij inferet
Tortor, plus decoris feret?
Formidoloſos quid paues Tyrannos?
Æther alumnis
Militat ipſe ſuis, coniuratæque phalanges.

EPO

EPODVS X.

Nos liberorum inſtar Deus
ractat cœlicolûm parens.
Iic vbi turmas equitans in auſtris
haro pararit agmini,optato breui
Donabit inuictos honore,
arui ſiccine Achilles
Certamen fugitis ? vos animo viri
Quos ætas pueros facit ?
Nec plura fari ſtrenuis neceſſe eſt.

STROPHE XI.

Hix audax iuuenum cohors
Animos reſumpſit,prôpta Mammetem ſequi
Deliberato pectoris impetu
Quocumque aueret ducere.
Audiit Præſes facinus iuuentæ
Dignum perpetua laudis adorea
Irámque toto corpore ſuſcitat.
Alter Democritus,ferox
Non tam nomine,quàm iocis
In Chriſtianos vndecumque iactis.
Flammeus œſtro
Mammetem verbis vltrò caſtigat acerbis.

ANTISTROPHE XI.

Quæ mens ? quid tibi vis puer
Cœlo Tonantis fatue contemptor Iouis ?
Addiſce tandem Cæſaris obſequi
Sacrique legibus imperî
Mén puer rides ? etiamne rides
Gentis fulmineos Auſoniæ Deos ?
Ergóne Mammes ſeditionibus
Infeſtíſque ſodalibus
Mentes Cappadocum occupas ?
Supráque vires corporis puſilli

Impius vrbe
Agglomeras tota pueros & in agmina cogis.

EPODVS XI.

At quem reuereri,& doces
Obſeruare Deum, miſer
Pendet infami trabe, peruicáxque
Pœnas luit,quas meruit: infandum ſcelus,
Horrendum & æternis cruenti
Dignum faucibus orci!
Quid fæcem populi? Chriſtiadum genus.
Quid cogis ſtolidum? & ſacros
Per vile vulgus prædicas triumphos.

STROPHE XII.

Innube interea puer
Sic os recluſit. Ammia eſt mater mihi
Genúſque ab alto ſanguine Principum.
Nec tanta me fari decet.
Quid mihi tecum ſcelerate Præſes?
Quorſum te metuam? parce precor minis:
Néque his iuuentus decipitur dolis.
Quid mutum ſilicem rogas?
Quid ſurdis loqueris Diis?
Perenne cœlo numen expiatos
Cordis amores
Chriſtus auet, deuota cui præcordia viuunt.

ANTISTROPHE XII.

Ne plura,ô lepidum caput!
Abſiſte,Iudex inquit;obſcœno vomens
Ab ore ſpumas. Protinus innocens
Conſtringitur vinclis puer.
Ibat inſigni facie decorus,
Qualis manè oriens Lucifer emicat,
Ibat catenis ferreus,aurei,
Ad prætoria Cæſaris.

Dignus torquibus aureis
Collum impedire & Principis coronæ
Fulgere gemmis
Inter auos ſtirpis veteres,magnóſque Quirites.

EPODDVS XII.

Solis labores iam puer
Biſſenos numerauerat
Cum procul tecti laribus paterni
Longinqua duræ ſpatia dimenſus viæ
Ante ora & aſpectum Tyranni
Magnus ſiſtitur infans.
Quid faciet Cæſar ? neſcio quid ferox
Corde obmumurat intimo ?
De ſe veretur ne puer triumphet.

STROPHE XIII.

Mammetem intrepidum ſtupet !
Fædè erubeſcit ! pallet exanguis metu-
E fronte fulgor conſpicua micat,
Nec Cæſar hunc poteſt pati.
Ergo vbi vires animi Tyrannus
Collegit dubias. Hùc,ait,hùc ades.
Faſtidioſâ, mi puer,indole.
Verbis parce procacibus !
Immitis tibi vendicas
Cur iura vitæ ? peruicax probroſo
Funere fungi
Immeritum ante diem, teneræque in flore inuentæ.

ANTISTROPHE XIII.

O te nemo beatior
Mihi ſi monenti credis ? actutum auferes
Quicquid rogabis ? ne dubita puer.
Videbor at forſan tibi

Splendi

Splendidè mendax! placet experiri
Dum fortunâ oculo ridet amabili,
Seſéque blandos coniicit in ſinus,
Illam fortiter occupa,
Non ſemper facilis fauet.
Ætate donec grandiore creſcas
Paruulus aula
Incedes Cæſar, Serapis modo numen adores.

EPODVS XIII.

Quod ſi recuſas obſequi
Durus plus nimio puer!
Quicquid effænes potuere pænæ,
Ferale quicquid, aſperum ac atrox feres.
Totíſque membris & lacertis,
Demum corpore toto!
Aude dignum aliquid nomine Cæſaris?
Pectus finge tibi capax,
Auras fauoris nil moror ſecundas.

STROPHE XIV.

Mammès ore ſerenior
Subriſit olli placido, & impauidus loqui,
Sint Cæſar, inquit, ſint tibi, non mihi,
Quæ dona ſpondes affatim.
Horret inuiſos animus penates,
Mens horret Sarapin? non alius Deus
Quam Chriſtus alto pectore conditur.
Illi corporis hoſtiam,
Illi thura pius fero:
Hunc manè, ſerò hunc inuoco, procórque,
Illius aras
Aſſiduis veneror votis & mente frequento.

ANTISTROPHE XIV.

Vix Cæſar patiens ſui
Ad hæc fremebat, corpus infantis iubet
Nudari

Nudari,& artus verberibus iubet
Diris retundi,& vimine
Aſpero frangi,rutilat cruore
Tellus innocuo,iam laceræ cutis
Patent ruinæ,ſanguinis illicò
Erumpit ſubitus latex.
Audax interea puer
Inſtar columnæ firmioris hæret,
Vulneraque inter
Et plagas,hilares oculos ad ſydera torquet.

EPODVS XIV.

Quis Muſa? quis tantas Deus,
Quis vires puerilibus
Addidit membris, teneræque menti?
Indurat artus ecquis indomitos chalybs?
Incude quod ferrum reſixit?
Ponti immitibus vndis
Cum præceps agitur,quæ medio æthere
Libratum manus extulit,
Pernix profundos tranfretare fluctus.

STROPHE XV.

Illum ſuſtulit aliger
Micante vultu,& ore tortores fugans.
Fugere cuncti protinus,& puer
Solus remanſit,quem iubet
Angelus montis properare ad alti
Deſertique iugum,paruit ocyus
Fido ſodali patricius puer,
Montem hunc Cappadoces vagis
Per ſiluas pedibus colunt.
Argeus ille eſt,ſplendidus fidelis
Sede cateruæ.
Impaſtum hic denis quater mirare diebus.

ANTISTROPHE XV.

Huc

Huc me, Melpomene, huc age
Pindo relicto. Mammetem huc tecum ſequar,
Viſam beatos ſuppliciis lares
Tinctóſque ſanguine Martyrum ?
Numen iratum vetat exoletis
Miſceri populis,nec datur impias
Adire gentes. Si ſineret Deus
Iſthic reliquias ego
Diuûm colligerem, & ſacros
Ardens amore exoſcularer artus.
Cornua Threſſæ
Heu? prohibent Lunæ & Turci mandata tyranni.

EPODVS XV.

Siſte hic impigra Pieri
Non paruum referes moræ
Si mihi credis precium! quid hæres?
Specta vt triumphans iuuenis obſcura latet
Spelunca,& horrendis ferarum
Sponte includitur antris,
Vt complet lachrymis innocuos ſinus,
Vt fuſis genibus Deum
Crudóque ieiunus precatur ore.

STROPHE XVI.

Deſerti puer incola
Audiſſe vocem fertur illapſam. Polo,
Prehende virgam,nobilis ô puer,
Illâque tellurem feri.
Paruit Mammes ,ſubitóque terram,
Vt iuſſus fuerat,vimine percutit.
Portenta narro! viſceribus ſolum
Ruptis ecce hiat, & librum
Vaſto porrigit è ſinu,

At

Arcana Chriſti ſacra continentem.
Ille Magiſtri
Inſtar, diuinas puerum informabat ad artes.

ANTISTROPHE XVI.

Tùm fandi eloquio potens
Properare denſis ſpectat è luſtris feras.
Armenta ſtipant, conueniunt propè,
Vides vt accumbunt humi.
Vt ſilent omnes placidæ & modeſtæ.
Nullus fit ſtrepitus, non vlulat lupus,
Non fræna mandens hinnit equus ferox,
Deſes non aſinus rudit,
Tranquillus reprimit leo
Sæuos rugitus, nec iuuenca mugit,
Auribus adſtant
Arrectis, pendent cunctæ dicentis ab ore.

EPODVS XVI.

Tranant volucres nubila,
Et magno impete proruunt.
Agmen it nigrum per inane cœli.
Luſtrare cupidæ frondibus pennas tegunt,
Et roſtra, collúmque & lacertos
Conniuentibus alis
Extentæ patulis oribus explicant.
Nunquam morigeras magis
Spectauit vndanti Noëmus æde.

STROPHE XVII.

Quid lentas trahimus fides?
Finem vt loquendi fecit Orator ſacer,
Ceruice flexa & poplitibus breues
Mœſtæ recedebant feræ
Sanguis Heroum! Generoſe Mammes
Deſerto latitas? egregium nihil
Incluſa virtus, nil agit arduum?

In

Innatos animi impetus
Robúrque ocyus excite!
Paranda vis eſt! ſternitur ſuperbo
Ampla triumpho
Area,& in lomitis venies in bella maniplis.

ANTISTROPHE XVII.

Haud ſanè hoſtis abest procul,
Quem vita magnis clara prodigiis tibi
Virtúſque fecit. Præſes inaudiit
Illuſtre Mammetis decus.
Audiit nomen celebre,& per vrbes
Latè Cappadocum ſerpere,& inclytis
Ad vſque Cœlum laudibus euchi,
Vallésque & iuga reddere
Ficta vocis imagine,
Famámque rauco nunciare cornu
Mille per ora,
Eximiis toti mundo inclareſcere factis.

EPODVS XVII.

At Prætor alter euomit,
Pulſo Democrito minas
Tetro Alexander furit ore,& inſtar
Bacchantis odia,& triſte Chriſtiadum gregi
Certamen indicit,trucéſque
Atrox ſuſcitat iras.
Scintillant oculi fulgurea face,
Et dum verba facit, Iouem
Alto putares intonare Olympo.

STROPHE XVIII.

Bini præpetibus volant
Equis latrones. Ite, Mammetem citi,
Ite,inquit,iſthûc compedibus grauem
Vinclíſque nexum ſiſtite.
Proh pudor! prima puer in iuuenta

Torquentem valido fulmina brachio
Contemnet vnus? quid medio æthere
Sidunt fulgureæ faces
Et parcunt capiti improbo?
Non ſic abibit perduellis? alta
Mente repoſtum
Opprobrium manet, & contempti iniuria
Martis!

ANTISTROPHE XVIII.

Ac bini veluti canes
Qui nare trepidam flante venantur feram,
Et cæca per veſtigia tramitis
Halans odorantur ſolum.
Hanc vbi læti reperere, dentes
Exertant auidis faucibus, & fame
Dudum incitati, protinus obuiæ
Totis viribus, & totis
Totis inſiliunt feræ.
Inſtigat acres par furor moloſſos
Ocyus iras
Expediūt, & præda hilares potiūtur opima.

EPODVS XVIII.

Nil inter ædes frondeas
Deprehenſus trepidat puer.
Fronte porrectâ, nitidóque vultu
Tecto efferatos excipit ſatellites,
Et lac fatigatis miniſtrat.
At vix ardor edendi
Depulſus fuerat, vix ſitis arida
Torrens guttura liquerat,
Quis, vnde, quærunt? Fortè an ille Mammes?

STROPHE XIX.

Tum ſacrum ingenuus puer
Codicem prehendens, voce contenta legit.

Feræ propinquant & propè mortuos
Terrore circumſtant viros.
Siſtite, inquit, trepidare nuſquam.
Me me ! adſum ô miſeri ? nil cicures feræ
Vobis nocebunt. nec leo, nec lupus !
Hinc abſcedite ſi lubet,
Nulla in me eſt mora, vos ſequor,
Fórſque incitatos anteibo greſſus.
Deinde leonem
Cum res vrgebit nutu monet eſſe paratum.

ANTISTROPHE XIX.

Vt promiſerat adſtitit,
Fidémque verbis fecit, & properè puer
Intrauit vrbem, iam gemini latus
Cingunt inerme milites.
Lætus incedit, refluáſque plebis
Turbas innumeræ diffidit, & citò
In ora acerbi Principis inuolat,
Stat vultu impauido, & ſui
Conſtans artificem virum
Audire dedignatur, & ſubinde
Increpat vltrò
Immanes pœnas, tormentáque dira minantē.

EPODVS XIX.

Non ſum ille quem inſtructum putas
Prauis Dæmonis artibus.
Hæc doce ſiſcis, mihi nullus orco
Amicus vnquam, fœdus haud vllum fuit.
Totúſque deteſtor nefandos
Cocyti & ſtygis amnes,
Hinc reſponſa mihi nulla, nec euoco
Manes ſortilegis ſonis.
Hæc ſeruus vnius Dei execratur.

STR(

STROPHE XX.

Vixi nuper idoneus
Feris ſodalis, innocens vitæ genus
Expérſque fraudis, tùm placuit mihi,
Cœtúſque vitaui impios.
Et procul fictis ſimulacra diuis.
Argento quid enim monſtra? quid aureis
Idola fœdè veſtibus induis?
Ilex ſcilicet, & lapis
Mentitur faciles Deos!
Abominandum crimen imperare
Mitte precari,
Chriſticolæ probrum nimis intolerabile
genti.

ANTISTROPHE XX.

Me Mammes miſeret tui
Tyrannus ad hæc, inquit, inſanis puer!
Corda ecquis afflat peſtifer halitus?
Proh! quantus ex vultu decor
Excidet! cum tu macilentus ore
Promiſſum ſceleri ſupplicium dabis.
Promptúſne in iras, in puerum faces
Lentis expediam ignibus?
Nunc verò impatiens furit
Deuota letho victima! at ſceleſtas
Criminis artes
Delebo vindex & non tractabile pectus.

EPODVS XX.

Nil tam horridum quod non feres?
Ni diſcas ſapere, ô puer!
Pertinax lethum petis, & furore
Per ampla graderis ſpatia funeſtum caput,
Pœnáſque præſentes repoſcis?
Dirus membra ſatelles

Amburet rutilis ignibus,& pice
Artus immiſerabiles
Aſperget ardenti,& liquente plumbo.

STROPHE XXI.

Lictor quid trepidas metu?
Ignaue torpes? perfido veſtem extrahe,
Corpúſque nuda,ſentiat efferæ
Immite pondus dexteræ.
Stultus inuictos patiatur ignes?
Sublimi tremulus pendeat in cruce
Mortem æmulatus,quam toties rogat?
Illapſus ſuperum domo
Chriſtus ſubſidium feret?
Vncos,cataſtas,æra,ſcorpiones
Corpore toto
Perferat, & crebræ penetrent præcordia tædæ,

ANTISTROPHE XXI.

Quid non cæce potes furor?
Ergóne equuleum metuit innocuus puer?
Tenduntur artus,oſſa crepant,locis
Neruíque laxantur ſuis.
Quid tibi Mammes fieri,quid optas?
Cur non cœlicolas poſcis opem pius?
Nihilne ſentis? an rigidus ſilex
Seſe immiſcuit artubus?
Nec fles, nec querimoniis
Duros inultus mitigas dolores.
Hæret in Aſtris
Mens immota, hærétque oculis in ſydera fixis.

EPODVS XXI.

At vultu Alexander truci
Lictori nimium manus

Exprobrat pigras. Quid ? ait, ſatelles
Veſane ceſſas ! languido torpes ſitu !
Diſtende, contende, & proteruis
Ictus ingere membris ?
Infœlix pereat ! tum pueri latus
Alto vulnere ſaucium
Terram decoro purpurauit oſtro.

STROPHE XXII.

Pœnas dum patitur graues
Miſerandus infans, gratus attentas ſonus
Percuſſit aures, miſſus ab æthere,
Solatium ingens Martyri.
Audiit lætus, procul & ſerena
Mœrorem facie depulit, & genis
Fulſit pudicis Aligerum decor.
Macte inuincibilis puer,
Certa vt magnanimum decet,
Breui triumphatos videbis hoſtes.
Sydera ſpondent
Et virides lauros & amœnæ inſignia palmæ.

ANTISTROPHE XXII.

Quæ vos magnificentior
Aures ferire poterat ? arriſit puer.
Sed iam propinqua clade ſuperbior
Tyrannus immenſum ſalit.
Quid diu cunctor ? lacer & cruentus
Mammes nigro iterum carcere clauditur.
Æterna labes ! quid iuuat horridis
Tortores furiis rapi !
Heu ! tanto locus hoſpite
Indignus, ater, furua ditis ædes !
Martyr at illam
Immenſo illuſtrat parti ſplendore triumphi

EPODVS XXII.

Ingreſſus obſcuras domos
Autri ſpectra puerperi.
Lux Polo fulſit, tenebríſque ab actis
Vitæ fidelis aliger cuſtos, togâ
Vultúque Phœbœo renidens
Dulcem oblectat amicum:
Blandis alloquiis atque animum addidit,
Viréſque altius imprimens
Sanat venuſtas corporis ruinas.

STROPHE XXIII.

Diuis macte puer bonis!
Fornax paratur viua, iam fumant faces,
Iámque ardet acri fœta bitumine,
Iam plena ſulfureâ dape
Euomit flammas, volitántque crebris
Scintillæ radiis. Sæue quid impigros
Accendis ignes? Quid diademate
Ornatum pugilem enecas?
Extincto fore neminem,
Sed forte cenſes, qui minacis æſtum
Audeat iræ
Spernere, & implicitas virgis ridere ſecures!

ANTISTROPHE XXIII.

Mitto blanditias trucis
Molles Tyranni, vt pectore infracto puer
Occluſit aures, barbarus horrida
Immanitate ringitur.
Interim fornax crepitante flamma
Accenſóque nitri puluere palpitat!
Heu! quale acerbis fulgurat ignibus.
Viſu terribile eloquor!
In flammas iacitur puer
Spectaculum atrox! nec mora ipſe Mammes

In

Iſſilit vltrò !
Immugit fornax, puer tutùs & ignis anhelant.

EPODVS XXIII.

Et Martyr,& flammæ diu
Certauere,tamen procul
Flamma deceſſit,voluítque vinci,
Nullúmque membris intulit damnum ; & caput
Corpú'que,& inſontes lacertos.
Admirata refugit
Non auſa indomitum attingere Martyrem;
Vt quondam Iſacidis tribus
Ignouit,atque incendium repreſſit.

STROPHE XXIV.

Ne flammæ rogita moras !
Mammes calórem precibus extinxit ſuis,
Viréſque ademit,poſtea quàm ſonis
Oraſſe talibus feruntr.
Summe pacati Moderator orbis
Mammetém-ne tuum,mi Pater optime,
Ignis cremandum ſupplicio dabis !
His flammis,fateor,reus
His vri merui rogis !
Agnoſco crimen ! labis heu ! paternæ
Noxius hæres ,
Delicti exoro veniam, ſempérque precabor.

ANTISTROPHE XXIV.

At ſi tardior ignium
Ignoſcit ardor corpori immerito,hæc erunt
Amoris in me ſigna perennibus
Inſculta pectori notis.
Si ſedet menti,Deus,hæc voluntas,
Ignes ſulphureos,comprime,ne faces

Paſcantur artus ? ſolus enim potes,
Vt præſens populi cohors
Te numen colat vnicum
Qui tanta poſſit ? te eſſe qui fluentes
Orbis habenas
Maieſtate potens valeas inflectere ſolus.

EPODVS XXIV.

Hac ignis extinctus prece,
Iniecto veluti ſalo
Abſtitit longè, rutiláſque Mammes
Prunas triumphat victor, & tanquam roſas,
Floréſque, Narciſſúmque, & alba
Greſſu lilia calcat.
Stipatus placidis Aligerum choris
Mulcet ſydera cantibus,
Vnáque grates numini rependunt.

STROPHE XXV.

At dum nobile præliis
Scando theatrum, & mente victorem ſequor.
Miranda fabor. Credite poſteri
Amica vero pectora!
Ignea victor pugil in paleſtra
Manſit tergeminis lucibus integer.
Præſes monetur. Tum rabie furens
Et nuſquam ſtomachoſior
At te ſortilegum manet
Tyrannus inquit, ſic Deos, precatur
Quicquid in orbe
Horrendum, ſimmite, & dignum feralibus vmbris.

ANTISTROPHE XXV.

Haud impunè feret tuus
Tuus ille Chriſtus quem vocas magica potes
Virtute, perdam ſortilegum genus!

Si

Si quid vales nequiſſime,
Explica vires ? agedum paratur
Atri ſuppliciis ſcena palatij
Famoſa certè ſcena hominum nece.
Illam te iuuat ingredi
O inuicte puer ? iuuat
Contra feroces congredi leones !
Sparſa cruore
Amphiteatra fremunt, caueíſque exercita pubes.

EPODVS XXV.

Immenſa gloriæ hic ſeges,
Hic victoria ſub tuis
Militat ſignis, viridéſque lauros
Manu triumphanti legit ! palmas vides
Et ſceptra, & auguſtas in auro
Effulgere coronas !
Ignes inſolitos laudis vbi hauſeris,
Fortaſſe inſatiabilis
Remittet ardor, vel cupido famæ.

STROPHE XXVI.

Iam ſpectacula prodeunt,
Totius orbis digna conſpectu & Poli.
Vrbs dicta magni nomine Cæſaris
Denſo ruebat agmine.
Feruidis ibat reflua in plateis,
Ad lethum facilis cum properat puer,
Quàm gratus ori virgineo pudor
Aſperſus roſeæ genas
Pingit murice purpuræ.
Vinctus catenis ambulat ſuperbo
Cæſare maior
Et rari moriens pompam dabit ille triumphi.

AN.

ANTISTROPHE XXVI.

Nunc pugnæ ſat idoneus
Seros leones & lentas culpat feras.
At ecce campum magnanimus ſubit,
Diuos opem & vires rogans.
Adfuit tortor nimiùm incitatus
Et victus toties, non domitus tamen,
Palleſcit, ardet, tùm ſubitò furens
Infeſtas properè iubet
Emitti cauea feras,
Quas longa vexabat fames, ſiti'que.
Tota theatro
Plebs pauet, & miſeris clamoribus æthera
compleet.

EPODVS XXVI.

Stupenda vis Chriſti & potens
Vrſus ſæuitiæ immemor
Ad pedes ſacros pueri recumbit.
Vncis mouetur vrſus, vt rabiem exerat,
Dentéſque & inuiſo furore
Caſtos deuoret artus,
Nequicquam ſtimulis pungitur, & pice
Ignitæ premitur facis!
Ante ora fuſus Martyris quieſcit.

STROPHE XXVII.

Pardus ſæuitiem leo
Compreſſit oris, miſit intergum pedes
Oblitus iræ, & purpureas genas
Adlambit, & quibus poteſt
Oſculis, læuem, ſibi demeretur
Mammetis faciem, moxque ſuauiis
Lenit ſerenis labra, nec aſperis
Fœdè rictibus illinit.
Addit blanditias, fero

Nec

Nec vngue teter vellicat capillos.
Mollior agno
Ludit,& illæſos pueri complectitur artus.

ANTISTROPHE XXVII.

Primus ſanè hominum parens
Veſte innocenti tectus,haud circures magis,
Feras regebat,quamquàm adeò efficax
Virtute & imperio foret,
Quàm diu vixit Domino fidelis,
Vixiſſétque vtinam,munus amabile
Donúmque præſtans magnificæ manus
Seruaſſet ſibi,poſteris
Seruaſſet niueæ togæ
Puros honores. Crimen heu! pudendum
Abſtulit vno
Momento,infauſti decus immortale parêtis!

EPODVS XXVII.

Quid mitiores beſtias
Crudeliſſime Iudicum
Pacere humano capiti iuuabit,
Spectare,mirarique? ſi tecum ferox
Incedat æternum voluntas.
Ecquid perdis inermem?
Quid pœnas renouas? ſi puer inclytus
Tot palmis poteris mori!
Fruſtrà laboraſti hactenus, quieſce!

STROPHE XXVIII.

Implacabilis at furit
Seſeque victum queritur,at pudeat magis!
Imbellis ergo me ſuperat puer,
Magicíſque faſcinat ſonis?
Cur Alexander titubas? perinde
Ac ſi ſuppliciis non careat furor!
Oſtende tandem quid rabie efferus

Mo

Moliri valeat dolor ?
Lenis mens nimium tibi ,
Nimíſque molles ſunt tibi lacerti ,
Et Ioue dignum
Aude aliquid, nũc & victos vlciſcere Diuos.

ANTISTROPHE XXVIII.

Aut vincam, aut moriar ? probrum eſt
A iuuene vinci ? morte ſi ſuperat ſua,
Et morte vincam ? quid moror amplius?
Athleta, rurſum, nobilis
Et pugil fortis ſubeat theatrum ?
Quàm lætor ! rabidis ira leonibus
Ceruice torua diſplicuit toros.
Gætulíſque rugitibus
Horrendum cauea infremit !
At non pauebit delicatus infans !
Concidet ardor
Hac vice veſanus , rigidæ & conſtantia
mentis.

EPODVS XXVIII.

Sic tortor immanis ſibi
Plauſum lætitia mouet
Gaudio incedit veluti triumphans ,
At dum ſibi parat gaudium, luctum parit,
Semperque vincendus retundet
Acres pectore motus.
Iam prodit iuuenis Sole ſerenior
Cuius nubila non tegunt
Vultus decoros, auteóſque crines.

STROPHE XXIX.

Illum vrbs Cæſaris aſpicit,
Et tota ſequitur turba Chriſtiadum procul
Spectans leonis fulmineas faces,
Quas igneis oculis vibrat ;

Et

Et videns rictus,& hiantis ora,
Immenſo nimiùm percutitur metu,
Opémque Diuos fuſa genu rogat.
Inuictus puer interim,
Et non tàm ſibi,quàm Deo
Confiſus,atrox prælium opperitur,
Iam leo ſiluis
Prorũpit,mordétque iubas ceruice comãtes.

ANTISTROPHE XXIX.

Hic nempe eſt leo,quem ſacri
Dum verba legeret codicis, & Chriſtũ feras
Mammes doceret nutu oculi vnico
Signarat ante milites.
Hic adeſt tandem,monitíſque paret
Tam chari capitis,Cæſaris oppidum
Tatet feroci,ſed timido foras
Abſcedit cane blandior,
Nec quemquam petit vnguibus.
Adit theatrum,tùm pauente vulgo
Ilia cauda
Dira ferit,mediáque ſtat iracundus arenâ.

EPODVS XXIX.

Accumbit ad pueri pedes,
Dein toruâ aſpiciens ſtetit,
Terga,quo multi properante greſſu
Inopina vertunt? protinus ſcenæ fores
Occluſit,excelſis Olympi
Labens Angelus aſtris,
Ingenti ſtrepitu quid reboantia
Cælo pectora proloquar?
Quid eiulatus plebis interemptæ?

STROPHE XXX.

Quocunque impauidus leo
Proiectat vngues,tot neces,tótque horrida

Rictu ferinó funera nunciat
Hic fœminæ exanimes iacent ,
Hic virûm ſparſus eruor, hîc puellæ
Vultu dilacero immaniter occidunt
Calcantur artus, hic iuuenum & ſenum.
Fit ſtrages miſerabilis
Feruet ſanguineus latex.
Solis pepercit, qui Deum fatentur
Vocibus altis
Quem Mammes ſanctas fuſus veneratur ad aras.

ANTISTROPHE XXX.

Vindex ſtrenue numinis,
Numquámne preſſis odia depones iubis ?
Iram coerce, & flumina ſanguinis ?
Satis furori, ſat datum.
Impij tandem periêre, quid vltrò
Sæuis impatiens ? cædibus abſtine.
Tot expiatum funeribus nefas ?
Placauit facilem Deum ?
Mammes te tuus hoc rogat !
Ne fide cuſtos, ne preces refuta !
Illicò victor
Ingentem cladis ſupra ſtetit altus aceruum.

EPODVS XXX.

Tum pauca cunctatus loqui
Mammetem placidè aſpicit.
Ecquid humanas rationis expers
Format loquelas voce diſtincta leo ?
Incredulum hinc vulgus faceſſe !
Sic tandem ora reſoluit.
O natura hominum prodigiis potens,
Magno plenè Deo puer
Te propter iſthæc ore verba fundo.

STRO

STROPHE XXXI.

Rides impie! ſi tamen
Ridere debes, oris humani feram
Ritu loquentem? vade, age garrulum
Attende Balaami pecus,
Crede diuino codici. An minutum
Cenſes imperium Numinis? Ah caue
Fœdare mentem ſuſpicionibus
Sacri pectoris impiis?
Ingens numini adhuc manus
Arctanda nullis temporum diebus!
Crede Tonanti
Crede Deo, & voces ne conſectare profanas.

ANTISTROPHE XXXI.

Iſthæc Imperio Dei
Mammes iubere potuit, & potuit leo
Iuſſo obſequutus Martyris obſequi!
Hæc curioſo ſint ſatis.
Vltus offenſas ſuperum parentis
Ad ſiluas rediit carniuorus leo,
Atque inde factus mitior, aſperos
Tortores pueri docet,
Humanum ſapere, & trucis
Formidoloſos beſtiæ furores
Pectore ab omni
Arcere, & menti dulces affingere vultus.

EPODVS XXXI.

Nec Præſes iſtis mitior,
Nec placatior, horruit
Percitus tetri furiis doloris.
Illuſtris adeo iuuenis inſignes manus
Artúſque claros tot triumphis,
Iam tot laurea ſerta
Victori ſed enim perfidus inuidet.

O præſtans animi puer
Quieſce tandem, nec magis reſiſte?

STROPHE XXXII.

Supremos igitur dies
Adeſſe ſentit, ales vt Phœnix arabs
Titani amicus buſta ſibi parat
Rogúmque precio diuitem,
Et ſuo ſeſe cremat in ſepulchro
Flammatus rutilis ætheris ignibus
Solem coruſcum læta acie videt.
Spirans corpus odoribus
Se condit cineri ſuo:
Nec omnis abſcedit, reſurget almo
Pulchrior ore,
Amiſſæ reparans innoxia damna ſenectæ.

ANTISTROPHE XXXII.

Mammes ſydereo haud ſecus
Ardeſcit igne totus, & condit faces
Queis æſtuabat, ceruleæ domus
Cor ſemper vrebat decor.
Corpore in cœlo eſt, animóque totus.
Damnoſas igitur non patiens moras
Tandem precatur ſe recipi Polo.
Tortori ſat, ait, datum,
Iſtis me, Deus optime,
His ſolue vinclis, ſi ſedet voluntas
Eripe tantis
Méque, meóſque malis, finémque impone labori!

EPODVS XXXII.

Quamquam iſta mutis vocibus
Atque intus ſibi diceret,
Audiit Præſes tamen, & furore
Nouo incitatus rapitur, horrendum infremẽs
Cæ

Cædes anhelabat ſupremas.
Haſtam corripe lictor,
Hac,inquit,pueri tranſadige ilia.
Paret lictor, & vnico
Haſtile criſpans pectus hauſit ictu.

STROPHE XXXIII.

Tam dirum potuit nefas
Seruatus iræ Præſes immitis feræ!
Quam tota arena dentibus,vnguibus
Mammetis vltrix intulit!
Dum puer crudo terebratus ictu
Effuſa ante pedes viſcera colligit
Seſéque viuis, parte aliqua ſui
Extinctum manibus gerit,
Elato intrepidus pede
Victor triumphata exilit paleſtra.
Diues opimis
Et clarus ſpoliis quæ victo ex hoſte reportat.

ANTISTROPHE XXXIII.

Sic ille exuuiis ouans
Exceſſit urbe,corpore interea cruor
Multus fluebat. Fortè habet obuium
Matrona, tàm præſtans fide
Quàm Dei vnius generoſa cultu.
Quò te Martyr, ait? ſiſte precor pedes,
Siſtam vt fluentum ſanguinis? ah ſine
Immenſum temerarias
Impendam obſequio manus.
Permitte quæſo? ne reſiſte Martyr?
Inclyte palmis?
Hoc genus officij tibi me exhibuiſſe iuuabit.

EPODVS XXXIII.

Ad iſta Mammes reſtitit,
Vulgúſque attonitum metu
Arma conclamat! properate ciues.
En ille viuit? viuit? etiamnùm magnus
Artes redorditur nefandas!
Ah ne parcite ciues
Funeſto capiti? ſortilegus puer,
Infamis pereat malè
Deóſque magnos, & Iouem execratus.

STROPHE XXXIV.

Toto accurritur oppido.
Plebs ima properat, fuſtibus, ferro, & face
Armata ſæuit, tela volant manu,
Pluuntque ſaxa, grandinis
Inſtar horrendæ, validíque nimbi.
Impaſtos veluti longa lupos fames
Siluis abegit, compoſito agmine
Inuadunt in ouilia,
Mactántque innocuum pecus.
Gaudent ſagina, & dente inermis agni
Viſcera rumpunt,
Semeſóq; animam pauitantem in corpore linquunt.

ANTISTROPHE XXXIV.

Sic quæ non habet obuia
Furor miniſtrat arma, quid faceret puer
Calamitoſo turbinis impetu
Tot inter inualidus lupos?
Saxa declinat, tacitúſque pergit
Extincto ſimilis! vix leuis halitus
Ori ſuperſtat, verum vbi noxiæ
Diſceſſere procul feræ
Laſſos corripuit gradus,

Due

ıro fatigatus dolore, ſenſim
rtur ad antri
eluncam, tum fuſus humi ſic numen odo-
rat.

EPODDVS XXXIV.

O ſumme Regnator Poli
ulcem da miſero exitum!
ernis vt tandem puer imbecillus
d vſque acerbum funus intrepidus ſteti,
tróſque perpeſſum labores
t iam vita relinquit.
œlici gremio mei, Pater, excipe.
ic fatus placido dies
Iammes triumphans fine terminauit.

STROPHE XXXV.

Hæc dum carmina pangerem
'is ſæua morbi Præſulem affixum thoro,
Iagnum tenebat, quàm mihi tunc hebes
:t mens & ingenium fuit!
'ena tunc riuo tenui fluebat
:xhauſto veluti fonte Aganipidum
'tillante gutta, ſollicitis lyræ
Dum pulſo digitis fides,
:t teſtudinis aureæ
:burna nequicquam fatigo plectra
Ægra ſilebat
Melpomene, & mutus reſponſa negabat
Apollo.

ANTISTROPHE XXXV.

Propter flumina Matronæ
Scis ipſe Martyr corde quàm mœſto fui
Diuos ſalutem Pontifici rogans.
Hæc anxium pectus diu
Cura, mœrentémque animum momordit.

Ante aras quoties fuſus humi Deo
Ardore mœſtæ ſacrificas preces
Mentis continuò obtuli,
Audiri immeritas tamen.
At fida magno numini caterua
Triſtia cœlo
Dona nouat, tua dùm votis altaria complet.

EPODVS XXXV.

Sed febre vbi pulſa procul
Præſul conualuit tuus,
Ore feſtiuo redicre Muſæ,
Phœbúſque rurſus rediit in præcordia,
Ferméque neglectos labores
Permeiſſeidos vndæ
Inſtaurare iuber, téque per omnia
Verſu ſupplicia inſequi,
At muſa portus iam tenet ſecundos.

STROPHE XXXVI.

Dum motus ſequor ingeni
V. V. D. Alexander Cordier, Canonicus & Archidiaconus Lingonenſis vitam S. Mammetis eruditè ſcripſit.
Tui ſacratos CORDERI & viuas faces
Sub veſte Mammes nunc aliâ tuus,
At fortè non digna ſatis,
Prodit in lucem, veniam roganti
Concedet facilis, ſi nimis arduo
Grandem volatu proſequor alitem,
Sed nec tento vias, quibus
In cœli rapiiur domos.
At parce, PRÆSVL, parce ſi triumphos
Viribus impar
Victoris pueri, & certamina fortia dixi.

ANTISTROPHE XXXVI.

Nonnumquam valido metu
Nutantia ingens pectora inuaſit timor
Ne dura rurſus ſupplicio graui

Fim

plæa faceret Martyrem.
ɛime ô PRÆSVL, duce te, feroces
ıxi placida in prælia beſtias.
tamen atrox impauidus potes
ormidinis anxiæ
ers,atque periculi
am intueri. Stragis incruentæ
bilis ergo
ſtator pueri claris applaude trophæis.

EPODVS XXXVI.

Hic ille MAMMES eſt tuus
is Lingonicæ decus
Diœceſis iubar,& benignum
us per orbem,LINGONAS Diue ô tuos
ıſerua,& intactos ab omni
per protege clade.,
gnum Pontificem Lingonibus tuis
ıſerua incolumen diu ,
ıgo vt beatus conſeneſcat æuo.

PANE

PANEGYRIS
ILLVSTR. AC REVER.
D. D. IACOBI
DE
NEVF-CHEZES
EPISCOPI
ET COMITIS
CABILONENSIS,

Munificentiſſimi Collegij Cabilonenſis Societatis IESV Benefactoris.

ODE

STROPHE I.

INSIGNEM Meritis virum
Quem Muſa memoras? Præſulem magnum loquor!
Qui clara auitæ progenie domus,
Natalibuſque ſplendidis
Inter antiquæ monumenta gentis
Illuſtre æquiparat ſemideûm genus,
Nec cedit vlli, quamquam adeò potens
Sacræ lege modeſtiæ,
Innubiſque ſupercilî
Faſtum arrogantem vitat, & ſereni
Syderis inſtar

Æthe

hæreos oculis fundit placidiſſimus ignes.
ANTISTROPHE I.
gnum eſt inter auos, Ducum
gumque ſtirpé cernere,& quicquid ferax
guſtiorum Gal'ia Principum
npliſſimo emiſit ſinu!
ɔs habet Præſul meus,infuliſque
rtutem ſociat nobilitas ſuis
.tiqua Patrum,ſtemmatis area
vittæ, & diademata
ıbris addita faſciis,
: tigna priſcos ſuſtinent penates :
ırea Regum
lia cæruleo radiant interlita campo.
EPODVS I.
uæ parma nobilior vetus
xornat trabeis iubar?
:emma quod puris adoleuit atuis?
ıter coronas purpuræ vellus rubet,
atéque poſſeſſos honores
'ictis inſerit aſtris.
Quà tellus gemino marmore cingitur
actis eximiis aui
uere ad altum gloriæ cacumen.
STROPHE II.
Hac Præſul graderis via
Ad templum honoris, perque conſpicuos gradus
n aſtra ſcandis! ſors tibi dignior
Præ fratre contigit vnico :
Proh dolor! victor cadit, heu! rebelli
Percuſſus tonitru,mallem ego Biſtonum
Narrare clades,magnanimum Ducem
Trux non abſtulit hæreſis,

Agnatarum familiarum gentilitia teſſera.

Vbi occiſus fuit illuſtris Bays Des Francs frater noſtri Præſulis.

At durum pietas iter
Vicit, triumphantiſque iuſta
Principis arma
Et formidati validiſſimus agger Aleti :

ANTISTROPHE II.

Altis rupidus obrutos
Perrumpit audax ? ecquis extinctum putet ?
Iam glorioſis victor adoreis
Et parte meliori ſui
Viuit, & viuet generoſus heros!
Infælix domito littore quamdiu
Rupella ſtabit ! ſed miſerabili
Tam charum caput abſtine
Raptum carmine proſequi,
Quem ſcis beatum Muſa, quem trophæis
Inclyta virtus
Heroas magnos inter donauit olympo.

EPODVS II.

At quò citato pectoris
Extra me vehor impetu ?
Limites rurſum mihi deſtinatos
Ne tranſilire videar, illuſtris ſequor
A flore primæuo iuuentæ
Lætos Præſulis ortus.
Huc te Virgineo Melpomene choro
Feſtinis age greſſibus !
Quid te ſororum demoratur agmen ?

STROPHE III.

Euecta & Zephyros ſuper
Pindi relinque verticem & Cyrrhæ nemus:
Da temperato pectine verberem
Doctæ fides teſtudinis :
Imus ! & caſti modulamen oris
Argutæque chelys flexibiles ſoni

Toto

ɩto audiuntur blandiùs æthere!
ɩid me garrula murmure
ho ludit amabili?
:cumſonoris perſtrepit cauernis:
nula linguæ
a repercuſſas reddunt incongrua voces.

ANTISTROPHE III.

Vagiiſſe Ambroſium vt ferunt,
liquida hyblæis mella properarent fauis
es latinæ, labraque limpido
li replerent nectare:
giit talis puer, & refuſum
l infans auidis faucibus ebibit:
hoc benigni pectoris indoles,
enes animi impetus
ɩrumque arbitra comitas
xere & oris mellei loquelæ,
ɩbaque dulcis
cium linguæ & miri argumenta leporis.

EPODVS III.

Hinc fraudis expers & doli
æ crimina neſciit,
ɩnte cor geſtans, animumque vultu,
umque gelida puriùs candet niue
amque præclarè beatus
ſu temperat æquo:
n illum teneris victa crepundiis
nugis puerilibus
exit in læuam iuuenta partem.

STROPHE IV.

conſtans ſibi, iam virum
ɩ præferebat oris auguſti nitor,
gnique dignam pectoris indolem
ɩſulis aptum caput:

R Mira

Mira res! inter ſocios agebat
Sacri ſancta puer munera Præſulis;
Egiſſe qualis dicitur, Hellados
Fax ingens Athanaſius
Antiſtes puer, & pio
Litaſſe ritu ludicras ad imi
Ceſpitis aras
Inſpirante Deo & præſaga mente futuri.

ANTISTROPHE IV.

Nec ſpes occidit irrita
Præluſit aris, atque ſacrifica manu
Iam myſta caſtas paruulus hoſtias
Litauit ara pectoris;
Quantus ex illo foret, augurari
Nemo non potuit! qui ſpecimen probæ
Miratur ex hoc egregium indolis,
Summi conſilium Dei
Ignorat malè conſcius?
Nam quos ad altos deſtinat fauores
Numen amicum
Neſcio quid primis ingens inſpirat ab annis.

EPODVS IV.

Vt ſurculi vis efficax
Incluſum patulæ arboris
Continet ſemen, tacitoque ſerpit
Adulta vitis pampino, & bacchas teres
Ambit coronatas racemus,
Fructus pulchrior vuæ
Se ſe clauiculis denſior illigat,
Ramis luxuriantibus,
Strictiſque tanquam brachiis prehenſat.

STROPHE V.

Sic celſa ingenij indoles
Impreſſa menti ſpiritus altos fouet,

Ma

ſatura donec prodeat, omnibus
e ſeque viribus explicet:
Ioc opus vaſtum,labor hic cothurno
ublimi ingreditur,quin age barbiton
onantiorem Melpomene increpa:
Me nil præcipitis vagæ
Oblectant cytharæ fides:
Præſtat per amplas ambulare laudes:
Fulgida quamquam
Melior imparibus veſtigia carpere plantis.

ANTISTROPHE V.

At ſi quis tamen obſtrepat
Muſaſque culpet forſan audaces nimis,
Quod impolito carmine,cùm decus
Tùm nomen attingunt tuum
Maxime ô Præſul; quis enim timoris
Expers commemoret?nempe opus arduum,
Nec iam fateri me prohibet pudor,
Vires exuperat procul
Facundi licet ingenî:
Tentaſſe ſed non robor indecorum,
Ergo iuuabit
Ire per immenſæ tecum faſtigia laudis!

EPODVS V.

Nec infulati verticis
Fœdos incutiet metus
Sacra maieſtas, rutiluſque ſanctæ
Fulgor tiaræ,& proximum Chriſto caput
Et frontis auguſtæ character
Inter luminis ignes
Qui ſplendent oculis,& nitidi micant
Pura vt fax Hyperionis
Coruſcat,& ſparſo ſuperbit auro:

STROPHE VI.

Paucis plurima contraho
Hic ille. Præſul talis eſt, qualem ſuis
Magnus figurat Paulus epiſtolis
Retulitque Antiſtitem.
Aſſidet clauo, vaga fluctuanti
Dum fertur pelago puppis, & horrido
Lentat profundos marmore vortices,
Syrteſque, & breuia obuiis
Fælix nauita montibus
Euitat, iratoſque dum relaxat
Carcere ventos
Æolus, & ſæui furit inclementia Ponti.

ANTISTROPHE VI.

Ne fluctus Cabilo paue
Nauita carinam dexter vndantem regit,
Portum tenebis, dum timidæ præeſt
Tantus gubernator rati,
Littus exſcendes: quid enim timebis
Iam ſecura tui, iamque periculis
Latè fugatis propitio., & mari?
Da mitis ſuperûm parens,
Da fluctus placidos ſali,
Vnâque rector nauis, & piorum
Turba fidelis
Vectorum, optatos habeant per cærula curſus.

EPODVS VI.

Hac arte dependet ſalus
Tam chari gregis, & ſuis
Crediti curis: Cabilo beata
Paſtore tanto, ne paue rabiem lupi,
Aut gentis aduerſæ ruinas.
Blandum paſtor ouile.

Hinc

Hinc atque hinc poſitis excubiis tegit,
Et fidi vigilant canes
Noctis per vmbras, & ſilente luna.

STROPHE VII.

Nos quamquam tenues ſumus
Sancti tamen laboris in partem vocas
Æruginoſi tempore ſæculi,
Et ferreo, niſi aureum
Ipſe feciſſes, inopi benignè
Impenſis opibus, quas auida manu
Pios in vſus magnificè erogas:
Dum pleno fluit alueo
Tantæ fons opulentiæ
Reſtagnat auro diues, & tabernas
Ciuis egeni
Impluit, & tacitis moribundos ſuſtinet eſcis.

ANTISTROPHE VII.

De nobis meritum optimè
Quid te loquemur? muneris certe eſt tui
Quod laxiori templo habitet Deus,
Aramque maiori primi
Affatim turba videas, quid amplis
Ingratos adiges muneribus mori?
Non hoc ferendum corde piaculum,
Donis poſſumus obrui,
Sed non immemores mori:
Infixa viuet mentibus perennis
Gratia tanti
Muneris, & nullo ex animis intercidet æuo.

EPODVS VII.

Sic fas & æquum poſtulant,
Sic nos cælicolas decet,
Et iuuat fuſa prece demereri,
Et fugere vitium turpe, quod totis Arar

Lauare non poſſet fluentis,
Quamquam turgidus vndis
Miſceri Rhodano nollet, & obruto
Implacabilis alueo
Per prata, per campos ferox nataret.

STROPHE VIII.

Sancti Episcopi Cabiloneſes.

Illuſtriſſime Pontifex
Si placidus æquis annuat votis Deus
Viues in æuum, da ſuperûm Pater
Seros vt in vitam dies
Maximus Præſul ſociet, parique
Siluestros, Flauios, Agricolas, Lupos.
Honore adæquet, dum paribus tuas
Aras obſequiis terit
Ambarriſque fidelibus
Cibos & æternas dapes miniſtrat:
Optime Præſul
Viue diu, noſtriſq; tuos Deus augeat annos.

Populi diœceſis Cabilonenſis vt nonnulli volunt.

ANTISTROPHE VIII.

Sic te militiæ & domi
Regnator orbis ſoſpitet ſemper Deus
In aſtra ſerus donec inambules
Poſt lene vitæ tædium:
Et fatigatos ſenio lacertos:
Lentatoſque pigris funeribus dies.
Et te repoſcant ſydera tardiùs.
Dum chari mora numinis.
Sacris torreat ignibus
Artus honeſtos & ſequi paratum
Pectus adurat
Phœnicis ritu, flammataque corda triumphæ.

EPODVS VIII.

Sic tu reniuiſces diu
Nam quis viuere dignior
Poſt necem præſul, moriere nuſquam

Colla

Collatæ egenis aſtra promittunt opes
Grandemque fortunam,& coruſcis :
Spondent atria gemmis,
Hâc ſternunt ſuperi tramite lacteo
In cælum faciles vias
Longus beato dum ſeneſcis æuo.

PANEGYRIS

ILLVST. VIRI AMPLISSIMIQVE D.D. PETRI ODEBERT Senatoris Integerrimi In Libellorum ſupplicum ordine Præſidis, Prochotrophij Diuionenſis. Et Theologiæ Collegij Societatis IESV, Fundatoris Munificentiſſimi.

ODE.

STROPHE I.

ODEBERTE tuum decus,
Quis fando in aſtra laude conſpicuum ferat ?
Non ſi deſerti ſuppetat ingenî
Facunda vis & præpotens
Exequi tantum valeat laborem !
Nam quis magnificæ commemoret domus
Fundata ſaxis tecta perennibus ?
Inſtar molis, & arduæ
Ad faſtigia regiæ !
Vicina cælo tecta ! quæ propinquas

Culmine nubes
Peruadant, medioſque ſecent ſuper æthera nimbos.

ANTISTROPHE I.

Dignos hoſpitio Dei
Intro penates, quos parens inopum inſtruis
Sic membra Chriſti diligis,& domi
Recepta, ſuſtentas dape.
Siccine æternæ pretioſus emptor
Laudis, ſpargis opes munifica manu,
Aurumque alendis pauperibus ſeris ?
Parco nempe hominum gregi
Cenſes pondus inutile,
Quicquid tenaces congerunt auari.
Viue beatus,
Auſpiciis fundas opus immortale ſecundis,

EPODVS I.

Ne erede mercedem eripi
Diſperſis inopi bonis ?
Hac via cœlum patet, hac frequentes
Iuiſſe multo præditos cenſu ferunt
Heroas,& lauro reuinctos
Auſos temnere faſces
Neglectis opibus.Iam propior Deo
Incede,& nitidos lares
Auge quietis pauperum cateruis.

STROPHE II.

Fauſtis ſub laquearibus
Pulchrum intueri vt acer vrgetur labor,
Opuſque feruet,cùm iuuenum & ſenum
Hinc inde diuiſis cohors
Incubat cellis,nec iners puella,
Aut ſolers mulier parte alia ædium
Ignaua turpi deſidet otio,
Sed doctæ artifici manu

Diuer-

Diues texere ſericum,
Lanamque molli temperare ſucco
Pinguis oliuæ,
Inſertaque colu latexi diſtendere fila.
ANTISTROPHE II.
Quamquam induſtria non minor
Sole occupatos integro exercet viros,
Nemo otiatur,cuncti operæ vacant;
Idem ardor omnes incitat,
Hic fatigatis nimiùm lacertis
Sudorem facie deciduum bibit,
Ægrè hic recepto ſpirat anhelitu.
Hîc ſpecta artificum genus
Quos humana neceſſitas
Suos in vſus, omnium requirit
Indiga rerum.
Sic miſeros auro effuſo facis eſſe beatos.
EPODVS II.
Vt gnaua prædatrix thymi
Dulci plebs operi vacat,
Ludit exultim,violaſque ſugit,
Cæli reclines rore & aërium fauis
Nectar coronatis reponit,
Hinc hexangula ſolers
Compingit liquido melle foramina,
Dilectæ ſoboli, & domos
Liquente cera condit innocentes.
STROPHE III.
Illas viribus impigris
Phœbo æſtuante recreat aſſiduus labor.
Itur,reditur, cùm ſaturæ thymo
Cæleſte ſuccutiunt onus.
Inuolant tectis, aliæ ſubinde
Ceras crure gerunt exiguo,& ſedent
Flauis

Flauis amœni in floribus hortuli:
Vdis linguſa faucibus
Blandè lilia vellicat
Et mella carpit, donec irreperto
Laſſa liquore
Exuuias dulcis prædæ in cunabula condat.

ANTISTROPHE III.

Muſæ verticis incolæ
Doctùm ſonantis, Hybla quas molli cibo
Et Enna nutrit, melle ſuauius
Si quidpiam vobis domi,
Huc precor læto properate greſſu;
Ruptis mella fauis roſcida promite,
Et ora amico nectare tingite;
Vt Diuûm ambroſia, ſapor,
Et ſudoribus aëris
Labris inerret, ceu tenaciori
Melle refingat
Immensùm fauces auidas & hiantia corda.

EPODVS III.

Hæc vera imago & efficax,
ODEBERTE tuæ domus,
Hanc apis multi patiens laboris
Viuo colore pingit, & magnam hoſpitum
Turbam, & laborantes alumnos
Vuo luminis ictu,
Vt quo quiſque loco ſederit, exhibet,
Iniunctumque opus impigri
Vigore vt acri mentis exequuntur.

STROPHE IV.

Quà leni fluit alueo
Attemperatis Oſcara exultans vadis,
Hac ambit ædes parte ſuperbior,
Et dulce libans oſculum

Vòrti

Vortice adlambit tremulo, nec vndas
Contorquet rapidus, præ reuerentia,
Nunc conſecrati pauperibus loci,
ODEBERTE tuæ domus,
Nec durum imperiis caput
Præceps in iram ſuccutit, neque altos
Mitior amnis
Indignante Noto fluctus, vndaſque retorquet.

ANTISTROPHE IV.

Olli nulla ferocia
Ex tauriformi fronte & aſpectu truci,
Sed ludibundo ſe recreans ſinu
Pulchram in tuæ ſpem gratiæ
Inſulam condit ſaliente fluctu,
Diſcluſam geminis pontibus, & ſacras
Circumdat aras, & ſpatio breui
Vallat ſepta ſuburbij,
Numquam diſſociabilis
Nec turbulentis incitatus vndis
Marmora tundit
Intra ædem, & ſancti iuxta penetralia tēpli.

EPODVS IV.

Ne fortè rixas inuicem
Vel diſcordia ſuſcitet,
Fœdus æternum placuit ferire.
Securus animi, pacis & certus, vagos
Fluctuſque & vndantes procellas
Iam tum ſponte coercet
Ne pigris Araris miſtus aquis, ſalo
Amborum ſimul hoſpiti,
Fœda tributum penderet ruina.

STROPHE V.

Quid Diuûm memorem Oppidum?

Obſeruantia cultus.
Seruato incolumi Rege,perennibus
Libat Diuio gratiis
Per mille plauſus,mille per triumphos.

STROPHE VII.

Sanctæ ſub ſpecie hoſtiæ
Miraculoſus ſanguis etiamnum rubet,
Monſtratque guttas innumerabiles.
Proh quantus immenſo cruor
Fonte profluxit,liquidiſque venis?
Cùm pendens rigida Chriſtus in arbore
Effudit omni corpore ſanguinem.
Haud interpoſita mora
Erupit ſubitus latex.
Quis corde tantos incitatus ardor
Iuſſit amores?
Heu nimios etiam atque etiam immenſoque labore.

ANTISTROPHE VII.

Multas inclyta Diuio
Hac vincis Vrbes hoſtia, hanc magnum tuis
Nemo negabit præſidium fore
Solatiumque ciuibus,
Rebus afflictis,dubiaque ſorte
Quò ſecúmque ferant proſpera & aſpera,
Quo cúmque vecors immineat furor,
Et pallens timor,& metus,
Peſtiſque, atque ferox fames
Graſſante morbo, & ſæuiente bello
Denique totum
Seu perimat genus humanum inclementia cæli.

EPODVS VII.

O te beatam Diuio

Non quod magnificæ domus ,
Non quod effulgent radiantis auri
Fulgore templa,non quod antiquo tumes
Argento, & inuictos penates
Regum mœnibus ambis ,
Burgundiquè Ducis triſte palatium.
Felix ſemper habeberis
Cruore tinctis hoſtiæ figuris.

STROPHE VIII.

Quo te carmine conſecrem
Auguſte cœtus ? purpura illuſtris togæ
Magni Senatus lumen amabile.
Vos dico Conſcripti Patres.
Nempe vos ? Dice quibus æqualances
Flectendas tribuit,vos ego,vos loquor
Aſtrææ alumnos,inuiolabilis
Myſtas Iuſtitiæ integros ,
Natos cuique ſuum dare
Hinc inde,Reges quod queunt,poteſtis.
Proxima cælo
Numina terrarũ,laudis non indigna noſtræ.

ANTISTROPHE VIII.

Salue regia liliis
Aula vndecumque Francicis ſemper nitens.
Digna aula certè concilio Deûm ,
Regumque puluinaribus !
Quanta maieſtas oculis refulget
Quando vnà radiant purpurei Patres.
Non Sole tantus flammiuomo exilit
Splendor,cùm radiis micat ,

Lauare non poſſet fluentis,
Quamquam turgidus vndis
Miſceri Rhodano nollet,& obruto
Implacabilis alueo
Per prata,per campos ferox nataret.

STROPHE VIII.

Sancti Epiſcopi Cabilonenſes.

Illuſtriſſime Pontifex
Si placidus æquis annuat votis Deus.
Viues in æuum, da ſuperûm Pater
Seros vt in vitam dies.
Maximus Præſul ſociet, parique
Siluestros,Flauios, Agricolas,Lupos.
Honore adæquet, dum paribus tuas
Aras obſequiis terit
Ambarriſque fidelibus
Cibos & æternas dapes miniſtrat:
Optime Præſul
Viue diu,noſtriſq; tuos Deus augeat annos.

Populi diœceſis Cabilonenſis vt nonnulli volunt.

ANTISTROPHE VIII.

Sic te militiæ & domi
Regnator orbis ſoſpitet ſemper Deus
In aſtra ſerus donec inambules
Poſt lene vitæ tædium:
Et fatigatos ſenio lacertos:
Lentatoſque pigris funeribus dies.
Et te repoſcant ſydera tardiùs.
Dum chari mora numinis
Sacris torreat ignibus
Artus honeſtos & ſequi paratum
Pectus adurat
Phœnicis ritu,flammataque corda triumphæ.

EPODVS VIII.

Sic tu reuiuiſces diu
Nam quis viuere dignior
Poſt necem præſul,moriere nuſquam

Colla

Collatæ egenis aſtra promittunt opes
Grandemque fortunam, & coruſcis:
Spondent atria gemmis,
Hâc ſternunt ſuperi tramite lacteo
In cælum faciles vias
Longus beato dum ſeneſcis æuo.

PANEGYRIS

ILLVST. VIRI AMPLISSIMIQVE
D. D. PETRI ODEBERT
SENATORIS INTEGERRIMI
In Libellorum ſupplicum ordine Præſidis; Prochotrophij Diuionenſis.

Et Theologiæ Collegij Societatis IESV, Fundatoris Munificentiſſimi.

ODE

STROPHE I.

ODEBERTE, tuum decus,
Quis fando in aſtra laude conſpicuum ferat?
Non ſi deſerti ſuppetat ingenî
Facunda vis & præpotens
Ex qui tantum valeat laborem!
Nam quis magnificæ commemoret domus
Fundata ſaxis tecta perennibus?
Inſtar molis, & arduæ
Ad faſtigia regiæ!
Vicina cælo tecta! quæ propinquas

Culmine nubes
Peruadant, medioſque ſecent ſuper æthera nimbos.

ANTISTROPHE I.

Dignos hoſpitio Dei
Intro penates, quos parens inopum inſtruis
Sic membra Chriſti diligis,& domi
Recepta, ſuſtentas dape.
Siccine æternæ pretioſus emptor
Laudis, ſpargis opes munifica manu,
Aurumque alendis pauperibus ſeris?
Parco nempe hominum gregi
Cenſes pondus inutile,
Quicquid tenaces congerunt auari.
Viue beatus,
Auſpiciis fundas opus immortale ſecundis,

EPODVS I.

Ne crede mercedem eripi
Diſperſis inopi bonis?
Hac via cœlum patet, hac frequentes
Iuiſſe multo præditos cenſu ferunt
Heroas,& lauro reuinctos
Auſos temnere faſces
Neglectis opibus. Iam propior Deo
Incede,& nitidos lares
Auge quietis pauperum cateruis.

STROPHE II.

Fauſtis ſub laquearibus
Pulchrum intueri vt acer vrgetur labor,
Opuſque feruet,cùm iuuenum & ſenum
Hinc inde diuiſis cohors
Incubat cellis,nec iners puella,
Aut ſolers mulier parte alia ædium
Ignaua turpi deſidet otio,
Sed doctæ artifici manu Diue-

Diues texere ſericum,
Lanamque molli temperare ſucco
Pinguis oliuæ,
Inſertaque colu latei diſtendere fila.

ANTISTROPHE II.

Quamquam induſtria non minor
Sole occupatos integro exercet viros,
Nemo otiatur, cuncti operæ vacant;
Idem ardor omnes incitat,
Hic fatigatis nimiùm lacertis
Sudorem facie deciduum bibit,
Ægrè hic recepto ſpirat anhelitu.
Hîc ſpecta artificum genus
Quos humana neceſſitas
Suos in vſus, omnium requirit
Indiga rerum.
Sic miſeros auro effuſo facis eſſe beatos.

EPODVS II.

Vt gnaua prædatrix thymi
Dulci plebs operi vacat,
Ludit exultim, violaſque ſugit,
Cæli reclines rore & aërium fauis
Nectar coronatis reponit,
Hinc hexangula ſolers
Compingit liquido melle foramina:
Dilectæ ſoboli, & domos
Liquente cera condit innocentes.

STROPHE III.

Illas viribus impigris
Phœbo æſtuante recreat aſſiduus labor:
Itur, reditur, cùm ſaturæ thymo
Cæleſte ſuccutiunt onus.
Inuolant tectis, aliæ ſubinde
Ceras crure gerunt exiguo, & ſedent

Flauis

Flauis amœni in floribus hortuli.
Vdis lingula faucibus
Blandè lilia vellicat
Et mella carpit, donec irreperto
Laſſa liquore
Exuuias dulcis prædæ in cunabula condat.

ANTISTROPHE III.

Muſæ verticis incolæ
Doctùm ſonantis, Hybla quas molli cibo
Et Enna nutrit, melle ſuauius
Si quidpiam vobis domi,
Huc precor læto properate greſſu,
Ruptis mella fauis roſcida promite,
Et ora amico nectare tingite,
Vt Diuûm ambroſia, ſapor,
Et ſudoribus aëris
Labris inerret, ceu tenaciori
Melle refingat
Immensùm fauces auidas & hiantia corda.

EPODVS III.

Hæc vera imago & efficax,
ODEBERTE tuæ domus,
Hanc apis multi patiens laboris
Viuo colore pingit, & magnam hoſpitum
Turbam, & laborantes alumnos
Vno luminis ictu,
Vt quo quiſque loco ſederit, exhibet,
Iniunctumque opus impigri
Vigore vt acri mentis exequuntur.

STROPHE IV.

Quà leni fluit alueo
Attemperatis Oſcara exultans vadis,
Hac ambit ædes parte ſuperbior,
Et dulce libans oſculum

Vorti

Vortice adlambit tremulo, nec vndas
Contorquet rapidus, præ reuerentia,
Nunc conſecrati pauperibus loci,
ODEBERTE tuæ domus,
Nec durum imperiis caput
Præceps in iram ſuccutit, neque altos
Mitior amnis
Indignante Noto fluctus, vndaſque retorquet.

ANTISTROPHE IV.

Olli nulla ferocia
Ex tauriformi fronte & aſpectu truci,
Sed ludibundo ſe recreans ſinu
Pulchram in tuæ ſpem gratiæ
Inſulam condit ſaliente fluctu,
Diſcluſam geminis pontibus, & ſacras
Circumdat aras, & ſpatio breui
Vallat ſepta ſuburbij,
Numquam diſſociabilis
Nec turbulentis incitatus vndis
Marmora tundit
Intra ædem, & ſancti iuxta penetralia tēpli.

EPODVS IV.

Ne fortè rixas inuicem
Vel diſcordia ſuſcitet,
Fœdus æternum placuit ferire.
Securus animi, pacis & certus, vagos
Fluctuſque & vndantes procellas
Iam tum ſponte coercet
Ne pigris Araris miſtus aquis, ſalo
Amborum ſimul hoſpiti,
Fœda tributum penderet ruina.

STROPHE V.

Quid Diuûm memorem Oppidum?

Quid

Quid Diuionis tecta? quid celebres domos?
Burgundicarum Principis vrbium.
Quæ gentis imperium probæ
Cæteras inter ſibi vindicauit.
Fortunata nimis, cui verus Ædui
Cedat Bibracte, cui Cabilo aureis
Quondam fulgida mœnibus.
Sic Vrbes obeunt vices,
Sic verſat alternis in orbe toto
Æquus olympi
Rector, & excelſas olim, nunc deprimit vrbes.

ANTISTROPHE V.

Quippe hæc Principibus viris
Sedit voluntas, regij ornare infulis
Dignam Senatus, & dare ſplendidum
Prouinciæ toti caput.
Diuio felix, iterumque felix,
Diuis orta bonis, & celeberrimum
Sortita nomen, ſi videor tibi
Burgundæ fidicen lyræ,
Blandis ſi videor modis
Plectrumque leni temperare pulſu,
Protinus alto
Vertice deducã Phœbũ, Phœbique ſorores,

EPODVS V.

Bellè canoris huc ades
Princeps Melpomene chori!
Huc ades ſacra redimita lauro
Pimplæa dulcis, otij teſtis mihi
Iurata furtiui, & peractæ
Inter tædia vitæ,
Dum moroſus, iners, tetricus, & piger
Atque ægrè patiens mei

Pindi cacumen molior ſubire.

STROPHE VI.

At ſi me penetralibus
Quamquam immerentem ſiſtis, & dignum
puras
Adeſſe docto Pieridum choro,
Plectrumque prenſare & lyram.
Protinus cultis Heliconis hortis
Parnaſſumque ſuper non tenuis ferat
Forraſſe vates. Ergo age, & illitam
Guttis ſanguinis hoſtiam
Iudæi ſcelus impium
Madente Chriſto? dic, age, & cruentum
Sanguine panem
Qui quondã ſacras fuerat mactatus ad aras.

ANTISTROPHE VI.

Iudæi facinus loquor
Immane & atrox! perfidus renuit Deum
Chriſtum fateri! nempe hominem & Deum,
Negat eſſe qui modico latet
Fruſtulo panis? rabidoque cultro
Cui fontes rutilos ſanguinis elicit.
O ſorte fauſta Diuio! quæ foues
Donum magnificæ manus.
Hoc quippe Auſonius Pater
Duci Philippo munus erogauit
Pignus amoris
Ingens, & puræ fidei inuiolabile ſignum.

EPODDVS VI.

Quid auro & vnionibus
Et gemmis nitet Indicis?
Quid gerit magni diadema Regis
Inſigne donum? quippe monumentũ necis
Vitatæ, & in numeri ſupremi

Obſeruantia cultus.
Seruato incolumi Rege, perennibus
Libat Diuio gratiis
Per mille plauſus, mille per triumphos.

STROPHE VII.

Sanctæ ſub ſpecie hoſtiæ
Miraculoſus ſanguis etiamnum rubet,
Monſtratque guttas innumerabiles.
Proh quantus immenſo cruor
Fonte profluxit, liquidiſque venis?
Cùm pendens rigida Chriſtus in arbore
Effudit omni corpore ſanguinem.
Haud interpoſita mora
Erupit ſubitus latex.
Quis corde tantos incitatus ardor
Iuſſit amores?
Heu nimios etiam atque etiam immenſoque labore.

ANTISTROPHE VII.

Multas inclyta Diuio
Hac vincis vrbes hoſtia, hanc magnum tuis
Nemo negabit præſidium fore
Solatiumque ciuibus,
Rebus afflictis, dubiaque ſorte
Quò ſe cúmque ferant proſpera & aſpera,
Quo cúmque vecors immineat furor,
Et pallens timor, & metus,
Peſtiſque, atque ferox fames
Graſſante morbo, & ſæuiente bello
Denique totum
Seu perimat genus humanum inclementia cæli.

EPODVS VII.

O te beatam Diuio

Non quod magnificæ domus ,
Non quod effulgent radiantis auri
Fulgore templa,non quod antiquo tumes
Argento, & inuictos penates
Regum mœnibus ambis ,
Burgundique Ducis triſte palatium.
Felix ſemper habeberis
Cruore tinctis hoſtiæ figuris.

STROPHE VIII.

Quo te carmine conſecrem
Auguſte cœtus ? purpura illuſtris togæ
Magni Senatus lumen amabile.
Vos dico Conſcripti Patres.
Nempe vos ? Dice quibus æqualances
Flectendas tribuit,vos ego,vos loquor
Aſtrææ alumnos,inuiolabilis
Myſtas Iuſtitiæ integros ,
Natos cuique ſuum dare
Hinc inde,Reges quod queunt,poteſtis.
Proxima cælo
Numina terrarũ,laudis non indigna noſtræ.

ANTISTROPHE VIII.

Salue regia liliis
Aula vndecumque Franciciis ſemper nitens.
Digna aula certè concilio Deûm ,
Regumque puluinaribus !
Quanta maieſtas oculis refulget
Quando vnà radiant purpurei Patres.
Non Sole tantus flammiuomo exilit
Splendor,cùm radiis micat ,

Quantus muricis ignibus,
Puræque flammâ purpuræ renidet.
Quantus ab ore
Erumpit fulgor, nitidiſque ſimillimus aſtris.

EPODVS VIII.

Quos inter vt ſydus nouum
ODEBERTE nites, iubar
Purpuræ adiungens, face cùm recenti
Virtutibus quàm purpura fulges magis,
Latéque mandatos honores
Faſtidis generoſus,
Magnarumque, tui plus nimio immemor
Spernis nomina gentium,
Omni triumphas ſic honore maior.

STROPHE IX.

Non cenſes opibus frui
Amplam eſſe laudem, quas egenorũ in ſinus
Deliberata laude ſuperbior
Abſcondis & tutè locas.
Quid fames auri ſacra, corda vexat,
Et mentes hominum? ceu cruciatibus
Formidoloſis? tu ſapientior
Dulcem corde tyrannidem
Et blandum cupidis onus
Dorſo repellis, ſummoueſque, toto
Altior ore
Humanis opibus, flauæque rubedine terræ.

ANTISTROPHE IX.

Haud auri croceus color
Hominem beatum aut pondus argenti facit,
Sed ſola virtus & pietas gregi
Impenſa pauperum, & fides.

His

Oris rotundi plauſibus affici
Delectatur, amat tegi,
Et lucem fugit ocyus.
Sic ſorte contentus bona quieſcit.
Ardua vritus
Tanta poteſt, pulchrique vigor generoſus
honeſti.

ANTISTROPHE XIII.

Non tàm viuis imagine
Quam viuis animo, melior iſthæc pars tui
Semper vigebit, dum tua Diuio
Florebit, & recens ſchola
Inter & doctos, & amica Muſis
Attollet placidum numina verticem.
Quod ſi meorum turba ſodalium
Duros Iapones, aut Sinas
Extremos hominum petat,
Trucíſque ſiluas Indiæ peragret.
Quantus in illis
Aduerſos ibis decertaturus in hoſte.

EPODVS XIII.

Aut horridos Canadiæ
Saltus Carniuoræ terat
Inter & contos & acuta tela,
Fumanſque aduſtis perfidum ſociis nemus
Et monſtra naturæ ferocis,
Inſanoſque tumultus,
Et magnos animos emorientium.
Noc ſic Acroceraunia
Vaſtata flammis impotententer horrent.

STROPHE XIV.

Certè qui iuuat alterum
Vt aliquod ingens reddat obſequium Deo.
Ni fallor, illum pars patior boni

Man

Culmine nubes
Peruadant, mediosque ſecent ſuper æthera nimbos.

ANTISTROPHE I.

Dignos hoſpitio Dei
Intro penates, quos parens inopum inſtruis
Sic membra Chriſti diligis, & domi
Recepta, ſuſtentas dape.
Siccine æternæ pretioſus emptor
Laudis, ſpargis opes munifica manu,
Aurumque alendis pauperibus ſeris?
Parco nempe hominum gregi
Cenſes pondus inutile,
Quicquid tenaces congerunt auari.
Viue beatus,
Auſpiciis fundas opus immortale ſecundis,

EPODVS I.

Ne crede mercedem eripi
Diſperſis inopi bonis?
Hac via cœlum patet, hac frequentes
Iuiſſe multo præditos cenſu ferunt
Heroas, & lauro reuinctos
Auſos temnere faſces
Neglectis opibus. Iam propior Deo
Incede, & nitidos lares
Auge quietis pauperum cateruis.

STROPHE II.

Fauſtis ſub laquearibus
Pulchrum intueri vt acer vrgetur labor,
Opuſque feruet, cùm iuuenum & ſenum
Hinc inde diuiſis cohors
Incubat cellis, nec iners puella,
Aut ſolers mulier parte alia ædium
Ignaua turpi deſidet otio,
Sed docta artifici manu Diuer-

Diues texere ſericum,
Lanamque molli temperare ſucco
Pinguis oliuæ,
Inſertaque colu lateri diſtendere fila.

ANTISTROPHE II.

Quamquam induſtria non minor
Sole occupatos integro exercet viros,
Nemo otiatur, cuncti operæ vacant;
Idem ardor omnes incitat;
Hic fatigatis nimiùm lacertis
Sudorem facie deciduum bibit,
Ægrè hic recepto ſpirat anhelitu.
Hîc ſpecta artificum genus
Quos humana neceſſitas
Suos in vſus, omnium requirit
Indiga rerum.
Sic miſeros auro effuſo facis eſſe beatos.

EPODVS II.

Vt gnaua prædatrix thymi
Dulci plebs operi vacat,
Ludit exultim, violaſque ſugit,
Cæli reclines rore & aërium fauis
Nectar coronatis reponit,
Hinc hexangula ſolers
Compingit liquido melle foramina
Dilectæ ſoboli, & domos
Liquente cera condit innocentes.

STROPHE III.

Illas viribus impigris
Phœbo æſtuante recreat aſſiduus labor:
Itur, reditur, cùm ſaturæ thymo
Cæleſte ſuccutiunt onus.
Inuolant tectis, aliæ ſubinde
Ceras crure gerunt exiguo, & ſedent

Flauis

Flauis amœni in floribus hortuli:
Vdis lingula faucibus
Blandè lilia vellicat
Et mella carpit, donec irreperto
Laſſa liquore
Exuuias dulcis prædæ in cunabula condat.

ANTISTROPHE III.

Muſæ verticis incolæ
Doctùm ſonantis, Hybla quas molli cibo
Et Enna nutrit, melle ſuauius
Si quidpiam vobis domi,
Huc precor læto properate greſſu,
Ruptis mella fauis roſcida promite,
Et ora amico nectare tingite,
Vt Diuûm ambroſia, ſapor,
Et ſudoribus aëris
Labris inerret, ceu tenaciori
Melle refingat
Immensùm fauces auidas & hiantia corda.

EPODVS III.

Hæc vera imago & efficax,
ODEBERTE tuæ domus,
Hanc apis multi patiens laboris
Viuo colore pingit, & magnam hoſpitum
Turbam, & laborantes alumnos
Vno luminis ictu,
Vt quo quiſque loco ſederit, exhibet,
Iniunctumque opus impigri
Vigore vt acri mentis exequuntur.

STROPHE IV.

Quà leni fluit alueo
Attemperatis Oſcara exultans vadis,
Hac ambit ædes parte ſuperbior,
Et dulce libans oſculum

Vorti

Vortice adlambit tremulo, nec vndas
Contorquet rapidus, præ reuerentia,
Nunc conſecrati pauperibus loci,
ODEBERTE tuæ domus,
Nec durum imperiis caput
Præceps in iram ſuccutit, neque altos
Mitior amnis
Indignante Noto fluctus, vndaſque retorquet.

ANTISTROPHE IV.

Olli nulla ferocia
Ex tauriformi fronte & aſpectu truci,
Sed ludibundo ſe recreans ſinu
Pulchram in tuæ ſpem gratiæ
Inſulam condit ſaliente fluctu,
Diſcluſam geminis pontibus, & ſacras
Circumdat aras, & ſpatio breui
Vallat ſepta ſuburbij,
Numquam diſſociabilis
Nec turbulentis incitatus vndis
Marmora tundit
Intra ædem, & ſancti iuxta penetralia tẽpli.

EPODVS IV.

Ne fortè rixas inuicem
Vel diſcordia ſuſcitet,
Fœdus æternum placuit ferire.
Securus animi, pacis & certus, vagos
Fluctuſque & vndantes procellas
Iam tum ſponte coercet
Ne pigris Araris miſtus aquis, ſalo
Amborum ſimul hoſpiti,
Fœda tributum penderet ruina.

STROPHE V.

Quid Diuûm memorem Oppidum?

Quid Diuionis tecta? quid celebres domos?
Burgundicarum Principis vrbium.
Quæ gentis imperium probæ
Cæteras inter ſibi vindicauit.
Fortunata nimis, cui verus Ædui
Cedat Bibracte, cui Cabilo aureis
Quondam fulgida mœnibus.
Sic Vrbes obeunt vices,
Sic verſat alternis in orbe toto
Æquus olympi
Rector, & excelſas olim, nunc deprimit vrbes.

ANTISTROPHE V.

Quippe hæc Principibus viris
Sedit voluntas, regij ornare infulis
Dignam Senatus, & dare ſplendidum
Prouinciæ toti caput.
Diuio felix, iterumque felix,
Diuis orta bonis, & celeberrimum
Sortita nomen, ſi videor tibi
Burgundæ fidicen lyræ,
Blandis ſi videor modis
Plectrumque leni temperare pulſu,
Protinus alto
Vertice deducã Phœbũ, Phœbique ſorores.

EPODVS V.

Bellè canoris huc ades
Princeps Melpomene chori!
Huc ades ſacra redimita lauro
Pimplæa dulcis, otij teſtis mihi
Iurata furtiui, & peractæ
Inter tædia vitæ,
Dum moroſus, iners, tetricus, & piger
Atque ægrè patiens mei

Pin

Pindi eacumen molior ſubire.

STROPHE VI.

At ſi me penetralibus
Quamquam immerentem ſiſtis, & dignum puras
Adeſſe docto Pieridum choro,
Plectrumque prenſare & lyram.
Protinus cultis Heliconis hortis
Parnaſſumque ſuper non tenuis ferat
Fortaſſe vates. Ergo age, & illitam
Guttis ſanguinis hoſtiam
Iudæi ſcelus impium
Madente Chriſto? dic, age, & cruentum
Sanguine panem
Qui quondá ſacras fuerat mactatus ad aras.

ANTISTROPHE VI.

Iudæi facinus loquor
Immane & atrox! perfidus renuit Deum
Chriſtum fateri! nempe hominem & Deum,
Negat eſſe qui modico latet
Fruſtulo panis? rabidoque cultro
Cui fontes rutilos ſanguinis elicit,
O ſorte fauſta Diuio! quæ foues
Donum magnificæ manus.
Hoc quippe Auſonius Pater
Duci Philippo munus erogauit
Pignus amoris
Ingens, & puræ fidei inuiolabile ſignum.

EPODVS VI.

Quid auro & vnionibus
Et gemmis nitet Indicis?
Quid gerit magni diadema Regis
Inſigne donum? quippe monumentũ necis
Vitatæ, & innumeri ſupremi

Obſeruantia cultus.
Seruato incolumi Rege, perennibus
Libat Diuio gratiis
Per mille plauſus, mille per triumphos.

STROPHE VII.

Sanctæ ſub ſpecie hoſtiæ
Miraculoſus ſanguis etiamnum rubet,
Monſtratque guttas innumerabiles.
Proh quantus immenſo cruor
Fonte profluxit, liquidiſque venis?
Cùm pendens rigida Chriſtus in arbore
Effudit omni corpore ſanguinem.
Haud interpoſita mora
Erupit ſubitus latex.
Quis corde tantos incitatus ardor
Iuſſit amores?
Heu nimios etiam atque etiam immenſo-
que labore.

ANTISTROPHE VII.

Multas inclyta Diuio
Hac vincis vrbes hoſtia, hanc magnum tuis
Nemo negabit præſidium fore
Solatiumque ciuibus,
Rebus afflictis, dubiaque ſorte
Quò ſecúmque ferant proſpera & aſpera,
Quo cúmque vecors immineat furor,
Et pallens timor, & metus,
Peſtiſque, atque ferox fames
Graſſante morbo, & ſæuiente bello
Denique totum
Seu perimat genus humanum inclementia
cæli.

EPODVS VII.

O te beatam Diuio

Non quod magnificæ domus ,
Non quod effulgent radiantis auri
Fulgore templa,non quod antiquo tumes
Argento, & inuictos penates
Regum mœnibus ambis ,
Burgundique Ducis triſte palatium.
Felix ſemper habeberis
Cruore tinctis hoſtiæ figuris.

STROPHE VIII.

Quo te carmine conſecrem
Auguſte cœtus ? purpura illuſtris togæ
Magni Senatus lumen amabile.
Vos dico Conſcripti Patres.
Nempe vos ? Dice quibus æqualances
Flectendas tribuit,vos ego,vos loquor
Aſtrææ alumnos,inuiolabilis
Myſtas Iuſtitiæ integros ,
Natos cuique ſuum dare
Hinc inde,Reges quod queunt,poteſtis.
Proxima cælo
Numina terrarũ,laudis non indigna noſtræ.

ANTISTROPHE VIII.

Salue regia liliis
Aula vndecumque Francicis ſemper nitens.
Digna aula certè concilio Deûm ,
Regumque puluinaribus !
Quanta maieſtas oculis refulget
Quando vnà radiant purpurei Patres.
Non Sole tantus flammiuomo exilit
Splendor,cùm radiis micat ,

Oris rotundi plauſibus affici
Delectatur, amat tegi,
Et lucem fugit ocyus.
Sic ſorte contentus bona quieſcit.
Ardua vritus
Tanta poteſt, pulchrique vigor generoſus honeſti.

ANTISTROPHE XIII.

Non tàm viuis imagine
Quam viuis animo, melior iſthæc pars tui
Semper vigebit, dum tua Diuio
Florebit, & recens ſchola
Inter & doctos, & amica Muſis
Attollet placidum numina verticem.
Quod ſi meorum turba ſodalium
Duros Iapones, aut Sinas
Extremos hominum petat,
Trucíſque ſiluas Indiæ peragret.
Quantus in illis
Aduerſos ibis decertaturus in hoſte.

EPODVS XIII.

Aut horridos Canadiæ
Saltus Carniuoræ terat
Inter & contos & acuta tela,
Fumanſque aduſtis perfidum ſociis nemus
Et monſtra naturæ ferocis,
Inſanoſque tumultus,
Et magnos animos emorientium.
Noc ſic Acroceraunia
Vaſtata flammis impotententer horrent.

STROPHE XIV.

Certè qui iuuat alterum
Vt aliquod ingens reddat obſequium Deo.
Ni fallor, illum pars patior boni

Man

Manere debet affatim.
Hanc ſibi Præſes meus auſpicatò,
Hanc ſpondere poteſt,qui ſapientiæ
Fontes amœnæ pandit & omnibus
Certatim facit obuios.
Hoc vnum tibi Diuio ,
Inſigne viſum eſt commodum deeſſe,
Inclita Muſis
Quò tua Cælicolûm ſoboles oracula ſciret.

ANTISTROPHE XIV.

Specta quàm procul exteras
Adibit oras nomen;& populis procul
Ab orbe noſtro,marmore diſſitis
Iure inferetur,quò niger
Æthiops,Phœbi radio æſtuantis
Ambuſtus,rigidis dentis albicat.
Et quò ſagittas aſperat oſſibus
Nudo corpore Braſilus.
Ne plura eloquar ! audiet
Diues recenti Peruanus auro.
Audiet orbis
Quà patet immẽſis circũdatus æquoris vndis

EPODVS XIV.

Si mens futuri prouida
Captare augurium ſinat
Integer viues,moriere nuſquam.
Magnum aliquid in te cerno , quod creſcet tamen.
Ætate dum creſces,tuique
Augebuntur honores.
Amiſſum reputas,quod periit Deo ,
Dictis non bene garrulus ,
Qui maluiſti comprobare factis.

STROPHE XV.

O mentis ſpecimen probæ ?
Sic me ſupremus adiuuet rector poli,
Pro te ſodales ſacrifica prece
Semper litabunt;& Deo
Singuli pro te ſua vota proment.
Si poſſent aliquid dignius, illico
Grati expedita mente rependerent.
Hæc pars officij, hac decet
Charum te colere vt Patrem,
Et demereri, perge nos amare,
Perge mereri,
Diuitiis cælum,& miſeris ſuccurrere rebus.

ANTISTROPHE XV.

Diuos hoc imitabere,
Præclara dicam ? aduerte,non hominé reor,
Qui tantum egenis ſubſidium ferat,
Sed numini ſimillimum ;
Laus enimuerò precioſa, & omni
Gaza & diuitiis altior omnibus,
Multoque maiór ? ſed precor, aſpice,
Quantis clarus honoribus,
Quantoque agmine pauperum
Stipatus,& turba eruditiori
Sydera ſcandes,
Ingenti merito & magnis virtutibus auctus,

EPODVS. XV.

Ne tanta corrumpam bona,
Paucis carbaſa contraho.
Plectra nequicquam fidibus canoris
Mouere trepidus tento,& arguta manu
Plauſumque,ſolemneſque cantus,
Parce,O Diuio,parce,
Vigere haud faciles imperij modos,

Non his Præſes eget tuus
Viuet beatus, laude maior omni.

PORTICVS PALATII EMINENTISSIMI CARDINALIS MAZARINI,

DEPICTA PARISIIS AB excellenti Pictore Ioanne Franciſco Romanello Viterbienſi.

ODE PINDARICA

STROPHE I.

O Quæ ſuſpicis aureæ,
Splendens lacunar Porticus; Zeu-
xim nouum
Nouūque Apellem ſuſpice Francia,
Altique ſpecimen ingenî,
Et manus præſtans opus eruditæ,
Cui cedat variis victa coloribus
Natura, florum nobilis artifex:
Dum ſertum patulo ſinu
Pulchra pingit imagine,
Quo ſe corona cingit, & beato
Temperat auſu

Eximium

Eximium iubar, & flores immiſcet apertos.

ANTISTROPHE I.

Salue porticus inclyta,
Magnæ ambulacrum mentis, vbi ſeſe exuit
Negotiorum mole ſuperflua,
Illuſtre ſidus purpuræ
Iulius ſacræ: ſed Apollo vatem
Fari plura vetat, carmine, gloriæ,
Partoque honori demere quidpiam,
Ne credat malè garrulus.
Herois quis enim decus?
Quis ore laudes pangat impolito?
Parcite Muſæ,
Laudum immenſa ſeges tenui non apta cothurno eſt.

EPODVS I.

Famoſa me totum rapit
Viuis picta coloribus
Porticus: quamquam timidos moneo
Greſſus, citata ne ferar, præceps rota,
Et per recedentes Camœnas,
Præter ſidera vectus
Immiti faciam ludibrium toto,
At quid necto diu moras?
Viuos loquetur muta vos colores.

STROPHE II.

Iam turpes ſcelerum notas, *Gigantum pugna.*
Audax Gigantum facinus in cœlum mouet,
Deſcripta cerno prælia, fornicis
Quò ſe ſupremus obuij
Erigit vertex: radiant in auro
Decertantque feri: viuere crederes
Iraſque pleno fundere pectore:
Quas nunc fulmineo impetu,

Nunc rixis furialibus
Vomunt proterui. Iam ſupinus alto
Pondere Olympus
Ingemit,& raucæ tollunt ſuſpiria valles
ANTISTROPHE II.
Oſſæ Pelion additus,
Circumſonantes terruit Diuos metu.
Remugienti ſaxa cacumine
Gradium ab aſtris ſubmouent.
Nil niſi cautes videt, aſperoque
Duratos homines marmore,& impium
Gentis ſuperbæ crimen: vt artifex
Ipſis montibus opprimi
Quos ſuſpenderat, horruit,
Ni fulmen atrox ſontibus necandis
Iupiter vltor
Protinus in ſcopulos trepidis vibraſſet ab Aſtris.
EPODVS II.
Per tela perque incendia
Certatim exanimes ruunt.
Nemini parcit furibundus ignis:
Maiore nuſquam ſaxa Vulcano fremunt,
Aut æſtuans flammis bitumen.
Sed nullus fragor aures
Horrendo tremulas murmure perculit.
Mentitur color omnia,
Parti trophæi teſtis, arbiterque.
STROPHE III.
Ganimedes rapius. Hinc ales Iouis armiger
Cruento aduncus vngue Ganimedem rapit.
Qui bellico Troiugenâ ſatus,
Vix inter æquales puer,
Fugit amplexus Iouis impudicos.
Ro

Romanelle pias non temeras manus,
Non ora turpis flagitio Dei
Caſtus commaculat color.
At dum pulchra modeſtia
Frontem ſerenat, purpuratque malas,
Cordis imago
Purior & toto virtus in corpore regnat.

ANTISTROPHE III.

Quid tela in ſuperos iacis
Flammata fœde matris inceſtæ puer?
Apollo ſæuit parte ſub intima,
Vt terga Peneis fugæ
Vertit infelix titubante greſſu,
Dum Phœbus calidis feruet amoribus.
Vultus pudicos Virginis aſpice,
Pallent ora, rigent manus,
Expanſæ fluitant comæ:
Suſpirat imo cortice, ingemitque,
Mœſtus Apollo
Hæret in obtutu, lachrymis nec parcit
obortis.

EPODVS III.

Spectator, & mortis reus,
Quam præceps amor intulit,
Percitus luctu nimio, puellæ
Immutat artus: corticem crura induunt
Pedeſque, & obluctata duro
Surgunt brachia trunco:
Frondes membra tegunt: læta virentibus
Raptim cæſaries comis
Excreſcit, intonſique crines.

STROPHE IV.

Amnis lucidior vitro,
Inuſitato palluit ſpectaculo,

Spiſſaque frontem texit arundine,
Vrnæ ſalutaris pater.
Cernis vt Nymphæ trepidant, vt ori
Vox erepta ſilet. Iam pauidæ tremunt
Ne membra cortex induat, & vagis
Creſcant brachia frondibus.
Et dum tam ſubitæ necis
Odere cauſam, languidæ obſtupeſcunt:
Scilicet vna
Viue, vale felix, inquit, caſtiſſima virgo.

ANTISTROPHE IV.

Hoc victoribus additum
Decus triumphi, lauro vt impediant caput.
Intaminati gloria corporis
Tam grande meruit præmium.
Ludor? en longa ſpatiatur aula,
Muſæ in Pharnaſſo. Parnaſſuſque biceps & iuga montium,
Dilecta ſedes Pieridum choro.
Quas inter rutilus coma
Fulget Cynthius aurea,
Agmenque ducit, temperatque docto
Pollice neruos
Ingenuæ chelys & reſonātia plectra fatigat.

EPODVS IV.

Huic Pictor inſtar omnium
Et vitam indidit & ſonos.
Protinus blandæ ſiluere Muſæ,
Et delicatos vocis argutæ modos
Mirantur, attentæque dulci
Miſcent carmina plectro.
Has inter facili tangit ebur manu
Princeps Melpomene chori,
Et Ludouici concinit triumphos,

STRO

STROPHE V.

Ante hæc oppoſitus Pâris
Iudex Dearum, & arbiter rixæ poli. *Paridis iudiciũ.*
Fatale pomum! dira Erebi lues!
Certare Diuas inuicem
Num pudet? mites, placidæque comptis
Subrident oculis. Armiſonans Dea
Vix frænat alto corde ferociam.
Scamander fluere immemor,
Nympharumque tacet cohors.
Innixus vrnæ molliter recumbit
Anxius amnis
Cæſariem ſenis impexi nix candida velat.

ANTISTROPHE V.

Mater blanda Cupidinum
Vt ore grato riſit, vt teneras manus
Detexit, alma captus imagine,
Auro laboratum puer
Porrigit pomum, male cautus Idæ
Dilectæ Veneri, lætitia exilit
Spumante fluctu nata maris Dea.
Sed coniux Iouis & ſoror
Seſe poſthabitam dolet,
Opumque aceruos; & politiorum
Pallas honore
Muſarũ ſpreto digitũ indignata momordit.

EPODVS V.

En triſtis vt diſcordia
Belli ſemina ſuſcitat.
Ludit ex ultim Cypris, irretorto
Quam Iuno vultu torua conſpiciens procul
Tanto triumphantem Cliente
Spretæ iniuria formæ,
Et ſtultum iuuenis iudicium Ilij

Imis altius inſidet
Fixum medullis,atque inuſta labes.

STROPHE VI.

Qua fornix ſupereminet
Hæretque tabulæ proximus. Parte hac ſator
Magnus Deorum,vertice è cœli auio,
Nepotem Athlantis nuncium
Legat in terras: volat ille pernix
Laturus Paridi Laomedontio
Ferale malum: Quid geminas moror
Pictoris tabulas breues ?
Hac Bacchi Semele parens
Irata diuos increpat procaces.
Æmula Iuno
Riualis ſed enim connubia fœda reſoluit.

ANTISTROPHE VI.

Vt pœne exanimis iacet,
Viden', vt corruſcans panditur nubes polo.
Fœta igne tetro ? Iupiter hac latet,
Fulmenque mortiferum parat.
Ille promiſſi violator audax,
Dum parcit tremulis corporis artubus
Infantis, aluo quem Semele gerit;
Matrem fulmine ſauciat.
Succreſcit ſoboles patris
Inſuta coxæ per feros hiatus.
Perfide coniux,
Semperne obſcœno terras fœdacis amore ?

EPODVS VI.

Tabella Narciſſum altera
Narciſſus. Inſulſum iuuenum exhibet;
Vt decus formæ vitreis in vndis
Explorat auidus,& figura corporis
Vmbras relucentes adorat;

Et

Et mille oſcula figit.
Illum turbat amor dum fluitat vaga
Inſons amnis imagine,
Fouetque flammas vſtulatus vndis.

STROPHE VII.

At nuſquam generoſius,
Quid arte pictor poſſet, & docta manu
Oſtendit, ardor viuidus ingenî,
Feraxque pectus fingere
Quicquid arguti cecinere vates.
Magno magna loco prouidus inſerit,
Nactus theatrum nobile gloriæ,
Nam poſthæc gemino duas
Diſcludit tabulas ſitu.
Audacis altum dexteræ laborem,
Viribus impar,
Mirabor tantæque ſequar veſtigia cladis.

ANTISTROPHE VII.

Fœcundam ſcelerum ratem, *Helenæ rapina.*
Phrygiique vultus Paridis agnoſco truces,
Vt efferato pectoris impetu
Inſanit amentis furor.
Perfidus, furtum meditatur, hoſpes
Promiſſamque ſibi Tyndaridem rapit.
Spartana pubes impatiens moræ,
Alis fulminis ocyus,
Ad littus volat æquoris,
Vltura probrum criminis nefandi.
Vindice ferro
Congreditur, totiſque incumbit in arma lacertis.

EPODVS VII.

Famoſa pellex Græciæ
Nuſquam clade cadentium

Tet

Territa aufugit : ſcelus expiaſſe,
Rixamque credit hoſpiti victas manus
Dediſſe formoſo,& caducam
Crato dum viget ætas ,
Mutaſſe exilio coniugij fidem,
Feſta claſſe ſuperuolat
Tunditque fluctus marmoris profundos.

STROPHE VIII.

Fouet ſanguine regia
Atridis ædes, & domeſticus ciuor
Impunè toto littore ſpargitur.
Scorto triumphat nobili
Impius latro : iacet interemptus
Ne quicquam iuuenum grex glomerantiũ,
Letho paciſci geſtiit & ſuam
Teſtari domino fidem.
Hoc fortes animæ loco
Fidæque,mortes oppetunt honeſtas.
Ora cruore
Tincta rubent proprio, ſed adhuc in imagine viuunt.

ANTISTROPHE VIII.

Iam fatis melioribus
Aſſurgit vltrix Græcia,& Priami domum
Vnoque natos diruit impetu,
Pœnaſque coguntur pati,
Troia excidium. Quas Pâris ſolus meruit ſubire.
Debellata ruit Troia decennio.
Iam tecta fumant & ſuperûm labor
Ante aras Priamus ſenex
Excors victima cæditur,
Votoque cælum frangit impotenti,
Arte Pelaſga
Inſtructus miles capta dominatur in vrbe.

EPODVS VIII.

Vbique crebris ignibus
Flammæ incendia nutriunt.
Feruidis ſanguis fluit in plateis,
Vbique cædes. Matris auulſos ſinu
Obtruncat infantes Achiuus.
Circum mœnia currit,
Bacchaturque ferox, parcere neſcius
Delubris ſuperûm ſacris,
Audet verendos obſidere poſtes.

STROPHE IX.

Pictoris manus artifex
Incluſit vrbi plura quàm poſſim loqui,
Vaſtaque tantæ cladis imagine
Præclarus emptor nominis.
Cernis vt tardum ſenio parentem
Tros Anchiſiades, pondus amabile,
Dorſo inter ignes geſtat inhoſpitos.
Flamma inſons facilem pio
Æneæ reſerat viam.
Secum Penates portat & pauentem
Prenſat Iulum:
Infœlix ſequitur coniux non paſſibus æquis.

ANTISTROPHE XI.

Sed pars vna remotior
Pictæ tabellæ, incendium & diras neces,
Formidoloſis exhibet enſibus,
Paſſimque cædes horridas.
Triſtis heu rerum facies! quid implet
Auras inſolitus clamor, & obuio
Damnata ferro corpora proruunt.
Nil troas miſeros iuuat
Extremi manus auxilî:
Victi necantur. Iam minax Vlyſſes

Ardet

Ardet in arma.
Et cõſanguineos vocat in certamina fratres.

EPODVS IX.

Spectaſne vt alto fornice
Iuno & Pallas Troia victorices. Contemptæ Paridis Deæ
Gaudio lætæ nimium triumphant.
Iam Pallas hilari fronte Iunonem aſpicit,
Pulchraſque Achæorum ruinas.
Flammas inter & ignes
Iucundis faciem riſibus explicant.
Tetro percita fulmine
Cum Troia buſto corruit ſepulta.

STROPHE X.

Aulæ ſed penetralibus,
Benè ominato Roma conſurgit die,
Romæ ortus. Agnoſco cunas ſtramineæ domus
Et vagientem Romulum.
Vrbis æternæ ſator inquilinis
Sub tectis oritur. Cerne mapalia
Exile regnum matris adulteræ.
Vt fratres gemini lupæ
Sugunt vbera blandius,
Furtumque culpant improbæ parentis.
Gratia fronti
Aſſidet, & magnis monſtrat natalibus ortos.

ANTISTROPHE X.

Lambentem pueros lupam
Paſtor nefandæ reperit expoſitos neci,
Vbi Tybris vndæ lenibus ſtagnis fluit,
Tantoque portento ſtupet.
Vxor accurrit, vacuumque prole
Solatur ſenium. Non trepidat fera
Paſtore viſo, non timuit canes.
At quis gaudia Fauſtuli

Lætis

Lætis verſibus explicet ?
Quis, Roma, luces dicet auſpicatas
Debilis ortus ?
Exiguis magni naſcuntur fontibus amnes.

EPODVS X.

Naſcentis hoc caput fuit
Romæ Principis vrbium.
Pulchrior tantó potuitne iungi
Operi corona ? viuet æternus labor,
Dum pura Francorum ſereno
Stabunt lilia campo.
Antiquo exoriens fama Viterbio,
Romanelle, tuum decus
Nomenque longo conſecrabit æuo.

AD

AD EMINENTISSIMVM
FRANCISCVM
CARDINALEM
BARBERINVM.

PORTICVS EXPLICATA PALAtij Eminentiſſimi Cardinalis Mazarini, variis tabellis ab excellenti Pictore Ioanne Franciſco Romanello Viterbienſi adumbrata.

ODE PINDARICA

STROPHE I.

Illuſtriſſime muricis
Princeps latini, magne Pontificis
nepos,
Cui Vaticanæ ſanctius infulæ.
Cinxere ſacrum verticem.
Si graues curæ tibi feriantur,
Captus deliciis nobilis otij
Aurem Camœnis da facilem precor,
Quæ nunc magnificæ inclyto
Gaudent hoſpitio domus,
Et Barberinæ comitate gentis,

Patruus

Patruus ex quo
Vrbanvs vates auguſta in templa recepit.

ANTISTROPHE I.

Huc blandas oculi faces
Conuerte Princeps,ſi quid egregium tui,
Spirante viuis ore coloribus,
Pictoris effinxit manus,
Hoc tuum totum eſt,quis enim pauebit
Conari exiguis grandia viribus
Authore tanto ? quis metuat tuis
Franciſce auſpiciis opus,
Victurum ſatis aggredi ?
Dum me paternis obſequi paratum
Sedibus vltro
Accerſis,ſacrique aditũ mihi Principis oras.

EPODVS I.

Tuo beatus nomine,
Si quid pinxero ſtrenuis
Artium formis,vitam ſereno
Quo fulget oculo,cernat,auguſtum decus
Regni triumphantis,Quirinæ
Et ſpes altera Romæ,
Fulcrumque Imperij liligeri potens,
At nunc aurea lumini
Se ſe intuendam porticus recludit.

STROPHE II.

Doctis eruta fabulis
Viden' vt triumphat veritas. Triplex amor
Purgatus atris ſordibus emicat,
Puraque reſplendet face.
In Iouem primus rabidos Gigantes
Armauit ſcopulis,ambitioſius
Dum moliuntur ſcandere lucidum
Totis æthera viribus,

Conatu tamen irrito,
Dedere pœnas quas ſuperbus alto
Depulit ardor
Pectore, & abſcōdit cæcæ inclemētia laudis.
Iuſtas ambitio luit
ANTISTROPHE II.
Soluitque pœnas. altius quicquid tumet
Breui profundo vortice corruit,
Imoque ſubſidet lacu.
Ite ventoſi tenues in auras
Cœlum flammiuomis æſtua ignibus,
Faſtumque Numen ridet ab æthere.
Menti hoc inſidet vnicum
Excelſum metat vt caput
En fulminati concidunt Gigantes
Corpore toto,
Dura tamen paucos homines exempla mouebunt.
EPODVS II.
Nam menti inhæret altius
Et radicibus intimis
Inſtar vmbrarum fugiens cupido
Laudum atque honoris, blanda quos recreat, necat.
Rotaſque & horrendos hiatus
Vno liminis ictu
Monſtrat ſub pedibus quos male texerat.
Fortunæ celeri globo
Qui fidit, inſanum placet vocare.
STROPHE III.
Sed puris oculis amor
Radians honeſti, fronte conſpicua nitet,
Vultuque & alma lucis imagine,
Veraxque virtutis color,

Nil niſi comptas meditatur artes
Doctarumque colit culmina Virginum,
Pindique colles,& latices ſacros
Quos fons Pieridum integer
Caſto proluit alueo.
Adeſte veræ quos ſiti inquietæ
Pulcher adurit
Laudis amor, fontes reſerat Franciſcus honeſtos.

ANTISTROPHE III.

Lauro tempora cingite
Semper virenti,laurea vates decet
Cingi corona. Dignus Appolline
Decerpta tradit artifex
Serta,victrici caput impeditus
Daphnææ folio frondis. amabili
Vt ore pictor ſplendet,& arduum
Metitur calamo iugum.
Claro ſidere celſior
Faſtigiatum verticem beatis
Inſerit aſtris,
Æternas nutrix referet dum Francia lauros.

EPODVS III.

Fœcunda magnarum parens
Pridem Francia mentium,
Italos fouit meliore cura,
Ad grande natos laudis eximiæ decus
Aulæque, ſceptroque,& coronis
Fauſto iunxit honore.
Quas virtus placido lumine conſpicit
Digno non meritos mori
Honore penſat, præmioque laudis.

STROPHE IV.

Sed iam lora procaciæ

Irænanda turpi, moribus caſtis nocet
Voluptuoſæ vita licentiæ.
Impunè quicquid perpetrat
Impotens mentis iuuenilis ardor,
Pacem virginei pectoris opprimet.
Iamque inſtat vltrix pœna, nec obuie
Indulget ſceleri Deus.
Quod ſi criminis interim
Vindicta ſera eſt, Horreat ruinam,
Quiſquis amore
Vritur impuro fœdoque accenditur æſtu.

ANTISTROPHE IV.

En vt mollis adulteræ
Laſciuus ardor Ilium flammis vorat.
Nequiquam Achiui funereas faces
Extra paratis oppidum.
Intus accenſos Pâris vrget ignes
Scintillans oculo & flamminomis procul
Quos excitarat Tyndaris orbibus.
Iam lentas cytharæ fides
Pulſare vlterius vetor.
Non indecoræ curſibus paleſtræ
Siſtere pectus
Laſſatum, Franciſce, iubes Muſaſque moraris.

EPODVS IV.

At ſi canorum quidpiam
Doctis riſeri t auribus,
Magne Mecœnas erit hoc perenne
Fidelitatis pignus, obſequij nota.
Sculpenda deuotis medullis;
Artes has mihi dudum
Picturæ cupido promptior imperas,
Circum limina Regiæ,
Et Mazarini laureos penates.

BIBLIO-

BIBLIOTHECÆ COMMENDA-tio Clariſſimi viri Ioannis Chriſtofori Virey.

ODE.

STROPHE I.

NEquicquam cytharæ fides
Rudis modorum languida pulſo manu?
Amicus ex quo nobilis otij
Pindum refugi ſcandere.
Nam quis infirmo ſuperare greſſu
Audebit bifidi culmina verticis
Poſt lene tempus dulcis inertiæ?
Virei quid inhoſpitos
Iamdudum latices mihi
Adire cogis? mitte deſtinatum
Voluere ſtamen
Et liquido fauces auidas immergere fonti.

ANTISTROPHE I.

Non hæc vis animo ſedet.
Tamen paratus obſequi, rumpo moras
Spirantis inter lumina gloriæ
Votas honoris icones.
Quas triumphanti manus erudita
Effingit calamo, nempe coloribus
Victorioſis indolis inclytæ.

Si Melpomene ſemel
Votis annuerit meis ?
Poſt fata viues obſtrepente letho.
Entheus ardor
Inſiluit cordi & calefacta per oſſa cucurrit.

EPODVS I.

Mirare me vatem nouum
Illuſtris ſapientiæ
Sobrium cælo caput intuliſſe !
Aſtriſne propior arduo incedam gradu ?
Et per repercuſſos calores
Phœbi torridus igne
Membris flammiuomas excipiam faces,
Non ſic pectus idoneum
Virtuti alendæ feruor incitabit.

STROPHE II.

At nunc impatiens mei,
Quamquam Camœnis dixeram æternum
Vale.
Tumultuoſos ſuſtineo impetus
Quos excitat vatum furor.
Sentio, extinctus recaleſcit ardor
Et mens conſilij plus nimio tenax.
Pridem relictas rurſus amat fides,
Quas incuria ſoluerat
Et longi mora temporis.
Fauete Muſæ, ſi ſedet voluntas,
Veſter alumnus
Si dici merui, votis aſſueſcite noſtris.

ANTISTROPHE II.

Quam ſplendens oculis locus ?
Mihi videre videor excelſa domos,
Ædeſque doctæ quas habitant deæ,
Apollinis palatium.

Biblio-theca deſcribi-tur.

Mortuos ſpecto, tamen hoc ſilentum:
Immortale genus, lumen amabile
Scientiarum viuit & emicat.
Non hic democrit ſales ,
Non mordax Cynici iocus
Nec palpebroſi flectus heracliti
Turbine cæco
Inuoluunt animos, diraque cupidine
Torquent.

EPODVS II.

Sed diues auro pulpitum
Per diſtincta volumina
Pondus immenſum fouet, & columnis
Hinc inde nitidas erigit cellas ſuis
Nexu eruditorum beato
Inter mille coronas
Heroum ſobolem non ſine plauſibus
Dignis ſedibus inſerit ,
Quos Pallas armata & togata fudit.

STROPHE III.

Varijs Regum, Principum, heroum, virorumque illuſtrium tabellis ornata bibliotheca.

Quid Regum memorem decus?
Quid Ludouicum regiæ ſtirpis caput
Cui ferre lances æquæ dedit Themis ,
Iuſtiſque cognomen ſacrum ?
Quem vides vultu radiantis auri
Effulgere procul proximus aſſidet
Henricus alter , Borbonium genus ,
Princeps ſanguinis inclyti ?
ô Sortem miſeram , aſperam !
Vterque Princeps, proh dolor ? tributum
Soluit iniquæ.
Ante diem Nemeſi, dignus melioribus aſtris.

Henricus ſecundus Condæus Princeps.

ANTISTROPHE III.

Fruſtra flebilibus modis

Caſus

Caſus acerbos lugeo! vlterius iuuat
Stipare confertum agmen,& obuios
Heroas inter ingredi.
Priſca quos ætas aluit,recenſque,
Pulchra conſpicuos fronte & amabili
Totius oris luce refulgidos.
Quid muti trahimus moras
Et lingua officio negat
Deuincta fungi? Martiuſne fulgor
Imminet armis
Mille inter doctos & amicæ numina gētis?

EPODVS III.

Ne, quæſo,deſpecta viros
Quos delectat amœnitas
Blanda muſarum,vitreique fontis,
Quem calce fudit dextero pernix equus
Ad vſque formoſum cacumen
Et faſtigia rupis,
Et Pindi niueum nubiferi iugum.
Quis non attonitus diu
Saxi obſequentis verticem ſtupebit?

STROPHE IV.

At blandis ſtadium ambulo
Gratum camœnis, hoſpes exceptus domo,
Cui lycæum cedat,& aſperi
Auſtera Zenonis domus
Porticu quamquam celebri,ſcholaque,
Non hæc ingeniis apta ſeueritas
Quæſita grandis nube ſupercilii:
Virtus quippe ſuis nitet
Efformata coloribus.
Fallaxne mentes vultus inquinabit?
Abiice laruam.
Fœdatos vultus, deformiaque ora videbis.

ANTI-

ANTISTROPHE IV.

Spreta morte ferocior
Fruſtra ſuperbis ſtoicus verbis tonat!
Abſiſte vulgus credere fabulis,
Vmbraſque ventorum ſequi!
Iam profanatas benè doctus aures
Diuorum placitis ſanctius inſtruet
Quicumque ſana præditus indole
Clamoſi ſtrepitum fori
Et linguæ fera prælia
Priuatus alto continebit ore.
Cætera cælo
Permitte & ſuperûm motus ſectare ſecũdos,

EPODVS IV.

Hanc qui capeſſiuit viam
Illo nemo beatior,
Nemo, Virei, mihi crede, nemo
Fœliciori ſorte contentus dies,
Noctesque damnoſumque tempus
Leni tranſiget otio.
Hac incede via cominus, eminus.
Quam tot lecta volumina
Impreſſa cuſis explicant figuris.

Bibliotheca conſtat quatuor volumi-num millibus

STROPHE V.

Sacri præcipuè libri
Ingenſque Patrũ turba, quos ſequeris duces.
Vitæ inſtruendæ moribus optimis
Virtutis ad faſtigium.
Veritas multos habet hic honores
Æterni ſoboles vnica numinis
Quam tetro iniqui carcere detinent,
Deteſtanda hominum lues.
Summi ô filia Principis,
Intaminati caſte flos vireti

Ardua

Ardua cælo
Deſcende & pedetentium animis illabere
noſtris.

ANTISTROPHE V.

Sedes hic medici ſuas,
Suaſque ſodes, omnis authorum phalanx
Sacri, profani per ſeriem obtinent.
Illuc Poetarum cohors
Aduocat blandis helicona pratis.
Parte hac diſpoſitis ordinibus grauem
Papinianus conſtituit chorum.
Illic impauidus Tycho
Aſtrorum reiegit vias
Solemque quantus quantus eſt prehenſat,
Syderaque æde
Incluſus vitrea nitido ſpeculatur olympo.

EPODVS V.

Quid plura fari proderit
Et ſpectare numiſmata
Lurido ſenſim macerata vultu,
Truncaque nare? dulce ſupplicij genus,
Nouumque tormentum premendis
Quo ſe immaniter angant
Quæſitum ingeniis, mitte tyrannidem
Primi diſcere Cæſaris
Labentis inter patriæ ruinas!

STROPHE VI.

Quid regum titulos loquar?
Quid ſæua memorem bella? quid procerum
neces
Caliginoſi funera ſæculi
Exercitati cladibus?
Apta nimirum ſeges hæc poetis.
Feſtinæ interea ludibrium rotæ

For

Fortuna verſa, dum ter eri globo
Effuſis graditur comis.
Nec motu melior pedum
Incerta vaſti fata verſat orbis.
I, lege libros.
Inuenies pace & bello quæcũque geruntur.

ANTISTROPHE VI.

Vrbs pulchro celebris ſitu
Qua lentus altos comprimit fluctus arar,
Gnarus procellas frangere, & obuio
Arcere naufragio rates.
Qua coronari ſinuantur auro
Muri tergemino, quaque laterculis
Zonæ inſtar olim cincta erat aureis.
Hinc tres ſtemmate circulos.
Æthræ cœruleus color
Suſtentat auri. Ciuitas amœna
Euge beata!
Theſauro lætare ingenti & diuite gaza.

EPODVS VI.

Hoc grande Vireis decus
Acceptum referas velim.
Commodis vitæ pretioſa quamquam
Multiſque abundes opibus, haud vmquam tamen
Aut æris aut auri metalla
Libris digna fatebor
Maiori precio, ſed neque gemmea
Signis vaſa Corinthiis
Rerum æſtimator præferam imperitus.

STROPHE VII.

Perculſæ digitis fides
Non indecoro perſtrepunt laudum ſono
Illiterati quas fugiunt viri.

Muri Cabilonis tribus olim laterculis aureis. Cingebatur, vnde gentilitio ſcuto tres aurei circuli impoſiti, qua in vrbe Vireus Bibliothecam inſtruit.

Vireius parens Bibliothecam inſtruxit, quam filius locupletare pergit multis in dies cæptis libris.

I,

I, perge, Virei, precor
Patris exemplum ſequere, & loquelas
Veraces patulis auribus excipe.
Hàc ille famam quæſiit, inuenit.
Exornare auidus domum,
Nullis parcere ſumptibus,
Large cœmptis vndequaque libris.
Pulchra ſupellex
Hæredem cenſu dignum locuplete beabit.

ANTISTROPHE VII.

Nutu non ſine numinis
Contemptor audax gloriæ, charis tamen
Illuſtre natis concilias decus,
Nomenque terris eximens
In feres cœlo, dubiuſque lethi
Vitabis Nemeſim, dum bene prodigus
Inſigne libris inſtruis atrium
Conferto vbere copiæ
Effuſiſque pecuniis.
Vna hæc voluptas digna liberali,
Ingenuoque
Digna viro, mentem exhilarat, lætamque fo-
uebit.

EPODVS VII.

Sed iure non iniuria
Qui te nouerit, affatim
Ore te vero referet beatum
Qui tam venuſta ſede ſtruxiſti ſacros
Libris recondendis penates,
Dignoſque hoſpite Phœbo.
Iam blandæ ſonitu Pierio lyræ
Et lætis cytharæ modis
Bellè ſerenus ſaucietur æther.

STROPHE VIII.

At nunc longa breuiſſimo
Vitare curſu ſpatia moriturum decet.
Vrgente letho, dura vel anxios
Fata ante metiri dies.
Tinnulis auro phaleris, quid oſtro
Præſtat punicei muricis immori?
Mimus theatri eſt totum hominum genus.
Conuerte huc oculos precor
Triſtis ſcena tragœdiæ
Coram exhibetur, ludimur proterui.
Fabula vita eſt.
Diſce ergo tibi quæ ludi perſona paretur?

ANTISTROPHE VIII.

Hic quotquot celebres viros
Operumque merita laude conſpicuos vides,
Vixere multi, vix ſupereſt humo
Incluſus exiqua cinis.
Parte ſed noſtri meliore viuunt,
Viuun tingenij progenie ſui
Claroque fœtu, nec miſerabili
Occumbent penitus nece.
Non omnis moritur, ſibi
Qui lucis expers liberos relinquit?
Audeo fari?
Ingenium præbet vitæ monumenta futuræ,

EPODVS VIII.

Credeſne, Virei libri
Docti ſunt ſoboles patris.
Liberos blandum genuiſſe tales
Obſtetricante grandis ingenij face,
Puraque & obtutu fugaces,
E caligine nimbos
Amandaſſe procul, viue pere nnibus

X Proles

Proles inclyta ſæculis,
Mortalitatis vinculo expedita.

STROPHE IX.

Cæli proximus atriis
Hic ſiſte greſſus : quippe me prohibet timor
Miſcere laſſum ſyderibus caput,
Altoſque rimari lares.
Tædet heu? longos ſubiiſſe niſus.
Mens ignara mali fraudibus abſtinet,
Et ſuſpicaces diſſimulat metus.
Mirum incredibili modo
Quantis ardeat ignibus?
O ſi recluſum pectus intuere?
Illicò fornax
Ante oculos ingens diuini adſtaret amoris.

ANTISTROPHE IX.

Quid mentis ſpecimen probæ
Iactant iniqui? ſceleris impietas patet
Per inſolentis monſtra procaciæ!
Sed eſſe numen ſentiunt
Cui luant pœnas Acheronte cæco.
Quam multos gemimus, quorum opera arduis
Ad vſque cælum laudibus euehis?
Æternis miſeri tamen
Torquentur cruciatibus.
Lugenda proles veſte purpurata,
Ardet & auro.
Interea infœlix genitor comburitur igne.

EPODVS IX.

Hæc volue tecum perdius,
Hæc pernox agita, vigil
Dum ſopor membris adimit quietem.
Qua fronte torua mortis effigiem feret

Qui

Qui dixit & ſcripſit nefanda,
Viruſque alite penna
Fudit mortiferum,& degeneri libros
Fœdauit calamo & manu,
Expers pudoris,conſciuſque probri.

STROPHE X.

Quo me pectoris impetus
Rapuit citatus? parce,Virei, precor
Ruſus perampla porticu inambulo,
Vrgenda rurſus eſt via.
Calle qua greſſus placido feruntur,
Nec deuexa labat planta,nec horridis
Denſa obrigeſcit ſemita ſentibus.
Iam ſe latius explicat
Docti ſcena palatij.
Mirare mecum,tota ſe recludit
Regia diuum.
Ingredere Aonias hoſpes meritiſſime ſedes.

ANTISTROPHE X.

Nec longo procul ordine
Menſam venuſtè Turcicus ſternit tapes.
Hic Siſte lumen, ſtat rigida arbore.
Penden is effigies Dei.
Qualis expanſa liber hic papyro?
Rubro purpureæ ſanguine literæ
Foriſque & intus ſcribitur, & truces
Et blandas ſimul explicat
Totis viſceribus notas.
Hunc qui frequenter voluit,innocenti
Proximus agno
Aſſidet & magni monumentum inſpectat amoris.

EPODVS X.

Hunc nocte legiſſe, hunc die

Chriſti diſcipulum ferunt.
Solus hic cunctos liber antecellit.
Virtutis & ſcientiæ lucuples penus.
Inſigne & immenſum volumen
Immortalibus aſtris,
Dignumque diuûm luminibus legi,
Gemmis carius indicis,
Quem ſciſſe pulchrum eſt, turpe neſciiſſe.

STROPHE XI.

Viret tibi gratulor
Quod grande Chriſti grauibus inſculptum notis,
Crudoque ferro & grandine verberum
Volumen aſſiduè legis.
Dulce muſæi decus, eruditæ
Gentis delicias, quam ſimul impiger
Labor fatigat, non ſine cantibus
Feſtiui Aligerum chori,
Dum paucis imitabile
Felicioris nempe amore vitæ;
Auſpice cælo
Aggrederis facinus, iuſſumq; faceſſis olympi.

ANTISTROPHE XI.

Menti hoc conſilium indidit
Eximia virtus coniugis, pietas, fides.
Sic illa vixit moribus integris,
Tantum obtineret vt decus.
Quam ſui extinctam gemuere ciues.
Heu! cuncto generi flebilis occidit,
Sed inter omnes flebilior tibi.
Qualis flos cecidit roſæ
Duris ſaucius imbribus.
Aut quale collo lilium ſupino
Carpitur Euro.

Immiti, ante diem, viridiſque ætatæ iuuentæ.

EPODVS XI.

Si tempus vnquam nubilum
Triſte & luctificum uis
Accidit natis percunte matre
Numquam vlla certè triſtior vobis dies
Illuxit & crudeliori
Fixit cuſpide corda.
Hinc mille fletus luminibus cadunt,
Hinc ſuſpiria pectore,
Hinc vaſta mœtæ ſolitudo gentis.

STROPHE XII.

Imo Caſtaliæ domus
Tabella fundo coniugis vultus refert,
Quales habebat, dum licitum fuit
Titanis aſpectu frui,
Sic genas leni referebat ore,
Quas numquam minio pinxit Iberico,
Sed quas modeſtis pulchra coloribus
Virtus pinxerat affabrè,
Puri laude ſupercilî,
Numquam efferato incanduit rubore.
Neſcia tangi
Seruauit niuei genialia fœdera lecti.

ANTISTROPHE XII.

At nunc miſerabilis
Viuit recepta cælicas inter domos
Et glorioſæ munere laureæ
Geſtat coronatum caput.
Fœminæ ô ingens ſpecimen pudicæ!
Sed iam ſydereis diues honoribus
Auulſa charo coniugis è ſinu
Plaudis, ô Bona, proteris
Tædis aſtra micantibus.

Vxor Virei Bona à galloys vocabatur.

X 2 Fallor!

Fallor! ſuperſtes viuis,& tenacis
Corde mariti
Extinctæ cineres viua conduntur in vrna.

EPODVS XII.

Coniuge demortua Victius vrnam cineribus plenam pro emblemate ſibi ſumpſit cum hoc lemmate hinc ſum is extincti ignes.

Cor inſtar vrnæ mortuum
Conſeruat cinerem, & truces
Ignium flammas fugit,& nefandas
Subire pectus prohibet æternum faces.
Hæc meta votorum futuræ
Vna hæc cura ſalutis,
Vna hæc beatis optio ſæculis.
Orci gurgcs inhorruit
Formidoloſo percitus triumpho.

STROPHE XIII.

Non es qualis eras prius,
Tibi victus vni,bella perpetuò moues,
Hoſteſque pellis corde domeſticos,
Et perduelles copias.
Pacis incertus,dubiuſque pugnæ,
Fortunæ nec amans arbitrio regi
Periculoſæ nil dabis aleæ.
Sed totûm imperio Dei
Te committere geſtiens.
Non retro abibis,nec viam reflectes
Mæſtus aratri
Spectator,pharias aut conuerteris ad ollas.

ANTISTROPHE XIII.

Hinc deſiderio arduæ
Perfectionis pectus immenſum tumet,
Hinc æſtuans feruebit & igneos
flammatus accendes rogos.
Fœminæ virtus potuitne tantos
Inſpirare animo coniugis impetus?
O viue fœlix deliciis poli!

Muta

Mutato in melius viro,
Dimotiſque repagulis,
Captiua quæ mens altius fouebat,
Merſaque cœno,
Interiore ſinu & latebris in corde receptis.

EPODVS XIII.

Sic clauſit extremum diem
Sic ablata ſororibus,
Alteram cælo vocat, vt ſupremis
Fruantur vna ſedibus, prima interim
Et maior è ternis relicta
Implet vota ſororum
Bernardus illam duxit, & alteram
Fils lanus meritis pares,
Caſtis mariti fœminis beati.

STROPHE XIV.

Charæ funere coniugis
Mundum trium, ſians, dæmonem & carnem
domas
Inunctus & dum præſbyter arduo *Mortua uxore Vireins fit ſacerdos.*
Geſtas coronam vertice,
Hoſtibus victis, acieque fuſa
Refers egregiam victor adoream
Audaxque Chriſti militia ducis
Turmas imperiis obuias.
Hoſti parcere neſcius
Fuliginoſæ noctis hinc parentem
Prorſus audax.
Feſta dies quæ te ſanctas admouit ad aras. *Illuſtr. & Reuerend. Dominus Iacobus de Nuchezes Ep. Cabil.*

ANTISTROPHE XIV.

Neuchezi optime Præſulum
Claræ propago ſtirpis, auguſti nepos
Antiſtitis, quem Biturigum vetus
Suſpexit olim ciuitas.

Quas

Vireius ſacros ordines contulit & ſacerdotem fecit.

Quas tibi grates hilaris,memorque
Vireius referet,quem propria manu
Ritè auſpicato chryſmate conſecras,
Totum muneris eſt tui
Quod ſacram immolet hoſtiam
Piacularem victimam,ſacerdos.
Viue latino ,
Viue diu fœlix,digniſſime murice præſul.

EPODVS XIV.

Author huius odes ab eodem Illuſtr. Præſule fit ſacerdos.

Quod idem contigit mihi
Quamquam non meritis,honos,
Dignitas terris eadem,ſilere
Innatus ori prohibet ingenuo pudor,
Labiſque vitandæ cupido
Quam non omnibus vndis
Arat lauaret limpidus alueo.
Ergo dic age gratias
Pimplaea dulcis Præſuli inſulato.

STROPHE XV.

Sacri conſcia luminis
Quod ore fulget.Cabilo ſi pandis ſinum,
Cœleſte ciues excipient iubar,
Et melle manantes fauos.,
Sis licet frugum ſegetiſque diues
Tellus triticeæ & nectare vitium,
Maiora dicam ! crederis acribus
(Vernis inuidia abſtine)
Tellus ingeniis ferax
Comiſque, & vrbana,& politiorum,
Tempore ab omni,
Muſarũ cultrix,ſtudiiſque addicta Mineruæ.

ANTISTROPHE XV.

Fons quantus ſapientiæ
Per laxa currit ſpatia,& auguſtos lares ,
Exube-

Exuberanti ſemper origine ,
Dum læta Muſarum cohors
Ludit exultim ſaliente Phœbo.
Huc dilecta phalanx, huc propera precor
Compeſce anhelam qua premeris ſitim.
Blandæ fons opulentiæ
Virei refluit domo.
Huc huc triulcis faucibus, labriſque
Ora reclude
Diductis, totum iuuat eporare fluentum.

EPODVS XV.

Sed plura me fari vetat
Dulcis ſicelidum chorus,
Et vago curſum remorante greſſu
Precibus negatam haud amplius tento viã,
Muſaſque, Phœbumque & frementem
Toto culmine Pindum
Linquo Pœtis. Pluribus abſtine,
Quem iuſſu petij tuo,
Tuo obſequutus iuſſui relinquam.

BIBLIOTHECA COLLEGII LVGDVNENSIS SOCIETATIS IESV.

AD LVGDVNENSES.

ODE.

STROPHE I.

Qvò me nubiuago rapis
Regina curru? mene ſtelliferos
ſuper
Attollis axes? quà mihi deuio
Pedes fatigantur gradu.
Actus in præceps ferar! heu! caducis
Affer Melpomene ſubſidium artubus.
Quæ iuſſa mandas? Terrigenûm ſator
Si pennas humeris negat,
Quo tandem ferar impetu
Niuale ſupra montium cacumen?
Culmina Pindi
Molior imparibus nequicquam aſcendere
plantis!

ANTISTROPHE I.

Quod ſi vaſibus arduum
Tentare Phœbo quidpiam inuiſo eſt nefas!
An impolitus carminis artifex
Choris Poëtarum inſerat?

Si

Si mihi tantos Helicon fauores
Concedat precibus Melpomene tuis,
Sublime veſtris auſpiciis opus
Gratis aggrediar modis,
Quod fors poſtera ſæculis
Ætas futuris audiet nepotum.
Iuſſa capeſſo,
Diua faue, facileſque meis da vocibus aures.

EPODVS I.

Stipata ſicelidum choro
Pindi vertice laurei
Labere in terras, Arariſque fluctus
Quos tauriformi Rhodanus abſorbet vado
Exſcende, & optatis beata
Migra ſedibus hoſpes.
Hic te magniloquis ſepta cohortibus
Doctorum excipiet phalanx
Ingenti in aula plebis eruditæ.

STROPHE II.

O fauſti penetralia
Saluete tecti? quàm nouo lætos mihi
Splendore Titan exhilarat dies?
Inſignes ô ſalue cohors?
Inter & muros ad amante fuſos.
Gemmatoſque lares, ſyderaque aurea
Digna immorari, quidni ego te duce
Per lentas Aranis rates
Lugduni ingrediar domos?
Exceptus aula donec in patenti,
Diues amœnos
Bibliotheca ſinus referet, doctumque lyceū!

ANTISTROPHE II.

Nam quæ magnificentior
Exurgit aula? blanda Muſarum domus

Im

Immenſa condit penè volumina,
Vaſtamque librorum penum.
Impigrè haud quaquam magis, & decenter
Cellas melliflui nectaris artifex
Intaminatis ordinat angulis
Quàm pulchrè ſtationibus
Fixa eſt quælibet ars ſuis.
Miranda narro! quis capacis aulæ
Inter vtroſque
Enumeret poſtes decus, excelſumque cacumen?

EPODVS II.

Nam bis decem ſpatio pedum
Latè exporrigitur, quibus
Si pedes addas numero triginta
Longæ perampla ſpatia decurres domus.
Vallata compactis vtrimque
Ridet mœnibus euros,
Et duris Rhodanum immitem Aquilonibus,
Cùm ſæuit truculentior,
Et ſaxa ſecum raptat inquietus.

STROPHE III.

Firmis Virgineæ domus
Immixta fulcris, & quid indomitum, & ferox
Poſthac pauebit? quam ſuper altiùs
Inſtar coronæ prominet,
Et velut comptum diadema cingit.
Quid tanto timeat præſidio potens?
Phlegræa non ſi tela dieſpiter
Et fulmen valido impetu
Implacabile torqueat,
Flamma aut inexpectata fortuito
Arſerit igne,
Aut rurſus trepidi penetret præcordia tecti!

AN

ANTISTROPHE III.

Promptam Diua feres opem,
Ne mancipata matris obſequio Dei
Deflagret ædes, ne precioſior
Gemmis & auro funditus
Ignium flammis pereat ſupellex,
Illuſtreſque iterum fata obeant viri,
Famoſa quorum nomina poſteris
Sculpunt marmoribus libri,
Viuentque ære perennius.
Quos nulla edacis temporis vetuſtas
Proteret vmquam,
Immemori annorum ſeries aut obruet æuo!

EPODVS III.

Non dignior clarum vſpiam
Exornat ſoboles genus?
Viuat! ah numquam moritura viuat!
Vrbs quam auſpicatus nomine inſignit leo!
Quidni triumphabit beata
Tanto munere Diuûm?
At qui ſquis geminis amnibus inclytam
Vrbem ſuſpirit, atque amat,
Gratæ camœnis gratuletur ædi!

STROPHE IV.

Sed quæ cura ſodalibus,
Quæ meta noſtris? nomen auguſtum quibus
Duræque ſignum militiæ dedit
Seruator, immeritis licet.
Quem ſcopum ſpectat labor vſitatus?
Scribendiſne libris? quos amor imperat
Diuinus, aut quos publica commoda,
Aut quos ipſa neceſſitas
Omni lege potentior
Emittit in lucem, an feraciori

Fructus honore
Fertilis vt ſurgat, nulliſque intercidat annis?

ANTISTROPHE IV.

Quos non vbere copia
Seges librorum pulchra mirandum in modum
Fructus amœno multiplices ſinu
Scientiarum protulit?
Geſtit inſtructos animus penates
Contemplari auido lumine, & integra
Totum per orbem prole ſuperſtites
Commendare viros, meis
Si deſideriis nouem
Vultu benigno fauerint ſorores.
Vota ſecunda
Phœbe pater, mentique ſacros infunde furores.

EPODVS IV.

Splendore quàm nitidos nouo
Lux fulgens oculos ferit,
Parte qua Titan oriens niuoſas
Euincit alpes, & iuga Allobrogum domans
Auro coronatos, profundi
Crines exerit vndis
Doctorum celebres relliquias virûm,
Mutorum genus eloquens
Blandè diebus ſingulis ſalutat.

STROPHE V.

Quam ſubter Rhodanus fluens
Ad lambit vndis placidus, & non vt ſolet
Fluctus in æquor præcipitat vagos,
Deponit at truces minas.
Sic colit Muſas & amica Phœbo
Mirè lætus obit tecta, nec obuiis

In

In hoſpitales laxat aquas vadis,
Sed limphas, quaſi lentior
Ipſo tunc Arari foret,
Tardat ſonantes. Si redire primos
Fontis ad ortus
Dij ſinerent, alio properaret in æquora tra-
ctu.

ANTISTROPHE V.

At iam Pieridum ſuis
Dimenſa ſpatiis aula me totum rapit!
Quocumque gaudens lumina torqueo
Venuſta menſi,& multiplex
Funditur rerum ſpecies, in altum
Si tollas oculos, nil rutilantius
Occurret illis, vt cineri color.
Haud quaquam abſimilis trabes
Circum ſpargitur intimas
Teſtudo præclara expolitur arte.
Candicat aſtris
Sincerique nitet tabulatum inſigne figuris.

EPODVS V.

Ne quære Pictoris manum
Solers ingenuo ſuos
Indidit vultus operi, docetque
Poſt fata poſſe viuere æternum decus,
Laudeſque, & immenſos honores
Quos ars donat Apellis.
Non Zeuxis volucres vua fefellerit
Cæptas ingenioſius,
Doctam colores quàm manum ſequuti.

STROPHE VI.

Vos teſtes ego, vos voco
Quicũque amœbæ tecta penetratis domus,
Et curioſo Pieridum ſacram

Luſtratis aulam lumine.
Aureis quamquam trabibus decora,
Argentoque micent atria regiæ,
Conferre ſi fas, magnum aliquid reor
Oſtentant oculo, & graue.
At ſi ſimplicitas placet
Exculta luxu paupere & modeſto.
Nobilis aulæ
Ingredere Aonias hoſpes meritiſſime ſedes.

ANTISTROPHE VI.

Miramur faciles noua!
Quæ meta linguis? ecquis ingenio modus?
Ecquis ſciendi qua premimur famem
Sedabit vmquam, vel ſitim?
Nullus effræni pudor eſt iuuentæ,
Ni motus animi comprimat aſperos
Virtus triumphans, & vitium edomet.
Has nemo generoſiùs
Illo qui ſtudiis vacat
Vincet feroces beſtias, & almæ
Palladis arte
Inſtructus ſaliat ſe ſe immiſcere Camœnis?

EPODVS VI.

Hæc panditur cunctis via
Ad cæli ſuperas domos.
Iuit hac doctæ numeroſa gentis
Quam ſuſpicis cohors! Iuuat tantos ſequi
Prodeſtque ductores & imos
Tergo figere greſſus.
Quidni depoſito currimus ocyus
Vilis pondere ſarcinæ
Virtutis ad veræ cacumen altum!

STROPHE VII.

Quod ſi me ſequeris ducem

Tibi clara per veſtigia oſtendam viam.
Aſſurge in auſus! nil humili iuuat
Tentare verſu,& exequi,
Ergo age,& qua qua patet, intuere,
Se pandit ſpatiis aula reciprocis.
Sed ante mitem nos genium loci
Placare addecet,& piis
Pacem poſcere manibus,
Diuoſque pura mente demereri.
Splendida proles
Salue,magnorũ decus immortale parentum!
ANTISTROPHE VII.
An rerum ſpecies meis
Apparet oculis vera? an illuſum noua
Cor intuentis lætitia ſtupet?
Vt rara ſpectanti accidit.
Illa nux fœlix trabe quæ polita
Libros eximio diſpoſuit ſitu,
Suo vt facultas quælibet ordine
Concinnum obſtineat locum.
An mirer prius? an loquar
Segmenta læuis delicata ligni!
Cincta corollis
Vndique,& extenſis certaſim interlita vittis?
EPODVS VII.
Opus ſtupendum iſtud fuit,
Subtiliſque labor manus!
Cæſa paſtorum baculis quot ante
Nux fleuit inſons? ſaxa quot populi gemens
Excepit indefenſa? ſeque
Indignata,querelis
Sublatis ſpoliis audiit appeſi.
At iam conſpicua domo
Gaudet reconđi & diuite apparatu.

STROPHE VIII.

Non aurum titulis deeſt,
Veſtitur auro magna Doctorum Phalanax,
Veraque fulget quilibet icone,
Numiſma vel vetus refert.
Ora ſic illis genuina, vel quàm
Natiuo fuerint proxima, viuidus
Sic mentis ardor, ſic oculis vigor
Grandis luce ſupercili,
Excelſæ egregias opes
Mentis recludit, nec ſinit vagari
Inſita fronti
Maieſtas, totoque infuſa modeſtia vultu.

ANTISTROPHE VIII.

Illos viuere crederes
Si vox adeſſet, lingua ſi poſſet ſonis
Loqui negatis, tam fuit efficax
Pictoris arguti manus!
Muta vox illos facit eloquentes.
Res miranda! ſilent, & tamen vberis
Fundunt loquelas nectare copiæ.
At quis viuere mortuos
Poſſet credere? ſed tamen
Viuunt, & æterno feracis æuo
Semina viuent
Ingenij, illuſtremque dabunt in ſæcula gentē.

EPODVS VIII.

Nec vota in incerto Deus
Regnator ſuperûm tenet.
Sic placet ſacros homines profano
Eximere vulgo, ſancta quos pietas polo
Inuexit, & celſis olympi
Fauſtos inſerit aſtris!
Digni poſthabito ſyderibus ſolo

Immortale ſibi genus,
Nomenque ſæclis conſequi futuris.

STROPHE IX.

Nunc oracula pandire
Diuina Muſæ, & codicis æterni libros
Scriptos Tonantis veridica manu,
Interpretes regum Dei.
Qui nouæ legis veteriſque ſanctos
Ritus conciliant, pactaque fœderis
Sancita montis vertice flammei,
Ruptis fulgura nubibus
Cùm fumans premeret iugum,
Atque inter ignes fulminante cœlo
Ardua propter
Culmina, & obſcuros atra caligine nimbos.

ANTISTROPHE IX.

At qua parte aditus patet
Muſarum in aulam, ſi caput Boreæ ad truces
Conuertis oras, hîc latus ordines
Diſtinguit vnicum duos.
Hinc & hinc ſacræ monumenta legis
Viſuntur vario cæſa volumine.
Quis ille vir? quis fulmineis gerit
Cornutum radiis caput,
Et cunctos ſupereminet?
Quis ille famoſo decorus ore
Ciuis olympi?
Agnoſco Aloſis vultus, incanaque menſa?

EPODVS IX.

Vicinus huic flos Atticæ,
Graium lecta manus Patrum
Aſſidet, num te Baſili tacebo
Fidumque comitem? vos loquor, quorum decus

Eu-

Euexit in tantos honores
Vrbs facunda Mineruæ!
ô Quàm te memorem lingua Chryſoſtomi?
Inſtar fluminis aurei
Per ora currens vberante riuo!

STROPHE X.

Quid magnis Athanaſium
Fabor triumphis nobilem,& toto fere
Orbe exulantem? parte ſed altera
Suis latini ſedibus
Eminent Patres, videri vt ſerenis
Maieſtas oculis Ambroſij micat?
Quid & tyaræ tergeminæ infulis
Fulgens œnotrius Pater
Olli proximus aſſidet,
Et mente magnum quidpiam reuoluit!
Illius auri
Diua Columba adſtat, paribuſque interuitet alis.

ANTISTROPHE X.

Quæ fax puram Hilari tibi
Frontem reuelat? reducem ab exilio ſuis
Quem tota, fuſis fortiter hoſtibus,
Humeris reuexit Gallia!
Qua lyra, vel quo memorande plectro
Irenæe meos ante oculos venis
Lugduni in oras finibus Atticis?
O fælix Arar? infulas
Qui tanto capiti ſuæ
Admouit vrbis? Præſulumque vitta
Tempora circum
Ambiuit, charum vt Paſtor ſeruaret ouile.

EPODVS X.

Quis ille vicinus loco?

Auguſtine tuum iubar
Phœbus intacta radians corona
Inflammat aſtris, qualis emerſus ſalo
Latè recollectas calore
Sordes abluit vndis.
Portentum ingenij ſuſpiciam tui?
Monſtris terra vtinam ferax
Æquanda menti monſtra parturiret.

STROPHE XI.

At quem Muſa virum taces?
Cui melle Hyblæo dulcior ſermo fluit,
Nardoque ſpirat gratiùs Indica.
Burgundiæ ſolers apis!
Dite cui pectus, faciliſque linguæ
Vbertas fluidis compoſuit ſonis
Miros lepores, virgineum ſuæ
Cum laudat dominæ decus
Et lac deproperat, labris
Stillatum & oricum tepens liquore
Virgine mamma
Exiit Ambroſio, & Bernardi pectora mulſit.

ANTISTROPHE XI.

Nunc quæ meta meis foret
Tandem loquelis? ſi fide Auſonia Patres
Sectater alato vlterius pede.
Sed pace dixerim tua,
Muſa defeſſo mihi iam labores
Commendas nimios. Me ſtatio vocat
Surgentis alto quæ radios videt
Et tædas Hyperionis.
Hîc Hebræa volumina
Diſpenſat aulæ conſtitutus ordo.
Ilicet vmbra
Cõſequitur corpus, ſimul & fugitiua recedit.

EPO

EPODVS XI.

Sic lex vetus cedit nouæ,
Sic ſpretæ ſolymæ domo
Sancta nunc Romæ iuga ſepticollis
Adorat orbis,perfidum Iſaci genus
Fruſtra rebellauit,trucesque
Nequicquam aggerat iras.
Nunc pœnas ſcelerum terribiles luit,
Nunc vltrice Deus manu,
Non ceſſat atrox vindicare crimen.

STROPHE XII.

At iam gratior occupat
Mentem paleſtra,qualis è tota ſchola
Non indecoro puluere ſordida
Prodit Magiſtrorum cohors.
Quem virum cernis radiante vultu
Detonſaque coma ? grande agitans caput
Obtutu in vno ingentia cogitat.
Non ori ſonus excidit,
Sed labris tenuem halitum
Reſpirat imo corde prodeuntem.
Angelus ille eſt;
Ille ſcholæ, & varias mouet in certamina turmas.

ANTISTROPHE XII.

Quis te Dalmatia ſatum
Tacitum relinquat? nomen auguſtum ſatis
Te prodit orbi, quis latices ſacros
Exuberantis copiæ
Explicet fando? iuuat eloquentis
Commendare viri ſcripta? quis arduo
Tendit volatu in ſydera celſius?
Quis carpit vitium acrius?
Forti mentis acumine

Quis

Quis incitatus dignius triumphat?
Viua leonis
Effigies, praui domitorem erroris honeſtat.
EPODVS XII.
Hos ſcotus inter eminet
Subtili ingenij indole,
Pauperis cœtus iubar,& repulſæ
Septem ad Triones inſulæ eximium decus,
Poſtrema quem Thule,aut Galedon
Lucis miſit in auras.
Sed multum hic ſociis flebilis occidit,
Et raptus nimiùm cito,
Tantumque monſtratus receſſit orbe.
STROPHE XIII.
Certatrix agedum cohors,
Contra rebelles prælia Hæreticos moue!
Caluine palles,iamque times mori,
Trepidusque meditaris fugam?
Siſte! quo tendis? videri vt latinæ
Præſul conſpicuus murice purpuræ
Collucet armis? & niueo ſuper
Defenſus clypeo,vt voles
Pugnam poſtulat aggredi!
Paues ouantem! totque iam decoris
Inclyta palmis
Ora viri,cum cæſa acie Mornæus abiret.
ANTISTROPHE XIII.
Quem præſentia maximi
Poterat morari Regis,at fugit tamen,
Qui teſte tanto victus, inaudiit
Cladem imminere proximam
Hæreſi tetræ.Tibi quot triumphos
Perroni illa dies laurigeros dedit,
Dabitque in æuum? ſemper habere
Diræ

Diræ malleus hæreſis ?
Quas pendet tibi gratias
Per te triumphans Francia ? ô beatis
Digna trophæis ?
Seruabit tanti monumentum illuſtre triumphi.

EPODVS XIII.

Io triumphe! vicimus,
Rex Iuſtus patriæ pater
Hæreſim ferrò domuit, caputque
Hydræ renaſcens, alter Alcides velut
Manu triumphanti, & coruſco
Victor ſuſtulit enſe.
At multo interea corripior metu ,
Ne crudele repullulet,
Vt iam reſectis palpitat lacertis.

STROPHE XIV.

Greſſum in contiguam moue
Pimplaea partem ? quod patet tandem latus?
Sacros, profanos hiſtoriæ patres
Promiſcuè haud vides ſitos !
Qualis effulget celebris Baronî
Laus orbi patulo cognita ? non magis
Non veſtis ardet purpureæ color,
Quàm puris caput ignibus
Sacrum ardentiùs emicat ?
O quàm beata es ſora ? quàm beata
Principis ortu
Auſoniis ? dominas claues qui reſpuit orbis.

ANTISTROPHE XIV.

Nec te præteritum Tite
Tacebo liui? Romuli quantum tibi
Debent nepotes, tanta Patauio
Accreſcit ex te gloria ?

Roma

Roma plus ſanè tibi nationum
Debebit domitrix, quàm ducibus ſuis?
Nomenque multò longius inuentris
Quam miles patrio ferox
Enſem robore protulit!
Nec ſolus incedis, ſed in remotas
Agmina gentes
Multa trahis, latiæque geris vexilla ſuadæ!

EPODVS XIV.

Sacro coronatos loco
Ars fandi precioſior
Exhibet myſtas, reſonumque vulgus.
Qua non loquendi copia orator ſacer
Præpollet, immenſoque mota
Complet corda timore
Bernardine doces? ſeu vitium fugas,
Seu virtutis iuis iter,
Ducis triumphatas per ora gentes.

STROPHE XV.

Huc ô præpetibus citi
Volate pennis! quos pia exercet domo
Mentis paleſtra, quos animi dapes,
Non corporum oblectat cibus.
Alites cæli, quis amœna propter
Blandi tecta poli vos recreat labor?
Quis ille Præſul mellifluos labris,
Cultis eloquij ſonis,
Inſtillat teneris fauos
Apis marinæ more? cum madentis
Rore vireti
Delibat flores, & dulce exſugit amomum.

ANTISTROPHE XV.

Tandem perfida Præſulem
Geneua noſce, de pater ſuperûm Deus

Audire mites pectoris impetus,
Stirpemque natorum efferam.
Matris in charæ gremium redire?
Da triſtes gemitus, da lachrymas ſuper
Clades ouilis? non abigunt lupos
Sudati precibus libri
Quos tecum ſocios habes
Franciſce curatum & laboris acti.
Cæca Geneua
Huc oculos! cælo immiſſas nunc ſuſcipe luces.

E P O D V S XV.

At vos parentes ſpiritus
Quos hîc egregio ordine
Cominus ſpecto poſitos, egone
Vos vos parentis mentis haud ſabor meæ?
Maiora de me vos mereri
Et ſperate poteſtis?
Quàm te cælicolum progenies patrum
Gratis proſequor oſculis?
Saluete chari pectori parentes!

S T R O P H E XVI.

Quà ſol occiduus caput
Mergit profundo, poſſidet ſedes ſuas
Politioris turba ſcientiæ,
Muſaſquæ certatim colit.
Rhetores dico, loquor & Poëtas
Matheſiſque auidos, nec ſileo artium
Bellè peritos, quos ſtudij labor
Horis occupat omnibus.
Quæ ſolertia ratior
Excogitari vel poteſt videri?
Ire per altos
Ire iuuat montes, & amica ſilentia Phœbo!

AN

ANTISTROPHE XVI.

Audax forſitan at nimis
Scando theatrum gloriæ, & grandes viros
Menteſque magnas non veneror ſatis,
Ignoſce ſemideûm genus.
Tuque præſertim memorandæ vates
Qui cingis viridi tempora laurea,
Diuine vates inclyte virgili,
Romæ principis vrbium
Et ſpes altera,& altera
Genſis Quirinæ fax,iubar,decuſque
Impare verſu
Quid meditor plenæ tenuare encomia laudis!

EPODVS XVI.

Menti haud voluntas hæc ſedet.
Quamquam quis volucris faces
Ingeni neſcit, niueoſque vitæ
Mores pudicæ,Partheni, ignorat ſuæ
Latéque poſſeſſos honores
Quos indulget Apollo?
His ſaltem tenuis carminibus lyræ
Ornato tumulum,& vago,
Supertitis manes [illegible]
[illegible] ſequar Poetæ.

STROPHE XVII.

Facunde eloquij pater
Spectande tandem,quo loco tandem venis
Heroas inter? magni animi capax
Natura cui finxit caput.
Prima ſpes Romæ,toga quem ſupremis
Victoris populi clarat honoribus
Detecta cuius conſiliis lues
Fauſto corruit omine,
Extincta patriæ face

Quam diu's alto ventilarat igne.
Perfide letho
Horrendos miſero ſatia Catilina furores!

ANTISTROPHE XVII.

Victarum caput vrbium,
Vaſtique rectat Roma dominatrix ſoli,
Sed mens beati prouida conſulis
Tantum procul ſcelus arcuit:
Roma ſis fælix licet & beata,
Dignîſque ad ſuperos plaucibus efferas
Factum togati nobile Conſulis;
Vix quidquam efficies tamen
Lectis vndique laudibus:
Dum lingua victrix orbis, & triumphans
Pura vigebit
Perpetuum viuet numquam moriturus in æuum!

EPODVS XVII.

Viuentque plures quos viri
Virtus eloquij facit
Præmiis dignos, duce quo reſurget
Stirps æmulatrix, cupida ſectari decus
Famamque per gentes togatas
Vſque ad limina cœli
Immensùm euehere & munera conſequi
Quæ vitæ genus innocens
Fandique præſes diua pollicetur.

STROPHE XVIII.

At tu gloria Belgij
Lipſi quid hæres? quantus in verbis lepos
Per labra ſpirat plena ſcientiæ
Cultor Panætij impiger
Ora dum laxas! ego ne Pluthaarchum
Indictum patiar? poſt homines ſatos

Sublimiori mentis acumine
Quo nemo fuit hactenus,
Aut qui iudicium magis
Sit acre nactus? poſteri inuidete!
Fercula Pompæ
Illuſtris ſequar & radiantia ſidera cælo.

ANTISTROPHE XVIII.

Nec vero ſiculum ſenem
Tacere fas eſt! aſtra qui radio, & poli
Altos meatus, & vaga lumina
Deſcribit, attentum vides!
Totus in ſeſe eſt, miſeræ ruinam
Ignorat patriæ, turpiter heu cadit
Nec ſenſit ictum lethiferæ manus;
Cum doctas meditans leui
Ducit puluere lineas.
Indigna ſtrages! ipſe dux quintum
Vnius inquit
Morte viri, nimia eſt empta hæc victoria cladæ.

EPODVS XVIII.

Quæ turba conferto gradu
Preſſum conſequitur latus?
Hic ſophi certant, Medicique florent.
Quin etiam vtroque iure præſtantes viros
Morumque per luſtro magiſtros.
Illis omnibus idem
Diſtincta ſerie diſpoſitus locus.
Pellæi iuuenis ſibi
Primum magiſter vendicauit agmen.

STROPHE XIX.

Fortis viribus ingenî
Quis illum ad æquat? tanta cui larga manu

Natura ſoli munera contulit
Communis omnium parens!
Quis Machaonis genus eruditum,
Magnumque Hippocratē non timeat loqui?
Proh quanta in illo vis animi efficax
Ægris corporis artubus!
Huic vni Podalirius
Decedit,& Phœbo ſate Æſculapi
Arte medendi
Concedis palmam, & donum immortale deorum.

ANTISTROPHE XIX.

Ne laudum vacuas mihi
Obtrude pharetras? alma Palladio ſalit
Toloſa ſacro, tu quoque Franciſce
Flos digne, cuiaci,ſoli
Diceris Princeps vtriuſque iuris,
Sydus liligeræ nobili Galliæ
Leges Togatis gentibus explicans
Fœtum laude animum geris.
Quem ſpecto prope te virum?
Nauarrus ille eſt? ille qui decore
Fulget honeſto.
Anfractus animi ancipites diſſoluere promptus.

EPODVS XIX.

Sincera cui ſemper fides
Atque expers animicæ doli,
Fida vis mentis,ſceleriſque pura,
Suique natus ſæculi ingenti bono
Faſceſque vittaſque & frementes
Spreuit nominis vmbras.
Fælicemne minus te ſicuſi loquar
Panormi eximium iubar.

Quem

Quem fama centeno loquetur ore?

STROPHE XX.

Sed quando inueniam meis
Finem loquelis? quis fores ſupra eminet
Maturus æui? nec ſenio grauis
Cana tamen riuæ albicat.
Agmen immenſum Calepine ducis,
Vatum, Grammatici præciſa'es latus
Gens docta ſtipant. Diiſne minoribus,
Vt vulgus putat, imperas?
Si ſudor facie tibi
Effluxit ingens, ſi labore multo
Grande volumen
Ædificas, quid habes, docti quod habere re-
cuſent?

ANTISTROPHE XX.

Vnus congeris omnia,
Vnoque doctos plurimos libro facis.
Arcana rerum & principia obtines
Cuiuſlibet ſcientiæ:
Plura quid dicam? tuus eruditis
Multùm proficiet perpetuò labor.
Nequicquam iniquis vulgus inerſ iocis,
Ignauum pecus audeat
Doctas frangere paginas,
Tantoſque ridere ingeni labores,
Mentis & altæ
Summũ opus æternæ dignum ſuccedere luci.

EPODVS XX.

Meridiani pars face
Quæ ſolis rutila calet
Ordinem ſeruat geminum librorum.
Iſthic viator tædium feſſus viæ
Depone, nec longis moratum

Horis

Horis anxius hæte!
Si comis patiens officij exhibes,
Noſtris iura ſodalibus,
En vt facultas quælibet patebit.

STROPHE XXI.

At dum numina gentium
Spectas minorum veteris hiſtoriæ pater
Almæ rubenti nube modeſtiæ
Se ſalianus occulis.
Vixit, & viuet meliore fato
Quàm ſi punicei vellera muricis
Totum induiſſent corpus & aureis
Fultiſſet aſtris, feruidus ardua
Et mente, & vegeta potens.
Ciuem proſequitur ſuum
Lorinus ala, ſeu canora Regis
Carmina vaſis
Explicet, & ſacræ enumeret myſteria legis.

ANTISTROPHE XXI.

Lugdunum hos geminos ſibi
Debes alumnos, pignora hæc in nos tui
Seruare amoris perpetua addecet
Et exhibire poſteris.
Ora ſed docti pia ſalmeronis
Se præbent oculis, quot peperit libros
Fœtus tot alij protulit ingenij.
At quis Romuleæ ignibus
Ardet conſpicuus togæ?
Quis ille? magni vigida intuere
Ora Toleti
Aure catenatam quocumque trahentia Romam.

EPODVS XXI.

Ne ſubmoue hoc oculos loco,
Con

Concordes animas vides !
Alteram ſpecta fidei columnam
Cui frons aperta, & candidum mentis iubar
Expandit illi mi pudicos
Vultu corporis artus.
Bellarminus hic eſt, qui procul impiam
Scriptis contudit hæreſim;
Sectæ fugatis partibus cruentæ.

STROPHE XXI.

Quid belli duo claſſici
Vaſquê & ſuarem fulmina Hiſpanos loquar ?
Effulgurantum regia ſyderum
Non tot recollectis micat
Ignium flammis, quot vterque claris
Fulget fulgureis lucibus ingenî.
Si ſola pubes fortis Iberiæ
Et belli ſtudio foret
Paciſque artibus inclyta,
Vel ſola totum poſſideret orbem.
Protinus æther
Emotos in ſe cæli conuelleret axes,

ANTISTROPHE XXII.

Sed iuſti ſapientia
Æqua tetendit numinis lances manu,
Nec vna tellus omnia habet ſibi
Nec quicquid inſigne eſt tenet
Viuis Augeris rediuiue viuis,
Lugdunique lares nunc habitas tui,
At non vt olim, cum patrius ſacris
Comptæ fons opulentiæ
Emanaret origine
Myſtes ſuadæ ! quis ſuauiori
Impluit aures
Eloquio, & fluidis demulſet pectora verbis.

EPODVS

EPODVS XXII.

Quantis ciebas motibus
Addictos ſceleri viros ?
Cum triumpharis, pia colla turbis
Sub dulce facilis mittis imperij iugum,
Gentemque Caluini rebellem
Vrbis mœnibus arces,
Et pollutus Arar ſanguine ciuium
Lugduno exitium graue
Cladem que deploraret imminentem !

STROPHE XXIII.

Quid plura vlterius loquar ?
Funeſta amica in vrbe graſſatur lites,
Per certa lethi mille pericula
Vitam ſaluti deuoues
Plebis afflictæ ! quid enim timetes ?
Vitatoque prius ſupplicio crucis
Non inſolentes hæreticos pauſo.
Lugdunum, obſequiis viri
Si deferre aliquid putas,
Iuſtum eſſe; tandem dona quæ rependes ?
Illius ergo
Perge tuum aſſiduè ſociis impendere amo-
rem.

ANTISTROPHE XXIII.

At non officij immemor
Tantum ſilebo munus, indignos licet
Poſt tot fauores nos adigas mori,
Nec viuere ingratos ſinas.
Muſa quo vatem trahis ? an fluentis
Optas dulciſono nectare copiæ
Ori diſertos deproperem fauos ?
Cothoni eximium decus
Mirantes animas ſequor !

Quem

Quem Muſa quem dicis virum ? ſinenſi
Cognitus oræ
Egregis orbem virtutibus imp'et vtrumque.

EPODVS XXIII.

Et hic alumnus eſt tuus
Quem facunda modeſtia
Et probus vitæ nitor, integerque
Amore dignum Regis efferit ſui,
Cum blanda proſtrato rebelli
Pytho ſtaret in ore,
Et docta Hæreticos voce reuinceret,
Vidiſſes citò transfugas
In caſtra Petri perditos redire.

STROPHE XXIV.

O factum benè ! proſperis
Intacta ſemper maneat auſpiciis domus !
Sperare ſic nos cælicolæ iubent ;
Et nos precari proderit.
Interim, ne quid ſit eam, cauebo,
Sed deſiderio forſitan impari.
Longam venuſtus menſam operit tapes.
Vt ſpectas, oculos leuat
Defeſſos viridis color.
Quàm vaſtæ moles ! quam graui fatigat
Pondere menſam !
Numquam Atlas tanto gemuit ſub pondere
Laſſus !

ANTISTROPHE XXIV.

Si terræ aſpicias globum
Quem marmor vndis alluit totum ſuis.
Immenſa cernes culmina montium
Vomentia in cælum minas.
Quicquid in terra tamen intueris,
Si cælo æquipares, quàm modicum & leue
In

Inſtarque puncti eſt! exiguo ſoli
In fixos pudeat luto
Hærere, at ſuperûm domos
Dulce intueri, ydereumque luces.
Magna voluptas?
Digna homine, arrectos in cœlum attolere vultus.

E P O D V S. XXIV.

Calcanda monſtris eſt via,
Si cælo cupis inſeri.
Sanctior non eſt via, candicanti
Quàm quæ recludit orbita lactis viam?
Heroes hoc tractu feruntur
Greſſu iuiſſe Gigantum.)
Monſtris horribiles Phœbus obit domos,
Vultus nec tamen au eos
Turpes ferarum lancinant figuræ.

S T R O P H E. XXV.

Hæc orbis geminis docet
Hoc vaſta cæli ſpatia, & indomitum mare,
Tellusque monſtris horrida luridis,
Hæc edoma, & cælum obtines.
Hoc iter fælix tibi pandit aula,
Inſigneſque viri, quotquot in æthera
Euexit almo pectore ſanctitas,
Monſtris perdomitis, amor
Fœda natus origine
Quæ fixit imis oſſium medullis.
Siſte viator!
Sis lætus, virtutéque his penetralibus hauri.

A N T I S T R O P H E XXV.

Hoc te ſcire prius decet,
Quàm feſſum ab aula longius moueas pede.
Tantumque grandi, non ſine gaudio;

ai Gratare

Gratare Lugduno decus.
Vrbs potens amnis gemini fluento,
Quamquam diues opum, menibus exteris
Gaiſque abundes, quas locupletior
Tyrrheni dea marmoris
Leo aduehit æquore.
Quamquam trecentis verberet carinis
Nautica pinus
Littora & in ſiluam aduerſæ ſtent ordine
proræ.

EPODVS XXV.

Stabere quid tamen potes
Vel libris precioſius ?
Ciuitas fælix & amica Phœbo
Quæ dignior poſt fata progenies manet,
Lethique delebit ruinas
Immortalis in æuum ?
Et gemmæ pereunt & pentaureis
Collucens ſtatuis domus
Ferrumque rodit peruicax rubigo.

STROPHE XXVI.

At numquam intereunt libri
Illuſtriorum fertilis ſoboles patrum,
Viuuntque ſemper! num veteris recens
Hîc ara Lugduni eſt tibi ?
Quam boni ciues meliore ſumptu
Collatiſque auida mente pecuniis
Ritè ominatis ſedibus inſtruunt
Vrbis præſidium inclytæ.
Ne Rhetor trepida metu
Dicture ad aram! ſpongiam, nec amnes
Pallidus horre,
Nec turpes ferulas quibus obiurgabere
virtus.

ANTISTROPHE XXVI.

Ara his ſanctior ædibus
Inſtructa ſurgit, quas dicat Triadi & ſacrat
Vrbs clara ſanctæ,queis procul arcuit
Incendij triſtes notas
Chara & ô dilecta cohors Ieſu
Quas tandem poteris pendere gratias
Quas liberalis ciuibus oppidi
De te tam meritis bene ?
Non ſi dona reponerem,
Vel ſi ducentis ora perſonarent
Aurea linguis
Exequerer tanti monuméta auguſta decoris!

EPODVS XXVI.

Vrbs blanda pauperum parens
Quos regalibus excipis
Et foues tectis,bona diſciplinæ
Morumque cuſtos,chara Pieridum choro
Sis ſemper,æternúmque fælix
Diuûm dona tuere.
Antiquis pietas cognita ſæculis
Maiorum vigeat,ſinc
Hoc me precari,dum beata flores.

Ad Cabilonenses de Beatissima Virgine Maria Tutelari vrbis Cabilonenſis Patrona.

Ode Panegyrica & votiua ex variis Ecoli locis.

STROPHE I.

Diuis orta parentibus
Regina virgo, filia æterni Patris,
Natique mater, ſponſaque ſpiritus,
Numquam ſatis, numquam nimis
Cum loquor de te! Quis amica labris,
Quamquam audax nimiùm, ſuggerat vbera?
Quis ſtillet ori lac niuos è ſinu?
Pro qua non renuam mori!
Pro qua mille periculis
Vndaſque, flammaſque inter, & rotatos
Cominus enſes
Ferre caput, totum & venis haurire cruorē!

ANTISTROPHE I.

Quò vos Hermonos incolæ?
Quò vos ſodales ardor immenſus rapit?
An ſponſa amantis mentibus excidit?
Quò chara properauit cohors?
Hanc ſequar, ſi vos pigeat laboris!
Nam dilecta mihi & charior omnibus.
Intacta Virgo quò ſine me fugis?

Greſſum ſiſte, precor, leuem.
Vita eſt mors ſi ne te mihi!
Tu ſpes ſalutis, tu periclitantes
Authora vitæ
Et medias inter fœlix Cynoſura proceſſas.

EPODVS I.

Seu conſitum violis nemus,
Seu viſas libani iugum,
Et vago luſtres pede, ſeu cacumen
Tonſi niuoſum læta Carmeli teras,
Charoque dilectos ſodales
Quæras anxia ſponſi!
Huc ô pennigeris curſibus aduola!
Ad blandas Araris domos
Ventura rebus perditis leuamen.

STROPHE II.

Pura candidior niue
Abique foliis lilij & dente Indico
Virgo coruſcas, & rutilantius
Quam Phœbus aſtris emicet.
Seu coronatum radiis, profundi
Attollat pelagi vorticibus caput,
Seu mergat imis, cum nitidæ facis
Indignans iubar emori
Nubes oppoſitas, comæ
Inumbrat auro, mille tum colores
Pingit Olympo,
Et variis bellè diſcriminat æthera formis.

ANTISTROPHE II.

Lunæ ſidere pulchrior
Noctu refulges, neſcia eclypſin pati,
Nec veſte corpus ridicula tegis
Quam multi formis induit.
Creſcit inconſtans modo plena vultu,

Mox

Mox cornu mediam ſe ſinuat vago,
Et inſtar arcus, mox ſubitò nihil.
Sic ſemper profugos dies
Alternat face menſtrua:
Nec vultus idem ſingulos figurat,
Fœdaque frontem
Obſcurat, maculeſque implet pallētibus ora.

EPODVS II.

Vt garrit exultim latex
Per campos Eſebonius:
Dum ſilet toto taciturna cælo,
Donec fugatis Heſperus ſtellis micet,
Portaſque flammati quadrigis
Phœbus laxet Olympi.
Nec fulgent bifidæ luminibus genæ,
Hiberna niue triſtior
Toto per orbem pallet ore vultus.

STROPHE III.

O quàm te memorem libens?
Vrbis Patrona & forte præſidium inclitæ:
Quam limbus auro turribus arduis
Incluſerat quondam triplex.
Non es ô magni genitrix tonantis
Errabunda ſoror Cinthij Apollinis,
Nec lucem ab ipſo luminis indiga:
Aduerſa facie excipis.
Sed nati radiis micans
Lumen beatis fronte liberali
Fundis amicum,
Vſque adeo cæli domina regnabis in aula.

ANTISTROPHE III.

Summi virgo parens Dei
Intaminatum cui decus naſcens puer
Ventris reliquit, læta puerperî

Natura miratur modum
Sordis expertem, nitidique honores
Partus inſolitos, donaque matribus
Conceſſa nullis, haud magis integra
Flaui fax hyperionis
Illæſo egreditur vitro
Quam natus almæ virginis pudica
Exiit aluo,
Et totum matris perfudit lumine corpus.

EPODVS. III.

Moroſa menſium nouem
Haud faſtidia pertulit.
Iliis lentus dolor inquietos
Non fecit artus, tormina inuocuos ſinus
Non decolorauere, & acres
Non interſecat ore
Singultus, oculi ſplendor amabilis
Semper ſidereum iubar
Vibrabat almis a tubus refuſum.

STROPHE. IV.

Hyblæus labiis liquor
Caſtis in errat, ora deproperant fauos
Dulcis benigno nectare copiæ,
Roremque cæli depluunt.
Qualis æſtiuo tepidus calore
Stillat vimineis ſponte penatibus,
Aut cum ſerena luce dieſpiter
Craſſo ſidera nubilo
Obſcurat, grauis æthere
Graſſatur æſtus, mella tum liquantur
Fluminis inſtar,
Et reſoluta fluunt ſtagnātibus vndique riuis.

ANTISTROPHE. IV.

Inter lilia paſcitur,

Mol

Mollemque lenis ſternit hyacintus thorum,
Totumque gratis perflat odoribus,
Et cinnamomo & balſamo.
Scilicet caſti thalamus cubilis
Artus promptuit ſuſcipere integros,
Vt blanda ſomno lumina clauderet
Cum cor excubias vigil
Per longas ageret moras.
Ne quæſo dulci ſuſcitate ſomno
Pace fluentem
Diuina,& feras ducentem in ſomnia noctes.

EPODVS IV.

Hic alta ſomnus eſt quies
Rapti in ſidera ſpiritus.
Si mihi tales placida quiete
Somnos amicum numen interdum daret.
Tellure deſpecta ſupremos
Supra tolleret axes,
Miſceremque choro Cælicolûm caput,
Flammis illico feruidis
Torreret artus ignis vſtulatos.

STROPHE V.

Palmæ rectior arbore
Attollit altum verticem,& pulchra ferit
Ceruice cælum,neſcia pondere
Partes in imas deprimi.
Sed ſuperfuſos foliis honores
Euictis nebulis longius eleuat,
Duroque ſtipat cortice dactylos.
Exaltata cedes iugo
Talis virgo puerpera
Nuſquam fatiſcit,cærulis olympi
Altior aſtris
Stat firma,& nullis erebi quatienda procellis.

AN

ANTISTROPHE V.

Vt cultis ſolimæ iugis
Spineta rubris purpuram effingunt roſis,
Albetque tellus turgida liliis,
Sinumque veſtit fertilem
Nobili ſerto, violiſque cingit.
Talis ſiderei virgo caloribus
Ardens amoris, puniceo ſacram
Geſtauit gremio roſam,
Florem ruris amabilem
Vernante trunco, qualis aut cypreſſus
Monte ſionis
Diuerſas criſpat ſoliis per inane figuras.

EPODVS V.

Virtutibus mille inclita
Splendorem exerit integrum
Fronte ſubluſtri, nitidoque vultu
Aurora vt oriens coniugis linquit thorum,
Pulſiſque de cælo tenebris
Phœbi nunciat ortum.
Virgo aurora tuis luminibus præis
Magni numinis ortui
Caligo per quem criminum fugatur.

STROPHE VI.

Iam ſol exoritur nouus
Electa Virgo, quid times fælix ſalem?
Fælix Idume, ſi bona noueris
Quæ deſtinat cælum tibi.
Sed ſion luge, miſeranda luge
Infælix oculos fletibus obrue!
Non vis ſereno lumine conſpici,
Non vis ſolis amabile
Affulgere tibi iubar?
O dura! ſaxis durior vel ipſis!

Ilia

Ilia rumpe
Infælix lupa, fruſtra vlulatibus aſtra laceſſis!

ANTISTROPHE VI.

Sol vultus aliò ſuos
Conuertit ille, perfidum exhorret genus.
At tu beatis ſepta cohortibus
Regina cæli præpotens,
Qualis inſtructis aries maniplis
Miro terrificos hoſtibus ordine
Indit pauores, non acherontio
Infeſta es minus agmini,
Lernæiſque paludibus
Inuicta virgo, nec caput Meduſæ
Obiicis hoſti
Infixum parmæ, & ſparſis deforme colubris.

EPODVS VI.

Calcaneo quamquam truces
Rex orci inſidias ſtruat.
Tu tamen franges caput inſolenti
Vltrix nefandi ſceleris, & turpis notæ
Qua teter imprudens Adamus
Quando garrulus anguis
Vocem blanditiis leniit, & Deos
Humani generis fore
Primos parentes verſipellis inquit.

STROPHE VII.

Hanc victrix per adoream,
Hos per triumphos, has per exuuias precor
Si nos amico lumine conſpicis,
Accepta ſi Cabilo eſt tibi.
Hanc manu Virgo valida tuere,
Semperque obſequiis reſpice deditam,
Fidamque ſemper, chara hominum parens
Materno populum ſinu

De

Deuotum tibi ſuſcipe.
Contra feroces hoſtium cateruas
Arma capeſſe,
Inque fugam aduerſas in nos conuerte phalanges.

ANTISTROPHE VII.

Altrox pelle animo ſce'us,
Sincera ſemper occupet mentem fides
Qualem latinus nos docuit pater
E Vaticani pulpito.
Ciuitas fælix, nimiumque fælix
Addicta imperiis Virginis inclitæ
Accumbe ad aram, perfugium hic tuis
Secura inuenies malis.
Seu morbo premeris graui,
Seu peſtilentes ſpiret æther auras,
Siue per agros
Concutiat ſegetes grando lapidoſa paratas.

EPODVS VII.

Ne temne ſupplicum preces
Dum natum gremio geris.
Sis pia ô mater! videri vt cateruis
Vndat ſacellum nobile, & populis frequens
Fluctus ſalutantum patenti
Confertim euomit æde.
Quæcumque ingruerit cladis acerbitas
E ſacra Cabilo icone
Sinum in benignæ matris inuolato.

AD

AD BEATAM VIRGINEM
Nihil ei metuendum eſſe quem Virgo protegit,& ab ea poſt Deum ſperanda ſalus.

ODE II.

Qvem tu Diua potens ſemel
  Materno trepidum pectore foueris.
Illum non erebi truces
  Vexabunt furiæ, nec ſtygius canis
Diris morſibus appetet,
  Nec furui lemures incutient metum.
Illum nec dolor anxius
  Inuadet vigilem,non perimet cohors
Atris fæda calumniis,
  Inſontiue ſcelus turpiter inditum
Sed vitæ miſeros dies
  Contentus placido tranſiget otio.
Quà tractu via lacteo
  Expandit niueum ſemideis iter,
Hac compos graditur ſui ,
  Et ſtellas pedibus calcat inhoſpitas,
Dignis paſſibus aureo
  Lucentem radio dumterit orbitam.
Semper propoſiti tenax
  Iuratam ſuperis non violat fidem.
Pacti quippe miti memor
  Numquā obſceno animū crimine polluit.

O

O quæ cæruleas domos,
Æternæque aperis limina regiæ!
Et virgo ſimul & parens,
Totum, nam fateor, debeo me tibi.
Totum muneris eſt tui
Quod ſperem ſuperûm ſedibus inuehi.
Nec ſperanda mihi ſalus,
Ni blando miſerum ſuſcipias ſinu.
At patrocinio cliens
Confiſus teneræ matris amabili
Vil s quod tibi ſeruiat
Inſtar mancip j, grande decus loqui.
Quod viuo domino, & mihi
Quod totus morior, ſi morior tuum eſt.

AD ANGELVM CVSTODEM

Vt ſibi morituro opem ferat ſalutarem.

ODE III.

ALiger cæli, benefide cuſtos
Creditum debes tibi qui clientem
Inter infeſtis inimica ſignis
Caſtra tueri.
Cernis hoſtiles properare turmas,
Meque funeſtis agitare telis,
Quò ferar tandem? nimis efferatos
Comprime motus.
Mentis heu! labes animo recurrunt
Et ſcelus crebrò licet expiatum,
Cordis arcanos ſtimulis receſſus

Vndique pungit.
Interim noſtrum latus inquieta
Mors ferit contis. Age,nunc beatos
Fare mortales, animoque vaſtos
Concipe ſenſus.
Inſtat extrema fugitiuus hora
Terminus vitæ,celeres flagello
Mors equos viget,rapidoque præceps
Voluitur axe
Nemo ſcit noſtrûm prope quàm teratur,
Lubricus cardo,vitium moleſtæ
Maximum eſt vitæ,dubiis quod omnes
Viuimus horis
Quàm nihil ſimus,ſatis omnis hora,
Et dies omnis monet,& recenti
Monſtrat exemplo,fragiliſque curas
Increpat æui.
Ne mihi rugis facies aretur,
Neu niues ſpargat capiti ſenectus,
Ne,precor,læuis baculus caducos
Fulciat artus.
Cum fatigato necis incubabit
Corpori terror,timidum clientem
Adiuua vitæ comes,& reductis
Cande ſub alis.
Dæmonum vultus remoue ferinos,
Spectra lernæi metuenda ditis,
Aſſide lecto vigil,& nocentes
Diſiice turmas.
Antequam ſæua ſibitina falce
Pectus attingat,ſpatium eluendis
Impetra noxis,placido vt paratus
Funere fungar.

AD DIVVM BERNARDVM
Dum eius ori Virgo lac inſtillat.

ODE IV.

QVid curis vacuus puer
  Miraris vitrei littora ſequanæ?
An torrens auidas ſitis
  Fauces excruciat? fors ſuperæ facis
Cor languens calet ignibus,
  Sacroque impatiens immoreris rogo?
Puris interea frui
  Geſſis delitiis,& rapis oſculæ
Quæ dius puer affatim
  Materno recubans colligit in ſinu.
At quis ros labiis ſacer
  Exerrat niuea fuſus amyſſide?
Vnde hic Ambroſiæ latex?
  Fallor! Virgineo ſtillat ab vbere,
Et preſſus domina manu
  Mammes lactifluas diſſiluit liquor.
Cæli nectar amabile
  Ne,Bernarde,precor ſubtrahe gutturi!
Audax ſis licet, vberis
  Nequaquam latices virginis hauries.

AD

AD THEOPHILVM RAYNAVDVM S. I. T.

Vt veteris calumniæ crambrem recoctam, & ſuo ordini nuper à Claudio Salmaſio atrociter impactam, in apologia quam ſcripſit in Regis Britanniæ interfectores, in ipſos hæreticos tam nefarij reos criminis retundat.

ODE V.

EXoſa terris monſtra quid inſequor
Vltore verſu? non ego perfidum
Dixi Sacramentum Camœnis,
Innocuus ſine fraude vates.
An non ſilebo! prederit impios
Inſana cæcæ fræna cupidini
Laxaſſe,& iniuſtis proteruas
Oribus exeruiſſe fauces!
Permitte fictis arma calumniis,
Subuertis orbem,nec reparabili
Quaſſata naturæ parentis
Iura fide renouabis vmquam.
Tunc ille blandi? qui meritò ſcelus
Immane culpas,& tamen irruis
In bella,& inſontem maligno
Dente feris,ſine clade turbam.
Horrent ſodales quod refugis ſcelus,

Auguſta terræ numina Principes
Amamus,& fidi coronis
Officio colimus perenni.
Laruata comptis eloquij ſonis
Portenta veſtis,cum latias opes
Fundis, propinatumque vulgo
Altius inſinuas venenum.
Formoſa virtus,nec minio leui,
Nec ora furo pingit Iberico,
Sed pulchra natiuo colore
Illecebras vitio relinquit.
Quippe indecoro ſordida puluere
Conuitiorum congeris agmina,
Maneſque iampridem ſepultos
Barbarico violas furore.
Si turba Sanctis moribus innocens
Commenta cultæ ſpernit inertiæ,
Sempernæ mendaci reuolues
Dedecus opprobriumque lingua?
Noc hoc ferendum crimen,at horridam
Frænare docta voce licentiam
Præſtabit, argutique præſens
Ingenij remouere virus.
Vrbanioris lege modeſtiæ
Arcana ſacris cognita mentibus
Perrumpe Raynaude,& procacis
Siſte faces, rabiemque linguæ!
Aſſurge vindex,& vegeta manu
Expunge probrum turpe,minacibus
Verbis adornatum,& ſtupendo
Inuidiam ſuperabis auſu!
Infeſta quicquid compoſuit manus,
Amica veri poſteritas ſciat,
Atræque tentatos cruentis

Per

Perfidiæ ſtimulis ſodales.
Abominandum num puduit ſcelus
Cuniculoſis fingere fraudibus,
Fuſumque ſertari,& feroci
Turpe decus meruiſſe lingua?
Non his paratur pulcher honos malis
Quæ mentis expers impietas parit,
Stilusque vænalis dicarij
Exhibuit populi catervæ.
Tandem impudentis ſiſte calumniæ
Faſtum arrogantem,nec rabido ſale
Effuſus in riſum, remotis
Criminibus ſpatiare victor!
Sed temperati robore pectoris
Committe pugnam,ſingula ponderans
Momenta,funeſtis in hoſtem
Inſilies cataphractus armis.
Iactata vaſto marmora turbine
Conſcende fælix nauita,dum tibi
Per ſaxa,per triſtes procellas
Dat facilem Cynoſura curſum.
Sulcabis alto Nerea gurgite
Expers pericli,quin etiam irrito
Furore veritorum,beatos
Excipiet tua cymba portus.
Tandem execrandi criminis artifex
Victus ſilebit,nec rude barbaras
Iactabit in vulgus querelas
Hæretico tumidus furore.

AD C. V. D. IOANNEM BAPTISTAM LANTINVM Senatorem Diuionenſem.

Cùm animi pie oblectandi gratia Pſalmos Dauidicos verſibus latinis exprimeret.

ODE. VI.

Effeæ fidicem lyræ
Cum ſacrum digitis increpitas ebur,
Quantis pectora motibus
Inconcuſſa cies, oraque ſubrigas
Dulcis nectare copiæ,
Aures neſcio quod lene melos replet.
Seu deſiderio æſtuas
Cæleſtis patriæ, ſideraque eminus
Deſpectis hominum caſis
Exultans nitido lumine conſpicis.
Summi encomia numinis
Fuſis magnificè verſibus illigas,
Nec voto minus impari
Magnum carminibus Virgilium exprimis
Doctos audiit [illegible] modos
[illegible] igro noſter Arar prodiit alueo
[illegible] molli premeres gradu
[illegible] tto trepidas littore populos.
[illegible] oloribus
[illegible] it viridi tectus arundine,

Atque

Atque inter ſalices latens
  Ad pulſæ numeros exihit chelys,
Cum vulgi à ſtrepitu procul
  Reges fatidici carmina pangeres.
Sic clari rutilos poli
  Axes mente ſubis, ſic caput arduis
Fœlix nubibus inſeris,
  Et puris ſuperûm ſedibus iuuolas.
At greſſu vt leuior fores
  Blandum ponis onus purpuream togam,
Et quam natus vbi induis,
  Mirum quot radiis inclita fulſerit.
Viuis tincta coloribus,
  Splendet quippe tui mutice ſanguinis
Ex hac gloria liberis
  Surgent tanta tuis, quanta nepotibus
Virtutum eximiis ſeges
  Admiranda tibi creſcet adoreis.
Si Rex fatidicus ſacræ
  Viuit dulciſonis carminibus lyræ
Quin Lantine ſupeſtiri
  Æternum paries laude tuis decus.
Scis Muſas prohibere mori,
  Scis, dant perpetuis viuere ſæculis.
Quam mors abſtulerit ferox,
  Vitam reſtituet, Pieridum chorus,
Et morum nitor integer,
  Et vitæ probitas neſcia criminis.

AD IACOBVM VIGNERIVM S. I.

Nihil in mundo ſtabile eſſe.

ODE VII.

SI quæris quid agam chare ſodalium
Vigneri ô animæ pars melior meæ,
Turpi diffluerem marcidus otiò
Vecor, ſegnis, iners, ſed citharam mihi
Doctarum tribuit ſicelidum cohors.
Ne ſim mundo oneri, quem ſenio grauem
Effœtumque vides ad tumulum rapi.
Quæ nos hora manet & labitur ocyus
Annis occiduis, & moriens dies
Illis luminibus queis micuit prius
Iam non ſtare poteſt, & ſpatio pari
Qui vitam ingreditur ſurgit & occidit.
Mors ictos ſimili proterit impetu.
Infamem pelagi quid memorem fidem?
Nunc vndis placidum, poſtea fluctibus
Inſanum tumidis, mox ſubitò ferox
Triſtes ad ſcopulos præcipitat rates.
Lætis quin etiam terra virens ſatis
Primùm luxuriat, crinibus aureis
Dein flaua, in rigidas degenerat niues
Fœda canitie, ſol ſtationibus
Ingens cæli oculus vertitur annuis,
Et curſu variat Cynthia menſtruo.
At nil hic ſtabile eſt, ceu lenibus rotis
Verſamur faciles, quem dederit Deus

Neſci-

Neſcimus miſeri temporis exitum.
Cùm fato moriar, quis dolor exprimet
Si ſpondes lachrimas incipe lugubrem
Vigneri ſocio fundere næuiam.
Qui me funereus ſollicitat dies
Incautum rapiet forſan,& inuida
Mors me falce petet. Non trepidat metu
Qui vultu intrepido funeream ſibi
Expectat rabidæ mortis arundinem.
Quæ nos terra tulit,nos eadem efferet
Expanſura ſinum,ſi mihi, ſi tibi
Quini pro tumulo ſufficiant pedes,
Si plures petimus,ſtultitiam nimis
Teſtamur miſeri,deſine pluribus
Vexare ingenium dulce ſcientiis
Hoc vnum meditor ſcire,nec amplius,
Hoc vnum vt peragam Cælicolas roga.

AD C.V. GVILIELMVM COLLETETVM.

Cum Poëtarum Gallorum hiſtoriam ſcriberet.

ODE VIII.

HVc ô Melpomene precor!
Huc doctis propera cincta ſororibus!
Quæ blandas citharæ fides
Argutæ digitis ſollicitant manus.
Huc dilecta cohors ades?
Propter ſiligeri flumina ſequanæ,

Vrbis

Vrbis principis omnium
Quà muros placidis fluctibus alluit,
Et claros lupatæ lares,
Auguſtæque rigat limina regiæ,
Et quà mitior inclitam
Claudit tergeminis pontibus inſulam.
Hic pridem ſtatio vetus
Fundata eſt facili ſirelidum choro.
Ex qua prominet altius
Accliuis tereti monticulus iugo,
Pindi vertice celſior
Miſcet conſpicuum ſideribus caput.
Hic vaſtis Academia
Muſarum exhilarat porticibus domos,
Sedes nullibi amœnior
Vates eximiis clarat honoribus,
Quam nunc Threicia potens
Coniux Eurydices incoleret lyra
Si terris iterum redux
Diuinæ quateret diues ebur chelys
Aut cum ponè ſequacibus
Atteritas ſcopulis attraheret feras.
Aut cum vector Arionis
Ad plectri numeros marmora tunderet.
Flauis Pierides comis
Lentabant agili cærula corpore.
Quem non mellifluo ſacræ
Colleteræ rapis nectare copiæ?
Cum teſtudinis aureæ
Chordis exagitas plectra loquacibus
Calcatoque ſolo, ſuper
Altarum veheris culmina nubium.
Ingentes ſequeris viros
Æquis egregium paſſibus ad decus.
Quid

Quid non Caſtalius tuis
  Debebit meritis ſtonidum chorus ?
Dum ſolers heliconiis
  Cultos vatum animos fontibus inigas,
Parnaſſique carumine
  Duram qua premitur barbariem excutis.
Doctus, te duce, ſequana
  Exultat reduces viſere liberos,
Et pulſos patrio ſolo
  Vates Francigenis ſedibus excipi
Et quos Auſonij Patres
  Ornarunt latiæ munere laureæ.
Si quid dignius vſpiam
  Collerere cedro è marmore concipis
Emirabere poſteros
  Expectare tui rarum opus ingenî.
Curru vectus olympico
  Inter Virgilios, inter Horatios
Aſcendes Capitolium
  Et cinges foliis tempora deliis.
Per te Mincius, Aufidus
  Nunc Galli, ſubeunt oſtia ſequanæ.
At ne garrulus obſtrepam
  Argutè reſonis anſer oloribus
Collerere ſilentium
  Tandem incompoſitis verſibus imperas.

AD

AD INVICTISSIMVM AC Illvstrissimvm D. Marchionem D'Huxelles.

Vrbis & arcis Cabilonenſis Prorege ob obſeſſum captumque media hyeme & crebris imbribus Diuionenſe caſtrum.

ODE IX.

MAgne heros patriæ pater,
Huxelle impauidi Marchio pectoris,
Quem non trux globus ignium,
Quem non flammiuomis æra tonitruis
Mugitu reboantia
Terrent horrifico, nec pluuiis hyems
Importuna frequentibus,
Laſſaruntve feri tempora frigoris,
Dum fixis ſtationibus
Noctes atque dies caſtra perambulas.
Haud maior vigilantia
Olim magnanimos excubiis duces
Ad tentoria fixerat,
Quò poſſent ſubitos proruere impetus,
Aut arcere pericula
Quæ Mars ancipiti verſat in alea.

Nul

Nullis fracta laboribus
Mens horret requiem, Principis at tui
Addicta obſequio, in dies
Effulgere nouis geſtit adoreis,
Et per fulmina ludere
Ales fulgurei ceu Iouis armiger.
Quid Burgundia? quid tuis
Seruata auſpiciis Diuio debeat!
Scit tanti memor offici,
Venturiſque ſciet poſtera ſæculis
Noſtrorum ſoboles patrum,
Monſtrabitque ſuis læta nepotibus.
Non incendia, non rogos,
Non atrum piceo ſulphure puluerem,
Non ferrum, & chalybem paues,
Non vallas clypeo pectus aheneo:
Nudo fulger acinace
Tantum armata manus, qua latus hoſtium
Ictu perfodis vnico,
Præſentiſque necis funera nuncias.
Quid non perficies? manu
Te Gradiuus vbi iuuerit, & probis
Pallas conſiliis caput
Firmaritque animum, protinus agmina
Sternes fortis Iberiæ,
Et demes phaleras, & ſpolia auferes.
Fraterque & ſoror æmulis
Te propter ſtudiis prælia conſerent.
Illis cura fuit minor
Tytidæ, atque Ithaci, quamquam adeo forent
Chari Belliſonæ Deæ,
Dilectoſque ſibi protegeret viros.
Belli præſidibus Diis

Quid non efficies? parce tamen caput
Obiectare periculis;
Interdum iuuenis more ferociæ
Et caſu miſerabili
Strauit mors homines inuido ſtrenuos,
Hoc te iam tua Diuio,
Hoc ſeruata rogat, qua procul amoues
Triſtes excidij minas,
Iurataſque faces, dum metuit rogus
Et buſtum fieri & cines
Tædis funereis ciuibus ignium
Abſumptis populantium,
Flammataque domo, ſed ſuperûm parens
Aſpexit miſeros pater,
Inſpiratque tuo robora pectori,
Hanc pro laude paciſcere,
Hanc præfert manibus victor adoream,
Hac Burgundia laurea,
Hac illuſtre caput Diuio veſtiet,
I, perge, incæptis fælicibus vtere victor
In Polemarchus eris,

Hoc poſtremum carmen cum altero medio reddidit numerale. V.C.D. Petrus D'Hoges eo anno Cabolonenſis Maior, quod vtinam tam verè aliquando videamus adimpletum, quam fæliciter eſt auguratus,

VXeLLo InCæptIs fæLICIbVs Vtere VICtor
Non ego Vana reor, tV poLeMarChVS erIs,
M. CCCC. LLLL. X. VVVVVVV. IIIIII.
1651

AD C. V. D. BOVHIER SENATOREM DIVIONENSEM

De locupletiſſima ipſius Bibliotheca.

ODE X.

SAlue Eruditi nobile hoſpitium viri
Famoſa muſarum domus
Vetuſta per quam pullulat ſemper recens
Clariſſimi ſtirps ſurculi
Vbi multus auro fulget impactus Liber
Millena per volumina
Vbi ſeparalis Claſſibus viuunt adhuc
Poſt funus inſignes viri.
Mortale ſed nec quidpiam humanum ſonat
Duriſſima Exempti nece.
Fantur Deorum voce & aſſiduè ſuis
Poſt Fata niuunt laudibus
Nepos Atlantis qualis, aut qualis Dea
Quæ prodiit Cerebro Iouis
Fundunt loquelas, Vberis nectar faui
Illuſtribus vatum modis
Nec Cultiores ore depromunt ſonos
Aut verba Comptius ligant
Doctas per artes & decoratum ſacris
Caput Coronant infulis
Theſaurus ingens? Ecquis in melius locat
Fului laboratas opes
Phœbo Metalli Cæca quod Tellus tegit

Et ſæuus in matrem puer.
Eraclis Acerbo chalybe viſceribus trahit
Sacramque Compeſcit famem.
At ille felix ſceleris infandi Truces
Qui verrit in bonum notas
Et rite partas ritè diſpenſans opes
Honoris in pretium Erogat.
Totaque doctos Colligit Terra viros
Suiſque donat ædibus.
Portenta ſpecto ! quis puttet mutos loqui
Vitaque functos viuere
Hæc Bouhieri purpuræ eximium decus
Noſtræque laus Burgundiæ.
Prodigia patras, blanda quem vulgo eximit
Leniſque morum comitas
At quid Paternum muricis vellus loquar
Natiuus eſt illi color
Nec obſoletis inquinat corpus notis
Virtutis at præfert faces
Totaque amicum Gallia fundit iubar
Genteſque penetrat exteras.
Quis largiori dextera immenſas opes
Libris emendis explicat ?
Tibi totus orbis ſeruit, & multos labor
Exercet artifex viros
Tibi præla ſudant & fatigatos Dies
Nocteſque debilitant Toros
Nec officinas Belga vel gallus ſalis
Expromit ad votum ſuas
Non parcis vllis ſumptibus, quicquid noui
Fœcunda mens hominum parit
Sublime quicquid iuris exemplo eſt tui
Quibuſlibet ſcientiis
ô Te Beatum ? nec flagellatæ graues

Arcæ

Arcæ pecuniæ incubant
Haudquaquã auarus muſcidos nummos alis
Fœliciter ſed prodigus
Hac arte Olimpi & ſyderum affectas viam
Victurus æternum tuis
Hæres Paternæ laudis & ſerus domi.
Succreſcat ah vtinam nepos?
Proauum æmulari gnarus & ſemper libros
Qui plus ſuis oculis amet
Muſiſque in æde ſemper hoſpitium paret
Nec inde deduci ſinat
Da Phœbe in æuum vigeat auguſto domus
Hæreditatis pignore
Maioris iſthæc pars ſit, Hanc præ fratribus
Et habeat & ſeruet ſibi
Iactura nam quæ maior aut clades domi
Contingere eximiæ poteſt.
Diuiſa quam ſi partibus pereat ſuis,
Auro ſuppellex ditior
Vetate ſuperi! Nec Trucis ſenij vltimas
Vmquam Ruinas ſentiat
Sic Te, tuoſque, Gentis antiquæ decus
Fortunet Alma Diuio.
Longâ nepotum ſerie & hunc animum tui
Vir magne Natis imprimat
Sic nomen Aſtris ſic Genus cælo inſeres
Purâque fulgebit face
Radiiſque Phœbus ſemper infixum ſuis
Doctis legendum impertiet.

THRENODIA

In obitum C. V. D. Petri Puteani.

ODE XI.

HEu ? quàm flebilibus modis
Interrupta diu fila chelys ſonant !
Triſtes mæror habet deas
Quæ Pindi latices mellifluos bibunt.
Raptum plorat Apollinem
Ater luctifico ſequana ſyrmate
Olli haud glaucus vt antea
Lætas veſte color pingit arundines.
Fœdùm impexa comantibus
Incumbit miſerè cæſaries genis.
Atque vrnæ immemor, alueum
Lymphis non hilarat, ſed lachrymis replet,
Pertæſuſque ſui, caput
Imi verticibus marmoris abdidit.
Non illum teneræ vt prius
Multis agminibus ſicelides premunt.
Altis corda doloribus
Et iuſto gemitu & fletibus obruit.
Antro ſolus inambulat
Et ſecum queritur. Francia, Francia
Mæcenas tuus occidit
Nulli flebilior quam mihi, quam tibi,
Illo nam quis amicior
Doctorumque fuit charior agmini

Quem

Quem puri nitor eloqui
Quem ſanctæ integritas mentis, & inditæ
Excultrix ſapientiæ
Auguſtoque nitens ore modeſtia
Almi fronte ſupercili,
Et virtus facilis, blandaque comitas
Toto pectore prominens
Cunctis conſpicuum gentibus extulit.
Strages quanta tibi imminet
Magni morte viri; quantaque vaſtitas
Lætis Pieridum ſatis!
Quanta heu! pernicies! dira quid impiam
Mors falcem exeris? & virum
Æternis meritum viuere ſæculis
Tetra figis arundine,
Crudeliſque truci proteris impetu.
I fælix anime! I, cape
Diuini placidos pectoris halitus
Teque immerge Deo, & ſitim
Qua dudum premeris, nectare, & vberi
Compeſce Ambroſia poli,
Immenſumque auidis faucibus ebibe.
Tu cæli nouus incola
Immiſce rutilum ſyderibus caput.
Quem Martis ſoror affatim
Ornarat vegeti dotibus ingenî,
Sublimemque ſcientiis
Impleuerat puteum, ſed quid inanibus
Vultus irrigo lachrymis
Et deſiderio permoueor tui
Vir magne, indigetum comes,
Ereptumque queror? cum tibi contigit
Sors & vita beatior
Nequicquam gemitus excito lugubres.

AD

AD C.V. ÆGIDIVM MENAGIVM

Cum ſuam poëſim in lucem ederet.

ODE XII.

QVis ille magni nominis vates micat
 Inſtar coruſci ſyderis?
Puraque circum tempora innubis face
 Lauro coronat verticem.
Sublimis alta mente Virgilij iubar,
 Ingenſque circumfert decus.
Noſco reuinctas fronde Daphnæa comas
 Illuſtre Menagî caput!
Audire olorem videor œnotriæ vadis
 Quà Mincius Padum ſubit:
Dulci mouentem voce vicinum nemus
 Tremulaſque frondes populi.
Aurita cerne ſaxa, & attonitas videns
 Vt arrigunt aures feræ?
Diuina culti vatis Æneis labor
 Natale mutauit ſolum,
Tybri relicto ſequanæ littus legens
 Franci immigrauit Ilio.
Ex quo canoræ fila pelliciens lyræ
 Fælicis oſtento ingenî
Suſpenſa tecum corda Menagi rapis
 Auri illigata vinculis.
Duxiſſe qualem Gallicum Alcidem ferunt
Doct

Doctæ modis facundiæ.
Talis poëta clarus inſigni benè
Captiuat auro pectora.
Blandas quis oris explicet veneres ſatis?
Quis vberis nectar faui?
Quis decora mentis taceat? & raras opes
Quis eloqui tandem audeat?
Vir docte parce, parce ſi victus prece
Chariſſimi tibi viri,
Audaxque nimium, & immemor nimiùm mei
Attento de te quidpiam.
Supraque vires ingenî, ſolem nouum
Tenuiſſima veneror face.
Nam quis remotis agnitum terris virum,
Et grande nomen neſciat.
Notum ſuecæ Principi, & mentis ſuæ
Merumque mel & corculum.
Nempe eruditos regio amplectens ſinu,
Apollinem & Muſas amat.
Miraculum ingens orbis, & vatum choro
Æterna gloriæ ſeges!
Gaudete Muſæ! virgines iner deas
En altera exoritur ſoror!
Exoſa tædas virgo genialis thori,
Vitæque amica cælibis.
Gaudete docti, tuque Menagi Maro
Noſtræque Varro Galliæ
Quem non ſtupore percitum immenſo tuus
Originum rapi liber?
Quas è vetuſtæ gentis educis ſinu,
Patrioque reſtituis lari.
Vno Poëtas exprimis cunctos libro,
Linguiſque loqueris omnibus.

Per-

Per alta ſcandis decora ſublimis gradu
Quidni Poëtarum parens ?
Vt ſe recludit arduus trames poli
Quid arduam paues iter !
Non hoc timendum, facilis in cælum via
Heroibus ſemper patet.
Hac gradere fælix, nubibus victis caput
Terriſque corpus ſubtrahes.
Curruque vectus gloriæ, auguſtis breui
Calcabis aſtra greſſibus.

AD C. V. D. PETRVM DHOGÆVM VRBIS CABILONENſIS Maiorem.

ODE XIII.

DHogæe immeritum mori
Si quem fama tibi garrula nunciet,
Excelſæ genio indolis
Conſcendet ſubitis ſydera greſſibus.
Quem facundia rarior
Clarat conſpicuæ muneribus togæ,
Implexæque vipennibus
Virgæ laurigeris, principis vrbium
Victori populo exhibent,
Sublimemque ferunt in Capitolium.
Quem cultus ſuperis ſacer,
Quem cælo pietas integra deſtinat.
Quem

Quem puri nitor ingenî,
  Quem fuſa egregio corpore dignitas
Vili turba hominum eximit
  Mortalemne putas? quis bene credulus
De te tam malè ſentiat?
  Perfricta rigidi fronte ſupercilî?
Vitæ fida tibi comes
  Si Diua Ambroſiam faucibus impluit,
Quæ non vbere copia,
  Quæ non, dura licet pectora mollies?
Verbis ora vbi flammeis
  Laxaris teſonis fæta tonitruis,
Aut cum lenibus aſperos
  Franges indomiti pectoris impetus.
Vt cum pacificis Arar
  Tranquillum placidus ſternit aquis iter,
Tunc ſegni fluit alueo,
  Tunc nullis temerat littora fluctibus
Ex quo Cecropias apes
  Excepit facilis gurgitibus vadi,
Cum pulſas procul Helade
  Fælicere Cabilo ſuſcipit hoſpitas.
Tum limen patriæ domus
  Per molles aditus atriaque intimis
Ingreſſas penetralibus
  Peruaſiſſe ferunt, & ſaturas thimo
Inſediſſe labellulis,
  Impleſſe & liquido guttura nectare
Dum cunas tenero puer
  Vagitu & lachryma ſpargis amabili,
Vix primis adoleueras
  Ætatis ſpaciis, ingenij vigor
Viua cùm micuit face
  Et fulſit rutilis eloquij ignibus.

Ex

Ex hoc ſcilicet] aureis
  Fando aduerſa ligas ora catenulis
Suſpenſoſque animos trahis
  Victricis facili præſidio deæ.
Haſtis ſi Cabilo ſuis,
  In gyrum auriferis cincta laterculis,
Ornat veſtibulum domus
  Et poſtes latiis faſcibus æmulos
Romæ digna ſecuribus
  Ambiri & lyrio murice Conſulum.
Sed me plura vetat loqui
  Innubi rutilaris fronte modeſtia.
Doctos doctus amas viros
  Auguſti meritus viuere ſæculo,
Non hos deperiit magis
  Mæcenas atauis Regibus editus,
Claros Palladis artibus
  Quamquam plus oculis diligeret ſuis.
Æuo haud immemori excides
  Si quid carminibus Melpomene queat,
Æternum pariet decus,
  Et clarum meritis nomen honoribus.

AD C. V. D. PHILIBERTVM DE LA MARE, SENATOREM Diuionenſem.

Totius antiquitatis & veterum nu-miſmatum ſtudioſiſſimum,& de inſigni eius Bibliotheca.

ODE XIV.

QValis triumphato mari
Emergit vndis Phœbus aſtrorum parens,
Claræque lucis prodigus
Benigno amicas fundit ex vultus faces.
Illuſtre talis purpuræ
Philiberte ſydus,ingenî radiis micas
Tota inclitus Burgundia,
Latéque fulges,mortis & diræ minis
Opponis inuictum latus,
Vtraque functos rurſus in vitam vocas.
Per te reſurgunt Cæſares
Fractis ſepulchris,& citati turgido
Parentis cirumpunt ſinu ;
Trunci ora quamquam & turpibus fœdi notis.
Et nare ſemeſa,& truci
In honeſta frõte vulnera oſtentent adhuc,

Doctas in experti manus
Horrent videri,& luridis paſſim comis
Laurus oberrant pallidæ ,
Nec flaua cingunt tempora, & dominum caput.
Molles relinquunt faſciæ,
Sic cuncta in orbe tempus abſumit vocax.
Nec Cæſares ipſos pauet,
Formidoloſos heu nimis quondam ſolo!
At lene tormentum placet ,
Et meus decoros docta cruciatus amat
Vbi character illitas
Informis ære expungit aut auro notas.
Fælix,iniquas temporum
Labes repurgat,& manu doctiſſima
Numiſmatum cariem eluis
Lingua fugaces demorante litteras,
Plantis apex ne lubricis
Oberret vllus,cruce vel minor altero,
Vnoque claudicans pede
Famoſa frangat nomina Auguſtæ domus,
Et Cæſarum victorias,
Et copiatum ſigna,& inſculptis ſacris
Arcum triumphales locis ,
Et parta ſpolia,victi & exuuias ducis,
Hic pubis antiquæ genus,
Hic Roma diſce gentis imperium tuæ,
Fumoſa nec pete atria
Nequicquam adibile,& lararium vetus.
Ædes lamaræas ſubi
Quicumque auitos Cæſarum vultus amas
Et laureatos Conſulum
Poſtes requiris,nullus hic lictor fonere
Moroſus amplas obſidet,

Docti

Doctis amicum panditur limen domus,
Inſigne Muſarum choro,
Rerum redibis inde magnarum ſatur.
Quocumque conuertas gradum,
Spectacula inter grandia attolles pedem.
Horrore ſacro percitus
Deos minorum gentium miraberis
Euanido nec ſpiritu
Ante ora ſpectabis reſurgentes viros,
Quos aula famoſis tegit
Viuos ſepulchris, nulla quos tellus premit,
Nec amplius certos mori,
Sectoque preſſos pulpito elingues loqui
Poſt clara vitæ funera,
Et vita mortis epicula & fractus faces.
Ornata ſalue nobili
Ædes phalange! ſi quis extinctis manet
Poſt fata doctis halitus,
Heri perenne viuet illuſtris decus.
Dum liberalis ſplendidè
Dignam eruditæ inſtruis genti domum
Tibi lamare,& tuis
Æternitatis pandis in cælum viam.

AD LVDOVICVM IACOBVM

Cum librum de Claris ſcriptoribus Cabilonenſibus ederet in lucem.

ODE XV.

NOn auro,neque purpura
Pulcher fulget honos, ſed propriis ſacræ
Virtutis radiis micat,
Nec linguæ phaleras querit inutiles.
Vanis ſtrodere plauſibus,
Et laudis refugit gaudia ludicræ.
Quò te pectoris impetus
Quò Iacobe rapit? quò ſuper aıdios
Stellantis radios poli
Pennis ingenij præpetibus volas?
An mirer prius? an loquar
Surgentes tumuli marmore mortuos?
Immortale virûm genus
Quos olim Cabilo protulit,acribus
Tellus ingeniis ferax,
Et quos Palladio parturiit ſinu.
Ne miracula nunciem?
Rumpuntur filices,plena cadauerum
Tellus viſcera deſſcidit,
Et mœrens homines euomit integros.

Fæli

Fælices nimiùm viros,
Qui vicere necis ſpicula luridæ.
Quorum magna perennibus
Inſculpis calamo nomina paginis,
Dum noſter placidos Arar
Fluctus in Rhodanum præcipitem ſeret
Miſceri fugiens ſalo
Maieſtate grauis tardior aluci
Viuet ſemper honos tuus,
Æternique decus nominis inclitum.
Viues immeritis mori,
Spirabiſque noua ſemper imagine,
Vt donas aliis frui
Vſura eximiæ lucis amabili.
Immitis quid enim dea
Vitæ fila ſecet? ſi precioſius
Te vitæ maneat iubar
Fundes lucem animo ſolibus æmulam.
Sætis integer omnibus
Inuita Nemeſi viuere geſties.

LVCTVS ARANIS

In obitum C. V. D. Philippi Lantini ſenatoris Diuionenſis integerrimi.

ODE XVI.

STROPHE I.

QVid dormis Arar,& piger
Incumbis vrnæ? quid fatigatos leuis
Artus arundo fulcit,& numido
Caput reclinas littori?
Stertis! & cæcis vigiles tenebris
Obſcuras oculos immemor aluei,
Tandem effugatis,luminibus procul,
Expergiſcere ſomniis!
Vnde hic inſolitus ſopor
Membra occupauit? ne precor moleſto
Frange dolore
Pectora, & indomitis animum ne dede querelis!

ANTISTROPHE I.

Me me,inquit,miſerum nimis
Lantinus obiit,ille conſpicuum mei
Lumen ſenatus, gloria purpuræ
Ingens & Auguſtum decus.
Integer ſacræ Themidis ſacerdos
Quem fouit gremio,quem puerum obuiis

Ex

Excepit vlnos, quem placido ſinu
Per lentas hilaris moras
Complexa eſt tenerum, & genas
Intaminato læuigauit o. e
Oſcula labris
Mille ferens, ſola pueri interrupta quiete.

EPODVS I.

Totuſque iam maior ſui
Doctus Palladis artibus
Peruicax votis ſtudia obſtinatis
Obire geſtit, & relucentes libris
Affatur authorum cateruas,
Alternîſque viciſſim
Gaudet deliciis innocuis frui.
Rarum inuincibili modo
Quantis profundus mente perfruatur.

STROPHE II.

Inſignem probitas virum
Eximia fecit, nocte fugitiuis vigil
Luctatur horis, & dolet ocyus
Solem ve profundo ſurgere
Apta dum blandis fluit hora Muſis,
Et curas hominum ridet inutiles,
Et roſtra ſtultis feruere iurgiis.
Vanis mixta negotiis
Horret temporis otia,
Et mentis extra culmen incitatis
Aſtra quadrigis
Irrumpit, vera nulli pietate ſecundus.

ANTISTROPHE II.

Sic ſemper aris adſtilit
Vt grande toto pectus impleret Deo,
Viuaſque amoris conciperet faces,
Puruſque ſceleris viueret

Aſt

Aſt vbi murex humeros iniuit
Lana Patricius punicea ſatur,
Matura virtus exhibuit virum
Inter Fulgetra gloriæ
Dignum principe purpura,
Quam liuibus altos fuſus in lacertos
Sericus auro
Subnectit,mordaxque argẽto fibula ſtringit.

EPODVS II.

Sed dotibus tantis honoræ
Præclari erubuit viri.
Quem ſacrum Muſis nemus,& cacumen
Sublime Pindi,& Phocidos locus loquax
Spectauit immerſum fluento
Permeſſeidos vndæ
Quam pernicis equi fuderat vngula,
Aut notas heliconij
Per æſtum ad vmbras fontis inſidentem.

STROPHE III.

At iam ſat lachrymis datum,
Satis dolori,ſed tamen numquam ſatis
Ereptus orbi flebitur, & meus
Semper recludeſcet dolor.
Lugeant triſtes Cabilonis oræ
Quem fratres gemini,quem ſocer, & parens,
Et mater ſenio grauis
Longiſque ægra doloribus
Fleuere,ſaltem ſi foret ſuperſtes
Paruulus æde,
Qui patris extincti vultus, atque ora referret.

ANTISTROPHE III.

Totus ſubtrahitur polo
Inuectus aſtris,& ciuis,æthereæ domus

Vaſtum

Vaſtum intuetur numen, & obuios
Gaudens in amplexus ruit,
In ſinum admiſſus fruitur cupita
Iamdudum requie, pectus amoribus
Fœtum oſculatur, ſeque Deo obruit
Immenſo pelagi equore
Sponſi deliciis poli
ô Viue fælix! & beatiori
Fungere vita
Inter diuinæ lautiſſima fercula menſæ.

EPODVS III.

Ad regias cæli dapes
Dum te mulcet amœnitas
Effulgurantis blanda per radios locis
Quos puriores ætheris vibrant plagæ
Vtcunque te miſcens olympo
Intras agmina Diuini.
Sic fatus, lachrymis pectora proluit,
Et deſiderio ſui
Mœrens alumni ſic Arar gemebat.

FINIS.

VILE ... N ROMA

Google

Digitized by Google